

BİR KAÇ SÖZ...

Gerilla yaşamında ilkler bitimsiz özgürlük aşkının ilk nefes alışlarıdır. İlk heyecanlar, ilk duygular, ilk adımlar ve ilk yolculuklar büyük yaşam arayışında her gerilla için döşenmiş bir “sağlam temel taşı” olmaktadır. Kuşkusuz ilklerde her zaman için bir ace-milik vardır. Ama aynı zamanda özgür yaşam arayışında en sağ-lam tecrübe dinamikleridir ilkler.

Okuyacağınız bu anıların anlatıcıları ve toparlayıp hazırla-yanlar ustaydı. Ancak anılar ustalık zamanlarının anlatımları de-ğildi. Her bir anlatıcı bu yaşamın ilk zamanlarındaki anlarını an-lattı. Yaşadıkları yeni ve onların ilklerindendi. Her şeye saf ve dürüst pencerelerinden baktılar ve öyle yaklaştılar. Neyi nasıl yapacakları hakkında, tam ve yeterli bir donanıma sahip değiller-di. Yanlışlıkları olmuştu. Hataları. Ancak kimseler bundan alın-madı. Kimseler buna gücenmedi bile. İyi, güzel ve doğru olanı yapmak istiyorlardı. Bildikleri kadar yapmaktaydılar. Ama yine de sevidiler, yine de anlaşıldılar.

Onlar, anlaşılmaz kılınan bu dünyada anlaşılabilir bir yaşam yaratmanın ilk adımlarını attıklarını ve bu yaşamın ilklerini yarat-tıklarını belki de tam olarak bilmiyorlardı.

İşte böylesi zamanların böylesi anılarından bir esinti okuya-caksınız. Onlar, bu ilklerinden gerekli gördükleri sonuçları çok-tandır çıkarmışlardı. Anlaşılması gerekenleri de anlamışlardı. İşte bu çalışma bir “paylaşım yaşamının” anılarla paylaşımıdır.

Hazırlayıp düzenleyen arkadaşlar anlatıcıları çeşitli mevsimlerde, farklı yerlerde bulup konuşturdular. Onlara ve anlatıcılara teşekkür edecektik ki, birden uyarıları geldi. “Sakin teşekkür etmeyin. Biz yaşamı ve çalışmayı teşekkür veya başka bir şey almak için hazırlamadık.”

Haklıydılar. Bu yaşam minnet, rica ve teşekkür üzerine kurulmuş bir yaşam değildi.

O zaman onların kabul edeceği bir şey söyleyelim. “Hepinize kolay gelsin.” Ve; gerillada en çok kullanılan Kürtçe deyimle “qawet be.”

İlk bahar yağmurları başlamıştı. Yağmur vakti, yollara düşmemiz gerektiğinin habercisiydi. Çünkü; yağmur vakti yollara çıkma vaktiydi. O yüzden ilk bahar yağmurlarıyla birlikte düştük yollara. Gerillada yaşanan ve birçoğu ilk olan anıları toplamak için vurduk kendimizi dağ yollarına. Hiç durmadan, dinlenmeden yürüdük. Günler boyu yürüdük. Dağları, tepeleri, boğazları aştık. Her biri ayrı bir yerde olan gerilla kamplarına ulaşmak, oradaki gerillalardan anılarını dinlemek için yürüyorduk.

Ve ulaştığımız ilk kamptan itibaren anılarını dinlemeye başladık. Bize kamplarını, ateşlerini, yüreklerini açtılar. Ateşlerini, çaylarını, mangalarını, kefiyelerini bizimle paylaştılar. Onlar anlattı biz dinledik. Anlattıkça, bizi de durmadan anılarının içine içine çektiler. Zaman zaman hüzünlendik, zaman zaman ağladık, zaman zaman güldük. Kısacası bizi anılarıyla birlikte, acıları ve sevinçlerine de ortak ettiler. Birlikte çay içtik, salça ekmek yedik, birlikte ağladık birlikte güldük.

Ve sonunda ilk bahar yağmarlarıyla başlattığımız, gerillanın en güzel zamanlarını anlatan anılarını toplamayı sonbahar yağmurlarıyla bitirdik. Yağmurlar ıslatırken başlatmıştık yine yağmurlar ıslatırken bitirdik.

Ve onların bizi ortak ettikleri anılarına şimdi biz de bu kitapla sizleri ortak ediyoruz...

Terleten toplantı...

1976 yılıydı. Henüz hiç kimsenin bizi tanımadığı, tanımak istemediği günlerdi. Ankara'da yaptığımız toplantıda, ülkeye dönme karar aldıktan sonra ülkeye geçip çalışmalara başladığımız günlerdi. O zaman Cömert adında bir arkadaşla Dersim'de faaliyet yürütüyordum. Hiç kimsenin bizi bilmediği, duymadığı, tanımadığı, yine hiçbir imkânımızın olmadığı bir dönemdi. Silahlı mücadele kararıyla yola çıkmıştık ama birileri bizi vurmak için gelse, kendimizi savunacak bir silahımızın bile olmadığı dönemlerdi. Cömert arkadaşla ikimiz, Hozat ve Pertek'i de içine alan mıntıkada faaliyet yürütüyorduk. Hozat ile Pertek arasında kalan bölgede Ballıkaya diye bir köy vardı. Cömert arkadaşla bir gün o köye gitmeye karar verdik. O köye gittik. Köyde rastgele bir kapı çaldık. Kapı açıldı içeriye girdik. Evde ihtiyar biri vardı. Kim olduğunu ne olduğunu bilmediğim için, ben de gidip onun yanında oturdum.

Meğer Cömert arkadaş onun "Dede" olduğunu biliyormuş. Ve geleneğe göre dedenin yanına oturulmazmış. Ama ben bunu bilmiyordum tabii. Cömert arkadaş o mıntıkanın insanı olduğu için kimlerin dede olduğunu ve dedelerin yanında nasıl davranılması gerektiğini biliyordu. Ama ben bilmediğim için selam vererek gidip yanına oturdum. Cömert arkadaş dedelerin yanına oturulmayacağını bildiği için yanıma gelmedi. Onun yerine gidip kapının arkasına yakın bir yerde oturdu.

O zaman çok sigara içiyordum. Sigaram da kalmamıştı. Dede tabakasını çıkardığında ben de "kusura bakma, sigaram bitmiş senin tütününden bir sigara sarabilir miyim" dedim. Bana ters ters baktı ve istemeyerek de olsa tabakasını uzattı. Tabakayı gönülsüz ve istemeyerek verdiğini fark ettim. Ama neden gönülsüz ve istemeyerek verdiğini anlamadım. Artık yemek vaktiydi. Çok geçmeden yemeğe oturduk. O evin birkaç tane de genci vardı. Yemek yedik fakat gençler kalkmadı. Ben de kendi kendime: "Bizim orada da usuldür, ihtiyarlar kalkmayana kadar diğerleri de

kalkmaz” dedim. Bu yüzden ben de kalkmadım. Birkaç dakika sonra “Dede” olduğunu bilmediğim ihtiyar bir dua okudu ve herkes o tepside bir iki kaşık daha aldı. Normal olmayan bir durumla karşı karşıya olduğumu fark ettim. Ama ne olduğunu tam olarak çıkaramadım. Hatta o zamana kadar da dede, sofu nedir bilmiyordum. Çünkü yaşamamıştım ve hiç görmemiştim. Cömert arkadaş da bana bu konuda bir şey söylememişi. Yemekten kalktık. Bir süre sonra eve gelenler oldu. Her gelen önce onun elini öpüyor, sonra da benim elimi öptükten sonra bir kenara çekilip oturuyor. Ben elimin öpülmesini istemiyordum. Çünkü el öpenler arasında çok yaşlı olanlar da vardı. Hatta içlerinden biri 80 yaşında bir ihtiyardı. Elimi öpmek istiyordu, bırakmadım. O esnada kendi kendime, “keşke yerin dibine girseydim, nedir bu başıma gelenler” diye düşünmeye başladım. Oda kısa bir süre içinde doldu. Dışarıdan gelenlerden bir kadın, “dede bize bir şeyler anlat” dediğinde, o yaşlının dede olduğunu anladım. İhtiyarın dede olduğunu anladıktan sonra birçok yanlışlık yaptığımı düşünerek, acaba dede yanlışlıklarına ne diyecek kaygısıyla beklemeye başladım. Herkes bir şeyler soruyor, dede de sorulan sorulara cevap veriyordu.

O zaman çok fazla Kürtçe bilmiyordum. O yüzden “dede kusura bakma fazla Kürtçe bilmiyorum ama ben de bir soru sormak istiyorum” dedim. “Buyur seni dinliyorum” dediğinde, “siz saz çalarken Dersim’den, Kürdistan’dan söz ettiniz. Bu konuyu bize biraz daha açarsanız iyi olur. Çünkü saızınızda, Baytar Nuri’nin kitabından Dersim üzerine yazılan bir şiir vardı” dedim. Bu arada Aydın Gül arkadaş şehit düştüğünde, o şiirden bir dördlüğü fotoğraflarına yerleştirip her yerde asmıştık. Bana bakıp “işte bizim buralara ‘Kürdistan’ diyorlar” dedi ve durdu. Ben istediğim sonucu alamamıştım. İstedğim cevabı alamayınca, “dede kusura bakma ben de bir iki şey söylemek istiyorum” dedim. Devamla “bazı kitaplar okudum, bu kitaplarda Kürdistan’ın, sadece, belirttiğiniz sizin mıntika ile sınırlı olmadığı yazılıyordu” dedim. Bunları söyleyince dede bir daha dönüp bana baktı ama bu sefer daha farklı baktı.

O bakiştan sonra birkaç dakika gözlerini yere dikip sessiz kaldı. Herkes durmuş pür dikkat dedeyle diyalogumuzu dinliyor ve diyalog'dan sonra oluşan havayı izliyordu. Dede birkaç dakikalık sessizlikten sonra Kürdistan tarihini anlatmaya başladı. Dede konuşurken, kadınlardan biri benim için, kendi kendine “bu da kimdir” diye söyleniyordu. Meğer aramızda bu diyalog geçene kadar, beni dedenin yardımcısı sanıyormuş. Zaten elimi de o yüzden öpmüşlerdi. Dedenin yardımcısı olmadığım anlaşılınca, odada “bu kimdir, neden burada oturuyor” gibisinden bir tartışma başladı. Dede konuşmasını bitirdikten sonra teşekkür ettim. Ve, “eğer izin verirseniz ben de birkaç şey söylemek istiyorum” dedim. Dede, “buyur söz senin konuşabilirsin” dedi. Ben de Kürt ve Kürdistan tarihi üzerine konuştum. Dede, bana bu sefer daha dikkatli bakmaya başladı. O sırada odada olanların hepsi o an orada yaşananların normal bir durum olmadığını anlamaya başladı. Kısa sohbet ve tartışmalarla yine soru ve cevaplarla geçirdiğimiz gece, bir hayli ilerledi. Gece epey ilerlemiş olduğundan sohbet ve tartışmalara son verdik. Ardından herkes evlerine çekilmek için dağıldı. Herkes dağıldıktan sonra baş başa kaldık. Baş başa kalınca gece boyunca yaptığım hataları düzeltmek için dede'ye “kusura bakma senin dede olduğunu bilmiyordum. Bu yüzden eğer bir eksikliğe girmişsem bunu bilerek yapmadım. Sana karşı herhangi bir yanlışlığım olmuşsa bilerek olmadığını bilmenizi isterim ve bu yüzden de sizden özür diliyorum” dedim. Dede bana, “seni Türk solundan biri olarak tahmin ettim” dedi. Ardından Türk solunun Sosyalizm adına soytarılık yaptığını, dede olmasına rağmen Sosyalizme karşı olmadığını söyledi. Onlara da karşı değilim. Hatta otoritem de var, eğer istersem onların hiçbirini bu köylere sokmam dedi. Sosyalizme saygım olduğu için bunlara ses çıkarmıyorum. Fakat bunların Sosyalizm ile hiçbir akası yok diye konuştu. Ben de doğru söylüyorsun diyerek ancak bizim böyle bir hareket olmadığımızı söyledim. O sırada dede peki siz kimsiniz diye sordu bana. Yeni bir hareket olduğumuzu söyledim. Ben bunu söyledikten sonra Dede, “Artık ölsem dahi gözüm arkada olmayacak. Kürtler için böyle bir partinin kurulması mutluluk vericidir” dedi. De-

denin bunları söylemesi beni çok sevindirdi. Dede devamla, zaten böyle bir hareketin kurulmasını beklediğini söyleyerek, “bende Osmanlıca yazılmış Kürt ve Kürdistan’ı anlatan yazılar var. Mademki böyle bir hareket olarak ortaya çıkmışsınız bu kitapları size vereceğim” dedi. Hatta yanında ne kadar para varsa çıkarıp onları da yardım olarak bize verdi. Ve “eğer istiyorsanız daha iyi bir çalışma yürütmeniz ve iyi bir sonuç almanız için sizi buradaki bütün köylerle tanıştırayım” dedi. Biz de “bu çok iyi olur” dedik.

Bu şekilde dede ile doğru bir ilişki geliştirdikten sonra onun bize tanıştırdığı köylerde çalışma yürüterek örgütleme faaliyetlerini sürdürdük. Burada önemli olan arkadaşlığı bu şekilde geliştirmemizdi. O zamana kadar oralarda Türk solu çalışma yürütüyordu. Çalışmaları da, sözde Sosyalizm adına dedeye, dine karşı gelmeleriydi. Bu yaklaşımları aslında herhangi bir çalışma yürütmeklerini gösteriyor. Tabii o dönemde sözde o köylerin hepsi Ulusal Kurtuluşçu’ların elindeydi.

Pertek ve Mazgirt arasındaki köyler de sözde TİKKO’nun denetimindeydi. Biz birkaç köye gittik. Tüm köylere gitmememize rağmen buradaki köylerin hepsi bize bağlandı. Bunların hepsi bizim taraftar oldu. Gittiğimiz köylerde yaptığımız konuşmalar diğer köylere de aktarılmıştı, bir biçimde oralara da yansımıştı. Tabi bu arada bizden sonra dede de bizim propagandamızı yapmaya başlamıştı. Halkın içerisinde çalışma yürüteceksen halkın gelenek, görenek, değer yargılarına uygun bir şekilde yürüteceksin.

Yaşamımızın tümü halkımızın içinde geçti. Halkımız ne giy-diye onu giydik, ne yediyse onu yedik. Onun dışında herhangi bir yaşamı yaşamadık. Biz halkı yakından tanıdık, halkta bizi yakından tanıdı. Halkla olan birlikteliğimiz bu esas üzerinden gelişti. Halkın bize olan güveni de böyle oluştu. Bu hareketin ilk çıkışında hiç kimse hareketin böyle büyük adımlar atacağını ummuyordu ve buna inanmıyordu. Herkes basit bir gözle bize bakıyordu. Hatta hareketle dalga geçenler bile oluyordu. Bu yüzden de kimse bize ciddi bir değer de vermiyordu. Bu yüzden bize “deli, açlıktan nefesleri kokanlar” diyenler de oldu. Bu yaklaşımlar eleştiri de-

ğildi, tümüyle ithamdı. Bize kulp takıyorlardı. Bizim için akla hayale gelmeyecek sözler de söylendi. Kimileri komünist, kimileri sosyalist kimileri deli yani aklınıza ne geliyorsa onu dedi. Buna karşı biz, kendimize güven duyarak bildiğimiz doğrularda ısrar ettik. Bu önemliydi, bizi geliştiren, bizi büyüten ve bu günlere getiren bu oldu.

Kemal arkadaşı zindandan kaçırdıktan sonra onunla birlikte Pazarcık'ın bir köyüne gittik. Bu köy bizim taraftarlarımızın köyüydü. Oralarda çalışma yürüttüğümüz için tanınıyorduk. Köye gittiğimizde orada bir düğünün olduğunu gördük. Düğün içinde birçok insan toplanmıştı. Orada da Kemal arkadaşın zindanda olduğu biliniyordu. Çünkü Kemal arkadaşın zindandan çıktığına ilişkin ne gazetelerde bir şey yazılmıştı ne de radyolarda öyle bir haber geçmişti. Kemal arkadaşı orada gördüklerinde düğünün havası da değişti. Düğünle birlikte bir kutlama havasına dönüştü.

Akşam olduğunda erkeklerin hepsi bir yerde toplanıp bize konuşun dediler. Zaten biz de, o dönemde kalabalık bir topluluk gördüğümüz her yerde, değerlendirilmesi gereken bir fırsat diye yaklaşıyorduk. Kemal arkadaş zindandan yeni çıkmıştı ve uzun zamandır da böyle bir fırsatı olmamıştı. Bu yüzden Kemal arkadaş sen konuş dedim. O da geç saatlere kadar konuştu.

Sabah olduğunda o köyün gençlerinden biri yanımıza gelip, “konuşmak istiyor musunuz” diye sordu. Biz de “tabi ki konuşmak istiyoruz ve her zaman da konuşmaya hazırız” dedik. Bizden bu cevabı aldıktan sonra yanımızdan ayrıldı.

Kısa bir süre sonra genç, olduğumuz yere döndü ve “herkesi toplamışım, gelip konuşmanız için sizi bekliyorlar” dedi. Genç bizi, halkı topladığını düşündüğümüz alana götürdüğünde, topladığı insanların hepsinin kadın olduğunu gördük. Sadece kadınları toplamışlardı. Ama kadınları topladıklarını bize söylememişlerdi. O zamana kadar da hiç birimiz bayan arkadaşlara konuşma ya da toplantı yapmamıştık. Kaldı ki topladıkları, bayan arkadaşlar da değildi. Köyde ne kadar kadın varsa hepsini toplamışlar ve bizim de onlara toplantı yapmamızı istiyorlardı. Halktan oluşan böyle bir kalabalık kitleye hiçbir zaman konuşma yapmamıştık. Bu bi-

zim için bir ilkti. Dönüp Kemal arkadaşşa, sen dün akşam çok iyi konuştun, zindandan yeni çıktın enerjin de yerinde, toplanan kitleye sen konuş dedim. Kemal arkadaş ben konuşmam, sen konuş dedi. Ne yapıp ettiysem Kemal arkadaş konuşmadı. Konuşma benim üzerime kaldı. Kemal arkadaş yanımda toplantıya başladık. Yaklaşık olarak 40-45 dk kadar konuştum. Fakat ne konuştuğumu bilmiyorum. Terden sıırıslıkam olmuşum. Sanki beni suya batırıp çıkarmışlardı. Bu kadar terlediğime göre yüzüm de renkten renge girmiş olmalıydı. Bu denli utanmışım. Bir de kadınlar arada sırada zılgıt çekiyorlardı. Zaten ne konuştuğumu bilmiyordum, bir de araya kadınların zılgıt sesleri girdiğinde her şeyi daha fazla karıştırıyordum. Yüzümü Kemal arkadaşşa çevirmeden, “konuşmam nasıl oldu” diye sordum. Kemal arkadaş da bilmiyorum dedi. Kemal arkadaş öyle dediğinde kendi kendime “demek ki çok kötü konuşmuşum” dedim. Moralim sıfıra indi. Dönüp Kemal’e “kötü mü konuştum” diye soracaktım. Bir de baktım ki o da ter içinde kalmış. “Konuşan bendim, bu yüzden heyecanlanan, ter içinde kalan, her renge giren benim, benimkine insan anlam verebiliyor peki sen niye terlemişsin, hem sen yerinde oturmuşsun” dedim. Kemal arkadaş da “hiç sorma, böylesi bir kadın kitlesi karşısında oturmak bile çok zahmetlidir. Sen gel onu bana sor, sen konuşuyordun bu duyguyu yaşamadın, ama ben yaşadım. O yüzden senin konuşmalarını da hiç dinlemedim” dedi. Tabi öyle deyince moralim biraz iyi oldu. Beni dinlemediğine göre demek ki çok kötü konuşmamışım. Oradan çıktığımızda sanki yeniden dünyaya gelmişim. Sanki tüm dünyanın yükü üzerimdeydi ve dışarı çıktığımda da o yükün kalktığını hissedince nefes almışım. Hatta oradan uzaklaştığımızda derin bir oh çektiğimi de hatırlıyorum.

Cuma Arkadaş

Tecrübesizdik ama İnançlıydık...

Ülkemin dağlarında yakılan ateş her geçen gün biraz daha yükselmişti. Yakılan ateşin alevleri yükselerek ülkenin her yerini sarmıştı. Gençler kendilerini ülkenin dağlarında büyüyen kavgaya ulaştırmak için grup grup mücadeleye katılarak, yükselen alevlerin bir parçası oluyordu bu dağlarda. Silah seslerinin yankılanmadığı, slogan seslerinin yükselmediği dağ kalmamış gibiydi. Savaş her geçen gün giderek büyüyordu. Her yer direniş kalesi olup çıkmıştı. Kuzey eyaletlerinde kıyasıya bir mücadele ve savaş sürüyordu. Kürtler, Önderli Apo öncülüğündeki Kürt özgürlük hareketi gerillalarıyla, adeta yeniden bir tarih yazıyordu. Bizden öncekiler direnişleriyle bunu başlatmışlardı. Bayrağı bıraktıkları yerden alıp devam ettirmek için kuzey eyaletlerine diğer alanlardan güç aktarılıyordu. Savaşın en kızgın ve sert olduğu bir dönem yaşıanıyordu. Her geçen gün kahramanlıklara bir yenisi ekleniyordu.

Böyle bir ortamda 1991'in yaz aylarında Dersim'e gitmek için Haftanın'den yola çıktık. Sonbahar aylarında ancak Amed'e ulaştık. Amed dağlarında hüznü bir sonbahar yaşıanıyordu. Sonbaharın hüznü, dağların güzelliklerine bir tebessüm gibi sinmişti. Her yerden hüznün akıyor gibiydi. Henüz köylerin boşaltılmadığı yerlerde köylüleri bir kış hazırlığı telaşı sarmıştı. Karıncaların yıl boyu yaptığını insanlar birkaç ay içinde yapmak istiyordu. Bizim, bu kış hazırlıkları için Dersim'e geçmemiz gerekiyordu. Gidecek grubun içindekilerin birçoğu savaş görmemiş, tecrübesiz arkadaşlardı. Çünkü yeni katılımlar yoğundu, savaş görmüş, savaş bilen eski arkadaşlar ise azdı. Benim de çok ciddi savaş tecrübem yoktu. Yeni arkadaşların çok olması eski arkadaşların az olması zorlayıcı oluyordu. Eski olanların bile ciddi bir savaş tecrübeleri yoktu. Sadece Filistin, İsrail çatışmasında kısa bir süre yer almışlardı. Bize eski ve tecrübeli olarak verilen iki arkadaş da böyle

arkadaşlardı. Fakat insanı yürüten gerçeklikler vardı. O da her şeye rağmen bir şeyler yapabilme inancıydı. Her şey bir yana bir şeyler yapma bir yanadır. Bizim grubun yanına tecrübeli sayılabilecek iki kişi verilmişti. Tecrübeleri de bir haftalık çatışmada kalmış olmalarıydı. Birçok anlamda tecrübe demek yanlış olabilir, ama mermi sıkma konusunda tecrübeleri vardı. Zaten biz alana gittiğimizde ikisi de kaçtı. Kalanlarımızın çoğunluğu genç ve tecrübesizdik.

Kalanlarımızdan hiç biri daha önce üstlenme pratiğini yaşamıştı. O yönlü ciddi bir deneyimsizlik vardı. Öyle ciddi bir eğitim de görmüş değildik. Kaldı ki o zaman şimdiki gibi eğitim görebilme koşulları da yoktu. Birkaç günlük bir eğitim, ardından her şey pratik içinde öğrenmeye kalıyordu.

Biz alana ulaştığımızda, alanda bizden önce bulunan arkadaşların eylem planı vardı. Biz de o zamanki heyecan, coşku ve moral eylem yapalım dedik. Arkadaşlara yapacakları eyleme katılmaya hazır olduğumuzu söyledik. Eylem yapalım da neresi olursa olsun. Bunun verdiği coşkudan dolayı hesapsız bir katılım gerçekleştirdik. Buna karar verirken arkasından gelecek birçok şeyi hesaplamadık. Gitmemiz gereken alana mutlaka ulaşmamız gerektiğine ilişkin, öyle derin bir yoğunlaşmamız da yoktu. O yüzden, eyleme girmemesi gereken küçük bir grubu yani bir mangal gücü gideceğimiz yere önden gönderdik. Gönderdiğimiz gruba, “siz gidin Bingöl alanında, Solhan mıntıkasında bizi bekleyin, biz alandaki arkadaşlarla eyleme katılıp geliriz” dedik. Biz de oradaki arkadaşlarla büyük bir coşkuyla eyleme gittik, eylem birkaç gün sürdü. Eylem başarılı geçti bu başarı tüm arkadaşlar için de moral oldu. Açıkçası bizim için de bir deneyim oldu. Solhan alanına ulaştığımızda gönderip bizi alanda beklemelerini söylediğimiz arkadaşların gitmiş olduğunu gördük. Biz oraya varana kadar kar da düşmeye başlamıştı. Neredeyse iki üç metreye yakın kar vardı ve diğer alana geçmemiz mümkün değildi. Kuryemiz de yoktu, onun için Muş ile Bingöl arasında kalan Solhan çevresinde kalmaya karar verdik. Yaşamdan tutalım doğanın zorlu koşullarına karşı mücadeleye kadar, hiçbir konuda tedbirimiz ve tecrübemiz yoktu.

Kış için de bir hazırlığımız yoktu, alana aniden gitmiştik. Daha önce o alanda birkaç arkadaş kalmıştı ama yaşanan bazı sorunlardan dolayı o arkadaşlar da alandan çekilmişti. (Salih, Şoreş, Bingöllü Şehmus ve Aslan -sonra Berbhiv alanında uçak saldırısında şehit düştü- arkadaşlar vardı) Bizden önce gelen arkadaşlar merkez karargaha çekildiler, biz orada kaldık. Birçok konuda tecrübesizlik vardı. Her tarafımıza çete(bit) dolmuştu ama kendimizi onlardan nasıl koruyacağımızı bile bilmiyorduk. En sonunda bir köylü aracılığıyla çete ilacı aldirttik, ama ilacı nasıl kullanacağımızı bilmiyorduk. Yanlış ilaç kullanımı yüzünden hastalanan arkadaşlar oldu. İlaç kullanmayı bilmediğimizden dolayı kullanan arkadaşların derileri attı, şişti, su topladı. Hatta bazılarını haftalarca köyde tutmak zorunda kaldık.

Akşamları köye iniyorduk sabaha kadar köyde dinleniyorduk, sabaha doğru yemeğimizi alıp uzaklara gidiyorduk. Bir iki ay kadar böyle sürdü bu tarzımız kimsenin umurunda değildi. Kardır, kıştır, şudur, budur herkes bir şeyler yapmak için gelmiş diyorlardık. Yaptığımızın gerillacılıkla bir alakasının olmadığını bilmiyorduk. Zaten bilseydik yapmazdık. Bize bütün bunları yaptıran acemilik ve tecrübesizliklerimizdi. Bizim için tecrübesizlik çok da sorun değildi. Zorluklar karşısında yılmıyorduk çünkü moralli ve coşkuluyduk. Koro halinde aynı şarkıyı söyleyerek köye iniyor ve yine aynı şarkıyla köyden çıkıp kalacağımız yere kadar gidiyorduk. İçimizde daha önce hiç kar görmemiş arkadaşlar vardı. Ama üç dört metrelik karın içinde sanki daha önce yıllarca karın içinde yaşamış gibi duruyordu. Bizleri böyle dinç tutan şey ülkenin özgürlüğüne ve yoldaşlığa olan inancımızdı. Bulunduğumuz yerde çok şey bilmek çok şey ifade etmiyordu. İçinde bulunduğumuz koşullar, çok şey bilmeği değil, az ya da çok, bildiğin şeyleri yapmayı gerektiriyordu. Tüm gücümüzde bu yaşam ve inanç coşkusu vardı. Daha sonra Cıwan arkadaş onlar geldi. Zaten onlar daha önce de bu alanda kalmışlardı.

Tecrübeli arkadaşlar gelene kadar alanı biraz tanıdık. Cıwan arkadaşın gelişle tecrübesizlik konusundaki birçok sorunumuz da artık bitiyordu. Çünkü birçok konuda artık öncülüğümüzü o

yapıyordu. Erzak, güvenlik, açılım ve örgütlenme gibi faaliyetlerin hepsini yapmaya başladık. Biz o alanda yeni olmamıza rağmen cephe çalışmalarına da girdik. Bazı arkadaşları cephe çalışmalarına gönderdik. Orada bazı milis örgütlenmeleri, köylü örgütlenmeleri hatta ilk defa o alanda bir Newroz yürüyüşünün örgütlenmesi yapıldı. O Newroz kutlamasına azımsanmayacak derecede kitle katılmıştı. Bu benim alanımdır değildir gibisinden bir yaklaşımdan ziyade, olduğumuz her yerde bir saniyeyi bile boş geçirmeme gibi bir anlayışımız vardı. Yine olduğumuz her yerde çaba sahibi olmak, bizim için temel bir ilkeydi.

Ciwan arkadaş, oranın eskisi ve tecrübelisi olduğundan dolayı, biraz da yöre halkının dilini bildiği için genelde o köylülerle alıp veriyordu. Köylere inip çıkan o oluyordu. Ciwan arkadaşın birçok güzel özelliği vardı. Hepimizden tecrübeli olması bir yana, onda moralsizlik diye bir şeye rastlamak mümkün değildi. Hep moralliydi yani en zor anda en rahat anda Ciwan'ın morali hep yüksekti. Gittiğimiz her yerde o ilgi ve neşe kaynağıydı. Yaşamın öncüsü ve yol göstereniydi, savaşta en tecrübeli olardı yani yönetim olmuş olmamış onun için öyle bir sorun yoktu. O zaman zaten genel arkadaşlarda da böyle bir şey yoktu, katılım en öncelikli gelen şeydi. Köye inip de geri döndüğümüzde Ciwan arkadaş karın üstüne sanki yatak yorganmış gibi uzanıp yatıyordu. Hepimiz hayret ediyorduk biz donuyorduk o ise sanki sobanın önündeymiş, yatak yorganın içindeymiş gibi rahat yatıyordu. Karlı yürüyüşlerde biz oturduktan sonra kalkma sırasında Ciwan arkadaş kaldırarak için mutlaka iki kişiyi görevlendiriyorduk. Bir de daha önce her iki kolundan da yaralanmıştı yani iki kolu da sakattı. Köylere indiğimizde hep onunla şakalaşırdık. Evlere girdiğimizde sıcaktı biz parkelerimizi çıkarırdık onun elleri hiçbir zaman yetmezdi askıya. Ufak tefek olduğu için arkadaşlar onu bacaklarından tutar parkesini asması için havaya kaldırırldı. O da moralli bir şekilde parkesini asar bize takılırdı. Solhan alanının açılmasında en fazla emek ve pay sahibi olan bir arkadaştı.

Solhan alanı Amed'in en zor alanlarından biriydi. Bu alanda en fazla tutunan Ciwan arkadaş olmuştu. Alanın ağırlıklı bir kesi-

mi kurucu olmasına karşın Ciwan arkadaş o alanda faaliyet yürütüyordu. 1991 yılında aynı yerde büyük bir eylem yaptı. Solhan ilçe merkezinin içine girip, memurlar lokalinde oturmuş oyun oynayan, Orman bölge şefi, mal müdürü ve birkaç devlet görevlisini cezalandırmıştı. Bu eylem örgüt için büyük bir eylem olmuştu. Onun kahramanca eylemleri vardı. Eylemleri ses getiriyordu. Eylemlerde kullandığı tarz, taktik ilkti. Öyle tehlikeli yerlere gidip orada devleti temsil eden kişileri cezalandırmak her baba yiğidin harcı değildi. Onun yaptıkları ve düşündükleri, taktik açıdan ilk denemelerdi ve başarılı da olmuştu. Bu, özellikle Amed alanı için böyledir.

Ciwan arkadaşla ilişkin anlatılan çok güzel şeyler var. Zaten kendisi güzel bir arkadaş olmasa, bu güzel şeyleri de yaratamazdı ve dolayısıyla da anlatılamazdı. Bir ara Solhan-Muş karayolunu kesiyorlar. Türkler bir tarafa Kürtler bir tarafa ayrılın diyor. Ardından kimlik kontrolü yapıyor. Bir tanesi hiç bir tarafa gitmeden ortada kalıyor. Cıwan arkadaş gidip “sen niye ortada kaldın?” diye soruyor. O da ben Kürt de değilim, Türk de. Ciwan “peki sen nesen” diye soruyor. O da ben Zazayım diyor. Cıwan arkadaş kolundan tutup “hadi Kürtlerin yanına git diyor. Ya da sen bilirsin, ama birilerinden ol ne dinden ne imandan çıkma” diyor. Tabi onun anıları hatıraları çoktur. Cıwan arkadaşın kahramanlık barındıran anıları kadar komik anıları da vardır. O arkadaş kendi başına bir ekoldü. Şen şakrak ve kural tanımayan biriydi.

Bir gün merkez karargaha bazı ihtiyaçlarımızı karşılaması için göndermiştik. O sırada başka bir yerden yeni bir grup merkez karargaha gelmiş, karargah komutanı da bütün teknik malzemelerini toplayıp yanına almış. Cıwan arkadaş, karargah komutanının daha önceki grupların teknik malzemelerini toplama kararını bunlara da uyguladığını öğrenmiş. Bizde zaten teknik malzeme adına hiçbir şey yoktu. Cıwan arkadaş, kendi kendine “en iyisi ben bunların hepsini alıp bizimkilere götüreyim” diyor. Malzemelerin biriktirildiği çantayı bulup içindekilerin hepsine alıp yola çıkıyor. Merkez karargah komutanı olan arkadaş, “Ciwan arkadaş nerede” diye soruyor. Arkadaşlar gittiğini söyleyince hemen çantayı kont-

rol etmelerini istiyor. Çünkü Ciwan arkadaşın hiç boş gitmeyeceğini, bir şeyler götürmeden gitmeyeceğini biliyor. Tabii tahmini doğru çıkıyor. Çünkü Ciwan arkadaş gerçekten çantada ne var yok alıp çıkmış. Malzemelerden en azından bir kısmını almak için peşinden iki arkadaş gönderiyor. Arkadaşlar Ciwan arkadaş Zengok köyünde yakalıyorlar. Büyük bir pazarlıktan sonra oturup malzemeleri bölüştürüyorlar herkes payını alıp yola çıkıyor.

Getirdiği malzemelerin hepsini yeni arkadaşlara dağıttı. Oradaki arkadaşlık özverisi, yaptığı her işe yansiyordu. Kendisinden çok arkadaşlarına hizmet etme, onda bir ilkeydi. Arkadaşların gönlünü alma, erzaktan tutalım giyim kuşama ve teknik malzemeye kadar onların ihtiyacını karşılama ve savaştaki öncülüğüne kadar her şeyiyle arkadaşlarına değer veren bir duruşa sahip olduğundan, en çok sevgiyi toplayan arkadaş oluyordu. Birinin morali mi bozuldu, gidip saatlerce ilgilenip sıkıntısını giderirdi. Arkadaşların kafasını şişirmezdi o yüzden de sohbetine doyum olmazdı. Özverili birkaç söz ve paylaşım bir arkadaşın moralini düzeltmek için yeterli oluyordu. Pratikçi bir insandı. Köylüler arasında en çok sevilen arkadaştı. Gittiği alanda onu tanımayan köylü yoktu. Yani o mıntıkada herkes onu tanıır ve severdi. O kışı Ciwan arkadaşla birlikte geçirdik. Ondan çok şey aldık. Hem savaşçılık hem de doğru yoldaşlık anlamında ondan çok şey aldık.

Kahramanlık, cesaret, yoldaşlık ve örgüte karşı sorumluluk noktalarında, ondan birçok şey öğrendik. Zaten o zaman bizim çok tecrübemiz olmadığı için, onu yaşamın her alanında örnek alıyorduk.

Bahar yaklaşıyordu. Baharın yaklaşması yeni yaşamın da yaklaşması demekti. Kürtler için bahar ve baharla birlikte yeni yaşam, Newroz'da ifadesini buluyordu. O yüzden Newroz hazırlıklarına başlamamız gerekiyordu. Bu yüzden biz de Newroz hazırlıklarını yapmak için alana bir birim gönderdik. Ancak 21 Mart için alana gönderdiğimiz arkadaşlar düşmanın ciddi yönelimleriyle karşılaştılar. Düşman, o zamana kadar görülmemiş düzeyde operasyonlar yapmaya başladı. Bu yüzden, arkadaşlar çalışmayı bırakmak zorunda kalmışlardı. Ama Newroz için bir şeyler yapma-

mız gerekiyordu. Arkadaşları toplayıp bazı toplantılar yapmamız yeni düzenlemelere gitmemiz gerekiyordu. Yeniden bir plan yaptık biz üç arkadaş görevlendirildik. Önümüze konulan görev, ova-daki arkadaşları bir araya getirip onlara toplantı yapmak ve yeniden alan için bir görevlendirmeye gitmekti. Biz Newroz planlaması yapmak için ayrıldığımızda Ciwan arkadaş Solhan mıntıkasında kaldı. Hareket edeceklerini söylüyorlardı ama yanlarından ayrılacağımız için nereye hareket edeceklerini sormadık. Her an her şey olabilir, o yüzden bilmememiz daha doğru olurdu. Fakat üç gün sonra nerede buluşacağımızı kararlaştırarak randevulaştık.

Bizden bir gece sonra onlar da hareket ediyorlar. Onlar hareket ettikten bir gün sonra bir milis geldi ve bütün arkadaşların şehit düştüğünü söyledi. Buna inanmadık çünkü bir gece önce birlikteydik ve şehit düştükleri yerde olmamaları gerekiyordu. Biz gittikten sonra tartışıyorlar ve erzak depomuzun olduğu bir yere gitmeye karar veriyorlar. Gittikleri alan farklı bir alandır. Gittikleri bu yeni alandaki köylülerin çoğu çeteleşmiş, yani koruculaşmış bir yerdir. Onlar gider gitmez köylüler haber alıp yerlerini tespit ediyorlar. Ve düşmanla birlikte arkadaşların olduğu alana operasyon yapmak amacıyla çıkıyorlar. Arkadaşlar gündüz olunca depodan erzak çıkarmaya gidiyor. Askerler keskin nişancılarını stratejik yerlere yerleştirip gizleniyorlar. Arkadaşlar durumu fark ediyor, ona göre mevzileniyorlar. Bir süre sonra köylüler çıkıp, silahsız bir şekilde arkadaşlara heval biziz, başka kimse yok diyerek arkadaşların mevzilenme pozisyonlarını bozmak istiyorlar. Köylüler civarda en çok tanınan ve etkili olan Ciwan arkadaş çağırıyorlar. Ciwan arkadaş mevzilendiği kayalığın arkasından kafasını çıkarır çıkarmaz yerleştirilen yirmiye yakın keskin nişancıların hepsi birden ona ateş ediyor. Heval Ciwan olduğu yerde şehit düşüyor. Ciwan arkadaş şehit düştükten hemen sonra grup dağılıyor. Ciwan arkadaşın şahadeti arkadaşlarda büyük bir moralsizlik yaratıyor.

Daha sonra Efrin’li Çekdar grubun başına geçiyor. Tabi onlar alanı fazla tanımıyor bir de Ciwan arkadaşın şahadetinin yarattığı mo-

ralsizlik var. İki gece yürüdükten sonra bir yerde yorgun düşüyorlar. Bir yamaçta mola vermek için dinlendiklerinde Çekdar yanına bir grup alarak keşfe çıkıyor. Bu grubun içinde daha sonra bir süre Orta Eyalet komutanlığını yapan ve şehit düşen Harun arkadaş, bölük komutanı olan Koçer, yine daha sonra Koçgiri Eyalet Komutanı olan ve şehit düşen Rohat ve Sefkan arkadaşlar vardı. Giden grup dönmüyor, gruptaki diğer arkadaşlar da yorgunluk ve moralsizlikten ötürü oldukları yerde uykuya dalıyorlar. Arkadaşların peşine düşüp gelen düşman arkadaşların uykuya daldığını görünce onları çember almaya başlıyor. Düşman çemberi daraltmaya çalıştığı sırada askerlerden birinin ayaklarının altından bir taş kayıyor ve Dijvar adında Liceli bir arkadaşına değiyor. Arkadaş uyandığında düşmanın etraflarını sardığını görüyor ve arkadaşları kaldırmaya çalışıyor. Düşman arkadaşın onları fark edip arkadaşları uykudan kaldırdığını görünce çatışmayı başlatıyor. Dijvar yanına aldığı bir arkadaşla bir tepeye çıkıyor, orada akşama kadar çatışıyor, geri kalan arkadaşların hepsi o yamaçta şehit düşüyor. On altı arkadaşına yakın arkadaş o alanda şehit düşüyor. Çekdar onlar bir daha dönmüyorlar. Sonradan yamaçta kalan arkadaşlardan Muş'lu ve yerelden katılan ve yeni olan Aslan arkadaş ile Silvan'lı Murat adındaki bir arkadaşın yaralı kurtulduklarını öğrendik. Bu iki arkadaş da kurtulduktan sonra bir köye doğru gidiyorlar. Köylüler onları karşılayıp heval gelin size yardım edeceğiz sizi saklayacağız diyorlar. Köylüler koruyup saklayabilmeleri için arkadaşların silahlarını vermeleri gerektiğini söylüyorlar. Onlar da alanı çok iyi tanımıyorlar. Aslan da yeni olmasına rağmen köylülerin komplo yapabileceği ihtimalini göz önünde bulundurarak silahlarımızı vermesek iyi olur diyor. Kadınlar geliyor diyor ki heval silahlarınızı verin siz yaralısınız taşıyamazsınız, biz köye kadar taşırız diyorlar. Arkadaşlar da tanınmasınlar diye silahlarını veriyorlar. Kadınlar arkadaşların silahlarını aldıktan sonra erkekler ortaya çıkıp arkadaşları esir alıyorlar ve sopalarla arkadaşları döve döve şehit düşürüyorlar. Sadece tepede Dijvar'la bir başka arkadaş sağ kalıyor, bir de Çekdar'la giden grup sağ kalıyor. Diğer on altı arkadaş orada şehit düşüyor.

Milisler bu haberi getirdiklerinde onlara inanmadık. Akşam haberleri dinledik Türk haberleri olayı doğruluyordu. Bu haber bizim için de, alan için de bir yıkım haberi oldu. Uzun süre kendimize gelemedik. Sayımız oldukça düşmüştü birkaç cepheci dışında, alanda toplam on iki kişi kalmıştık. Zaten daha sonra Çekdar'ı soruşturma için birkaç arkadaşla birlikte karargaha gönderdik. Biz de alanda kaldık. Uzun süre, olaydan kurtulanlarla birlikte kendi başımıza hareket ettik. Örgütten kopma diyorlardı da, biz örgütten kopmanın ne demek olduğunu çok fazla bilmiyorduk. Fazla sahip çıkan da yoktu. 1992'nin Haziran ayına kadar orada kaldık. Hem gerilla çalışması yürütüyorduk hem eylem yapıyorduk hem de örgütlenme çalışmaları yapıyorduk. Tabi Cıwan arkadaşın şahadeti bizim için büyük bir talihsizlik olmuştu. Ondan sonra o alanda çok fazla tutunan da olmadı. Kısa süreli alana girip çıkmalar gerçekleşti ama hiçbir zaman Cıwan arkadaş gibi tutunan olmadı. 92'de orta eyaletten Abdurrahman Paşa köprüsünde iki arkadaş şehit düştü. Bizim gruptan iki arkadaştı. Bunları düşman şehit düşürmüştü. Bu şahadetleri duyan Önderlik, ana karargaha o alanda hangi arkadaşların olduğunu soruyor. Ana karargah bilgilerinin olmadığını, orada bazı arkadaşların olduğunu ancak nereye ve kime ait olduklarını bilmedikleri şeklinde tekmil veriyor. Önderliğin durumu sormasından hemen sonra bize kurye gönderdiler. Kuryeler yetişir yetişmez Muş güneyine gitmemiz gerektiğini söylediler. Kısa bir süre içinde Muş güneyine geçtik.

Tecrübesizlik, yeni olma, eski arkadaşların olmaması bizim açımızdan çok büyük bir sorun teşkil ediyordu. Aramızda sadece Cıwan arkadaş tecrübe sahibiydi. Cıwan arkadaşın içimizde eski olması, yönetim olmamasına rağmen bütün çalışmaları yürütmesi, hem o alan için hem de grup için büyük bir avantajdı. Bu arkadaşın şahadeti bizim için çok büyük bir talihsizlik oldu. Onun aramızda olmayışı erken ve vakitsiz şahadetlerin yaşanmasına neden oldu. O alan ondan sonra uzun bir süre boş kaldı.

Daha sonra bazı takımlar oluşturularak alana gönderildi. Bir süreliğine Harun arkadaş o alana gönderildi. Daha sonra başka

Tecrübesizdik ama inançlıydık

takımlar da gönderildi. Ancak o alanda şimdiye kadar, eskisine benzer bir kalıcılık yaşanmadı.

Tecrübesizdik, gerillacılığı bilmiyorduk, savaşı ise hiç yaşamamıştık.Ama inançlıydık. Bizi yürüten de inancımız olmuştu. Çünkü Ciwan arkadaşın şahadetinden sonra alanda olduğumuz bilinmesine rağmen, bir süre sahip çıkan olmadı.

Bize sahip çıkan yine Önderlik olmuştu. Önderlik sahip çıktık-tan sonra bizi hatırladılar.

Yaşamın orta yerine akardı sözlerimiz...

92 yılı Haziran ayında Muş güneyine geçtik. Oradaki alan sorumlusu Fikret arkadaştı. Fikret arkadaşla birlikte orada küçük bir grup vardı, biz de gidince sayımız onaltıya çıktı. Muş Güneyi dediğimiz yer, Muş ile Kulp arasında kalan bir bölgedir. Muş'un Güney'ine Kulp'un kuzeyine düşüyor. Şen yaylasıyla meşhur bir yerdir. Geçit vermez ormanları, soğuk sularıyla nam salmış bir yer. Yaz ayları oldu mu Muş ilçeleri ile köylerinden tutalım, Kulp'un civar köylerinin yaylaya çıkmak amacıyla kendilerini attıkları yerdir. Savaş öncesi kurulan sayısız çadırlar ve geceleri yakılan ateşlerle bir kenti andırırdı. Bölgede onlarca köy vardı. Çocuklarla dopdolu, cıvı cıvı bir hayat akardı orada. Dağlarla çevrili yarı ovalık, yarı yayla yeri bir alandı. Dört tarafı karakollarla çevriliydi. Muş'tan Kortik ve Kozmi tepeleriyle ayrılıyordu. Bazı akşamlar bu tepelere çıkıp Muş'un ışıklarını izlediğimiz oluyordu. Işıklar bize ölgün ve hüzünlü gibi geliyordu. O ölgün ve hüzünlü ışıkları gördükçe öfkemiz biraz daha artıyordu. Ve hepimiz ayrı ayrı ülkemizi bu zülüm altından kurtaracağımıza dair ant içiyorduk. Herkesin ülkesi kendisine güzeldir. Ben de ülkenin bu küçük şirin yerini bile dünyanın hiçbir yerine değişmezdim, hiç birimiz de değişmezdik. Ki o yüzden onun için her an ölüme hazır bir durumda bekliyorduk. Ona beslediğimiz sevgiden, ölümün nereden ve ne zaman geleceğini bilmediğimiz kıyasıya bir kavgaya girmiştik.

O zaman çok fazla imkanlarımız da yoktu. Uzun süre o alanda imkansızlıklar içinde kaldık. O zamanın koşulları da biraz öyleydi. Elbiselerimiz bile yoktu. Neredeyse yarımız sivil elbiseyle dolaşıyordu. Hatırlıyorum bir gün canımız et istemişti. Gidip köylülerden bir koyun satın almayı düşündük ancak paramız da yoktu. Çözümü birliğin parasını toplamakta bulduk. Birliğin parasını topladık onlardan sadece otuz beş lira çıktı. O zaman para biraz

daha değerliydi. Başka paramız da yoktu zaten. O parayla gidip bir çobanla anlaştık, bir tane koyun aldık kendimize. Yani koşullarımız böyleydi. Sıkıntılar, zorluklar, imkansızlıklar vardı. Ve zaten katılanların hemen hemen hepsi bunların bilincinde olarak katılmışlardı. Bütün bu sıkıntılar, zorlanmalar, imkansızlıklar zerre kadar arkadaşların moralini olumsuz yönde etkilemiyordu. Aksine bizleri mücadeleye daha fazla bağlıyor, halkımızın yaşadığı sıkıntı, zorlanma, kimliksizlik, yoksullukla daha fazla tanıştırıyordu. Yani, halkımızın gerçekliğiyle karşı karşıya gelmemizde yardımcı oluyordu bütün bunlar. Bu gerçekliklerle tanıştıkça, halkımızın yaşadığı durumu tanıdıkça öfkemiz daha fazla bileniyordu. Harekete bağlılığımız daha da artıyordu.

Bu arada harekette de genel gelişmeler yaşanıyordu. Hareketin verdiği mücadele genel gelişmelerin yaşanmasına neden oluyordu. Yaşanan gelişmeler her yeri etkiliyor, bazı yerleri sürükleyip götürüyordu. Bu gelişmeler yoğun katılımların olmasına neden oluyordu. Bizim ise bu yoğunluğu karşılayacak bir düzeyimiz yoktu. En tecrübelimiz heval Fikretti ki onun da çok fazla tecrübesi yoktu. Yani örgütü koruma, örgütleme, birlikleri oluşturma gibi bir durumumuz yoktu. Bu konuda tecrübemiz de yoktu. Heval Fikret'in de bu konuda bir tecrübesi yoktu. O da hep küçük gruplarla kalmıştı. İşte, bu üç kişilik beş kişilik gruplar şeklindeki kalırları onun tecrübelerini oluşturunuyordu. Kısacası büyük bir deneyim zayıflığı yaşıyorduk. Ona rağmen çok büyük bir moral, inanç ve düşünce vardı. Bu büyük bir avantajdı, tecrübesizlik ise dezavantajdı. Yeni katılımlarla her gün sayımız çoğalıyordu. Katılımlarla birlikte sayımız arttıkça silah ve cephane sorunumuz da artıyordu. Bir yandan katılanların eğitim, silah, cephane ve diğer ihtiyaçlarını karşılamaya uğraşırken öte yandan eylem de yapıyorduk. Yapacağımız eylemler halkın harekete yaklaşımını değiştireceği gibi katılımları da arttıracaktı.

Sonbahara doğru etkili bir eylem yapmak istedik. Yapacağımız eylem ses getirmeliydi. Ne yapabiliriz diye oturup düşündük. Büyük eylemler yapmaya gücümüz yetmiyordu. Yani bir karakol basma, tepe vurma gibi bir eylem yapamazdık. Kaldı ki o zaman

tepeler de daha tutulmuş değildi. Aklımıza Muş'ta çevreye kan kusturan, tüm yörenin öfke ve nefretini kazanan bir korucu başı geldi. Bu korucu başı Medeni ağabey diye nam salmıştı. Sason aşiretinin liderlerinden biriydi. Yüzlerce korucusu vardı ve Muş'ta gittiği her yeri sarsıyordu. Arkadaşlar, ses getirecek eylem için en iyi hedefin bu olduğunu, onu cezalandırmakla halk üzerinde korucuların baskısının ve korkusunun kalkacağını ve böylelikle bizim de rahat hareket edeceğimizi belirttiler. Eylem yerini ve hedefini belirledikten sonar, bu kez eyleme kimlerin gideceğini belirlememiz gerekiyordu. Bir toplantı yapıldı ve bu ilk toplantıda onun vurulma kararı alındı. Ardında eyleme gidecekleri seçmek için bir toplantı daha yaptık. O zaman eyleme gidecekler öyle merkezi bir şekilde seçilmiyordu. Toplantılar yapılarak daha çok oylama ile yapılıyordu. Orada herkes eyleme gitmek istiyordu, yiğit olanı da olmayanı da herkes gitmek istiyordu. O zaman bir eyleme gitmek yüzde eli ölüm riski yüzde eli dönmeme riski taşıyordu. Ona rağmen oylama ile gidiliyordu, çünkü herkes kendisini öneriyor ve gitmeyen kızılıyordu, küsüyordu. O nedenle isimleri tek tek söyleyip en çok oyu kim alırsa onlar gidiyordu. Toplantımızı yaptık kırka yakın arkadaşlık toplantıda Dilbir'in arkadaş, Reşat arkadaş bir de ben seçildim. O eylem için biz bu üç arkadaş seçilmiştik. Muşu da çok fazla tanıımıyorduk o nedenle bir milisi çağırarak yanımıza aldık.

O zaman başka bir yere gitmek için ayrılan arkadaşlar için de, eyleme gidecek arkadaşlar için de tören düzenlenirdi. Törenlerde birbirinden ayrılmak için vedalaşırdık. Çünkü gerillada her zaman için geçerli olan bir söz var: gidip de gelmemek, gelip de görmemek var. Belki o zamanlar bu sözü çok bilmiyorduk. Ama hep buna göre hareket etmişizdir. Zaten tören düzenlemek de bunun içindi. Düzenlenen törenle arkadaşlarla vedalaştık, birbirimize sarıldık. Geride kalanlar alkış ve sloganlarla bizi uğurlarken arkadan da bağırarak başarı dileklerini bildiriyorlardı.

Sloganlar eşliğinde arkadaşlardan ayrıldık. O zaman, -ki hala geçerli olan bir şeydir bizde- bir eyleme gidip boş dönmektense ölmek tercih edilirdi. Çünkü söz vererek ayrılıyordun. Bizde söz

yerine getirilmek için verilir. Yani bir söz verdin mi o sözün yerine gelmesi gerekiyordu. Sözün büyük bir değeri var. Yerine getirilmeyecek söz verilmezdi. Söz ağızdan çıktı mı gereği yerine getirilirdi. O zaman öyle bir şey vardı. Ve en doğru olan da oydu. Çünkü bu hareket söz bitti, sıra eylemde diyerek yola çıkmıştı. Ve verdiği sözü eyleme dönüştürerek yükseliyordu. Halk içinde de, gençlik içinde de bu gerçekliği üzerinden vücut buluyordu. Hepimizi etkileyip dağların doruklarında yanan ateşlere çeken de bu olmuştu. Dağdaki ateşe ve verilen söze sahip çıkmaya gelmiştik. Tabi biz de arkadaşların önünde söz verip ayrıldık. Sivil elbisele-rimizi giyerek, yanımıza aldığımız milisle Muş merkezine indik. Ama Muş'u da çok fazla tanı mıyorduk. Eylemi yapmak için bize üç tane 7.65 mm'lik çek marka tabanca verildi. Her birimiz için bir tane verilmişti. Her birinin üstünde sadece üç tane mermi vardı. Bu mermi ve tabancalarla gidip onu vurmamız gerekiyordu. Birkaç saat içinde adamımızı bulduk. Ama yanına yaklaşmak dahi olanaksız gibiydi. Yani adam gittiği her yerde otuza yakın adamı tarafından korunuyordu. Adama yüz metreden fazla kimseyi yaklaştırmıyorlardı. Bu adamı nasıl vuracağımızı düşünmeye başladık. Bu kendi başına büyük bir sorundu. Adama yüz metreden fazla yaklaşamıyoruz ama bize verilen silahlar en fazla otuz yada kırk metreden öldürücü olabiliyor. Bırakalım vurup dönmemeyi, adama on metreye kadar yaklaşmak meseledir. Üç gün üst üste bu adamı takibe aldık. Etrafında çok dolandık bir türlü yaklaşamadık ve nihayetinde kendi aramızda yeni bir toplantı yaptık. Yani bunu böyle vuramayacağımızı bunun imkansız olduğunu, ölmeyi göze alacağız o sorun değildi, ama ölürken onu da vurmamız gerektiğini söyledik. Ölmesine ölelim ama adamı vuracak mıyız vurmaya-cak mıyız o belli değildi. O yüzden kendi aramızda bir iki saat kadar tartıştık. Reşat'la ikimizin eğilimi sonuç alamayacağımız düşüncesinden ötürü dönmekti. Dilbir'in arkadaş ölümün dönmekten daha iyi olduğunu söyleyerek asla dönmeyeceğini söyledi. Arkadaşlara bir söz verdiğimiz bu sözü asla ama asla kırmayacağımızı, eylemi yapamasa-k bile sağ olarak arkadaşlara dönmeyeceğimizi söyleyince bizim de bir seçeneğimiz kalmadı. Onun o

duruşuna ve ısrarına karşın, ikimizin görüşü farklı olmasına rağmen öylesine etkilendik ki yanında kalmak bir zorunluluk oldu bizim açımızdan. Dönemezdik. Hele onu orada bırakıp dönmek zaten mümkün değildi. Hangi yüzle onu bırakıp dönecektik ki? Yani biz arkadaşlara “biz gittik, başaramadık, o arkadaşı bırakıp geldik” mi? diyecektik. Bizim literatürümüzde gidilen bir eylemi yapmadan gelmek suçtu. Bir de arkadaşını bırakıp gelmek ikinci ve hiçbir zaman af edilmeyecek ikinci bir suç olurdu. Bunu kimse kaldıramazdı, mümkün de değildi. Dördüncü günümüze giriyorduk. Artık yavaş yavaş deşifre olma ihtimali de artıyordu. Sürekli onun etrafında dönüyorduk, bir de öyle giyim kuşamımız da çok uygun değildi. Yani en azından onlara göre değildik. Sürekli olan tedirginliğimiz, o adamı sürekli gözetimde tutmamız bütün dikkatleri üzerimize çekebilirdi. Yabancı olduğumuz her halimizden beliydi zaten. Bu arada bir ilçeye de girip çıkıyordu. Biz onu kazanın içinde kıştırmaya karar verdik. İlçeye girerken kale girişinde onu vurmaya kararlaştırdık. Dilbirîn arkadaş kendisi önden gelip adamı vuracağını, bizim de savunma yapmamız gerektiğini söyledi. Saban erkenden o alana gittik. Reşat arkadaşla ikimiz sağ ve sol tarafı tuttuk öyle bekledik. Şimdi savunma yapacağız ama hangi silahla yapacaktık doğrusu bilmiyorduk. Küçük çaplı bir tabancamız ve üçer tane mermimiz vardı. Karşımızda ise otuzkırk tane otomatik tüfekli adam vardı. Üç tane mermiyi kime sıkacağız kime sıkamayacağız diye düşünüyorduk. Dilbirîn arkadaş bizden ayrıldı, ben ve Reşat karşılıklı taraf tuttuk. Gelmeleri artık an meselesiydi ama geldikten sonra ne olacağı belli değildi.

Onların gelişiyle Dilbirîn arkadaşın onların içine dalması bir oldu. Güvenlik büyük bir panik ve şaşkınlık yaşadı. Heval Dilbirîn silahı adamın kafasına dayayıp tek el atışla adamı vurdu. Yani o geçilmez dediğimiz güvenlik darmadağın oldu. Her biri bir tarafa kaçtı, bir anda büyük bir boşluk ve panik yaşandı. Dilbirîn arkadaş o panikten yararlanıp kaçtı. O kaçtı Reşat’la ikimiz kaldık. Bizim çekilmemiz için onun bizi geçmesi gerekiyordu. O bizi geçmeden yerimizi bırakamazdık. Tabi o bizi geçene kadar adamlar toparlandı ve ikimiz de kaçamadan aralarında kaldık. Biz de dedik

ki en iyisi onu kovalıyormuşuz gibi bir hava yaratalım. Güvenlik dışında da büyük bir kitle bir anda toplandı ve hepsi Dilbirîn arkadaşın gittiği yöne doğru koşmaya başladılar. Hepsi bir ağızdan “Medeni ağabeyi vurdular!.. Medeni ağabeyi vurdular!..” diye bağıyorlardı. “Katilleri yakalayın!.. onları yakalayın!..” diye bağıyorlardı. Dilbirîn arkadaş gitti, biz de kitlenin arasına daldık. Benim önümde Reşat arkadaş vardı ben de epey onun arkasındaydım. Ben artık kitleye tam karışmış durumdaydım. Reşat arkadaş hala belirgindi, her an kitleden olmadığı anlaşılabilirdi. O da çareyi işte Dilbirîn’in arkasından Medeni ağabeyi vurdu gelin onu yakalayın diye bağıyordu. İkimizin de elinde silah vardı. Ben silahımı saklamıştım ama Reşat telaş ve heyecandan silahını hala elinde tutuyordu. Dilbirîn arkadaş dönüp baktığında Reşat’ında o kitleye katılarak onu kovaladığını görünce kalan iki mermisinden bir tanesini de Reşat’a sıktı. O Reşat için büyük bir fırsat oldu. Mermiden kendisini korumak için yere attı. Ve o arada yaşanan kargaşadan yararlanarak kendisini ayrı bir sokağa attı. Arkasından ben de kendimi kitleden koparıp o sokağa attım. Koşarak sokaktan çıktık. Ve hızla buluşma yerine doğru gittik. Zar zor kendimizi buluşma yerine attık. Ama Dilbirîn arkadaş hala gelmemişti. O gelmediği için biz de alandan ayrılamadık. Kaldığımız yerde Murat suyundan gelen sulama kanalları vardı. O kanallardan birinin yakınında gizlenerek Dilbirîn arkadaş beklemeye başladık. O arada da Muş’un etrafını askeri birlikler sardı. Gündüzdü, giriş-çıkışları denetime aldılar. Biz de mecburen altta kaldık.

Dilbirîn arkadaş da gidip bir evin bahçesine atlıyor. Bahçede elmalar var ve meğer çocuklar sürekli gidip o bahçeden elma alıyorlarmış. Sahibi de orada oturmuş çocuklar için nöbet tutuyor. Dilbirîn arkadaşın adamdan haberi yok bahçeye atlayıp bir ağacın arkasına saklanıyor. Dilbirîn arkadaş çok iri yapılı biri değildi ve 18 yaşlarında bir arkadaştı. Bahçe sahibi, ağacın arkasında birinin saklandığını görüyor. Kendi kendine hırsız yakaladım diye düşünüyor. Adam yavaşça Dilbirîn arkadaşın arkasından yanaşarak, “namusuz o kadar elmalarımı çaldın, ama ben seni yakaladım”

diyerek arkadaşı ensesinden yakalıyor. Dilbirîn arkadaş yalvar yakar “ben değilim, ben senin elmalarını çalmadım” diyor. Ama adam Nuh diyor Peygamber demiyormuş, “benim elmalarımı sen çaldın ve ben seni yakaladım” diyor. “Seni yakaladım beni kandıramazsın, seni götürüp devlete teslim edeceğim” diyor. Adam iri yapılı, Dilbirîn arkadaş ise ufak tefek, adama güç getiremiyor. Kendisini bir türlü adamdan kurtaramıyor. Bulduğu ilk fırsatta tabancayı çekerek adamın karnına dayıyor. Ne de olsa son bir mermisi kalmış. Adama karnına bak orada bir şey var diyerek tabancayı adama gösteriyor. Adam karnına dayanmış tabancayı görünce Dilbirîn arkadaş bırakıyor. Dilbirîn arkadaş ona bir kez daha hırsız olmadığını söylüyor. Adam “o zaman sen kimsin ve neyin nesisin” diye soruyor? Heval Dilbirîn, PKK’lı ve gerilla olduğunu, oraya korucu başı Medeni’yi vurmaya geldiğini, onu vurup kaçarken oraya atladığını ve peşinde onu yakalamak için korucuların olduğunu söylüyor. Yaşlı adam, Dilbirîn arkadaşın anlattıklarını dinledikten sonra, Dilbirîn arkadaşına onu saklayarak kurtaracağını söylüyor. Onu götürüp saklıyor ve ardından da bütün ihtiyaçlarını karşılıyor. Yani, adam yurtsever çıkıyor ve heval Dilbirîn’e yardım ediyor. Biz ise gece yarısına kadar bekledik Dilbirîn arkadaş gelmeyince ikinci buluşma noktasına gittik. Dilbirîn arkadaş da sabaha karşı yola çıkıp farklı bir yoldan ikinci noktaya gelmeye çalışıyor. Noktaya gittiğimizde Dilbirîn arkadaşın noktada bizi beklediğini gördük. Yanında tatlı falan da getirmişti. Ona takılmak amacıyla adamı güzel öldürdüğünü ama bu tatlı ve sigarayı nereden getirdiğini, onu beklerken suyun içinde donduğumuzu söyledik. İlk takılmalardan sonra oturduk ve bize başından geçen olayı anlattı. Tabii onu elma hırsız sanan adam, arabasıyla onu oraya kadar da getirmişti. Sigara ve tatlıyı alan da o olmuştu. Biz çok yorulmuştuk o gece orada kaldık. Bu arada yaptığımız eylemin sevincinden her yerde sevinç gösterileri ve yürüyüşler düzenleniyor. Ancak bizim bundan haberimiz yoktu. Arabasını alan, dağa arkadaşların yanına, şen yaylasına gidiyor. Kimisi koyun götürüyor, kimisi hazır yemek götürüyor, kimisi baklava, kimisi şeker götürüyor. Bizim ise daha arkadaşların olayı

bildiğinden bile haberimiz yok. Arkadaşların yanına vardığımızda her yeri bir şenlik havası sardığını gördük. Halkın oraya gelişi, bu eylemi ve o korucu başının öldürülmesini kutlamak içindi. Arkadaşlar bizi büyük bir moralle karşıladılar. Bu, Dilbirîn arkadaşın kararlı duruşu ve arkadaşlara verdiği söze bağlılığın gereği olarak yapılan eylemin sonuçlarıydı. Eğer o olmasaydı biz o eylemi yapmama kararı almıştık. Gerçekleştirdiğimiz eylem, Dilbirîn arkadaşın verilen sözün yerine getirilmesi gerektiği konusundaki duruşunu gösteriyordu. Dilbirîn arkadaş, bunu bir kez daha bize hatırlattı. Tabi o arkadaş sadece o eylemde değil, her eylemde böyleydi. Soğukkanlı bir şekilde önündeki görevi yerine getiriyordu, yapması gereken neyse onu yapıyordu. Bir görev adamıydı. Bir dava adamıydı. Yani militanlık da biraz budur.

Bu eylemden kısa bir süre sonra yeni bir eylem yapma kararı aldık. Muş'un güneyinde Kurt Meydanı diye bir yer var. arabayla sürekli oraya gelen bir tim vardı. Biz de bunları pusuya düşürme kararı aldık. Birçok defa pusu attık, ama onlar her seferinde farklı bir yoldan geldikleri için bir türlü düşüremedik. Bu tim, o alanda bulunan Kızıl Ovacık karakolundan geliyordu. Onları pusuya düşüremeyince karakolun dibinde pusu atmaya karar verdik. Başka çaremiz kalmamıştı. Çünkü alan ovadır ve dağa birkaç yerden yol çıkıyordu. Adamların ne zaman nereden çıkacağı belli değildi, bazen aynı yeri iki defa kullanıyorlar bazen de farklı yolları kullanıyorlardı. Tabi arkadaşlar gittiler karakolun ağzında pusu attılar. İş, saniyelik işe dönüşmüştü. O saniyede düşmanın arabası çıkıyor, düşmanın tekniği de var. Karakolun yedi yüz metre altında pusu atıldı. Dağa geri çekilmek için yarım saatlik yol var. Arkadaşlar ilk vurduğunda araba devrildi. Yol taramasından sonra birim çekildi. Arkadaşlar geri geldiler ama içlerinde Dilbirîn arkadaş yoktu. Dilbirîn arkadaşı sorduk. Arkadaşlar çatışmadan sonra geri çekildiğini söylediler. Geri çekilme kararını birlikte aldıklarını ancak sonrasını bilmediklerini söylediler. Onu orada akşama kadar bekledik ama o gelmedi. Akşam orayı bırakıp geri çekildik. Akşam radyodan haberleri dinlediğimizde, akşamki saldırıda "bir teröristin vurulduğu" biçiminde bir haber geçtiler. Bu haberi din-

leyince Dilbirîn arkadaş Şehit düştü diye düşünmeye başladık. Ama hala inanmıyorduk, öyle bir Şeyin olabileceğine inanmıyorduk. Doğru olması durumunda bu bizim için büyük bir kayıp olacaktı. İnanmıyor olsak da bu durum arkadaşları oldukça etkiledi. Arkadaşlar çok etkilendiği için, birkaç gün kimse doğru dürüst yemek yemedi. Bir başka noktaya gittiğimizde onun oraya da gelmediğini gördük. O zaman hepimiz Dilbirîn arkadaşın Şehit düştüğünü kabul etmek zorunda kaldık. Ertesi gün öğlene doğru bir grubumuz göreve gitti. Muş ile Kulp arasında bazı seyyar lokantalar vardı. Arkadaşlar oraya gidince Dilbirîn arkadaşı orada oturmuş yemek yerken görüyorlar. Tabii sevinç doruğa çıkıyor. Göreve giden arkadaşlar mutluluktan uçuyor ve bir an önce noktaya gelip bize müjde vermeyi düşünüyorlar. Arkadaşlar Şehit düşenin kendisi olmadığına göre radyoda verilenin kim olduğunu soruyorlar. Meğer o gece askerler gidip bir köylüyü evinden  ıkarpı vurmuşlar. Kendi öfkesini yenemeyen düşman hıncını köylülerden çıkar mış. Dilbirîn arkadaş noktaya geldi. Neden randevu yerine gelmediğini, bize bu kadar geç ulaşmasının nedenini sorduk. Daha doğrusu bizi neden bu kadar merakta bıraktığını soruyorduk. Dilbirîn arkadaş pusuda ilk vurduklarında bazı askerlerin yaralandıklarını ve bir süre sonra ayağa kalkmaya başladıklarını, o durumda yaralı askerlerin geri çekilmekte olan arkadaşlardan birini vurabileceklerini, orada kalıp onları da mermisi bitene kadar vurduktan sonra geldiğini söyledi. Yani oradan hiç bir askerin sağ çıkmasını istemediği için beklediğini söyledi.

Dilbirîn arkadaşın buna benzer onlarca eylemi vardı. O s z c klerin değil, yaşamın ve pratiğinin kahramanıydı. Onun kahramanlığında, bağlılığında söylenecek tek bir söz bile yoktu. Soğukanlı olduğu kadar da sevgi doluydu. Hep en önde olmak isterdi asla ortada bile olmayı kabul etmezdi. Onu anlatmak oldukça zor

1994'te gücümüz artık dört tabura çıkmıştı. Yirmi kişiden   d rt tabura çıkmıştık. Orta eyalet için bir müdahale gücü gerekiyordu. O zaman Fikret arkadaş alan sorumlusu olarak giderken yanına iki bölük kadar arkadaş ile Dilbirîn arkadaşı da götürdü. En son öğrendiğime göre 1995'te bir korucu köyünde Şehit d ş-

tüğüdür. Dilbirîn arkadaş da bilinmeyen kahramanlardan bir tanesidir. Arkadaşların çok fazla bildiği bir arkadaş olmamasına rağmen gerçek bir kahramandı. Ülkemizin isimsiz kahramanlarından biri de odur. Böyle yiğitlerin kayboluşu bu mücadele için üzüntü vericidir. Çünkü, öylesine yürekten, canla başla ve hiç bir kaygıya girmeden ve sınırsız bir biçimde kendini bu örgütün ve mücadelenin gerekliliklerine adayan bir insandı. Bilinen ve sözlerle dökülen kahramanlıklar binde birdir. Ülkemizin isimsiz kahramanlarının bilinmesi gerekiyor. Çünkü onlar, ülkemizin atan yürekleridir. Bunların bilinmesi ulusal davamıza da güç katar. Bunlar yaşanan emek gücünü, yürek bilenişini ortaya çıkarır.

Medyar AMED

Başkale’de Laleş mevsimi...

Sert savaş yıllarıydı. Ülkemin dağlarında sürüp giden bir savaştı. Bu savaşın bir tarafı, halkının umutlarını gerçekleştirmek ve özgürlüğünü getirmek için dağa çıkmış gerillaları olarak bizlerdik, bir tarafı da bizi yok sayan inkar ve imha siyasetini yürüten devlet güçleriydi. Operasyonların olmadığı, dağlarda silah seslerinin gelmediği gün yok gibiydi. Dağlar, dağlardaki yollar her halükarda bizimdi. Geceler bizim, gündüzler düşmanındı. Çünkü biz gerilaydık, yeri yurdu, mekanı ve zamanı belli olmayan bir şekilde hareket ediyorduk. Ama sadece ve sadece geceleri hareket ediyorduk. 1997 yılını geride bırakıp kış kampına girmiştik. Kış boyunca 1998 yılında yürüteceğimiz ve yürütmemiz gereken savaşa hazırlandık. Geride bıraktığımız bir yılın muhasebesini yapıp, yıl içerisindeki eksik ve yetersizliklerimizi değerlendirdik. Onlardan ders çıkararak bir sonraki yıla giriş yapmayı hedefledik. Gerek askeri gerekse ideolojik eğitimlerle bir sonraki yıla hazırlandık. Öfkemizi kuşanıp çelik gibi bilenerек bahara çıkmak istedik.

Sonunda bahar geldi. Düzenlemelerimiz yapıldı. Herkesin gideceği alan belli oldu. Benim düzenlemem de Başkale’ye gidecek bölüğe oldu. Başkale haritada belki Van’a bağlı, ancak arazi olarak Hakkâri’ye daha yakındır. Bu alan ülkenin en güzel dağlarının olduğu alandır. Yine doğasının da en güzel olduğu alandır. Bir yandan kır çiçekleri açarken öte yandan yağmur yağar. Dağların yüksek yerlerinde ise kar yağmaya başlar. Kardelenlerin kar altından en son çıktıkları yerdir. Çünkü karların en son erimeye başladığı yerlerden biridir. En güzel olanı da, “Ters Lale, Ağlayan Çiçek, Hakkâri Çiçeği” olarak da bilinen çiçeklerin, en çok olduğu alan olarak anlatılır olmasıydı.

Bütün bu güzellikleri, bu yıl gideceğim bu yeni alanda görmek ve güçlü bir çıkış yapmak umuduyla yola çıktık. Ama hemen alanimıza gidemedik. Çünkü hala kar erimiş değildi. Bir yere kadar

gittik, karların eriyerek arazinin açılmasını bekledik. Her geçen gün biraz daha ilerliyorduk. Zira karlar her geçen gün biraz daha eriyordu. Karların eridiği yerden kardelenler fışkırıyordu önce, ardından da ters laleler yeşermeye başlıyordu. Sonunda baharın en güzel günlerinin yaşandığı Mayıs ayında alanımıza ulaştık. Yaklaşık bir ay kadar alanda kaldık. Bu süre içinde bir yandan ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalıştık öte yandan da daha yeni gelmiş olmamıza rağmen eylem yapabileceğimiz hedefleri tespit etmeye, onlara ilişkin bilgi almaya çalıştık.

Haziran ayında Eşref Başkale arkadaşın hareketli taburu ile Rojhat Buluzeri arkadaşın taburunun, yani bizim taburun geri kalan gücü de bulunduğumuz alana geldi. Bizim bölük de Rojhat arkadaşın taburuna bağlıydı, ancak Başkale bölüğü olarak hareket ediyorduk. Bu güçlerin gelişi bulunduğumuz alanda bir hareketliliğe de neden oldu. Bu arada Zilan arkadaşın eyleminin yıldönümü de yaklaşıyordu. Ayrıca yeni bir çıkış yapmak, savaşı yeni bir boyuta taşımak amacıyla alana gelmiştik. Bir de Eşref arkadaşın hareketli taburu ile Rojhat arkadaşların taburunun gittiği yerlerde, sadece eylem konuşulmaya başlanırdı. Her iki arkadaş da savaşçılıkları, cesaretleri, komutanlıkları ve yiğitlikleriyle bilinir ve öyle tanınırdı gerilla içinde. Bizim alana da geldiklerinde doğal olarak öyle bir arayış içerisine girdik. Daha önce yaptığımız keşiflerden ve topladığımız istihbarattan elimizde birkaç hedef vardı. Bunların içerisinden Hakkari-Van-Gever üçgeninde bulunan tavuk çiftliğini hedeflemeyi kararlaştırdık. Yürüttüğümüz mücadelede hedefimiz salt askeri güçler değildi. Ülkemizin sömürgeleştirilmesine katkı sunan her şey hedeflerimiz arasındaydı. Bu çiftlik devlet tarafından kurulmuş ve güvenliği korucular ile askerler tarafından sağlanıyordu. Bu da onun sömürgeciliğe ekonomik anlamda katkı sunduğunu ve ülkemizin ekonomik olarak sömürgeleştirilmesinin ayaklarından birini oluşturduğunu gösteriyordu. O yüzden onu hedeflemeye karar verdik. Eylem yerine yakın bir yerde üslenerek önce çiftliğin keşfi yapıldı. Ardından eylem grupları belirlendi. Eylem grupları içerisinde ben de vardım. Eylem yerinin yakınlarına kadar gitmek için erkenden yola çıktık.

Hem son bir kez gündüz gözüyle keşif yapmak için hem de eylem yeri uzak olduğundan, zorlanmadan geri çekilmek için erkenden oraya gittik. Bir yere kadar gittikten sonra havanın kararmasını beklemek için mola verdik. Çok tedbirli olan Rojhat arkadaş beni yanına çağırarak, benim grubun tepeci olduğunu söyledi. Bu grup aynı zamanda eylem grubuydu. Yanımda tepeye götüreceğim arkadaşlar eylemde de benimle hareket edecek olan arkadaşlardı. Benim grubumda, Yekbun Mardin, Dijwar Efrin, Mordem Çukurca ve Ciwan Dersim adındaki arkadaşlar vardı.

Bizim grupta RPG 7'yi Ciwan arkadaş kullanacaktı. Dijwar arkadaş da benim yardımcım olarak eyleme geliyordu.

Sessiz ve çok gizli bir şekilde tepeye çıktık. Alt tarafımızda bir korucu köyü vardı. Askerlerle birlikte o çiftliğinin güvenliğini sağlayan da o köyün korucularıydı. Arkadaşlara nöbeti tutacağımı bu arada eyleme gitmeden önce son bir kez keşif de yapacağımı, onların kamuflajlı bir şekilde ses çıkarmadan dinlenebileceklerini söyledim. Söylemesine söyledim ancak hiçbir arkadaşın dinleneceği yoktu. Çünkü herkesi eylem havası ve heyecanı sarmıştı. Arkadaşlar heyecandan kıpır kıpırdı ve yerlerinde duramıyorlardı. Bir an önce hava kararsın da gidip eylemimizi yapalım gibisinden bir heyecan sarmıştı hepimizi. Eyleme gitmenin sevincini birbirimize takılarak yaşıyorduk. Dijwar arkadaş “sanki uykun var, sen uyu ben nöbeti de tutarım, keşfi de yaparım” diye bana takılıyordu. Diğer arkadaşlar da takılıyorlardı. Benimle eyleme gelecek gruptaki arkadaşların hepsi uzun boylu ve dolgundu. Onlara göre kısa boyluydum. Onlar da bana bu noktadan takılıyorlardı. Yok işte birimiz şehit düşerse ya da yaralanırsa nasıl kaldıracağımı söyleyerek takılıyorlardı. Sen şehit düşersen yada yaralanırsan seni çok rahat kaldırıp götürürüz ama sen bizi ne yaparsın diye durmadan takılıyorlardı. Bu espri ve takılmalar içersinde Dijwar arkadaş yanıma yaklaşarak, “komutanım kızmana gerek yok bak sana şeker vereceğim” diyerek cebinden bir şeker çıkarıp bana uzattı. Ben de onlara hele bir eyleme gidip gelelim kim kime şeker verecek o zaman belli olacak dedim. Keşif görevimizi tamamlayıp tek tek mesafeli bir şekilde kendimizi bırakarak eylem grubunun

yanına gittik. Aşağıya indiğimizde Civan arkadaş, eylemden önce bize bir Pino yapmak istediğini söyledi. Aynı zamanda bu bizim öğle yemeğimiz olacaktı. Pino, katı un çorbasıdır. Gerillada erzak sıkıntısının yaşandığı dönemlerde sık sık yapılan bir yemektir. Bu da gerillaya has bir şeydir. Aslında Kürt yiyecekleri arasında da var. Ancak genelde yağlı yapılır ya da yapıldıktan sonra eritilen yağ ortasına dökülerek yenilir. Fakat gerillada yapılan yağsız olanıdır. Zaten yağ olsa Pino yapılmaz. Ciwan arkadaş Dersim’li olduğu için bize Dersim pinosu yapacağını söylüyordu. Dersim pinosunun nasıl bir şey olduğunu merak etmiyor değildik. O yüzden ben de yapabilirsin dedim. Dersim Pinosu farklı bir şeydir diye düşünüyordum. Pino’yu yaptıktan sonra normal bildiğimiz Pino’dan çok farklı olmadığını görünce bu kez Ciwan arkadaş evet şimdi karşınızda gerçek bir Pino uzmanı duruyor diye takılmaya başladık. Yaptığımız Pino’dan tek bir farkı vardı, o da içini pul biberle doldurmuş olmasıydı. Böylelikle Ciwan arkadaşın sayesinde acılı Pino da yemiş olduk. Tabii yemeden önce “bu kadar acılı yapmışsın ben yiyemem ki” dedim. Ciwan arkadaş da “zaten sen yemeyesin diye böyle yaptım” dedi.

Sadece pinodan oluşan yemeğimizi yedikten sonra arkadaşlar, biraz dinlenin dediler. Zaten o dönemde yaşadığımız erzak sıkıntısından ötürü sabah, öğle, akşam yemeğimiz sadece pinoydu. Bu bizim için çok önemli de değildi. Çünkü biz yemek için yaşamıyorduk, yaşamak için yiyiyorduk. Zaman ilerleyip akşam olmak üzereyken eylem yerine doğru harekete geçmemiz gerekiyordu. Hazırlıklarımızı yapıp yola çıkmaya hazırlanırken bir anda rahatsızlandım. Yaklaşan aybaşı rahatsızlığıydı. O an yapılacak bir şey de yoktu. Çünkü imkanlarımız olmadığından o konuda bir hazırlığım yoktu. Mecbur o şekilde yola çıkacaktık. Yolda giderken kendimi birkaç dakikalığına arkadaşlardan kopararak bulduğum geniş yapraklı bir otla korunma ihtiyacımı karşıladım. Kürdistan dağlarında Kürdistan gerillası olmak o kadar kolay değil. Ancak burada önemli olan gerillanın yaratıcılığıdır. Hiçbir koşul altında gerilla darda ve çaresiz, çözümsüz kalmaz. Her koşul altında mutlaka bir çözüm üretir. Tıpkı benim ottan

çözüm ürettiğim gibi. Yola koyulmuştuk ve her grup kendi eylem yerine doğru yol alıyordu. Eylem yerine doğru giderken bir aksilik daha çıktı. Meğer biz yola çıkmadan önce telsiz eylem kanalları değiştiriliyor. Bize haber vermesi gereken arkadaşlar da haber vermeyi unutuyor. Biz de telsiz kanallarını değiştirmeden eylem yerimize gittik. Gittiğimiz yer dik ve uçurumlu bir yerdi. Bir de başımızın üstünde bir tepsi gibi duran kocaman bir ay ışığı vardı. Ay genelde güzelliğin sembolüdür. Güzelliğin simgesi olarak kullanılır. Ancak gerillada ise operasyonlar ve eylemlerde kötü rol oynar. O yüzden bir yandan seviyoruz, öte yandan da sevmiyorduk. Bize eylemde verilen görev o uçurumdan kayaları yuvarlayarak yolu kapatmak ardından da yola inerek pusu atmaktı. Bu şekilde çevre karakollardan çiftliğe gelen yolu kesmiş olacaktık. Uçurumun başına geldiğimizde keşif esnasında olmayan bir engelin daha önümüze çıktığını gördük. Keşif yaparken orada bir şey yoktu. Ancak şu an tam da kendimizi bırakacağımız yerde birkaç korucunun gelip yolu tuttuğunu gördük. Telsizle eylem koordine si Rojhat arkadaşla bağlantı kurarak bu durumu bildirmek istedim. Ancak ne kadar çağrı yaptıysam da kimse cevap vermedi. Tabii biz de kanalların değiştiğini bilmiyoruz. İnisiyatif kullanarak grubu geri çektim. Sol tarafımızdaki derin vadiden kendimizi bırakarak farklı bir yerden yolunu üzerine çıktık. Vadi çıplaktı ama gittiğimiz uçurumlu yerden daha iyiydi. Sızarak gidip korucuların olduğu yere iyice yaklaştık. Yolu kapatmak için bize büyük kayalar lazımdı. Ancak çevrede öyle kayalar yoktu. Ne kadar uğraştıysak da bulamadık. Sonunda RPG'yi kullanan arkadaş için, silahların şişleriyle (harbiye) bir yer yaptık. Biz de onun yan taraflarına mevzilenerek eylemin başlamasını bekledik.

Dijwar arkadaşı da bana bir şey olması durumunda telsizi ve şifreleri kurtarıp arkadaşlara ulaştırması için kendime yakın bir yere mevzilendirdim. Bir de eylemin başlamasıyla yakınımızdaki korucuları vurma kararını aldık. Artık eylemin başlamasını bekliyoruz. Hakkari'nin o bölgesi çok sarp bir bölge. Derin vadileri, yüksek tepeleriyle, oldukça karışık bir arazidir. İnsan nereden girip nereden çıkacağını çok kestiremiyor. Bazı yerler sık orman-

lıkken bazı yerleri de çıplak yayla yerleridir. Sabırsızlıkla birazdan yükselecek silah seslerini bekliyorduk. Hepimizin içinde de acaba eylem nasıl geçecek, kayıp verecek miyiz gibi düşünceler fırdönüyor. Tam da o sırada Mordem arkadaş yanıma gelerek cebinden bir tane susamlı çikolata çıkardı. Her birimize birer parça verdi. Arkadaşların üst üste toplanmaması için “sen zaten keyfiyetçinin birisin hadi şimdi yerine git” dedim. Normalde teşekkür etmem gerekirken ona yaptığım bir keyfiyetçilik eleştirisiyle onu geri yerine yolladım. Telsizden çıt çıkmıyordu. Bu durumu farklı bir şeyin olduğunu gösteriyordu ve canımı sıkıyordu. Arkadaşlara telsizi taramaya vereceğimi söyledim. Telsizi tarama kanalına geçirdiğim an silah sesleri yükselip, dağların doruklarında yankılanmaya başladı. Arkadaşlar eylemi başlatmıştı. Biz de korucuları vurmak için harekete geçtik. Ancak geç kalmıştık. Çünkü silahlar çalışmaya başlar başlamaz yerlerini bırakıp kaçmışlardı. Bulunduğumuz yer yolu üstten görüyordu. Yani alt tarafımızdan kıvrılıp gelen yolu iyi görüyorduk. Eylem başlar başlamaz yoldan bir panzer ışıklarının bize doğru geldiğini gördük. Bulunduğumuz yer çok kötü bir yerdi. Yani oradan çıkış mümkün değildi. Çünkü her yer çıplak ve dik yokuşlarla doluydu. Oradan çıkabilmek için kanatlanıp uçmak gerekirdi. RPG 7 ile panzeri vuracaktık ardından da onunla kleşlerle çatışmaya girecektik. Çünkü başka bir seçeneğimiz yoktu. Yani oldukça riskli bir yerdi. Bu durumlarda düşmanın telsiz kanallarını da takip ediyorduk. Bir de baktım karakoldan yapılan çağrıyla panzerden geri dönmesi isteniyordu. Ve biz onlara yarın günlerini gösteririz deniliyordu.

Eyleme giden güç iki tabur kadar olduğu için savunmasının da iyi yapılması gerekiyordu. O yüzden savunma için yanımızda iki tane füze getirmiş ve Bendirbeg denilen yere de Doçka kurmuştuk. Telsizim hala genel taramadaydı. Bir anda Zagroslarda kalan Mahmut arkadaşın sesini duydum. Sesini duyduğum kanalda durdurup ona çağrı yaptım. (Mahmut arkadaş 2000’li yıllarda Amedte şehit düştü.) Mahmut arkadaş arkadaşların durmadan beni çağırdığını, neden onlara cevap vermediğimi, arkadaşların beni merak ettiğini söyledi. Ben de telsizimin çekmediğini, nede-

nini de bilmediğimi söyledim. Mahmut arkadaş eylem grubuyla bağlantıya geçti ve telsizimin çekmediğini onlara aktardı. Arkadaşlar ona söylemiş olmalı ki Mahmut arkadaş eylemden kısa bir süre önce telsiz kanallarının değiştirildiğini ve arkadaşların bize vermeyi unuttuğunu söyledi. O andan itibaren de eylem grubuyla aramızda aracılık yapmaya başladı. Bir süre sonra Mahmut arkadaş, arkadaşların eylemi başarılı bir şekilde sonuçlandığını ve bize doğru geldiklerini, onların savunmasını yapmamız gerektiğini söyledi. Caddedeki pusu yerimizi arkadaşlar geri çekilene kadar koruduk. Arkadaşlar çiftlikten bir sürü malzeme kaldırmışlardı. Tavuktan turalım ekmeğe kadar, yine gıda maddeleriyle daha başka bir sürü malzeme vardı.

Arkadaşların hepsi geri çekilip bizi geçtikten sonra Rojhat arkaraş beni çağırdı. Arkadaşlar tehlikeli bölgeden, daha doğrusu eylem alanından çıkmışlardı. Ancak henüz noktaya ulaşmamışlardı. O yüzden Rojhat arkadaş bir grup alıp hızlı bir şekilde noktaya giderek, kendimi orada eyleme katılmayan arkadaşlara ulaştırmamı istedi. Çünkü sabah olmak üzereydi ve düşman her an araziye çıkıp noktayı çembere almaya çalışabilirdi. Noktadaki arkadaşların çoğu da yeni sayılırdı. Öyle bir durumda kendi başlarına çok fazla bir şey yapamazdı. Ayrıca yanlarında telsiz de yoktu. Bir şey olsaydı bize haber de veremezlerdi. Grubumu ne yapayım diye sorduğumda telsizle birlikte onun yanına göndermemi istedi. Tan atmış, şafak sökmüştü. Hava yavaş yavaş aydınlanıyordu. Birkaç dakika geçmeden güneşin ilk ışıkları yüksek dağların tepelerine düşmeye başladı. Dijwar arkadaşla telsizi vererek kendilerini Rojhat arkadaşla ulaştırmalarını, telsize ihtiyaçları olduğu için hızlı bir şekilde gitmeleri gerektiğini söyledim. Elimdeki RPG 7 güllmesini Ciwan arkadaşla verdikten sonra, çok zorlandığı için onlarla göndermeyip yanımda noktaya götüreceğim Yekbun arkadaşla yola çıktık. Onlardan daha kısa bir mesafe uzaklaştım ki, kobralar gelip her yeri vurdular, Skorskyler de indirme yaptılar.

Kobralar bombardıman yaparken arkadaşlardan sesi yükseldi. Arkama dönüp baktığımda hiç kimseyi görmedim. Ben de her-

halde kendilerini Rojhat arkadaşına ulaştırmışlar diye düşünerek yoluma hızlı bir şekilde devam ettim. Ancak daha sonra bombardıman sırasında arkadaşların parçalara ayrılmış olduğunu öğrendim. Cenazelerini almak için gittik. Ancak, Mordem arkadaşına ilişkin hiçbir şey bulamadık, ama diğer arkadaşlara ait bazı parçalar bulduk. Noktaya biraz daha yakınlaştım. Mahmut arkadaş bir kez daha çağrı yaptı. Düşmanın araziye çıkmaya başladığını, acil bir şekilde kendimi oraya yetiştirmem gerektiğini söyledi. Bir yandan yürüyor öte yandan da muhabere yapıyordum.

Bir grup arkadaş da bizden on dakika kadar uzakta olan Şemanız diye bilinen bir yere geri çekilme yapmıştı. Zaten normal koşullarda bile iki tabur birbirinden en az on dakika mesafede üslenir. Yani eğitim, eylem gibi bir şey olmazsa, bu kadar güç hiçbir zaman bir araya toplanmaz. Ulaşmam gereken noktanın boğazına vardığımda noktada durumun normal olduğunu gördüğüm için birkaç dakika dinlenmek için oturdum. Bu arada telsizi dinlemeye devam ettim. Arkadaşlardan biri, araziye çıkan düşmanla Şemanız tarafındaki arkadaşların çatışmaya girmeye başladıklarını arkadaşlara ilettiler. Ayrıca çatışmada Tekoşer Gever adındaki arkadaşın da yaralı bir şekilde ele geçtiğini söyledi. (Heval Tekoşer Geverliydi. Gever adında bir Ağabeyi daha önce şehit düşmüştü) Yaralı ele geçer geçmez, tanınmış bir aileden olduğu için düşman onu tanıyor. Askerlerin bir kısmı infaz edelim diyor, bir kısmı da infaz etmeyelim diyor. Aralarında böyle bir çelişki çıkıyor. Askerler arasında bu tartışma yaşanırken, askerlerden biri Tekoşer arkadaşını tarayarak şehit düşürüyor)

Telsizden bu haberler geçince noktaya gitmek için yeniden yürümeye başladım. Bu arada kobra, havan ve toplarla Bandırbeg yamaçları ile oradaki doçkacı arkadaşları vurmaya başladılar. Arkadaşlar bombardımanda yaralandılar. Bütün bu olanlara rağmen arkadaşlar bir füze fırlatıyorlar, ancak hedefe tam kilitleyemedikleri için isabet ettiremiyorlar. Yaralandıkları için de savunmamızı yapması gereken Doçka, artık savunma yapamaz oldu. Her şey an meselisiydi. Zaten savaşta da belirleyici olan böylesi anlardır. Bir anda, hiç beklemediğin bir zamanda düşman gelip

etrafını sarabilir. Bunları kafamda çok hızlı bir şekilde düşünerek noktaya durmadan, yürümem gerektiğine karar verdim. Noktaya ulaştığımda helikopterlerin indirme yapmak için çember attıklarını gördüm. Elimizde sadece Kleşlerimiz vardı. Ari arkadaş, indirme yapmaması için kleşle de olsa tarama yapmamı istedi. Ari arkadaşla birlikte, helikopterlerin indirme yapmaması için kleşlerimizle tarama yapmaya başladık. Helikopterler onu vurmaya çalıştığımızı görünce indirme yapmadan kalkmak zorunda kaldı. Eyleme giden grup hala gelmiş değil. Ve arazinin çeşitli yerlerinde çatışmaya girmiş. O yüzden noktada kalan arkadaşlar onlar için ekmek yapıyor öte yandan da eylemden dönen bir grubun yanlarında getirdiklerini pişiyorlar. Helikopterler indirme yapmadan çekip gidince, yorgunluk ve uykusuzluktan olduğum yere yığılıp kaldım. Nereden getirdiklerini anlayamadığım bir yaralı arkadaş getirdiler. Mermi arkadaşın koluna isabet etmiş, bir taraftan girip öbür taraftan çıkmış. Kemiğe bir şey olmamıştı. Yara durmadan kanıyordu. Bir türlü kanamayı durduramıyorduk. O sırada yardımına Rüstem Zeydan arkadaş yetişti. Rüstem arkadaş kanamayı durdurmak için arkadaşın yarasına tuz bastı. Arkadaş acılar içinde kıvranmaya başladı. Acıdan Rüstem arkadaş etmediği laf bırakmadı. Ama çok geçmeden kanaması durdu. Acısı da biraz dinince arkadaş sakinleşti. Ancak üstü başı kan ve çamur içindeydi. İlk yaralandığında arkadaşlar onu, yakındaki bir su kanalının içine koydukları için öyle olduğunu söyledi. Üstünü başını biraz temizledikten sonra yanımda bulunan yedek bir gömleği giymesini için verdim.

Her yerde arkadaşlar çatışmaya girmiş, her an farklı haberler gelebilir diye düşünerek beklemeye başladık. O sırada bizim Bölük Komutanı Masiro arkadaş geldi. Sırtından bir mermi almıştı. Ancak mermi şarjörüne isabet ettiği için Masiro arkadaşına bir şey olmamıştı. Arkadaşların durumunu sordum. Arkadaşların durumunun iyi olduğunu ve merak edilecek bir şey olmadığını söyledi. Ama ben birçok arkadaşın şehit düştüğünü hissediyordum. Çünkü çatışma sesleri de artık eskisi kadar güçlü gelmiyordu. Yani karşılıklı sıcak çatışma hali kalmamıştı. Bu durum çatışmadaki arka-

daşların çoğunun ya geri çekildiğini ya da şehit düştüğünü gösteriyordu. Geri çekilme yapsalardı bulunduğumuz yere gelirlerdi. Çok fazla gelen olmamıştı o ana kadar

Eşref arkadaş ile Rojhat arkadaş koordine yerinden vadiye yuvarlayarak kendilerini zor kurtarıyorlar. Sonra düşmanın içinden tek tek çıkarak gelip ulaştılar. Jiyan Amed adında bir bayan arkadaş vardı. Bizim mangadaydı. Ancak O, eylem için Demhat arkadaşın takımında yer aldı. (Jiyan arkadaşın Sozdar adında bir kız kardeşi de vardı içimizde) Jiyan arkadaş çatışmada yaralanıyor, düşman yaklaştığında sağ olarak ele geçmemek için bombasını kendisinde patlatarak şehit düşüyor. Demhat arkadaş da yaralanıyor. Arkadaşlarla telsiz bağlantısı kurarak konuşuyor ve durumunun iyi olduğunu söylüyor. Kısa bir süre sonra artık onun telsizinden de bir ses çıkmaz oluyor. Geri çekilme tamamlandı. Ancak on iki arkadaş yoktu. Düşman, ellerinde sekiz cenazenin olduğunu söylüyordu. Geri kalan dört arkadaşın sağ ya da yaralı olabilecekleri ve bize ulaşacakları umuduyla geceyi beklemeye başladık. Ancak içimde kötü bir his, o arkadaşların da şehit düştüğünü söylüyordu. Bu yüzden kendi kendime ne kadar kötü düşünüyorsun diye kızmaya başladım. Ama keşke her şey insanın istediği gibi olsa. İçimdeki o kötü hise rağmen kulaklarım gelecek seslerinde, gözlerim ise arazinin her yerinde onları arıyordu.

Sağ ve yaralı olma ihtimallerini göz önüne alarak onları aramak için havanın kararmasını bekledik. Eğer şehid düşmüşlerse de cerazelerini alacaktık. Hava karardı. Çatışma çıkan yerlerde arkadaşları ve cenazelerini aramak için birkaç gruba ayrıldık. Çok aradık ancak bir şey bulamadık. Kaldığımız noktanın alt tarafında bulunan noktayı da aradık. Orada da bir şey bulamadık. O noktadan biraz kendimizi aşağıya doğru bıraktığımızda Xebat arkadaşın yolun ortasındaki cenazesini gördük. Xebat arkadaşın şehit düşmeden önce yaralandığı ve kendini noktaya ulaştırmaya çalışırken şehit düştüğü belli oluyordu. Xebat arkadaşın cenazesinin biraz daha alt tarafında Zeki Haco arkadaşın cenazesini de aynı şekilde gördük. Silahı hala elindeydi. Ve sıkı sıkıya kavramıştı. Zeki arkadaşın kan kaybindan şehit düştüğü belli oluyordu. Ara-

maya devam ettik. Çünkü hala Mordem ve Demhat arkadaşla ilişkin bir şey bulmuş değildik.

Bir bayan arkadaşla aramayı sürdürürken, bir kayanın dibinin hafif bir şekilde kazıldığını gördük. Kazılan yere baktık. Ama hiçbir şey bulamadık. Ancak kazılan yerden çimlerin içine doğru bir izin gittiğini gördük. İzleri takip edip çimlerini içine doğru gittiğimizde, Demhat arkadaşın yüzükoyun ve ayakları kemeriyle bağlı cenazesi ile karşılaştık. Düşman defterini de yırtıp üzerine atmıştı. Arkadaşları çağırdım. Rojhat arkadaş beni hemen oradan uzaklaştırdı. Ardından bizden önce cenazeyi gördüklerini, ancak düşmanın cenazeyi tuzaklamış olabileceğini düşünerek arkadaşların dokunmasına izin vermediğini söyledi. Demhat arkadaş Hakkari’li bir arkadaştı. Gerillaya katılmadan önce Hakkari de futbol oynamış, iyi bir futbolcu olduğu için de çevrede tanınan biriydi. Gerillaya katıldığından beri hep Hakkari alanında kalmıştı. Doğup büyüdüğü topraklarda yıllarca gerillacılık yapmıştı. O alanın bütün güzellikleri ile zorluklarını yaşamıştı. Tuzaklanmış olabileceğini düşündüğümüzden cenazesini ellemeden olduğu yerde üstünü uğrunda kanını akıttığı, kanıyla suladığı toprağıyla örttük. O gece düşmanın içinde kalarak, gece yarısına kadar arkadaşlarımızı aradık. Ancak bütün aramalara rağmen Mordem ve Ciwan arkadaşları bulamadık. Ciwan arkadaştan geriye gömleğinden yerde kalan birkaç parça bulduk. Mordem arkadaşla ilişkin ise hiçbir şey bulamadık. Belki sağ veya yaralıdırlar gelip bizi bulurlar umuduyla noktaya döndük. O yüzden, o gün de düşmanın içinde kaldık. Dola Gevro’da sabaha kadar kaldık kimse gelmeyince Gürpınar’a geri çekilme yapmak için yola çıktık. Oradan da Faraşın’e geri çekilme yaptık. Çünkü biraz toparlanmamız gerekiyordu. Biraz toparlandıktan sonra yeniden eylem yapmaya başlayacaktık. Bu arada düşmanın arkadaşların şehit düştüğü Gunculkê denilen yere karakol yaptığı haberini aldık. Biraz toparlanınca ilk eylemimizi oraya yapmayı düşündük. Ancak olmadı. Eşref arkadaşın taburu hareketli tabur olduğu için kendi alanına geri çekilme yaptı. Gerçi çok fazla sabit bir alanı yoktu. Biz bir süre daha Faraşinde kaldık. O sırada Cemal arkadaş Rojhat arka-

daşı bazı farklı çalışmalar var diyerek Besta'ya çağırdı. Rojhat arkadaş bize son toplantıyı yaptıktan sonra atına binip gitti. Gitti ama bir daha geri dönmedi. Masiro suyunu geçerken attan düşüp baygınlık geçiriyor,o yüzden de suda boğularak şehit düşüyor.

Bu eylemden sonra geri çekilirken verdiğimiz kayıplardan dolayı çok etkilendim. Çünkü ilk defa benim denetimimde arkadaşlar şehit düşüyordu. O ana kadar denetimimde hiçbir arkadaş şehit düşmemişti. O nedenle bu olaydan çok ama çok etkilendim. Sorun birebir benim komutamda olup olmaması değil. Doğru hepimiz çatışmaya girdik ve zorlandık. Ama onlarla birlikte eyleme gelmişim ve eylem sonunda onlar yanımda yoktu. Bu benim çok zoruma gidiyordu. O kadar etkilendim ki, uzun bir süre kendi kendime “asla görev alamam” diyordum. Daha sonra heval Rojhat benimle konuştu. Bana, “senin yanında olup olmamaları bir şey değiştirmez. Çünkü hepimiz çatışmaya girdik, hepimiz her yönlü bir zorlanmayı yaşadık. Bir de onlar şehit düştüğünde senin noktaya gitmen gerektiğini sana biz bildirmiştik, onun için senin sorumluluğunda o arkadaşlar şehit düşmedi. Onlar bizim sorumluluğumuzda şehit düştü, hesap vermesi gereken birileri varsa o da biziz” diyordu.

Başkale’de sezon sonuna geldiğimizde birlikte oraya gittiğimiz arkadaşların bir çoğu bizimle geri dönmedi. Dönemedi. Çünkü orada şehit düştüler. Onları oradaki toprağımıza ve halkımız ile birlikte kendi yüreklerimize ekerek geldik. Ama en çok da zoruma giden Mordem arkadaşla ilişkin hiçbir şey bulamamamızdı. Bir de Ciwan arkadaşla ait sadece gömleğinden geriye kalan birkaç parçayı bulmuş olmamızdı. O parçalardan birini hala yanımda taşıyorum. Çünkü dağ gibi bir arkadaşımdan geriye bana, bize sadece o kaldı...

Zelal ANİTOS

Mereto sevdası...

Kember, Kuris ve Siser gibi yüce dağları var. Mereto, Helkiz, Kurê Mizgeftê, Andevin de orada. Bir de Azap Şêr var hiç unutulur mu? Aslanın azap içinde olduğu, acı çektiği yer denir ona. Ya otuz dokuz tepecikten oluşan Sinegir'e ne demeli. Geliyê Şêx Cuma, Geliyê Zorê, Geliyê Cengiz, Geliyê Karkar ve daha bunun gibi yüzlerce eşsiz güzellikteki vadiler...

Ve eşsiz güzellikteki yaylarına ne demeli. Hele Karêz yaylasını hatırlayınca, insanın yüreği burkulur, içi sızlar. En fazla da oralar-dan uzak kalmak koyar insana.

Hiçbir güce, hiçbir dönemde ve gökyüzüne bile baş eğmeyen dağları ile dört mevsim yedi iklim yeşiliyle insanın başını döndüren, mest eden görsel manzaralı vadileriyle Garzandan söz ediyorum. Ülkemin en acılı toprakları Garzanımdan, Garzanımızdan söz ediyorum. Her adımında acının izlerine rastlanan topraklardan söz ediyorum.

Ve 95 yaşındaki militanı, gerillası, bir Kürt sevdalısıyla dillere destan topraklardan söz ediyorum. Her adımında bir acı, her acısında bir özlem, her özleminde bir hasretin kol gezdiği topraklardan...Nice koç yiğitlerin, koskoca gerillaların kanlarıyla suladıkları topraklardan söz ediyorum. Ve o topraklarda yoldaşlarının yüreklerine ekilirken, acı çeken yüreklerin yaşadığı sızılardan söz ediyorum. Ülkemin her dağında, her eyaletinde gerillacılık yapmak bir ayrıcalık, ancak Garzan'da gerillacılık yapmak başka bir ayrıcalıktır. Çünkü, eşsiz güzellikteki doğa harikası diyarda bir gün yaşamak bir ömre bedeldir. Bunlar Garzan özlemiyle yanıp tutuşan bir gerillanın yüreğinden kopup gelen sözcüklerdir.

O dağların öyle öfkeli ve kızgın durduğuna bakmayın, öfkeli ve kızgın olsalar da birer gelin gibi dururlar. Öyle asi durduğuna bakmayın, en isyancı anlarında bile düşmana karşı sevdalılarını yüreğine basar, koynunda saklar ve düşmana inat daha fazla yaşamasını sağlar. Bu dağlar öyle görüldüğü kadar gaddar değildir-

ler. Garzan'ın bu güzellikleri içinde gerillacılık yapıyordum, yapıyorduk. Birçoğumuz yıllarca orada gerillacılık yaptık. Düşmanın özellikle 1993 yılında başlatıp, 94 yılında tamamladığı dağı boşaltma, bizi ovaya sürme politikasına rağmen hiçbir zaman o dağları bırakmadık. Ancak düşmanın bu dağlardan bizi ovaya sürme politikaları kısmen de olsa sonuç almıştı. Çünkü baş eğmez, minnet çekmez dağlarımızın birçoğunun çevresindeki köylerin hepsi ya zorla ya da gönüllü bir şekilde koruculaştırılmıştı. Durum böyle olunca onları hiçbir zaman tümünden bırakmamış olsak da tamamen ve sürekli üslenebileceğimiz alanlar olmaktan çıkmıştı. Ama hiçbir zaman biz o dağlarsız, o dağlar da bizsiz kalmadılar. Zaten hiçbir güç de bizi birbirimizden koparamazdı ya.

1995 yılıydı. Mereto'ya yeniden bir grubun gitmesi, onu eskiden olduğu gibi yine üs alanımız haline getirmesi gerektiği tartışılmaya başlandı. Bu arada Önderlik sahasından da eyaletimize yeni ve güçlü bir grup da gelip yetişmişti. Bu grubun içerisinde Büyük Komutanımız Agit arkadaşın Agit adındaki kardeşi ile 90'lı yıllarda Amed'in serhıldana kalkmasına neden olan Kürt halkının yiğit evlatlarından Vedat Aydın'ın kardeşi Vedat arkadaş da vardı. Kimlerin gideceği, kimlerin yapabileceği ne zaman gidileceği gibi konular yönetim tarafından tartışılarak oluşturulacak grup ve gidiş tarihi netleştirilmeye çalışılıyordu. Nihayet sonunda grup oluşturuldu. Mereto'ya gidecek güç bir bölük olarak örgütlendirildi. Bu bölüğe Dilgeş arkadaş komuta edecekti. Sirtında yılların acısı ve tecrübesiyle dopdolmuş bir arkadaştı. Garzan'ın en eski arkadaşlarından biriydi. Bu yüzden de alanı en iyi bilen arkadaşlardandı. Güçlü savaşçılığı ve cesareti, güzel taktikleriyle tanınan bir arkadaştı. Bölük iki takım erkek arkadaş bir manga da kadın arkadaşlardan oluşuyordu. Ben de bu kadın mangasının içinde yer alıyordum. Büyük Agit arkadaşın kardeşi Agit ve Vedat Aydın'ın kardeşi Vedat arkadaş da Mereto'ya gidecek arkadaşlar arasında yer aldılar. Mereto'ya gidecek bölük bölgenin hatta eyaletin içinden seçilen en seçkin arkadaşlardan oluşturuldu. Artık gitmek için hazırlıklarımızı yapmaya başladık. Bu arada bir yandan hazırlıklarımızı yaparken öte yandan da nasıl geçeceğimizi, gidince

neler yapmamız gerektiğini, örgütün bizi oraya gönderirken, bizden ne tür beklentilerinin olduğunu ve bu beklentilere güzel bir cevap vermek için gidiyor olduğumuzu vb. konuları da kendi aramızda grup olarak konuşuyorduk.

Yine bir gün Mereto'ya nasıl geçeceğiz, nereden geçeceğiz, nereden geçsek daha iyi olur tartışmasını yapıyorduk. Tabii bilen arkadaşlar tartışıyordu. Biz yeni gidenler araziye bilmediğimiz için çok fazla tartışamıyorduk. Bildiğimiz konulara ilişkin görüş belirtiyorduk. Vedat arkadaş, abisinin şahadetiyle Amed halkını ayağa kaldırdığını, kendisinin de gerillada vereceği güçlü mücadeleyle halkı ayaklandırmayı hedeflendiğini, en büyük hayalinin de bu olduğunu söylüyordu. O toplantıda Komutan Agit arkadaşın kardeşi Agit arkadaş da, Önderliğin kendisine sen Agit arkadaş temsil edebilmelisin dediğini, kendisinin tek hayalinin de buna layık olacak bir pratiğe sahip olmak olduğunu söyledi. Bu nedenle O, pratiği ve düşüncesiyle yaşamda Agit arkadaş yaşatmaya çalışıyordu. Bu her iki arkadaş da hayallerini gerçekleştirme konusunda çok azimli ve kararlıydılar. Hayallerinin başında da ağabeylerine layık birer kardeş olmak vardı. Vedat ve Agit arkadaşlar bu hayallerini dile getirirken biz heyecanlanıyorduk. Birkaç günlük tartışma ve bekleyişten sonra arkadaşlar Mereto'ya gitmek için akşam yola çıkacağımızı söylediler.

Mereto'ya geçmek için Mereto ile Helkız arasındaki boğazdan geçecektik. Gececeğimiz boğazın Güney Batı'sında Sason var. Boğazın arka tarafına geçince Mereto arazisine girmiş olacaktık. Ancak boğazın arka tarafında kalan köylerin hepsi koruculaşmıştı. Ve hepsi de azgın koruculardı.

Gececeğimiz boğaz normalde korucular tarafından her gece tutulurdu. O boğazı hiç boş bırakmazlardı. Hazırlıklarımızı yanımıza aldığımız bir haftalık erzığımızla tamamladık. Çünkü o tarafa geçtikten sonra kısa bir süre içinde kimse geri gelemeyecekti. Ve bir hafta içinde de orada erzak bulmamız biraz zordu. Onun için bir haftalık erzığımızı yanımızda taşımamız gerekiyordu. Akşam üzeri arkadaşlar keşifleri yapıp tamamladıktan sonra yola çıktık. Tesadüfen o akşam boğaz tutulmamıştı. Boğazı sabaha

doğru geçtik ama korucu köyleri tarafından fark edildik. Görüntü mü aldılar, geçtiğimiz yerlerden bilgi mi aldılar bilmiyorum. Ama bizi fark ettiler. Fark edildiğimizi anlayınca gündüz çatışmaya girmektense gizlenmeyi esas almayı düşündük. Çünkü orada çatışmalara girmek hem çok riskli hem de çok tehlikeliydi. Gizlendiğimiz yere çok yakın bir iki küçük tepeyi tuttuk geri kalan güç de tuttuğumuz tepelerin arka tarafına geçti. Gizleneceğimiz yere gidinceye kadar hava aydınlandı. Güneşin ilk ışınları gizlendiğimiz yere vuruyordu. Mereto'nun eteklerinden günün ilk ışıklarını izlemek oldukça güzeldi. Çok geçmeden korucalar araziye çıktı ve bizi fark ettikleri ilk yere doğru ilerlemeye başladılar. Öğleye doğru bizi iyice fark ettiler. Çünkü her ne kadar arkamızdan silmiş olsak da yine de arkamızda kalan bazı izleri gördüler. İzlerimizi de gördükten sonra dikkatli ve tedbirli bir şekilde bize doğru gelmeye başladılar.

Artık öğleden sonra olmuştu ki tepeci çıkardığımız yere kadar geldiler. Ve çatışma başladı. Çatışma akşama kadar devam etti. Çok fazla zorlanmadık. Çünkü çatışmanın inisiyatifi bizim elimizdeydi. O yüzden de sadece bir arkadaşımız yaralandı. Akşam olunca geri çekilmeye başladık. Ancak, ertesi gün de çatışmaya girmemek için kendimizi boğazın diğer tarafına vermemiz gerekiyordu. Ama bütün yollar ve boğazlar tutulmuştu. Çatışmaya girdiğimiz arazi çok dardı. Bir de fazla detaylı olarak tanımıyorduk. Kendimizi saklamaya karar verdik. Bir de yaralımız vardı. Onu da başka bir yerde saklamayı kararlaştırdık. Daha sonra gidip alacaktık. Yaralı arkadaş için küçük bir yer bulduk, yanında da dört arkadaşı bırakarak oradan uzaklaştık. Bölüğümüz hala çok hareketli ve çok dinçti. Çünkü arkadaşlar kendilerini her şeye ve her ihtimale karşı hazırlamıştı.

Çatışma alanının dışına çıkamadık. Bizi çembere almışlardı, o çemberi aşmamız olanaksızdı. Biz de bu yüzden herhangi bir girişimde bulunmadık. Sabaha doğru kendimizi küçük bir yamaca verdik. Küçük bir yamaçtı ama her tarafı ormanlık ve kayalıktı. Mangalara ayrılarak saklandık. Gizlenmeyi esas aldığımız için üst tarafı da açık bıraktık. Asker ve korucuların tuttukları tepenin

altına girerek orada gizlendiğimiz için tepeyi tutmamız da mümkün değildi. Üst tarafımızda korucu ve askerler vardı. Asker ve korucuların konuşma seslerini duyuyorduk. Yani o kadar yakındık birbirimize. Sabahın ilk ışıklarıyla herkes kendi yerinde bir sessizliğe büründü. Kendimizi ölü gibi yerle bütünleştirmiş sessiz bir şekilde bekliyorduk. Yavaş yavaş nefesimizi dengelemek zorunda kaldık çünkü görüntü ve ses verme ihtimali an meselesine dönüşmüştü. Bir arkadaşın küçücük bir duyarsızlığı tüm arkadaşların şahadetine neden olabilirdi. Bunu hepimiz biliyor ve o bilinçle hareket ediyorduk. Öğleden sonra saat ikiye doğru düşman yavaş yavaş geri çekilme için hazırlık yapmaya başladı. İşte ne olduysa o an oldu. Savaşta bir saniyenin bile kazanma ya da kaybetmeye neden olduğu söylenir. Bütün savaş ustaları böyle yazar. Bu konuda Önderliğin de çok çeşitli değerlendirme ve çözümlemeleri var. Ancak biz Kürtler, yaşamadan ve başımıza gelmeden çok fazla anlam verdiğimiz yoktu bu gerçekliğe. İllaki yaşamamız gerekir ya da başımıza gelmesi gerekir ki anlam verelim. O an bunu yaşıyorduk. Bu yaşadığımız anda her şey değişti. Bir ağaç mı sallandı yoksa bir arkadaşın görüntüsünü mü aldılar anlayamadık. İşte o anda sadece, mermilerin yağmur gibi üstümüze yağmaya başladığını gördük. Sadece üstümüze mermi yağdırmakla kalmıyorlardı. Mermilerle birlikte üstümüze büyük kayaları da yuvarlamaya başladılar. Kurtulmamız daha doğrusu en azından bazı arkadaşların kurtulması için tek bir çaremiz kalmıştı. O da üstümüzdeki tepeye saldırmaktı. O tepeye saldıracak arkadaşlar büyük ihtimalle de şehit düşeceklerdi. Böyle bir riski de vardı ama bunu göze almamız gerekiyordu. Bu yaklaşımın gerilla dilindeki adı: “arkadaşları için kendini feda etmektir.” Arkadaşlarını yaştamak, onların mücadeleye devam etmesini sağlamak için kendini feda etmektir. Kendi mücadele ve yaşamını da bir arkadaşına devir ederek şahadete gitmektir bu. Fedailik demektir.

Yiğit Kürt evlatlarından biri öne çıktı. Arkasından iki tane daha, iki tane daha, iki tane daha...Ben bu işi yaparım dedi. Zaten an meselesidir. Daha fazla tartışma imkanı da yoktu. “Yanıma iki arkadaş verin ben gideceğim” dedi. Bu yiğit arkadaşın adı

Rênas'tı. Silvanlı bir arkadaştı. Yani Agit arkadaşın çıktığı topraklardan yönünü dağlara verip gerillaya katılmıştı. Onunla gitmek için de iki yiğit ortaya çıktı. İki yiğit, iki cengaver, Kürt halkının iki güzel çocuğu. Birinin adı, Ciwan, diğerin ise Cuma'ydı. Bütün arkadaşlar böyle bir saldırıya hazırды. Ancak en önce o söylediği için o yiğitlik şansı ona tanındı. Bazı arkadaşlar daha öne atıldı biz gideriz diye. Ama Rênas arkadaşta karar kılındı. Burada söylenmesi gereken yoldaşlarını yaşatmak için, ölüme gitme yarışı içindeydi bütün arkadaşlar. Bu, Kürdistan ve PKK gerillasının temel özelliklerinden biridir. Apo'culuğun ruhudur. Rênas arkadaş iki arkadaşla saldırıya geçerken arkasından da bir manga takviye olarak gidecekti. Öyle planlandı. Arkasından gidecek manga, Zeynep arkadaşın mangasıydı. Bir anda yaydan fırlayan birer ok gibi oldukları yerden tepeye doğru fırladı arkadaşlar. Arkasından da Zeynep arkadaş ve onun arkasından da onunla gitmesi gereken arkadaşlar. Tepeye ulaşır ulaşmaz Rênas arkadaş hemen şehit düştü, onunla giden diğeri iki arkadaşlar da tepeyi ele geçirdikleri gibi şehit düştüler. Onların arkasından giden arkadaşlar ise tepeyi tuttular. Onlar tepeyi tuttukları gibi bir takım arkadaş otomatik olarak kurtuldu.

O dönemde bölük sağlıkcılığı görevini de arkadaşlar bana vermişlerdi. Ben de en sert çatışmanın olduğu ve arkadaşların saldırdığı tepenin altındaki gruptaydım. Arkadaşların tepeyi tutmalarının ardından varsa yaralı arkadaşlara müdahale etmek için ben de çantamla birlikte tepeye doğru yerimden fırladım. Ancak, mermiler üzerlerine yağmur gibi yağdığı için her adımda bir arkadaş şehit düşmüştü. Mermiler yağmur gibi üzerlerine yağdığı için, onları tedavi etmek de imkansızdı. Sadece yaralılara kanı durdurmak için müdahale edebiliyordum. Kurşunlar yağmur gibi her yerden geliyordu ve sen nereye mevzileneneğini tam kestiremiyordun. Biz tepeyi tuttuktan sonra çatışma akşama kadar devam etti. Çatışmanın sonunda üç yaralı arkadaş vardı ve on iki arkadaş da şehit düşmüştü. Büyük Agit arkadaşın kardeşi Agit arkadaş da o çatışmada şehit düştü. Vedat arkadaş da yuvarlanan kayalardan birinin altında kalarak şehit düştü. Şehit düşen arka-

daşlar arasında Sasonlu ve Önderlik sahasından yeni gelen Fer-
man arkadaş da vardı.

Akşam olunca çatışma yerinden biraz uzaklaştıktan sonra planlama yapmak için durduk. Ancak hala çemberin içindeydik. Yaralı arkadaşlar ağır yaralıydılar. O halleriyle yanımızda götüremezdik. O zaman ilk önce onları saklayacağımız bir yer bulmamız gerekiyordu. Onlar için güzel bir yer bulup yerleştirdik. Yanımızda yiyecek olarak var olan her şeyi de onlara bıraktık. Ve geri gelip sizi alacağız dedik. Üzerimizde iki günlük açlık ve susuzluğun da ağırlığı vardı. En çok zorlayan da o kızgın güneş altında yaşadığımız susuzluktu. Yine şehit arkadaşların üzerimizde yaratmış olduğu ağırlık vardı. Bu durum bütün yapıda ruhsal bir çöküntüye yol açmıştı. Bütün bunların verdiği öfkenin ise sınırı yoktu. Öfkemiz hem büyümüş hem de bilenmişti. Ancak bunu daha sonraya bırakmamız gerektiğini söyledik. Çünkü o an için yapılacak fazla bir şey yoktu. Tartışarak bir planlamaya gittik. Çıkan karar ne olursa olsun kendimizi çatışma alanının dışına atmamızdı. Eğer boğazlar tutulmuşlarsa, onları vurup geçmemiz gerekir diyerek yola koyulduk. Geçitler ve yol hatları Sason'dan durmadan havanlarla vuruluyordu. Gece çok fazla bir engelle karşılaşmadan sabaha kadar süren bir yürüyüşle çatışma alanından uzaklaştık. Helkız'a geçtik. Ancak Helkız'ın da tutulduğunu gördük. Günü sık ormanlıklı küçücük bir vadinin içinde kendimizi saklayarak geçirdik. Akşam olunca yeniden yola çıktık. Kendimizi Önderliğin 95'lik gerilla olarak tanımladığı Malla Abdullah'ın köyü olan Tımok taraflarına verdik. Tımok'un arkasında güzel bir yer vardı. Orada üslenerek düşmanın geri çekilmesini bekledik. Bu arada bizden hemen sonra düşmanla birlikte operasyonu sürdüren korucular arazi arama ve tarama sırasında sakladığımız yaralı arkadaşları buluyor. Arkadaşlar onlara teslim olacaklarını söylüyor. Korucular da arkadaşları teslim alamaya giderken kendilerinde bombalarını patlatarak şehit düşüyorlar. Beş tane de korucu ölüyor. Askerler şehit düşen arkadaşların cenazelerini asit dökerek yakıyor. Yaktıktan sonra da fotoğraflarını çekiyor. Ondan sonra hepsini toplu gömüyor. Bu bilgileri aldıktan sonra artık

yaralı arkadaşlar için gitmeye gerek kalmadığını söyledi Dilgeş arkadaş. Bir hafta kadar o çevrede kaldık. Bir hafta sonra Helkız'a geçtik. Orada düşmanın araziye bıraktığı bazı bildirileri gördük. Bildirilerin üzerinde arkadaşların yakılmış cenazelerinin fotoğrafları vardı. Arkadaşların hepsinin cenazeleriyle oynamışlardı ve hiçbir arkadaş tanınmıyordu. Bu öfkemizi, nefretimizi bir kat daha da arttırdı.

Daha sonra Golav ile Helkız arasındaki Çiyayê Elo'ya çekildik. Arkadaşlar psikolojik olarak da etkilenmişlerdi. Çünkü, aramıza Önderliğin yanından yeni gelen ve henüz merhaba bile demediğimiz arkadaşların çoğu şehit düşmüştü. Arkadaşların yeniden canlanmaları için birkaç güne ihtiyacımız vardı. Ondan sonra kanımızı yerde bırakmayacaktık. Bedenimizden birer parça olarak toprağa düşen arkadaşlarımızın intikamını alacaktık. 10 gün kadar dinlenip kendimize geldikten sonra arkadaşlarımızın intikamını almaya başladık. O korucu köylerinin hepsine ayrı ayrı zamanlarda baskınlar yaptık. Arkadaşlar çok öfkeliydi. Komutan arkadaşlar engel olmasaydı onların tavukları bile arkadaşlar tarafından vurulacaktı. Gözyaşlarımız arasında arkadaşların intikamını aldık ama onların yeri hiçbir zaman doldurulamaz. Onların yaşamımızda bıraktığı izler farklıydı, unutulamıyordu. Hala da onları anlatmak bana çok zor geliyor. Onca yıl geçti ben hiç anlamadım.

Heval Agit'in kardeşi adını Agit koymuştu, Önderlik sahasından yeni gelmişti ve yanımıza geleli henüz birkaç ay olmuştu. Onu çok yakından tanıma fırsatımız bile olmadı. Ama ona bakan Agit arkadaşın akrabası olduğunu anlardı. Çünkü fiziki olarak çok benziyordu.

Bizim açımızdan manevi ağırlığı olduğu kadar onun bizimle olması bile moralli olmamıza yetiyordu. Gerçekten de o arkadaşın komutan özellikleri vardı, orada şehit düşen tüm arkadaşlar seçme ve geleceğin komutanlarıydı. O büyük fedakarlıkları, mücadeleleri olmasaydı belki oradan tek bir arkadaş bile sağ kurtulamazdı. O büyük kayalıklara karşı Rênas'ın ya da Cıwan'ın ve Cuma'nın verdikleri mücadele ve fedakarca girişimleri hiç unutulamaz.

maz. Korkusuz ve kahramanca onların üstüne gittiler. Kayalarla korkusuzca ve kahramanca mücadele ederek şehit düşen arkadaşlardan biri de Vedat arkadaşdır. O da Önderlik sahasından yeni gelmiş ve öncülerimizden biriydi.

Gitmeden önce hepimizi bir Mereto sevdası sarmıştı. Çünkü Mereto coğrafyası kendi başına bir destan gibidir. Sanki bir kralın yeriymiş gibi görünür. O dağların hepsinin efendisi oymuş gibi başı dimdik duruyor. İnsanı kendisine doğru çekiyordu. Bizi de kendine çekti. Bir sevda gibi. Ama kucaklamadı. Kucağını bize açmadı. Ve arkadaşları korumadı. Ona kızgın değilim. Öfkeli de değilim. Biraz kırgınım o kadar. Ve biraz da sitem ediyorum. Ama bendeki sevdası hala bitmedi. Hele orada canımdan birer parça olarak toprağına düşen arkadaşlarımın, hala orada olduğunu düşününce sevdam biraz daha artıyor. Kürt halkının 12 yiğit evladı hala orada yatıyor. 12 fidanı orada boy atmış durmadan büyüyor. Ülke topraklarına özgürlük tohumlarını oradan saçıyorlar.

Biter mi hiç Mereto Sevgisi...

Bitmez.

Çünkü Küçük Agit ve Küçük Vedat orada yatıyor...

Mızgin GARZAN

Doğu Kürdistan'da gerillacılık bedel ister...

Dağları, vadileri, ovaları, tarihi zenginlikleri ve sırlarıyla dop-dolu Doğu Kürdistan'da gerillacılık yapmak hep büyük hayallerim arasında yer aldı. Oraya gideceğim söylendiğinde, artık hayallerimin gerçek olması için büyük bir fırsat doğduğunu düşünerek heyecandan yerimde duramadım. Demek Güney ile Doğu Kürdistan'ı birbirinden suni sınırlarla ayırmış olan Asosları görecektim. Yani ufuk anlamına gelen Asos'lardan geniş bir ufukla ülkemin bütününe bakabilecektim. Oradan silsile boyunca devam ederek tarihi Zêrebar gölünün olduğu Meriwan taraflarına, yine 46 yılın-da kurulan Cumhuriyete başkentlik yapan ve ardından dar ağaçlarının kurulduğu Mahabat'a kadar uzanabilecektim. Ve Hawraman'ın kalbi gibi duran Şaho dağına çıkıp oradan Hawraman'ların yaşadıkları doğal toplumu görüp, bizlerin de bu toplumsal özü yeniden diriltmek için mücadele yürüttüğümüzü söyleyecektim. Çünkü oradaki halkımızın hala devletle hiçbir bağının olmadığı, A'dan Z'ye her şeylerini kendilerinin ürettikleri söylenirdi. Ki bunlardan bazılarını da gördüm. Yine dilimizin şivelerinin hemen hemen birçoğunun konuşulduğu, atadan, dededen kalma kültürel yapılarını koruduğu, gelenekleriyle yaşadıkları bir parça olan Doğu Kürdistan'a gidip orada gerillacılık yapmak büyük bir şanstı.

İskender'in ordularına geçit vermeyen yerlere gidecektik. Adı gibi Gaddar bir vadi olduğu söyleniyor. Ancak biz özgürlük hareketi gerillalarına ise vız gelir. Çünkü daha önce arkadaşlarımızın çokça geçtiği ve kaldığı bir alan olduğu eski arkadaşlar tarafında bize anlatılıyordu. Demek, Şehidan'dan başlayıp Kelareş'e kadar ülkenin Kuzeyi ile Doğusunu birbirinden ayıran suni sınır çizgilerine basıp, dikilen sınır taşlarını tekmeleyerek geçebilecektim artık. Evet artık bir hayal değil gerçeğin kendisiydi Doğu Kürdistan'a gidişim. Tarihi ve kültürel zenginlikleriyle iç içe ama bir gerilla olarak yaşayacaktım. Bizden önce de o dağlarda dolaşan,

kavgaya tutuşan Kürtler varmış. Az Kürt kanı dökülmemiş Doğu topraklarında. Az yiğitlikler yaşanmamıştı. Ancak öncü ve ideolojik sorunlarından kaynaklı Kürtler, sadece kanlarını dökmekle kalmıştı o kavgalarda. Şimdi ise Rêber Apo'nun özgürlük ideolojisi ve bu ideolojiyi esas alan gerillacılıkla gidecektik. Birer Peşmerge olarak değil, halkının malını, canını, namusunu, kültürünü, tarihini, kimliğini korumak için, onu özgürlüğe götürecek ideolojiyle donatılmış gerilla olarak gidecektik.

Zaten Ferhat da bu topraklarda Şirin'e olan aşkı için dağları delmemiş miydi? Biz de özgürlüğe olan aşkımız için o toprakların dağlarında yaşamaya, özgürlüğe bu denli bağlı olduğumuzu göstermek için gerekirse dağlarını delmeye gidecektik. Biz ve bizden sonra gelecekler gerillacılıkla bu dağları delerek, halkımızı özgürleştirmek inancıyla bu yollarda yürümeye devam edeceğiz.

Bana, Doğu'ya gidecek grubun içinde sen de varsın denildiğinde, böyle yoğun duygulu günler yaşadım. Heyecanlı, yerinde duramaz bir bekleyişle gideceğimiz günü ipe çekmeye başlamıştık. Grubumuz 8 arkadaştan oluşuyordu. Grup ve alan sorumlusu Metin(Palu'lu) arkadaştı. Yardımcısı da Tajdin arkadaştı. Metin arkadaş '99 yılında Önderliğe karşı geliştirilen uluslar arası komplodan sonra Avrupa'dan gerillaya katılmıştı.

Metin arkadaş daha önce de Asos, Kandil ve Doğu Kürdistan'ın yani Rojhilat'ın farklı alanlarında kalmıştı. Adeta Rojhilat coğrafyasının kurdu olmuştu. Her yeri avucunun içi gibi tanıyordu. Metin arkadaş, bölük komutanı ve gideceğimiz bölgenin bölge komutanıydı. Hazırlıklarımızı tamamladık ve 2006 yılının bir bahar gününde, güneşin ilk ışıklarının yüzümüze vurduğu bir anda yönümüzü güneşin doğduğu yöne dönerek yola çıktık. Gideceğimiz alan Serdeşt Alanıydı. Bu alan Kürtlük mücadelesine yabancı bir alan değildi. Bizden çok önceleri buralarda İKDP ile Komala'nın peşmergeleri hareket etmiş, yıllarca buraları üs alanı olarak kullanmış, büyük mücadeleler de vermişlerdi. Ancak onlar peşmerge biz ise gerillaydık. Zaten halk açısından belki en çok zorlanacağımız nokta buydu. Onlar bize peşmergeymişiz gibi yaklaşacaktı biz de onlara gerillacılık ile peşmergelik arasındaki farkı

gösterecektik. Böylelikle ideolojik farkımızı da koymuş olacaktık. Bir de biz alana sadece askeri güç olarak da gitmiyorduk. Askeri güç olmanın yanı sıra halkla ilişkileri geliştirmek, örgütleme yapmak, savaşçı çıkarmak vb gibi birçok görev de bizi bekliyordu. Görev ve sorumluluklarımız ağırdı.

İki günlük yolculuktan sonra alana vardık. Gittiğimiz yeni alan, adını Doğu Kürdistan'ın Güney sınırına yakın kentinden alıyordu. Serdeşt'in kendisi küçük, şirin bir sınır kentidir. Güney ile Doğu arasındaki dağlık bölgede kurulmuş bu küçük şehrin dört bir yanı sık ormanlıklar ve dağlarla çevrilmişti. Arazi yapısını görünce sanki bizim için yapılmış demekten alamadım kendimi. Engebeli bir araziydi, tepeleri sanki kalemle eşit boyutta çizilmiş gibiydi. Her ne kadar Metin arkadaş araziye avucunun içi gibi bilse de yine de biz tedbirli hareket ediyor, adım adım araziye, halkı tanıyarak içlere doğru ilerliyorduk. Sadece gece hareket ediyorduk. Zaten gerillanın temel kuralı da buydu. Kaldı ki isteseydik de gündüz hareket edemezdik. Çünkü İran devletinin karakol kurmadığı köy neredeyse kalmamıştı. İran devleti askeri güç olarak Kürdistan'a girmenin yanı sıra, özel de Kürdistan'da genelde ise İran'ın her yerinde korkunç bir istihbarat ağı kurmuştu. Böylelikle yediden yetmişe herkesi devletin hizmetine sokmuştu. Tarihten bu yana komplocu özelliğiyle bilinen bir devletti. O yüzden çok dikkatli olmamız gerekiyordu. Küçücük bir tedbirsizlik, alana dönük bütün planlarımızı alt üst edebilirdi. O yüzden noktalara giriş çıkışımızdan, sesimize, kullandığımız ve tükettiğimiz yiyeceklerin çöplerinin saklanmasına kadar her şeyimize dikkat ediyorduk. Öyle ki içtiğimiz sigaraların izmaritlerini bile toplayıp saklıyorduk. Hiç kimse ne zaman noktaya girip çıktığımızı görmemeliydi. Nerelerde üslendiğimiz bilinmemeliydi. Çünkü biz yeni bir alana gelmiştik ve o alanda ne olup bittiğini çok fazla bilmiyorduk. Ekim ayının sonuna kadar araziye ve halkı tanımak için çok dikkatli, tedbirli bir şekilde hareket ettik. Doğu halkı oldukça sıcak ve ilgili yaklaşıyordu. Destek vermeye, yardımcı olmaya çalışıyordu. Halk alanda olmamızdan çok memnun görünüyordu. Ne de olsa onlar için oradaydık, onların özgürlüğü için mücadele

ediyorduk. Sürekli duyarlı davranmamızdan ötürü sonbahara kadar grubumuza çok fazla ciddi yönelimler de olmadı. Bunun bir de şöyle bir nedeni vardı. Henüz hareket tarzımız çok fazla çözülmemişti. Düşman, grubumuza ilişkin çok ciddi bilgiler elde etmemiş ve bu yüzden de bir yönelim içine girmemişti. Bazı operasyonlar yapıldı. Ancak sadece bazı tepelerin geçici bir süreyle tutulması, kısmi düzeyde arazi arama taraması şeklinde oluyordu. Bundan da sonuç almaları mümkün değildi. Çünkü biz gerçekten işi baştan çok ciddi ele aldık ve ona göre davrandık, hareket ettik.

Ekim ayından sonra yağışlar başladı. Günlerce süren yağmurlar yağmaya başladı. Yağışların süreklileşmesi ve çok uzun süre devam etmesi biz de kendini bırakmayı getirmişti. Zaten kendimize güvenimiz de tamdı, şimdiye kadar devlet bize yönelmeye cesaret edemedi diyorduk kendi kendimize. Onun için de, bundan sonra da bir şey olmaz, ciddi bir yönelime cesaret etmezler diyorduk kendi kendimize. Tabi bu ciddi bir yanılgıydı. Meğer İran devleti bunu bilinçli bir şekilde yapmış. Amacı da grubumuzu denetimine almakmış. Farkında olmadan denetime alınmıştık, ama yaşadığımız rehavetten dolayı bunun farkına varmamıştık. O yıl, Rojhilat'a gidip sadece bir süre kalıp, tekrar geri dönme gibi bir görev önümüze konulmamıştı. Önümüze konan görev oldukça önemli bir görevdi. Bu önemli görev de, Rojhilat'ta üslenme göreviydi. Yani ilkbaharda gidip, sonbaharda dönme gibi bir pratik süreç için gitmemiştik. O yüzden üslenme çalışmalarımıza da başlamıştık. Ekim ayının sonlarına kadar üslenme çalışmalarımızı yürüttük. Yani bir kış üslenmeye yetecek erzağımızı hazırlayıp çektik. Arazinin çeşitli yerlerinde gömdük. Ayrıca kamp yerimizi de yaptık. Üslenme çalışmalarımızı tamamladıktan sonra güvenlik amaçlı dört beş gün kadar o noktadan uzaklaştık. Bunu üslenme yerimiz deşifre olmasın diye yapacaktık. Böyle bir taktiği öngörmüştük. Daha sonra bir gece gelip kampımıza girecektik. Dokuzuncu ayın 25'iydi. Biz üslenme yerimizden uzaklaştık. Yağmurlar da durmadan aralıksız bir şekilde yağmaya devam ediyordu. Sicim gibi damlalar, birbirinden kopmayacak şekilde yağıyordu. O yüzden bazen nöbetçimizi bile çıkarmaz olduk. Yağmur

yağıyor, çok yorulduk gibi gerekçelerle dönem dönem nöbet tutmadığımız günler oldu. Bazen de; işte, arkadaşlar yağmurluklarının altında nöbet tutsunlar bir şey olmaz, anlayışıyla yaklaşıyorduk. Durmadan yağan yağışların, beraberinde getirdiği zorlu hava koşulları düşmanı hafif almamıza ve böylelikle kendimizi rehavete yatırmamıza neden oldu.

İki Kasım günü yine korkunç bir yağmur yağmaya başladı. İliklerimize kadar ıslandık. Ancak daha fazla ıslanmamak için kendimizi yakınıımızda bulunan köyün bağlarına attık. Bağ evlerinden birine girerek yağmurdan korunmaya çalıştık. Akşama doğru yağmur durunca kurulanmak için kendimize bir ateş yak-tık. Saat üç gibiydi. Mevsim değişmiş günler kısalmıştı. O yüzden de saat dört oldu mu hava kararırdı. Saat üç buçuka doğru gidiş hazırlıklarımızı yapmaya başladık. Gece kalacağımız bir yer bulmak için hareket edecektik. Gece yağmur yağarsa ıslanmayacağımız ve sabaha kadar dinlenebileceğimiz bir yer arıyorduk. Metin arkadaş gruba hazır olun yola çıkacağız dedi. Metin arkadaş, daha yağmur yağar gidip kendimize bir yer bulmamızı istiyordu. O yüzden erken hareket etmemizi istiyordu.

Hızlı bir şekilde toparlanıp mesafeli bir şekilde kaldığımız yerden çıkmaya başladık. İçinde bulduğumuz rehavet psikolojisi devam ediyordu. Biri MP3 dinliyordu, biri radyosunu açmıştı. Yani yolda, böyle gerilla kurallarına uymayan bir çok şey yapılyordu. Noktadan yüz iki yüz metre uzaklaşmıştık. Sanırım grubun sonu, hala noktaya yakın bir yerdeydi. Daha bazı arkadaşlar kaldığımız yerdeyken, kurşunlar yağmur gibi üzerimize yağmaya başladı. Gökyüzünden yağan yağmur, yerini düşmanın bize yağdırmaya başladığı mermi yağmuruna bırakmıştı. Önde Şahin diye bir arkadaş vardı, onun arkasında da Metin arkadaş vardı. Tarama sesi geldiğinde hepimiz adeta şok olduk. Ayakta durup bu sesin nereden geldiğini anlamaya çalıştık.

İçimizden biri yanlışlıkla silahının tetiğine basmış ve yanlışlıkla tarama olmuş gibi birbirimizden cevap bekleyen bakışlarla bakıyorduk. Düşmana hiç ihtimal vermiyorduk. O nedenle bir duyarsızlığı yaşıyorduk. On metre mesafeyle yürüyor, taramadan

sonra hala birbirimize bakıyor ne olduğunu anlamaya çalışıyoruz. İşin kötü yanı biz hala ayakta birbirimize bakıp duruyoruz. Bunların hepsi birkaç saniyelik sürede yaşanıyor. İlk taramadan sonra peş peşe taramalar başlayınca artık bunun yanlışlıkla bir arkadaş tarafından yapılan bir şey olmadığını, düşmanın bizi vurduğunu anladık.

Düşman konusunda netleşince bu kez mermilerin hangi taraftan geldiğini anlamaya çalıştık. Bende BKC vardı. Yanımdaki Çayan arkadaşla birlikte kendimizi ön tarafımızda yirmi metre kadar uzaklıktaki bir vadiciğe bıraktık. Tabii bu arada her arkadaş kendisini bir yere bırakmıştı. Yani bir dağılma yaşanmıştı. Meğer ilk taramada Metin arkadaş vurulmuş. Ama ben kendim görmedim. Ben girdiğim vadiciikten düşmana cevap vermeye başladım. Çayan arkadaş da Kleşiyle vurmaya başladı. Bir süre sonra iki üç arkadaş bize doğru gelmeye başladılar. Silahlarımız çalışınca arkadaşlar yerimizi de öğrenmiş oldular. O sırada bize doğru gelen arkadaşlara seslendim. Onlara “diğer arkadaşlara bu tarafa gelmelerini söyleyin, Çayan arkadaşla ikimiz sizi savunuruz” dedim. Savunma yaparak arkadaşların oradan çıkmalarını sağladık. Ancak hala düşmanın denetimi altındaydık. Arkadaşlara “biz savunmaya devam edeceğiz, siz buradan da çıkın. Siz çıktıktan sonra bu sefer bizim çıkmamız için siz savunma yaparsınız” dedik. Ancak bu arada son gelen arkadaş bize Metin arkadaşın şehit düştüğünü söyledi.

Arkadaşlar geçtikten sonra yanıma gelen Tajdin arkadaşla girdip Metin arkadaşın cenazesini getirmemiz gerektiğini söyledim. Eskiden arkadaşların bir yaralı arkadaşı kurtarmak için beş, altı hatta yedi şehit verdiklerini, bir arkadaşın cenazesini almak için yine bir o kadar riski göze aldıklarını okumuştum. O yüzden de sonucu ne olursa olsun arkadaşın cenazesini getirmemiz gerektiğini söyledim. Tajdin arkadaş da çok tecrübeli bir arkadaş değildi. Yani çok fazla savaş ortamında kalmamıştı. Bir de Metin arkadaş şehit düştükten sora bütün sorumluluk onun omuzlarının üzerine yüklendiği için fazla göze alamadı. Tecrübesizlikten bir de bizleri korumak istemesinden ötürü hemen yapamayacağımızı, kendimi-

zi biraz sağlama aldıktan sonra gidip cenazeyi alabileceğimizi söyledi. Benim PKK hareketinden öğrendiğim hiçbir arkadaş ne yaralısını ne de şehidini arkasında bırakmaz. Hepimiz bir araya gelince ayaküstü bir tekmil aldık. Artık grup komutanımız Tajdin arkadaştı. Tekmilde arkadaşlara, pusuya düştüğümüzü ve bir de şehit verdiğimizizi, cenazesinin de düşmanın içinde kaldığını ve ne yapalım diye sorduktan sonra söz hakkını arkadaşlara verdi. Söz hakkı istedim ve sonucu ne olursa olsun gidip arkadaşın cenazesini almamız gerektiğini söyledim. Hatta daha ileri giderek “arkadaşların gelmemesi durumunda tek başıma bile gidip cenazeyi getirmeyi düşünüyorum” gibisinden çok duygusal ve arkadaşları töhmet altında bırakan bir şeyler de söyledim. Benden sonra söz hakkı alan arkadaşlar cenazenin düşman içinde kaldığını, düşman gücünün ne kadar olduğunu bilmediğimizi, şu an pusuya girdiğimiz yerde ne olduğunu bilmediğimizi, onlar cenazelerimizi bırakmayacağımızdan hareketle cenazenin etrafını çembere alıp o şekilde pusulara devam etmiş olabileceklerini söylediler. Bu durumda gitmenin, daha fazla kaybı göze almak olduğunu da eklediler. Kayıp verme ihtimalimiz vardı. Biraz da şaşkınlık vardı. Yani sorumlu arkadaş şehit düşmüş, geri kalanlar, çok fazla ne yapacağımızı bilmiyorduk. Böylesi bir durum yaşıyorduk.

Çayan arkadaş (Geçen sene doğu Kürdistan’da gerçekleştirilen bir karakol baskınında şehit düştü), çok duygusal düşündüğümü, bu durumda yapmamız gereken temel şeyin kendimizi pusu alanının dışına atmak olduğunu söyledi. Hava da giderek kararıyordu. Pusuya düştüğümüz yerden hala zaman zaman mermi sesi geliyordu. Mermi sesleri arkadaşların söylediklerini haklı çıkarıyordu. Düşman cenazenin etrafında pusu atmış olabiliirdi. Çünkü mermi sesleri de o taraftan geliyordu. Sonunda alandan uzaklaşma kararı aldık ve bir şehidimiz var.

Yer değiştirmek için ve hangi noktaya gitmemizin daha iyi olacağına ilişkin arkadaşların görüşü alındı. Şehit Ozan arkadaşın Çarçela adını koyduğu noktaya gitmeye karar verdik. Pusu yerinden uzak bir yerdı. Ayrıca arazisi de çok güzeldi. Orada kendimizi koruyabileceğimizi düşündük. Yani orada çatışmaya bile girilse,

kayıp verilmeyecek bir yerdi. Güzel ve stratejik bir yerdi, üstelik suyu da vardı. Oraya gitmeye karar vererek tekmili bitirip yola çıktık.

Hepimizin ruh hali o puslu ve ardından dönüştüğü çatışmadan sonra kötü olmuştu. Zaten Ekim yağmurları bizi çok yormuştu, ardından bu şahadetin yaşanması da bizi oldukça etkilemişti. O noktaya ulaşmak için iki gün iki gece yürüdük. Arada bir kısa süreli molalar veriyorduk. Onun dışında hiç durmadan yol aldık. Yol boyunca hiç konuşmadık. Zorunlu şeyler dışında konuşacak bir şey bulamıyor gibi olmuştuk. Çünkü arkamızda gurup komutanımızı bırakmıştık. İki gün iki gecenin sonunda kendimizi koruyabileceğimizi düşündüğümüz noktaya geldik. Zaten puslu ve çatışma alanının dışına çıktık. Noktaya vardıktan sonra yapmamız gereken ilk iş düştüğümüz pusuyu ve pusuda grup komutanımızın şehit düştüğünü karargaha bildirmektir. Arkadaşların ilk sorduğu şey cenazeyi alıp almadığımız oldu. Biz de durumu biraz izah ederek alamadığımızı söyledik. Ardından kendimizi sağlam bir yere aldığımızı da ekledik. Arkadaşlar kendimizi korumamızı ve bize bir bölge ve grup komutanı göndereceklerini söylediler. O noktada da erzağımız vardı. Gidip bir gömme açtık. Oraya üslendik.

Noktada oturmuş bize gelecek takviyeyi beklerken bir olay daha yaşadık. Gidip bir gömme daha açtık. Kendimize biraz un, biraz şeker ve biraz da çay çıkardık. Hamurumuzu yoğurduk. Ama sac sorunumuz vardı. Çevreyi aradık daha önce kullandığımız bir yağ tenekesini bulduk. Onu getirdik. Ondan bir sac yaptık ve ekmeğimizi yapmaya başladık. Ekmek yapımını bitirdikten sonra kendimize bir de helva yaptık. Hepimiz közlerin başında toplanmış sıcak ekmekle helva yiyiyorduk. Nöbette de Şahin adında bir arkadaş vardı. 2005 yılında katılmıştı. Metin arkadaş girdiğimiz pusuda onun önende şehit düşmüştü. Oda bu şahadetten çok etkilenmişti. Bu durumunu bildiğimiz için o etkiden kurtulmasına yardımcı olmaya çalışıyorduk. Çünkü henüz çok yeniydi. Sıcak ekmekle helva yemesi için onu da çağırdık. Yanımıza geldi. Silahını ıslanmasını diyerek silahını da naylonun altına getirdi. Silahı yana çekmesiyle ateşlenmesi bir oldu. Hafif yaralandı. Biz de kaza

oldu sandık. Tabii daha sonra karargah komutanı, Metin arkadaşın onun yanında şehit düşmesinden dolayı korkmaya başladığını, oradan çıkmak için de kendisini bilinçli bir şekilde yaraladığını söyledi. Çünkü Metin arkadaş, Serdetş alanında sekiz şehit versek bile üslenme yapacağımızı söylüyordu. Örgüt, içeride üslenme yapılsın demiş, bizim yapmamız gereken de oydu. O da bundan korkmuştu ve o yüzden de kaza süsünü vererek kendini yaralamıştı. Bir mermi de taştan sekerek Çayan arkadaşın sol baldırına isabet etti. Bu olay bizi oldukça duygusallaştırdı. Çünkü daha yeni grup komutanımız şehit düşmüştü ve şimdi de, yaraları ağır olmasa da iki arkadaşımız yaralıydı. Karargahla bağlantı kurmak için tepeye çıktık. Bu durumu da karargaha bildirdik. Arkadaşlar başımıza başka bir şey daha gelmeden tedbirlerimizi almamızı söylediler. Yağmur yine azmıştı. Ve çok yağıyordu. Bir de iki tane yaralımız vardı. O yüzden o gün noktamızı değiştiremedik. Ertesi gün büyük telsiz muhaberesine çıktık. Biz hala geri dönüp üstlenmemizi yapacağımızı düşünüyorduk. Ancak karargah komutanı yaralılarınızı alıp gelin diye talimat verdi.

Yaralıları alandan çıkarmak için arkadaşlardan yardım istedik. Şehit Hamza arkadaş iki at alıp sivil elbiseler giyerek kaçakçılarla bir gece yol aldıktan sonra yanımıza ulaştı. Yaralılarımızı alarak iki günlük bir yolculuktan sonra karargaha ulaştık.

Büyük umut, hayal ve heyecanla gittiğim Doğu Kürdistan'dan arkamda çok sevdiğim grup komutanımı şehit verip bırakarak döndüm. Hala aynı büyük umut ve hayalleri taşıyorum. Zaten bizden sonra arkadaşlar orada üslenme de yaptılar. Ve ben de bir gün mutlaka geri dönüp orada gerillacılık yapacağıma ve yarım bıraktıklarımı tamamlayacağıma inanıyorum. Çünkü hala savaş bitmiş değil.

Kürt halkı hala özgürlüğüne kavuşmuş değil.

İçimde kaynayıp duran bu büyük umutlarla yaşıyorum.

Ve yine diyorum bir gün mutlaka hayallerimi, rüyalarımı süsleyen Doğu Kürdistan'da üslenip gerillacılığa devam edeceğime inanıyorum...

Şevger BARMANİ

Altı günden sonra iki eksikle grupça ekmeğimizi yedik...

Ülkemin en güzel, en yüksek en asi aynı zamanda en acılı dağlarının bulunduğu Güney parçasındaydık. Savaşların hiç bitmediği, silah seslerinin hiç susmadığı, nice yaşamların savaşlarda yitildiği Güney Kürdistan'daki dağlarda şimdi biz vardık. Savaşı kalınan yerden biz sürdürüyorduk. Ama her şey tüm Kürtlerin özgürlüğü, birlikte yaşadıkları halklarla bir arada kardeşçe yaşamaları içindi. Kürtlerin de, kardeş saydığı halkların sahip olduğu haklara sahip olarak, onlarla bir arada yaşamak için bu kavgaya durmuştuk. Bizim savaş ve kavgamız bizden öncekilerin savaşı ve kavgası gibi değildi. Ne körü körüne ölüme gitme gibi bir şey vardı ne de sonuçsuz bir savaşı sürdürme. Her şey bir amaç, hedef ve ideoloji doğrultusunda yapılıyordu. Bu ideoloji de Önderli Apo'nun ideolojisiydi.

Güney Kürdistan'daki dağlarda atılan her adımda, bir yaşam izine bir de savaşlardan kalma izlere rastlamak mümkün. Çünkü bu dağlarda, bu derin ve yaşamın aktığı vadilerde savaşlar hep oldu. Hiçbir zaman buralardan silah sesleri eksilmedi. Dağlarda, vadilerde silah seslerinin gelmediği günü burada yaşayan halk hatırlamıyor. Ve o yüzden "burada savaş hep oldu ve hiçbir zaman biteceğine inanmıyoruz" diyorlar. Onların bu inançsızlığına karşılık biz de "bu savaşı bir sonuca götürmek, onu bitirmek için biz varız" diyerek buralarda da Kuzey'de olduğu gibi gerillacılık yapmaya çalışıyoruz. Arkadaşlar, ilk günlerden beri büyük inanç, umut ve hedeflere ulaşma azmiyle alana yürüdüler. Ama bizim girişimiz de savaşları durduramadı. Çünkü savaşlardan çıkarı olan uluslararası politik ve askeri güçlerin en fazla girdikleri alanlardan birisi ülkemizin bu parçasıydı. Savaşların bitmesini istemiyorlardı. Çünkü savaşın bitmesiyle kendilerinin çıkarları zedelenenecekti. O yüzden bazı yerlerde alt düzeyde savaşların sürmesi gerekiyordu. İşte bu alanlardan biri de Güney Kürdistan'dı. 1992 yılı hareketimiz açısından önemli bir yıldır. Çünkü ülkenin dört

parçasında ve yurt dışında serhıldanların başladığı, halkın topyekun olarak ayağa kalkıp özgürlüğüne sahip çıktığı yıldır. Bu gelişme Kürt Özgürlük Hareketi'nin gelişmişlik düzeyi ile etki alanını gösteriyordu. Sömürgeci güçler ile bölge üzerinde hesapları olan uluslararası politik askeri güçler, kendilerinden bağımsız bir şekilde hareket eden Kürt Özgürlük Hareketi'nin bu gelişmesine göz yummak istemiyorlardı. Göz yummaları durumunda bölgedeki çıkarlarının hepsi tehlikeye girerdi. O yüzden uluslar arası güçlerin de desteğiyle, Türkiye'nin öncülüğünde ve yerel güçlerin de içinde olduğu bir operasyon başlatıldı. Biz buna Güney Savaşı dedik. Bu savaş yaklaşık iki ay sürdü. İstedikleri sonucu alamamışlardı. Zaten almaları da beklenemezdi. Çünkü Parti, kendisini böyle bir duruma hazırlamıştı.

Kış başına doğru savaş bitti. Savaş bitince biz de üslenme hazırlıklarını yapmaya başladık. Üslenmeyi savaşın en şiddetli yaşandığı Şikefta Birandara taraflarında yapmayı kararlaştırdı komutanlarımız. Şikefta Birindara'nın hikayesi de ayrı bir hikayedir. Arkadaşlar yaralı arkadaşları saklamak ve tedavi etmek için oraya götürmüşler. Bir süre sonra bir operasyon çıkmış. Operasyonda, oradaki yaralı arkadaşların yeri tespit edilmiş. Düşman gidip yaralı arkadaşların hepsini mağaradan çıkarıp, mağaranın önünde kurşuna dizmiş. Operasyondan sonra arkadaşlar gidip yaralı arkadaşları o halde görünce öfkelerinden dağları delecek gibi olmuşlar. Ama intikam almayı başka zamana bırakarak arkadaşların cenazelerini o Şikeftin önüne gömmüşler. Hala o 12 arkadaş orada yatıyor.

Üslenmeyi oraya yapacaktık. Ama savaş ve yaşanan operasyondan sonra erzağımız kalmamıştı. Düşman bütün depolarımızı yakmıştı.. Onlardan geriye bilinmeyen bir iki tane küçük depomuz kalmıştı. Kaldığımız alandan bir gecelik yol kadar uzakta olan Mezi diye bir yerde düşmanın bulup imha edemediği bir depomuz kalmıştı. Kampın yapımı ile kışlık erzağımızı hazırlamaya başladığımızda, sonbaharın son günleri kışın ilk günlerini yaşıyorduk.

Operasyonda hayvanlarımızdan sağ kurtulanlar da olmuştu. Arkadaşlar arayıp sağ kalan birkaç tane keçiyi buldular. Yani ope-

rasyonda hayvanlarımız bile vurulmuştu. Arkadaşlar kamp hazırlıkları kapsamında bir iş bölümüne gittiler. Sağ kalan keçilerimizi kesip kavurmak yapmak için bir grup çıkardılar. Bir grup da Mezi'deki erzağı çıkarıp getirmek için görevlendirildi. Erzak getirmek için önce bir takımlik güç gidip geldi. Ancak erzakların sadece yarısını getirebilmişlerdi. Getirdiklerinin bir kısmını da yolda tüketmişlerdi. Çünkü yol zorluyordu. O kadar uzun mesafeyi aç gidip gelmek imkansızdı. Arkadaşların getirdiği erzak bize sadece birkaç gün yetti. Birkaç gün sonra erzak bitince bir grubun daha gidip kalan erzağı getirmesi gerekiyordu. Bu sefer erzaka gitmek için bizim takım görevlendirildi. Gidiş hazırlıklarımızı yaptık. Gidiş hazırlıklarımızı yaptığımız gece biraz kar yağdı. Ama öyle çok ciddi bir kar değildi. Yeni yeni yerleri tutmaya başlayan ilk karlardı. Hazırlıklarımızı tamamlayıp yola koyulduk.

Sabah erkenden yola çıktık. Gün batımına doğru depoya vardık. Gittiğimiz yere daha önce hiç gitmemiştim. Bu da araziye bilmemek demekti. Hatta bu araziye ilk defa görüyordum.

Depo'nun bulunduğu alana varmıştık. Ama deponun üstüne gitmemiz için Çemço suyunu geçmemiz gerekiyordu. Su çok fazla değildi. Ama vurup geçerse ıslanırdık. O kar, kış gününde ıslanmak iyi değildi. Zaten üzerimizde operasyonun yorgunluğu da vardı. Operasyon boyunca çok fazla erzak bulamadığımız için arkadaşlar zayıf ve güçsüz düşmüşlerdi. Bir de o kar kış gününde ıslanıp bir iki gün ıslak kalmak hastalanmak demekti. O yüzden köprüden geçmek istedik. Köprü diyorum ama aslında çok fazla köprüye benzer bir yanı da yoktu. Sadece tek bir ağaçtan oluşan bir köprüydü. Ama yine de iyiydi. Ki daha önce üzerinden geçemediğimiz köprüler değildi. Zaten bizim köprülerin hepsi de öyleydi. Ama, arkadaşların mı yoksa köylülerin mi yaptığını çok fazla bilmiyorduk. Sadece bir ağaçtan oluşan köprünün üstünden geçmeden önce, küçük bir mola verdik. Deponun üstündense, orada mola vermek daha iyiydi. Hem güvenlik açısından da böyle olması gerekiyordu. Kim bilir belki arkadaşlar depodan erzak aldıktan sonra deşifre olmuş ve düşman da bir daha geleceğimizi düşünerek karışmamış olabilirdi de. Ayrıca, bu bir gerilla kuralıydı. Biz

de yerine getirmeliydik. Köprüyü yani tek bir ağaç parçasından oluşan köprüyü geçmeye çalışırken önümdeki arkadaşın ayağı kayarak düştü. Çok fazla bir şey olmadı sadece biraz ıslandı o kadar. Köprüyü geçtikten sonar, zaten deponun üstünde sayılırdık. Depoda öyle ciddi bir erzak da yoktu. İçinde sadece pirinç ve şeker vardı. Ancak bizim için o da çok önemliydi. Bizi bahara çıkarabilirdi. Daha önce hiçbir şeyimiz olmadığı için bahara çıkmak için kışın katırlarımızı kesip yediğimiz olmuştu. Öyle zorlu kışlardan geçerek gelmiştim. Bir de zorlu bir operasyon ve savaş ortamından çıkmıştık. O yüzden depoda o erzakları görünce büyük bir hazine bulmuş gibi oluyorduk.

Bir takımlık güctük, ancak sayımız yirmi bir kişiydi. O zaman takım sayıları yirmi bir kişiden aşağı değildi. Bizim grubun birinci dereceden sorumluları Sadun ve Adil arkadaşlardı. Sadun arkadaş Güney Batı Kürdistan'ın Derik kentindendi. Adil arkadaşın nereli olduğunu hatırlamıyorum. Ama bu her iki arkadaş da 94 operasyonlarında şehit düştü. Erzakları depodan çıkardık. Öyle sandığımız kadar da az değildi. Her iki arkadaş a bir torba düşecek kadar erzığımız vardı. Torbalar elli kiloluktu. Yani her arkadaş a yirmi beş kilo yük düşüyordu. Bana pirinç yükü düştü. Yüklerimizi yapıp yola çıktık. Ancak biz yüklerimizi yaparken hava yavaş yavaş bulutlanmaya başladı. Bulutlar giderek yoğunlaşıyordu. Ki bulutların bu kadar yoğunlaşması yağışın olacağını gösteriyordu. Bu tarihte kar yağabilirdi. O yüzden arkadaşlar acele etmemiz gerektiğini söylüyorlardı.

Bir de arkadaşlar geri dönüşte geldiğimiz yolu kullanmayacağımızı, kaldığımız yere giden bir başka yolun olduğunu ve onu kullanacağımızı söylediler. O araziye, oradaki depoyu ve yolu bilen Adil arkadaştı. Diğer yoldan gitmemizin nedeni olarak da, yolun üzerinde bir mağaranın bulunmasıydı. Çünkü arkadaşlar o mağarada biraz dinlenir, yemeğimizi yedikten sonra gideriz diye düşünüyorlardı. Yemek dediğim şey de ekmek ve tuzdu. Ekmeğimiz de öyle herkese yetecek kadar yoktu. Yirmi bir kişiydik, hepimiz için verilen ekmek sayısı ise altı taneydi. Çünkü yoktu. Ve içinde çay yapacak bir kap bulursak belki bir de çay içerdik. Çün-

kü gerçekten yüklerimiz ağırdı. Altı ekmeği de ben almıştım yani grubun ekmeğini ben taşıyordum. Bu arada yüklerimizi yapıp yola çıkana kadar gecenin karanlığı her yeri sarıp sarmaladı.

Yola koyulduk. Yol gerillanın en yakın dostudur. Gerillanın yoldaşlarıyla birlikte en yakın ve her zaman onunla olan arkadaşısıdır.

Suyu geçtikten sonra arkadaşların söylediği farklı yoldan gitmek için geldiğimiz yoldan ayrılarak yeni ama çok kullanılmamış bir patikanın üstüne çıktık. Biraz ilerleyince arkadaşlar boş bir tane mermi kutusu buldular. Adil arkadaş boş kutuyu, içinde çay yapmak için yanına aldı. Adil arkadaş “mola vereceğimiz yerde bunun içinde çay yapacağız” dedi. Bize çaydanlık görevini görecek olan boş mermi kutusu Adil arkadaşın elinde, su kenarından geçen patikadan ilerliyorduk. Bir saat kadar ilerledikten sonra arkadaşlar kısa bir mola verelim dediler. Arkadaşlar mola vermek için oturdular. Gerillaya geldiğim günden beri edindiğim kötü bir alışkanlığım var. O da beş dakikalığına bile mola verildiğinde, ben arkadaşlardan iki üç metre kadar uzaklaşıp o mola süresini kestirerek geçirirdim. İşte bu mola yerinden de arkadaşlardan iki ya da üç metre kadar uzaklaştım, çantama dayanıp kestirmeye başladım. Birkaç dakikalık uyku bazen birçok arkadaşın şahadetine neden olmuş. Gerillada uykudan dolayı birçok olumsuzluk yaşanmış. Bunların hepsini biliyordum ancak bir türlü o alışkanlığımdan vazgeçemiyordum. Karda, kışta arkadaşlardan kopuk altı gününe ve belki de bahara kadar arkadaşları görmememe, hatta ölümüne bile neden olabilecekti. Öyle olacağını bilseydim hiç uyur muydum? Ama demek ki insanın kendi başına gelmeden çok fazla ders çıkarmazmış. Bu tür kısa molalar genelde sigara içmek için verilir. Çünkü gerillada yolda sigara içmek yasaktır. Ben de sigara içmediğim için molayı öyle değerlendiriyordum. Öyle uyuyakalmışım. Arkadaşlar sigaralarını içtikten sonra kalkıp yollarına devam etmişler. Bir de zaten çok kısa bir molaydı. Ve hiçbir arkadaşın o kadar kısa bir süre için uyuyabileceğini düşünmedikleri için gelmeyen var mı, yok mu diye bakmamışlar. Bir süre sonra uyandım. Ama arkadaşların hala yan tarafta dinlendik-

lerini sanıyordum. En azından öyle hesaplıyordum. Çevreyi dinlemeye başladım. Herhangi bir ses seda yoktu. Herhangi bir ses duymayınca onlar da uyuyorlar diye düşündüm. Heval, heval diye seslendim. Cevap veren olmadı. Peş peşe bu kez yüksek sesle seslendim. Yine cevap veren olmadı. Gidip mola verdiğimiz yere baktığımda hiç kimsenin olmadığını gördüm. Bu arada ne kadar uyuduğumu da bilmiyorum. Gecenin kapkaranlık örtüsü iyice her yeri sarmıştı. Gökyüzünü ise bulutlar kapatmıştı. Sonbaharın son gecelerinin ürkütücü karanlığının içinde arkadaşlarından koparak yapayalnız kalmıştım. Arkadaşlardan kopmuştum. Ancak çok fazla uzaklaştıklarını düşünmüyordum ve o yüzden de patikadan ayak izlerini aramaya başladım. Yeni gitmiş oldukları için hafif bir iz buldum. O izi takip etmeye başladım. Bir yandan yürüyorum öte yandan da durmadan heval, heval diye bağıyorum. Ancak sesim karanlığın içinden yine bana dönüyordu. Ortamı, gece karanlığının sesi boğuyordu. Yakın yerlerde ben ve gecenin sesinden başka hiçbir ses kalmamıştı. Yolda bulamazsam da mola vermeyi düşündüğümüz şikeftte yani mağarada onları bulacağımı düşünerek yoluma devam ettim. Ancak ben gittikçe patika da kayboluyordu. Sonunda vardığım ormanlık alanda izler de kayboldu. Bu arada ben yola çıktığımda hafif hafif yağmaya başlayan kar giderek şiddetleniyordu. Bir süre daha yürüdüm ama hiç bir şey bulamadım. Ne şikefti bulabildim ne de arkadaşları. Yapacak hiçbir şeyim kalmamıştı. Baktım yapacak bir şey kalmamış öylece oyduğum yerde bir ağacın altına oturdum. Saatin kaç olduğunu, gecenin hangi vaktinde olduğumu da bilmiyordum. Çünkü saatim de yoktu. Ve o andan itibaren zamanı artık gün, gece ve aylarla ölçebilecektim sadece.

Zaman benim için o an arkadaşlarımdan kopmuş, kar yağışı altında yapayalnız kaldığımı gösteriyordu. Zaman o an sadece kar yağışı ve gecenin karanlığını gösteriyordu. Gecenin sessizliği, o anki zamanı gösteriyordu. Zaman o an kar yağışı, gecenin karanlığındaki sesi, buz kesmeye başlayan havayı ve beni gösteriyordu. Ağacın dibinde kar yağışı altında oturmuş ne yapacağımı düşünüyordum. Hava gittikçe soğuyordu. Kendime ateş yakmayı düşün-

düm ama bende çıkmak da yoktu. Gerilla tedbirlerinden ötürü bir ara bir arkadaşın bozulan çakmağının çarkını almıştım yanıma. Yanımda şimdi sadece çakmağın çarkı vardı. Bir de bir ara yine bozulan bir haşveden (B7 roketlerinin itici mekanizması) çıkardığım barutun çantamda olduğunu hatırladım. Ateş yakmak için el yordamıyla biraz odun topladım. Birkaç dakikalık uğraştan sonra ateşi yaktım ve ağacın dibinde oturmaya devam ettim. Ateşi yakana kadar kar da iyice şiddetlenmişti. Oradan uzaklaşmak istemiyordum. Çünkü arkadaşların nerede olursa olsun, yanlarında olmadığımı fark edince gelip beni arayacaklarını düşünüyordum. Beni bulmak için uğraşacaklarını biliyordum. Arkadaşlardan koptuğum yerden çok uzaklaşmamıştım ama patikayı kaybetmiştim. Çok fazla patikadan da uzak olduğumu sanmıyordum. Ama yine her şey gelip zamana dayanıyordu. Çünkü ne zaman sabah olacağını bilmiyordum. Gidip arkadaşları bulmak için bir an önce sabah olmasını bekliyordum. Ben öylece orada kaldım.

Arkadaşlar da Şikefte gidiyorlar. Bulduğumuz boş mermi kutusunda çaylarını yapıyorlar, çay dediğim de suyu ısıtıp içine biraz dem attıktan sonra şekersiz içmektir. Çayı yaptıktan sonar, grubun ekmeği bende olduğu için o an beni arıyorlar. Adil arkadaş “Nizar’ın yanında ekmeğimiz var çıkarsın da yemeğimizi yiye- lim” diyor. Sağa bakıyorlar, sola bakıyorlar ama beni bulamıyorlar. İşte o an onlardan koptuğumu anlıyorlar. Ancak, hiç kimse nerede koptuğumu hatırlamıyor. O zaman en son hangi arkadaşın beni nerede gördüğünü sorarak, nerede koptuğumu anlamaya çalışıyorlar. Arkadaşların verdiği bilgi ile, bir de bir yaz pratiğinde birlikte kalmamızdan ötürü beni biraz tanıyan Sadun arkadaş, suyun kenarında kısa mola verdiğimiz yerde koptuğumu anlıyor. Ve hiç durmadan, Nizar orada uyumuştur diyerek, beni bulmaları için üç arkadaşı gönderiyor. Arkadaşlar koptuğum yere geliyorlar. Önce beni çağırıyorlar benden herhangi bir cevap almayınca bir iki tane mermi sıkıyorlar. Ama yine benden herhangi bir cevap alamıyorlar. Gece yarısına kadar beni oralarda arıyorlar. Bulamayınca arkadaşların yanına dönüyorlar. Arkadaşlara beni bulamadıklarını söylüyorlar. Alalecele çaylarını içtikten sonra, “kar daha

fazla şiddetlenmeden gitmemiz gerekir” diyerek yola çıkıyorlar. Kar şiddetlense Saca köyünden sonraki boğazı geçemezler ve birçok arkadaşın yaşamı tehlikeye girer. O yüzden beni bırakıp gidiyorlar. Çünkü oranın karı oldukça fazladır. Bir de düştü mü bahara kadar kalkmaz. Arazi de, yayla arazisi olduğu için çok fazla kar tutar. Ayrıca kar düşünce yolu çıkarmak da o kadar kolay değil. Çünkü kar beyazı bir okyanus gibi her yeri sarar ve arazinin tamamı da birbirine benzemeye başlar.

Tavuk uykusu ile tavşan uykusu diye halk deyimleri var. Tavuk tünediği yerde tek ayak üzerine uyumaya başlar ve belli aralıklarla yorulan ayağını değiştirmek için uyanır. Tavşan da avcısı çok olduğu için bir gözü açık, bir gözü kapalı uyur. Yarı uykulu, yarı uyanık durumlara halk arasında tavuk yada tavşan uykusu denir. Ben de öyle bir gözüm açık bir gözüm kapalı biçimde uyumaya çalışıyordum. Öte yandan da elimden geldikçe ateşimin sönmemesine dikkat ediyordum. Çünkü ateşimin sönmesi demek yeni bir ateş yakmak için biraz daha barut demek ve çarkın birkaç kere daha çakılması demekti.

Kar yağışı hiç durmadan devam ediyordu. Hava biraz aydınlanana kadar kar yüksekliği tahminen yarım metreyi buldu. Hava tam aydınlanınca iki mermi sıktım. Ama her taraf sisle kaplıydı. Bir yandan çok şiddetli bir kar yağıyor öte yandan da sis her tarafı kaplamıştı. Bu durum mermilerimin sesinin hiçbir yere gitmemesi demektir. Mermilerimin sesi, adeta çok yakındaki bir yerlere çarpıp bana geri geliyordu. Gece geldiğimiz yeri anlamak için çevreye, araziye bakıp onu incelemeye çalıştım. Ama geldiğimiz yeri çıkarmak mümkün değildi. Çünkü o kadar karın düşmesinin ardından her yer birbirine benzemeye başlamıştı. Bu durumda geldiğim araziye, yolu çıkarmak çok zor olur. Bütün bu seçeneklerim tek tek boşa çıkınca rastgele bir yerden aşağıya doğru yürümeye başladım.

Hareket etmemin nedeni arkadaşlara dair bir iz bulmak, mola vereceğiz dedikleri Şikefti bulmak ya da hareket edersem belki arkadaşlar beni bulur diye düşünüyordum. Bu kendi kendime yaptığım bir hesaptı. Eğer dün gece yollarına devam etmemişler-

se bu gün onlara dair bir iz bulurum diye düşünüyordum. Yürüyorum ancak insan beş metre önünü göremiyor. Kar taneleri birbirinden ayrılmadan yeryüzüne iniyorlardı sanki. O da yetmiyormuş gibi bir de her yeri saran sis var. Bu durum göz gözü görmez bir hal yaratıyordu. O yüzden akşam ne taraftan ve hangi yoldan geldiğimi, hangi tarafa gitmem gerektiğini kestiremiyordum. Ama yine de bir süre daha yol aldım. Bu arada hem yürüyor hem de bundan sonra ne olacak, ne yapmam gerekir, arkadaşları nasıl bulurum diye düşünüyordum. Bir süre daha bu düşüncelerle birlikte yürüdükten sonra bir kayanın dibine oturdum. Bu arada açlık da başlamış ama çok fazla aklıma geldiği yoktu. Ne kadar oturduğumu hatırlamıyorum ama yavaş yavaş üşümeye de başladım. Nasıl olsa hala çarkım ve daha bir kaç ateş yakacak kadar barutum da vardı. Odun toplayıp bir ateş yaktım. Biraz ısınınca iki gündür bir şey yemediğimi hatırladım. Bu arada yolda gelirken erzağımız az olduğu için kendimize biraz palamut toplamıştık. Bir kısmını yemiştik ama çantamın dibinde birkaç tane kalmıştı. Çantamda ekme de vardı. Ama o ekmeği yiyemezdim. Çünkü o ekme sadece benim değildi. Bizim yirmi bir kişilik görev grubunun ekmeğiydi. Çektiğimiz erzak sıkıntısından ötürü yirmi bir kişi olmamıza rağmen sadece altı ekme verilebilmişti bize. O yüzden o sadece benim ekmeğim değildi ve ona dokunamazdım. Ayrıca zaten yemek istesem de boğazımdan geçmezdi ki. Çünkü biz de, bir şeyi arkadaşlarıyla birlikte yediğinde insanın boğazından geçer. Arkadaşlarıyla birlikte yediğinde ondan tat alınır. Arkadaşlarıyla yediğinde anlamı olur. O ekmeğe karışamazdım. Yani açlıktan ölsem bile grubu görmeden o ekmeği yiyemezdim. Bizim arkadaşlığımız zaten bu tür güzel paylaşımlar üzerine kurulmuş bir arkadaşlıktır. Bizim arkadaşlığımızı diğer devrimci olsun olmasın arkadaşlıklardan ayıran temel farklarından biri buydu. Bizim arkadaşlığımız birbirimiz için yaşama, birbirimiz için ölme esasları üzerine kuruludur. Bizim arkadaşlığımız birbirinin yerine ölme arkadaşlığıdır. Birçok arkadaş bir başka arkadaşın şehit düşmesini engellemek için şehit düştüler. Birçok arkadaş grubunu kurtarmak için arkasına dönüp “heval siz gidin ben sizi korurum”

diyerek, grubu kurtarıp kendisi şehit düşmüştür. Arkadaşlar birbirinin yerine ölüme giderken ben kalkıp grubun bendeki ekmeğini yiyemezdim. Çünkü arkadaşlar da şimdi açtılar. En az benim kadar onların da ekmeğe ihtiyaçları vardı. Kampa gitme durumlarında dahi ben onları görmeden o ekmeği yiyemezdim. O ekmeğe el sürmem ve süremem. Öyle çantada kalması gerekir. Açlıktan ölebilirim. Ama arkadaşlar cenazemi gördüklerinde grubun ekmeğinin hala çantamda olduğunu görmelerini isterim. Ama ben hala arkadaşların gelip beni bulacaklarını ve birlikte ekmeğimizi yiyeceğimizi düşünüyorum.

Açlığımı gidermek için birkaç tane palamut yemeye karar verdim. On taneye yakın palamutum vardı. Dört tanesini yiyip geri kalanını bırakmaya karar verdim. İki günlük yemeğim o dört tane palamut olacaktı. Hala, arkadaşlar gelip beni alacaklar diyorum. Hala koptuğumu ve kaybolduğumu kabul etmiyorum. “Arkadaşlar biraz uzaklaşmış olabilirler ama gelip beni alacaklar” diyordum kendi kendime. Palamutlarımı ateşte pişirip afiyetle yedim.

Yemekten sonra bir süre daha bekledim. Ne gelen vardı ne de giden. Ayrıca gece kadar olmasa da bu soğuk, karlı kış gününün de kendine has sessizliğiyle sürüyordu her şey. Yeniden gece kaldığım yere gitmeye oralara bakmaya karar verdim. Kendimi kuruttum birkaç tane de palamut yedim çantamı alıp gideyim dedim kendi kendime. Yola çıkınca kendi izlerimin bile kaybolduğunu gördüm. Oysa o kayalığa sığınmamın üzerinden henüz çok zaman geçmemişti. Tahminen iki saat bile orada geçirdiğimi sanmıyorum.

Gece ateş yakıp kaldığım yeri ne kadar aradıysam da bir türlü bulamadım. Kendi kendime nasıl olsa buraya kadar gelmişim o zaman biraz daha hareket etmek istedim. Ama nereye gideceğimi de bilmiyordum. Ama, belki arkadaşlara dair bir şeyler bulurum diye hareket etmek istiyordum. Ya da geceyi geçirmek için daha iyi bir yer bulmak için hareket etsem daha iyi olur diye düşünüyordum.

Biraz yukarıya doğru tırmanmaya çalıştım. Ama yukarıya doğru çıktıkta kar artıyordu. O yüzden de yukarıya doğru yürümek gittikçe zorlaşıyordu. Kendimi zorlayarak biraz daha çıktım. Bu arada kar hala hızından hiçbir şey yitirmeden yağmaya devam ediyordu. Ama sis, biraz dağılmış gibiydi. Biraz daha çıkınca uzaktaki bir boğazı gördüm.

Boğazı görünce geldiğimiz yolu hatırladım gibi oldu. Çünkü biz göreve gelirken arkadaşlar yolda bizim noktaya ayrı ayrı yerlerden gelen iki boğazdan söz ediyorlardı. Boğazı görünce, o an gördüğüm boğazın, bu boğazlardan biri olabileceğini, onun ardında yolu bulup, kampa rahatlıkla gidebileceğimi düşündüm. Ama artık takatten düşmüştüm ve yürümekte zorlanıyordum. Çünkü o kadar karda tek başına yürümek o kadar kolay değildi. Kar kalınlığı neredeyse göğüs hizama geliyordu. Bir de kaybolmanın ağırlığı da işte o an yavaş yavaş üstüme çökmeye başladı. Artık arkadaşlardan koptuğumu, kaybolduğumu da yavaş yavaş kabul etmeye başladım.

Vakit öğleden sonra olmuştu ve hava da daha fazla soğumaya başladı. Pirinci daha sonra almak üzere sağlam bir yere bırakırsam daha rahat yürüyebileceğimi düşündüm. Öyle de yaptım. Karın içinde pirinç dökmek için güzel bir yer açtım, pirinci döktüm ve yoluma devam ettim. Pirinci boşalttım ama altı ekmeğimi çantama koydum. Yani canımı bırakırdım oraya ama arkadaşların erzağı olan o ekmeği bırakamazdım.

Ben yol aldıkça kar kalınlığı da artıyordu. Bir yerden sonra boyumu aşıyordu. Çok ama çok ağır ilerliyordum. Boğaza ulaşınca kadar akşamüstü oldu. Bir de baktım ki çıktığım boğaz benim tahmin ettiğim boğaz değil. İşte o an oturup ağlamak geldi içimden. Çünkü, o gün de arkadaşlarımdan kopuk ve uzak kalacaktım. Daha önce böyle bir şeyi hiç yaşamadığım için bana çok zor geliyordu. Katıldığım günden beri, her şeyim olan arkadaşlarımdan, hiçbir zaman bu kadar uzun süre uzak kalmamıştım. Tabii eylem, keşif ve görevlere gidip gelme dışında uzak kaldığım günler olmuştu. Ancak bu seferki çok farklıydı. Yani ben arkadaşlarımdan kopmuşum ve onlara nereden, nasıl ulaşılacağımı bilmi-

yorum. Onlara ulaşmak için aradığım yolu bir türlü bulamıyorum. Beni ağlamaklı yapan buydu. Bir de ekmeklerin hepsi bende ve arkadaşlarım şimdi aç diye düşünerek ağlamaklı oluyorum.

O boğazın öbür tarafı uçurumdu. Kısa bir süre boğazda durup o uçurumu seyrettikten sonra yerime geri dönmeye karar verdim. Kar sanki giderek daha da şiddetleniyordu. Kaldığım yere gitmek için geri döndüğümde boğaza yakın yerler dışındaki izlerimin kapandığını gördüm. Az da olsa, kalan izlerin üzerinden kaldığım o kayalığa dönmek için yürümeye başladım. Biraz ilerledikten sonra biraz önce geldiğim izler de kayboldu. Zar zor, bir şekilde pirinci bıraktığım yere ulaştım. Pirincin üzerine neredeyse yarım metre kar yağmıştı. Ellerimle karı açarak, pirincimi yine çantaya doldurdum. O andan itibaren arkadaşları görmekten umudumu kestim ve belki de uzun süre kimseyi görmem dedim, kendi kendime. Belki de bahara kadar kimseyi göremem diyordum.

Eğer kurda kuşa yem olmazsam bahara kadarki yaşamımı yüküm olan pirinçle sağlayabilirim dedim kendi kendime. Çantamı sırtladım bir gece önce kaldığım ağacın altına gitmek için yürümeye devam ettim. Ama artık iyice takatten düşmüştüm ve çok ağır ilerliyordum.

Ben ağacın yanına ulaşana kadar hava iyice karardı. O anda nereden geldiği belli olmayan simsiyah bir bulut parçası gökyüzünü olduğu gibi kapladı. Ve ardından kafamı kırmalarından korktuğum büyüklükte dolu yağmaya başladı. Zaten gün boyu karın içinde yürümüştüm. Bir de dolu yağınca bedenimde ıslanmadık hiçbir yer kalmadı. Doludan korunmak için tek bir yaprağının bile kalmadığı bir ağacın dibinde karın içinde biraz dinlenmek istedim. Yağmurluğumu da çıkarıp üstüme attım. Belki biraz ısınırım diye. Oturunca gün boyu kar içinde yürümekten ve biraz da moralsizlikten sırtımdaki çantayla birlikte öylece uykuya dalmışım. Gerçi zaten başıma ne gelmişse bu uykudan gelmişti ya. O durumuma rağmen yine gelmiş başıma musallat olmuştu.

Gecenin hangi vakti olduğunu bilmediğim bir ara kendime gelir gibi oldum. Ara sıra esmeye başlayan rüzgar karı yüzüme savuruyordu. Ne olup bittiğini anlamak için kalkmak istedim. Ancak

birde baktım ki, vücudumun hiçbir yeri hareket etmiyor. Vücudumun her yeri uyuşmuştu. Sadece birazcık kollarımın ağırlığını hissediyordum. Ayaklarımı ise hiç hissetmiyordum. Sanki benim öyle parçalarım yok gibiydi. Ayaklarımı hareket ettirmek istiyorum yapamadım. Rüzgar durmadan yüzüme kar savuruyordu. Meğer beni kaldıran da rüzgarın yüzüme savurduğu kardı. Yoksa orada öyle uykuda ölüp giderdim. Ne kadar hareket etmeye çalıştıysam da yapamadım. Bir zamanlar arkadaşlar karda uyumanın ölüm demek olduğunu söylemişlerdi. O an, o sözler geldi aklıma. Kendi kendime ölüm denen şey bu olsa gerek dedim. Ama ölü de değildim. Hala ölmemiştim. O zaman ayağa kalkarsam kurtulabilirim diye düşünerek ayağa kalkmaya çalıştım.

Ayağa kalkamayınca kendimi yüz üstü yuvarlamaya çalıştım. Ama yüz üstü kara saplandım çanta da başımın hemen üstüne geldi. Çantanın ağırlığının baskısıyla kafam giderek yüzüm aşağıda olacak şekilde kara gömülüyordu. Vücudumun uyuşukluğu geçene kadar böyle bir süre dinlenebilirim dedim. Ama neredeyse boğulacaktım. Çünkü nefes alamaz olmuştum ve daha fazla üşümeye başladım. Bir türlü ayağa da kalkamıyorum.

Kollarım ağırlaşmış, ayaklarım kalkmıyor, çantanın kayışları donmuş taş gibi sertleşmiş, onları bile çıkaramıyordum. Çantayı sırtımdan indirmeye çalışıyorum ama yapamıyordum. Baktım olacak gibi değil, elimden geldikçe, kendimi yuvarlamaya çalıştım. Bir yuvarlanabilsem belki biraz kendime gelirdim. Tepinmeye başladım bir sağa bir sola yani hareket edebildiğim her yöne kendimi çeviriyordum. Bununla bir yandan üstümde ve etrafımda birikmiş karları açmaya bir yandan da vücudumu ısıtmaya çalışıyorum. Kendimi biraz sağa, biraz sola, yuvarlamayı başardım böylelikle etrafımda biriken karı biraz bastırmayı başardım. Yaklaşık yarım saat kadar gibi bir süre kar içinde öyle debelenip durdum. Hala debelenmeye devam ediyordum.

Zaman biraz daha geçince vücudumun bazı yerlerini hissetmeye başladım. Yavaş yavaş ayağa kalkarak yürümeye çalıştım. Ancak daha ilk adımda tekrar yüz üstü karın içine saplandım. Ayaklarımın uyuşukluğu hala geçmemiş, beni dinlemiyorlardı.

Onlara bir türlü söz geçiremiyordum. Sayısını hatırlayamayacağım kadar ayağa kalktım ve karın içine yeniden düştüm. Bir yaşam mücadelesiydi veriyordum. Zaten bu dağ başında gerilla olarak da düşmana karşı verdiğimiz bir yaşam mücadelesi değil miydi? Düşman birdir, ha asker olmuş ha doğanın zorlu koşulları hiç fark etmezdi. O yüzden “düşmana karşı kazandığım yaşamda kalma mücadelesini burada da kazanmalıyım” diyerek, durmadan hareket etmeye devam ettim.

Ne kadar zaman geçti bilmiyorum ama sonunda emeklemeden sonra yeni yürümeye başlayan çocuklar gibi yürümeye başladım. İlk adımlarımı o şekilde attım. Yavaş yavaş yürümeye başladım. Yürümeyi başardım ama hala bu hayatta kalma mücadelesini tümüyle kazanmamıştım. Bunu tümüyle kazanmam için kendimi gündüz kaldığım kayanın dibine ulaştırmam gerekiyordu. Çünkü o kar denizi içinde görebileceğim tek yaşam yeri o kaya parçasının dibiydi. Sadece orada yaşama tutunabilirdim. Bazen yürüyerek, kayma imkanı olan yerlerde kendimi kaydırarak, ne kadar zamanda olduğunu bilmesem de sonunda kendimi o kayanın dibine ulaştırdım.

Orası benim için artık küçük bir barınak gibiydi. Altı boşluk, ön tarafı ise taşlarla bir mevzi gibi örülmüştü. Daha önce orada kalan arkadaşlar yapmış olabilirdi, ya da köylüler. Kimin yaptığı o an için çok önemli değildi. Önemli olan beni koruyor olmasıydı. Kayanın dibine varır varmaz yeniden yüz üstü yere çakıldım. Bu seferki yere çakılmam, sevinçtendi. Ne de olsa, bir iki karış kadar olsa da, -ki bu, dışardaki kar kalınlığına nazaran karın olmadığı anlamına geliyordu- karın olmadığı bir kara parçasına kendimi ulaştırmıştım. O kara parçası, benim için yaşamda kalmanın yeri oldu.. Külü karıştırmaya başladım. Gündüz yaktığım ateşten küçücük bir köz parçası kalmıştı.

Her yerimi buz kesmişti. Kar da hala yağmaya devam ediyordu. Hiç durmak bilmiyordu. Bu benim arkadaşlarımdan kopmanın ikinci gecesi oluyordu ve hala kar yağıyordu. Kendi kendime bir daha bahara kadar bu kayanın dibinden ayrılmayacağım diye söz verdim. Sadece dalları dışarıda kalmış ağaçlardan, birkaç parça

çalı çırpı toplayıp o küçücük köz parçasıyla kendime yeni bir ateş yaktım. Ve bu iki gün içinde yaşadıklarımı şöyle bir düşünmeye başladım. Başıma gelmeyen kalmamıştı. Ve ben bütün bunları ilk defa yaşıyordum.

Zaman zaman kendimle, zaman zaman ateşle konuşarak ve çoğunlukla da düşünerek küçük ateşimin etrafında sabahladım. Sabah olduğunda ayakkabılarımın da ayağımda olmadığını gördüm. Kendi kendime “ayakkabılar da gitti, demek ki bahara kadar ayakkabısız kalacağım” dedim. Ayakkabılarımın ne zaman ve nerede ayağımdan çıktığını hiç hissetmemişim. Ancak akşam tam kayanın dibine vardığımda ayaklarımın bir yere saplandığını hatırlıyordum. Ve saplanırken de taşlara çarpmıştı. Belki orada ayağımdan çıkmıştır diye düşünmeye başladım. Ama ayakkabımın, orada ayaklarımın çıktığına tam emin değilim. Çünkü, ayaklarımın kara sadece orada batıp çıktığını hatırlıyorum.

Ayaklarıma bakınca korktum. Şişmekten kocaman olmuşlardı. Kendi kendime bahara kadar ayakkabısız kalmayı da kabul ettirmeye çalıştım. Kendime kabul ettirmem gereken çok şey vardı.

İşin aksi yanı, bulunduğum yerde çok fazla odun da yoktu. Ayakkabısız, odun sorununu nasıl hal edecektim bu sefer onu düşünmeye başladım. Biraz uzakta odun vardı ama gidip getirmek için ayakkabım yoktu, şimdi nasıl yaparım diye düşünüyordum. Duvarın dibinde akşam ayaklarımın battığı yere baktım. Ayakkabılarımın orada olduğunu gördüm. Çocukları gibi sevindim. Ayakkabılarımı çıkarıp biraz ısıttıktan sonra giymek istedim. Ama olmadı. Ayakkabılar ayaklarıma girmiyordu. Çünkü ayaklarım şişmekten baldırlarım kadar olmuştu. Çok fazla önemsemedim. Çünkü nasıl olsa bahara kadar buradayım, ayaklarımın şişi de iner, gidip kendime odun getiririm, hatta belki ava çıkar bir şeyler de vururum diye düşünmeye başladım.

O gün öğlene doğru kar biraz yavaşladı. Kar yavaşlayınca altında kaldığım kayanın üstüne çıkıp nerede olduğumu anlamaya çalıştım. Bir süre etrafıma öylece baktım. Ama tanıdık hiçbir şey bulamadım. Yani hiçbir yer bana tanıdık gelmedi. Suyun kenarına inip akşam için biraz odun getirmeye karar verdim. Kar hala hafif

bir şekilde yağıyordu. Suyun kenarına inip biraz odun topladım ve kayanın dibine geri döndüm. Ateşimi gürleştirerek günü akşama kadar oturarak geçirdim. Üçüncü günümdü ve çok acıkmıştım. Grubun bendeki altı ekmeğinden küçük bir parça koparıp yedim. Ama daha boğazımdan aşağıya geçmeden kendi kendime kızmaya başladım. O ekmeği yememeliydim. O ekmeği kendi başıma yemeye hakkım yoktu. O ekmeğin bizim grubun hepsinin ekmeği idi. “Neden yedim, neden o ekmeğe dokundum” diye, kendi kendime kızmaya başladım. Bir lokmasını indirmiştim, ağzımda kalan diğer ekmeği tükürüp attım. Kalan altı palamutumdan dört tanesini daha çıkarıp pişirerek yedim. Günlük yemeğim dört palamuttu. Zaten biz yemek için yaşamıyorduk, yaşamak için yiyorduk. Yaşamam için de günde dört palamut yetiyordu. En azından ben öyle düşünüyordum. Bu arada arkadaşlardan koptuğuma kendimi ikna ettim ve o kayanın dibinden nasıl bahara çıkarım diye hesaplar yapmaya başladım. Belki kendime daha güzel bir yer arayabilirdim. Ama şimdilik orası iyiydi. Ondan önce yapmam gereken şeyler vardı.

Bu arada grup Şikefte gidip bir mola veriyor, moladan sonra yeniden yola koyuluyorlar. Gittikçe karın çoğaldığını görüyorlar. Meğer benim onları o boğazda aradığım gün, onlar da o boğazın diğer tarafındaki yoldan geçiyorlarmış. Yani ben, olduğum taraftan boğaza çıkmışım, onlar da diğer taraftan ve benim çıktığım boğazın paralelinde bulunan ama birbirinden çok uzak olmayan diğer boğaza çıkıp gitmişler. Bunlar yürürlerken iki arkadaş artık yürüyemez duruma geliyorlar. O iki arkadaş yeni sayılıyorlardı. Yani 92 yılının başlarında katılmışlardı. İkisi de Mardin’liydi ve daha önce karda hiç yürümemişlerdi. Belki de hayatlarında ilk kez böyle çok kar görüyorlardı. Kendi köylerinde bile o kadar kar yağmıyordu. Bir de bu arkadaşlar köyde değil metropollerde büyümüşlerdi ve oradan partiye katılmışlardı. Birinin adı Tekoşer, diğerinin ise Karker’di. Grubun hepsinin onlarla oyalanmaması için arkadaşlar onları yürütmek için güçlü birkaç arkadaşı bırakıp yollarına devam ediyorlar. Çünkü grubun hepsinin kalması hepsinin riske girmesi demektir. Grubun tamamını riske atmaktansa

birkaç arkadaşı atmayı göze alarak grubu kurtarmak gerillanın temel ilkelerinden biridir. Bir de şimdi gerillada temposuz yürümek insanı daha çok yorar. Onlarla kalan arkadaşlar onları yürütmek için kaldıklarından onların ayağına göre yürüyorlar. O yüzden onlar da takatten düşüyorlar. Zar zor bir yere kadar o arkadaşları yürütebiliyorlar. Ama ondan sonra artık tek adım atacak durumlarının kalmadığını görüyorlar. Bu durum yavaş yavaş şehit düşmeye doğru gittiklerini de gösteriyor. Arkadaşların yapacak hiçbir şeyleri yok. Sadece yanlarına oturup, arkadaşlarının şehit düşmesini izlemekten başka bir şey yapamıyorlar.

İşte böyle bir olayın insanda bıraktığı duyguyu düşününce, ülkemde yaşananların bir fotoğrafını veriyor. Yani düşünün, kar çölünde oturmuş arkadaşlarınızın şehit düşmesini bekliyorsunuz. Elinizden onun dışında hiçbir şey gelmiyor. Arkadaşlar kısa bir süre sonra şehit düşüyor. Diğerleri şehit düşen arkadaşların üstünü karla kapatarak yollarına devam ediyorlar. Her iki arkadaşlarının acısını yüreklerine bir taş gibi basıp birbiriyle konuşmadan, sessiz sedasız bir şekilde yollarına devam ediyorlar. Şehit düşen arkadaşları bırakıp gidiyorlar. Ancak, onlar da öyle ucuz kurtulmuyorlar. Çünkü her on ikisinin de ayakları yanıyor. Boğaza doğru kar kalınlığı yaklaşık bir buçuk metreyi buluyor. Arkadaşlar da giderek yürümekte zorlanıyorlar. Gidip guruba ulaşıyorlar. Ama giderek onların da durumu ciddileşiyor. Ayrıca bir de öndeki gruptan bazı arkadaşların ayakları yanmış ve onların da durumu ağırlaşmaya başlıyor. Grup komutanlarından ve aynı zamanda öncü olan Adil arkadaş grubu nasıl kurtaracağını düşünmeye başlıyor. Bir grubu, kamptaki arkadaşlardan yardım istemek için önden noktaya gönderiyor. Durumları kötü olan arkadaşlar da onların arkasından ve açtıkları yoldan yavaş yavaş yürüyerek noktaya ulaşmaya çalışıyorlar. Kamptan bir grup arkadaş gelip arkadaşları kurtarıyorlar. Kampa ulaşır ulaşmaz ilk sordukları şey ben oluyorum. Sadun arkadaş Nizar geldi mi diye soruyor. Arkadaşlar hayır gelmedi diye cevap verince sessizleşiyor. Arkadaşlar noktaya ulaşınca gittiğimiz görevin bilançosunu çıkarıyorlar. Bu arada benim de şehit düştüğümü söylüyorlar. Bu

görevin sonucu olarak üç şehit on iki arkadaşın da ayakları yanmış olarak teknil veriyorlar. Ama Sadun arkadaş benim şehit düşmediğimi, düşeceğime de inanmadığını, nasıl yapıp edersem kendimi kurtarabileceğimi söylüyor arkadaşlara. Arkadaşlar onu şehit düştüğümme ikna etmeye çalışıyorlar. Ama Sadun arkadaş “eğer uykuda kalıp üzerini kar örtmemişse Nizar şehit düşmez, kurtulur ve gelir bizi bulur” diyor.

Arkadaşlar noktaya vardılar, ben ise yalnız başıma kayanın dibinde kaldım. Akşama kadar ateşimi yakmaya devam ettim. Bu arada rüzgar alan yerlere bazı taşlar yerleştirerek yerimi daha da sağlamlaştırdım. Artık o kadar çok rüzgar almıyordu. Küçük ve şirin tek kişilik bir manga gibi oldu. Sağını solunu da biraz düzelttikten sonra yerimi sevmeye de başladım. Çünkü bahara kadar beni her şeyden koruyacak olan oydu. Sırtımı kayaya vererek oturdum.

Akşama doğru bir ses duydum. Evet evet... yanlış değildim, dışarıdan sesler geliyordu ve bu sesler insan sesiydi. Bu karda kışta buralara sadece arkadaşlar gelebilirdi. Olduğum yerden dışarıya fırladım. Etrafıma baktım kimseyi göremedim. Eğer birileri gelip geçmişse de izleri kalmıştır diyerek çevrede iz aramaya başladım. Ama herhangi bir iz de bulamadım. Yerime dönüp oturdum aynı sesleri bir daha duydum.

O zaman yaşıım da çok büyük değildi ve hayatımda ilk defa yalnız kalıyordum. Bende bir korku var, ama tam fark etmiyorum. Üzerimde dinin etkisi de vardı. Köyde cinlerin, perilerin, canavarların hikayeleriyle büyütölmüşüm. Onları da hala bilinç altımda taşıyordum. Bir daha çevreyi kontrol etmek amacıyla dışarıya çıktım. Suyun öbür tarafından da patikalar geçiyordu. Çevreyi kontrol ettim görünürde ne kimse vardı, ne de bir ses. Yine kayanın dibine döndüm, yine sesler geldi. Bu sefer seslerin nereden geldiğini anlamak için iyice dinledim. Bir de baktım ki sesler arkamdaki kayadan geliyor. Arkama dönüp baktım kayadan başka bir şey yoktu. Seslerin arkamdaki kayadan geldiğini anlayınca büyük bir korkuya kapıldım. “Bunlar insan sesleri değil, olsa olsa cinlerin sesidir” dedim kendi kendime. Korkuyordum. Tüylerim

diken diken olmuştu. Korkudan titremeye başladım. Hemen ateşi söndürdüm. Bir köşeye çekilip üzerimi yağmurlukla örttüm. Sabaha kadar uyumadan yağmurluğun altında oturdum.

Sabah olmuştu ama orası artık bana cehennem gibi gelmeye başlamıştı. Soğuktan ve cinlerin korkusundan perişan bir halde sabah etmiştim. Sabah olunca yine dışarıya çıkıp ayak izlerini aradım. Ama hiçbir iz bulamadım. Cinlerin korkusundan artık orada kalmak istemiyordum. Ama gidecek başka bir yer de yoktu. Sonunda, ne olursa olsun kendime yaptığım bu yerde kalacağım dedim. Ayaklarımın şişi inmişti. Ayakkabılarımı giyerek suyun kenarına odun toplamaya gittim. O gün ve geceye de yetecek kadar odun topladım. Su kenarı biraz daha sıcaktı. Orada kar da azdı. O yüzden o gün zamanımın çoğunluğunu o su kenarında dolaşarak geçirdim.

Dördüncü günde kar yağışı durdu. Ama hava hala bulutluydu. Ve hala bahara nasıl çıkacağımı, buralarda yalnız başıma nasıl yaşayabileceğimi düşünüyordum. Palamutlarım da az kaldı. Ekmeğe zaten dokunmuyorum. Değil bir bahar birkaç bahar daha arkadaşları görmesem yine de ben o ekmeğe dokunmayacağım. Bu konuda net ve kararlıydım. Bulunduğum kaya daha önce kullanılmış olduğundan mutlaka çevresinde bir şeyler bulurum diye etrafa bakınmaya başladım. Düşündüğüm doğru da çıktık. Çünkü bir tane konserve kutusunu buldum. O konserve kutusun içinde kendime yağsız, tuzsuz bir pirinç yaptım. Eh tuzu ve yağı olmasa da çok fena olmamıştı. Kar yağışı durmuşken dışarıya çıkıp neredede olduğumu anlamaya çalıştım. Kaç kere çıkıp baktıysam da hiçbir yeri tanıyıp çıkaramadım. Bir de arkadaşlardan koptuğum yerden bir hayli uzaklaştığımı sanıyordum. En azından böyle düşünüyordum. İşin en kötü yanı, neredede olduğumu bilmemektir. Bunun kadar kötü bir şey daha olamaz. Bulunduğum yerin alt tarafında upuzun bir vadi vardı. Sadece onu biliyordum. Yine kayanın dibine geçtim oturdum. Ama cin korkusunu yaşadığım gecedan bu yana artık sırtımı kayaya dayamıyordum. Sırtımı taşlarla ördüğüm duvara vermiş, yüzümü kayaya dönmüş otururdum. Yeniden bir ses duyar gibi oldum. Ses duyunca etrafımı din-

lemeye başladım. Bu sefer gerçekten de insan sesi geliyordu. Bulunduğum yerin alt tarafından köylülerin bahçe ve tarlalarını sulamak için yaptıkları bir ark geçiyordu. O ark zamanla patika gibi olmuş oradan geçen insanların yol olarak kullandıkları anlaşılıyordu. Kayanın dibinden kafamı kaldırıp sesin geldiği yöne baktım.

Sesin geldiği yerde iki kişinin olduğunu gördüm. Önce arkadaş sandım. Ama daha sonra arkadaş olmadıklarını, köylü olduklarını anladım. Kendimi onlara gösteremedim. Çünkü yeni bir savaştan çıkmıştık ve o savaşta KDP de vardı. O da diğer güçlerle birlikte aynı mevzide bize karşı savaşmıştı. Savaş bitmişti ancak hala KDP ile aramızdaki düşmanlık bitmemişti. Gerçekten de tuhaf bir durumdu. Türkiye ülkemize gelmiş ve bizi birbirimize düşman ederek çekip gitmişti. Yolun üzerinde bulunanlardan biri yaşlı, diğeri de çocuktı. Yanlarında bir şeylerin yüklü olduğu, bir tane de eşek vardı. Ama yaşlı adam çocuğu da eşeğin üzerindeki yüke bindirmiş ve eşeği arkasından çekerek yürüyordu. Köyden mi geliyorlardı, köye mi gidiyorlardı onu bilmiyorum. Ki bildiğim kadarıyla da kaldığımız yerlerin yakınlarında köyler de yoktu. Var olanlar da savaştan dolayı boşalmıştı. Ne olur ne olmaz diyerek kendimi köylüye göstermedim. O köylüden sonrada kimse gelip geçmedi. Bir gün ve bir gece daha olduğum yerde kaldım. Hayalimdeki tek şey bir daha arkadaşlarıma ulaşmaktı. Onları mutlaka göreceğime inanıyordum. Bu şekilde kendimi motive ederek açlığı, soğuşu, yalnızlığı unutarak yaşama tutunmaya çalışıyordum. Ama arkadaşları ne zaman ve nasıl göreceğimi ise çok fazla hesaplayamıyordum. Ama mutlaka göreceğimden emindim.

Orada kaldıkça arkadaşları bulamayacağıma inanmaya başladım. Yani mutlaka çıkıp onları armaya başlamam gerekirdi. Onun için de, hava koşullarının biraz düzelmesini beklemem gerekiyordu.

Gecedен hava açılmaya başladı. Ertesi gün beşinci gündü ve kar yağışı durdu, hava da açtı. Kendime konserve kutusunda bir pirinç daha yapıp yedim. Ayaklarımın şişi inmişti ona rağmen ayakkabıları giyerken ayaklarım çok ağrıyordu. Ama ağrıya çok

bakmadan, zorla da olsa ayakkabılarımı giydim. Daha önce gidip geri döndüğüm boğaza yeniden çıkmayı düşünüyordum. Zaten bildiğim tek yer orasıydı. Onun dışında bu arazide hiçbir yer bilmiyordum. Burada kaldığım birkaç gün içinde, sadece orayı tanımış ve orayı hatırlıyordum. O yer dışında bu arazide, coğrafyada hiçbir yere gitmemeye karar verdim. O birkaç metre karelik alan dışındaki her yeri kendime yasakladım.

Arkadaşları bulmak için yine o boğaza çıkmaya karar verdim. O boğaza çıkarsam arkadaşlara ulaşacağım yolu bulacağımı sanıyordum. Kendimi ona inandırmıştım. Çünkü dağ yollarının hemen hemen hepsi boğazlardan geçer. Boğaza o kadar kilitlenmemin nedeni buydu. Yola çıkmak için yemeğimi yemiş, ayakkabılarımı giyerek hazırlığımı yapmıştım. Fazla zaman kaybetmeden yeniden o boğaza çıkmak için yola çıktım. Boğaza doğru çıktıkça kar kalınlığı da artıyordu. Ben yürüdükçe kalınlığı artan kar bir yerden sonra omuz hizama geldi. Normal koşullarda kaldığım yerden o boğaza yürümek yarım saati almazdı. Ama bu moralsizlik, açlık ve kar içinde boğaza ulaşana kadar güneş battı. Bir günü daha, yalnız ve karın içinde devirdim. Bundan önce geldiğim zaman hava sisli olduğu için boğazın altında ne olduğunu görememiştim. Açık havada boğazdan aşağıya baktığımda derin bir vadinin olduğunu gördüm. Oldukça derin bir vadi gibi görünüyordu. Vadinin içinden büyük bir su geçiyordu, aşağıya doğru uzayıp gidiyordu. Tahminen bir saatte vadinin içine ulaşırım diyerek kendimi aşağıya doğru bıraktım. Vadinin içinde kar tutmayan siyah yerler vardı. O yerler köylerden kalma harabelere benziyordu. Kendi kendime gidip orada bahara kadar kalacak daha güzel bir yer bulurum diyordum. Çantamı da indirmeden kendimi kaydırmaya başladım. Yer yer yuvarlanarak, yer yer kayarak yer yer de yürüyerek aşağıya doğru iniyordum. Vadinin içine ulaşana kadar karanlık çökmeye başladı.

Karanlık daha tam çökmeden alelacele biraz odun toplamaya başladım. Kendime kalacak güzel bir yer buldum. Odunlarımı ve çantamı oraya taşıdım. Ateşimi de yaktıktan sonra yerime yerleştim. Geceyi orada geçirdim. Sabah kalkıp su kenarında biraz odun

toplamak istedim. Suyun kenarına indiğimde bazı izler gördüm. Gördüğüm izler insanların ayak izleriydi. Üstelik yeni izlerdi. Kimin, kimlerin izleri olabilir diye düşünmeye başladım. O izleri takip ederek nereye kadar gittiklerini ve ne amaçla gittiklerini anlamaya karar verdim.

Ayak izleri beni bir köprüye götürdü. Köprüyü görünce büyük bir şaşkınlık yaşadım. Çünkü ayak izleri beni, altı gün önce geçerek depoya gittiğimiz köprüye götürdü. Köprü o köprüydü ama ya bu ayak izleri kimin ve neyindi? Onu bulmam gerekiyordu. Onu bulsaydım arkadaşlara ulaşmam çok daha kolay ve kısa zamanda olabilirdi. Ama her şeye rağmen o köprüyü görmekle içim rahatlamıştı. Köprüyü görmüştüm ama peki ya bu taze ayak izleri kimindi? onu anlamam gerekiyordu.

İzleri takip ettim sonunda bir şok daha yaşadım. Çünkü takip ettiğim ayak izleri benim dün boğaza çıkarkenki izlerimdi. Yüz metre kadar daha gidince dibinde kaldığım kayalığa ulaştım. Kaç gün dibinde kaldığım ve bir gün boyunca yürüyerek uzaklaştığımı düşündüğüm kayalığa geri dönmüştüm. Gün boyu yürümüştüm, meğer kendi etrafımda dönüp durmuşum. Kendime acısam mı, gülsem mi bilmiyordum. İnsanın yabancı olduğu arazilerde böyle şeyleri yaşaması normaldi. Ama ben yine de kendime yediremiyordum. Ancak yapılacak bir şey yoktu. Olan olmuştu. Yine de bu durum moralimi çok fazla bozmadı. Çünkü köprüyü bulmak arkadaşları bulmamı kolaylaştıracaktı. O yüzden aslında üzölme yerine biraz da sevindim diyebilirim. Çünkü köprüden yola çıkarak göreve geldiğimiz yoldan arkadaşların yanına gidebilirdim. İşte beni sevindiren buydu.

Artık rahatlamıştım ve ne zaman yola çıkayım diye kendi kendimle bir tartışma yürütüyordum. İçimdeki ses vakit kaybetmeden hemen çık diyordu. Normal koşullarda arkadaşların yanına ulaşmak bir gecelik yoldu. Ama değil bir gece iki, üç hatta kaç gece sürerse sürsün artık benim için önemli değildi. Hemen yola çıkmaya karar verdim.

O gün de hava açık ve güzeldi. Biraz yürüdüm, küçük bir yokuşu çıkınca yoruludm. Küçük bir tepeceğ e kadar yürümeye de-

vam ederek orada mola verdim. Oradan boğaza kadar en fazla yarım saat çekerdi. Ama dört saatte bile aşsam, benim için büyük bir başarı olurdu. Çünkü altı günlük açlık, moralsizlik, uykusuzluk vardı üzerimde. O yüzden takat diye bir şey kalmamıştı. Zar zor yürüyebiliyordum. Hatta bazı yerlerde ayaklarımı yerden sürüyerek yürüyordum. Bazı yerlerden geçmek için ellerimi bile kullanıyordum. O denli bir güçsüzlük vardı. Bir de yukarıya doğru çıktıkça artan karın da etkisi var. Bir süre dinlendim kalkmak istedim ama dizlerimde derman kalmamıştı. Artık yürüyemem dedim kendi kendime. Başımı ellerimin arasına almış kara kara düşünüyordum. Aslında çok sevinçliydim. Ama bu yolu nasıl yürürüm diye kara kara düşünüyordum. Bir ara sanki birileri kafamı kaldırıp karşı tarafa bakmamı istedi. Kafamı kaldırıp baktığımda birkaç kişinin aşağıya doğru kendilerini bırakmış geldiklerini gördüm. İşte arkadaşlar geldi diye neredeyse yerimden zıplayacaktım. O anda sanki birileri bana “köylü de olabilir, sevinmekte acele etme” der gibiydi. Sevinçten uçmak için iyice yaklaşmalarını bekledim. İyice yaklaşıncaya arkadaşlar olduğunu ve yedi kişi olduğunu anladım. Gelip bana yetiştiklerinde bizimle göreve gelmeyen, kampta kalan arkadaşlar olduklarını gördüm. Bir tane Hüseyin arkadaş vardı daha sonra şehit düştü. O ve altı arkadaş daha vardı yanında. Beni görünce şaşırdılar. Hüseyin arkadaş burada ne yapıyorsun? diye sordu. Ona arkadaşlardan koptuğumu, bir haftadır burada ölümle pençelediğimi, onları görmenin beni kurtardığını söyledim. Hüseyin arkadaş bu kez hangi gruptan koptuğumu soruyordu. Bir hafta önce erzak görevine giden Sadun arkadaşın grubundan koptuğumu söyledim. Sadun arkadaş onların daha dün kampa ulaştıklarını söylemez mi? Demek ki, onlar da dört gün yollarda kalmışlardı. Ayrıca bazı arkadaşların ayaklarının yandığını, iki arkadaşın şehit düştüğünü ama kampa ulaşan arkadaşların durumlarının iyi olduğunu söyleyerek arkadaşlar hakkında oluşan merakımı da giderdi. Hüseyin arkadaş kendilerinin başka bir yere göreve gideceklerini söyledi. Ardında bana yolu tarif etti. Tarif etmesine de çok gerek yoktu. Çünkü zaten karda açtıkları izler beni kampa götürecekti. Hüseyin arkadaş, biz

göreve geldikten sonra kamp yerini değiştirdiklerini, hemen önümdeki boğazın alt tarafındaki vadiye geldiklerini söyledi. Ve parmağıyla boğazı göstererek, “yolun kısalmış, boğaza git hemen aşağısında arkadaşları göreceksin” dedi.

Artık yerimde durur muyum. Sevinçten kanatlanıp uçacak gibi oldum. Artık yerimde duramıyordum. Her şeyim olan arkadaşlarıma ulaşıyordum. Yaşadığım altı gün bana altı sene gibi gelmeye başladı. Bir an önce gidip arkadaşları görmek istiyordum. Heyecanım gözlerime, hareketlerime yansıyor olmalı ki, Hüseyin arkadaş “tamam sen git biz de görevimize gidelim” dedi. Yorgunluğu, uykusuzluğu, açlığı her şeyi unutup yola çıktım. Arkadaşları görmemiş olsaydım o boğaza beş saatte bile çıksaydım kendim için başarı sayardım ama öyle bir yürümüşüm ki, bir de baktım yarım saat kadar bile çekmemiş. Bir anda kendimi boğazda buldum. Birkaç adım daha atınca İsmail adındaki arkadaşın bana doğru geldiğini gördüm. Meğer oraya kamp için odun toplamaya çıkmış. Yani kamp o kadar yakınmış. İsmail arkadaş yiycekmiş gibi kucakladım. Ama o beni tanımadı. Durup şöyle biraz bana baktıktan sonra “Nizar sen misin, ne olmuş sana, niye bu kadar zayıflamışsın” demekten kendini alamadı. “Evet benim Heval İsmail” dedim. Birkaç gündür yaşadıklarımı ve nasıl ölümle pençeleştiğimi ama sonunda onları bularak ölümden kurtulduğumu İsmail arkadaş da anlattım. İsmail arkadaş daha fazla uzatmadan, “kendini aşağıya bırak arkadaşlar oradaki Şikeft’teler” dedi.

Biraz daha yürüyünce kayanın dibinde oturan bir başka arkadaş gördüm. Kamptaki herkes benim kaybolduğumu, koptuğumu biliyordu. Ama hiç kimse yaşadığımı bilmiyordu. Kayalığın dibinde oturan arkadaş beni görünce şaşkınlıktan ne yapacağını bilemedi. Hiçbir şey konuşmadan dün gece görevden gelen arkadaşlar nerede diye sordum. Hepsinin Şikefte olduğunu ama durumlarının da iyi olduğunu söyledi. Ayrıca arkadaşların benim de şehit düştüğümü söylediklerini beni görünce o yüzden sevinçten eli ayağının birbirine dolandığını ekledi. Pirinç yüküm hala sırtımdaydı. O da pirinç olmaktan çıkmıştı. Ama olsun, ben yine de kampa kadar yükümü getirmiştım. Yükümü o arkadaşın yanında

indirdim. İçinden ekmeklerimi alarak Şikefte doğru gittim. Kapının önündeki nöbetçiye yüksek sesle “Sadun arkadaşın grubu görevden geldi mi” diye sordum. Sesimi duymaları için yüksek sesle konuştum. Sadun arkadaş sesimi duyar duymaz, yüksek sesle “arkadaşlar Nizar geldi” dedi. Arkadaşların hepsi bir ağızdan yüksek sesle “Nizar içeri gel” diyerek beni çağırdılar.

İçeri girdim.

Ama ağlamaklı bir şekilde girdim. Sevincimden ağlasaydım bile ayıp olmazdı. Arkadaşların çoğunun ayakları yanmıştı ve ayakları havada sırt üstü yatıyordu. Sadun arkadaş “Nizar gördüğün gibi arkadaşların çoğunun ayakları yanmış ve iki arkadaşımız da şehit düştü. Arkadaşlar senin için de şehit düştü dediler, ama ben inanmadım ve senin gelip bize ulaşacağını hep söyledim” dedikten sonar, “arkadaşlar, işte gördüğünüz gibi Nizar arkadaş gelip bize ulaştı” diye sözlerini bitirdi. Ben de arkamda sakladığım ekmeği çıkararak “Heval Sadun aç mısın, bak bizim görev ekmeğimizi getirdim. Arkadaşlarla birlikte yeriz diye yemedim. Şimdi getirdim ve biz bu ekmeği birlikte yiyeceğiz” dedim. Arkadaşların gözleri doldu. Gözlerimizden, yaşlar boşandı boşanacak gibi oldu. Oysa arkadaşlar çoktan yemek yemişlerdi. Aç değillerdi. Ama olsun, ben yine de birer lokma da olsa koparmaları için, bizim görev ekmeğimizi onlara uzattım.

Şehit arkadaşlarımızı yüreğimize gömdük. Ayakları yananların acılarını paylaştık. Ama sonunda görev ekmeğimizi yine birlikte yedik.

Nizar

Ankara'ya gitmek isterken Sarız'dan döndük...

Ülkemizde sürüp giden bir savaş vardı. Bu savaşın bir tarafı Önderli Apo öncülüğündeki Kürt Özgürlük Hareketi ve gerillaları olarak bizlerdik. Diğer tarafı ise Türkiye Cumhuriyeti devleti ve ordusuydu. Sadece orduyla da sınırlı değildi. Uluslar arası güçlerin silahtan cephane ve ekonomik gücüne kadar her türlü desteğini arkasına alan bir ordu gerçekliğiyle karşı karşıyaydık.

Bu savaş sadece ülkemizin dağlarında sürüp gidiyordu. Ve her gün onlarca insan ölüyordu. Türkiye Cumhuriyeti çıkardığı sürgün sansür yasasıyla da ülkemde olup bitenlerin duyurulmasının yolunu kapatmıştı. Her gün onlarca insanımız kontra saldırıları sonucu sokak infazlarıyla öldürülüyordu. Yine dağlarda ordu güçleriyle girdiğimiz çatışmalarda her gün onlarca asker ölüyordu. Ülkemizde bu olup bitenlerden ne dünyanın, ne Türkiye kamuoyunun, ne de bölge ülkelerindeki kamuoyunun haberi oluyordu. O yüzden, bu savaş sadece ülkemizin dağlarıyla sınırlı kalmamalı. Sadece oraya hapsedilmemeliydi. Bu savaş ve bu ateş Türkiye dağlarına da yansmalı, diye tartışmalar başlamış ve sürüp gidiyordu. Bu tartışmaların çok yoğun bir şekilde yaşandığı bir dönemde harekete katıldım.

Daha önce yerel düzeyde bazı faaliyetler sürdürdüm. Yine aileden katılımlar da olmuştu. 92 yılında bazı arkadaşlar şehit düşmüştü onların şahadetleri ilan edilecekti. Güney Batı Kürdistan parçasında ilanlar çok resmi bir şekilde ve kitlesel gösterilerle yapılır. O yüzden bu ilanlar hem o arkadaşların köylerinde hem de Halep'te olacaktı. Şehit arkadaşlardan ikisi dayımın oğullarıydı. Onların şahadetini ilan eder etmez ülkeye gidiş kararı aldım. Ve halkın önünde ülkeye gidiş sözü verdim. Öyle bir ortamda söz verdim ve partiye katıldım. Partiye katıldıktan sonra bir yandan eğitim görmeye başladım öte yandan da bir süre kitle faaliyetlerine devam ettim. Çünkü arkadaşlar tüm dayatmalarına rağmen beni ülkeye göndermiyorlardı. Önderlik, bize ilk toplantısını 93

yılında yaptı. Ülkeye gitme önerimi orada da tekrarladım. Önderlik kabul etmedi ve çalışmalarda kalmam gerektiğini söyledi. “Eğer kendinizi böyle dayatıyorsanız siz çalışmak istemiyor, çalışmaktan kaçılıyorsunuz demektir” dedi. “Siz dağ başına kaçıp silahı elinize aldıktan sonra taq u raq yapmak istiyorsunuz. Benim sizden asıl istediğim toplumu örgütlemeniz, onu bilinçlendirmeniz, kendinizi tanımanız, bilinçlendirmeniz ve kendinizi kendi tarihinizde derinleştirmenizdir. Bundan dolayı, aslında siz çalışmadan kaçılıyorsunuz yani devrimden kaçılıyorsunuz. Ağır yükü bırakıp, gidip hafif bir yük kaldırmak istiyorsunuz” şeklinde bir değerlendirme yaptı. Tabi Önderliğin bize toplantı yapması, bana bir hayal gibi geliyordu. Çünkü ilk defa Önderliği görüyordum. Ve hala o gün gördüklerimin bir hayal olduğunu düşünüyorum. Oysa bir gerçektir. Önderlik tam karşımızda durmuş bizimle konuşuyor, tartışıyor ve bize toplantı yapıyordu. İlk defa Önderliği görmüştük. Adını koyamadığım bir duygu yaşadım. 94 yılına kadar ERNK’de Halep’te çalıştım. Halkın içinde örgütsel çalışmalar yürüttüm. 93’ün sonlarına doğru artık ülkeye gitmeyi dayatıyordum. O zaman rapor da yazdım. Sonunda 94 yılının şubat ayında Önderlik Halep’te bize bir toplantı daha yaptı. Aynı öneriyi orada da tekrarlayınca Önderlik “tamam sizi Botan’a göndereceğiz” diyerek onayladı. O zaman, 24-25 arkadaş ülkeye gitmek için dayatmada bulunuyorduk. Hepimiz ısrarla ülkeye gitmek isteyince Önderlik tamam sizi dağa yollayacağız dedi. Biz yaklaşık dokuz kişi Efrin’liydik. Biz bir grup, Güney Batı eyaletine gitmeyi önerdik. Çünkü daha önce Terzi Cemal döneminden 93 yılına kadar parti büyük bir kayıp vermişti o eyalette. Ve o pratikte şehit düşen ve düşürülenlerin çoğu Efrin’liydi. O sürece kadar dört yüze yakın arkadaş şehit düşmüştü o pratiklerde. 90’dan 94 yılına kadar çok sayıda arkadaş şehit düşmüştü. Onun için de Önderlik Güney Batı’yı Efrin’li arkadaşlara yasaklamıştı onların oraya gitmesine izin vermiyordu. O yüzden Önderlik, Botan’a gidin diyordu. Sonunda biz Güney Batı’ya gitmekte yine ısrar ettik. Biz dayatınca Önderlik biz beş ya da altı kişiye Güney Batı’ya gitmek için izin verdi. Bu arada Güneybatı’ya gidecek başka bir grup daha

hazırlanıyordu. Biz de o gruba dahil olduk ve hazırlıklarımızı birlikte yapmaya başladık.

Heyecandan kalbim duracak gibiydi. Gerillacılığın ilklerini yaşayacaktım. Efrin'in dağları da var ve güzeldir de. Ama bu sefer gideceğim dağlar Efrin'in dağlarından çok daha farklı dağlardı. Yani ülkenin, savaşın şiddetli bir şekilde sürdüğü dağlarına gidecektim. Arkadaşlar hazırlıklar kapsamında, bizi bir haftaya yakın Efrin arazisinde dolaştırdılar. Bizi gece ve yüklü yürüyüşlere alıştırtıyorlardı. Bir hafta ya da on gün kadar bizi arazide dolaştırdılar. Biraz güç alıp kendimize gelinceye kadar bu eğitim sürdü. O zaman grup sorumlumuz Kerem'di. Sonradan kontra oldu. O zaman grubumuzun birinci dereceden sorumlusu oydu.

Artık gidiş hazırlıklarını yapıyorduk. Daha doğrusu yola çıkma hazırlıkları. Her an yola çıkabilirdik. Elbiselerimizi giymiş, silahlarımızı almış, raxtlarımızı takmış yola çıkmayı bekliyorduk. Tabi elbise giymek, silah almak, raxt takmak ayrı ayrı bir heyecan veriyor insana. Kuryelerimiz ve eşyalarımız hazır. Yani artık bizde çok farklı bir psikoloji oluşmuştu. Bizde öyle bir heyecan oluşmuş ki geç denilse hiçbir şeyi ve tehlikeyi dinlemeden sınara vurup geçecektik. O denli heyecanlıyız.

Tam, artık bu gece geçeceğimiz dedüğümüzde kuryeler sorun çıkardı. Meğer baştan beri gelmek istemiyorlarmış ve o yüzden de bizi öyle hemen hemen bir ay kadardır sınır boyunda dolaştırıp duruyorlarmış. O yüzden biz de onlardan şüphelendik. Ve grup sorumlusu onları tutuklayıp arkadaşların yanına yolladı. Onlarla birlikte yaklaşık bir aydır bizi oyaladıklarını, sınır boyunda tehlikelerle iç içe bizi oyalayıp durduklarına ilişkin bir de not gönderdik. Gitmek istemediklerini, o yüzden grubun gidişi önünde de engel olduklarını da yazdık.

Onları gönderdikten sonra bu kez sınırı geçmenin arayışlarına girdik. Hiç birimiz o yolu bilmiyorduk. İçimizden o yoldan daha önce sadece bir kere geçmiş olan Hanefi arkadaş vardı. O da, Önderlik sahasına gitmek için, sadece bir kere geçmişti. Ancak yine de sınırı geçtikten sonra kendisi bizi Gavur dağına götürebileceğini söyledi. Bu durum Hanefi arkadaşın orayı biliyor anlamı-

na gelmiyor. Çünkü bazen geçtiğin bir yoldan, düşman bir hafta sonra gelip karakol kurmuş olabiliyor. Ki bizim savaşımızda bunlar çok olağan şeylerdi. Ve çokça da yaşanmıştı.

Bizim grup için yapılan planlama gereğince, ilk önce Gavur dağlarına geçecektik. Ondan sonra da yolumuz Ankara'ya kadar uzayabilirdi. Bizden sonraki grup da Güney Batı eyaletine geçecekti. Sınırı nasıl geçeceğiz diye kara kara düşünürken aklımıza köylülerin o yolları bildiği ve iki tane sağlam köylü bulmamız durumunda bizi geçirebilecekleri geldi. Tabii bu düşüncüyü anında pratikleştirdik. Bizi sınırdan geçirmeleri için iki köylüyü bulup getirdik. Ve kendimizi vurduk sınıra. Vız gelirdi bize o an sınır da ölüm de. Çünkü biz artık gerillaydık. Ülkemiz için savaşmaya gidiyorduk. Yani o sınırdan etten ve kemikten bir duvar da örülmüş olsaydı yine de geçişimiz için engel olamazdı. Çünkü hınca hınç bir öfkeyle doluyduk. Vurduk kendimizi, vurduk sınıra.

Ancak sınırı geçip kısa bir sürede yürüdükten sonra düşman telsizlerinin harekete geçtiğini fark ettik. Bu durum düşmanın sınırdan geçişimizden haberinin olduğu anlamına geliyordu. Çok fazla öyle kötümser olmak da istemiyorduk. Meğer yolumuz boyunca pusular varmış ve biz fark etmeden onları yırtıp geçmişiz. Tabii çok sonra tutuklayıp gönderdiğimiz kuryelerin düşmana bilgi verdiklerini öğrendik. Düşman telsizlerindeki hareketlilikten ötürü hiçbir yerde durmadan yolumuza devam ettik. Sabaha doğru kendimizi İslâhiye'nin arka taraflarına attık. İslahiye Gavur dağının eteklerinde Kürdistan'ın şirin bir ilçesiydi. Ve eteklerinde durduğumuz dağın da Gavur dağı olduğunu öğrendik. Çok yüksek ve asi duruyordu. Zirveye yakın yerlerde hala kar vardı. Bizi geçiren köylüler orayı biliyordu ve oranın güzel olduğunu söyleyerek bizi oraya götürdüler. Sabah olunca köylüler daha fazla gelemeceklerini, geri dönmeleri gerektiğini söyleyip geri döndüler. Ondan sonra artık iş başa düşmüştü. Ve bizde zaten kendi başımıza vurup geçeriz diyorduk. O köylüler gelmeseydi kendi başımıza sınıra da vurup gelecektik. Çünkü başka çaremiz yoktu. Köylüler bizi bırakıp gittikten sonra askerler onları yakalayarak sorguluyorlar. Onlar da bizi getirdiklerini itiraf ediyorlar. Düşman köylüler-

den de bu bilgiyi aldıktan sonra kapsamlı bir operasyon başlattı. Biz gece boyunca yürümüştük. Ve oldukça yorulmuştuk. Öğlene kadar dinlenmeyi düşünüyorduk. Saat ona doğru bir anda etrafımızın sarıldığını fark ettik. Ve bir anda da kendimizi bir çatışmanın ortasında bulduk.

Ülkemde, ülkemin güzel dağlarında, ovalarında, bayırlarında güzel bir bahar yaşanıyordu. O güzelim baharın tadını çıkarmayı düşünüyorduk. Ama biz savaş halinde olan bir halkın çocukları ve bir hareketin militanlarıydık. Düşman bize bunu yaşatmayı düşünmüyordu. O yüzden ülkemizin dağlarına adım atar atmaz peşimize düşmüştü. Çatışma akşama kadar sürdü. Bir iki arkadaş hafif yaralandı ama kaybımız yoktu. Bu arada bu çatışmayla, ilk çatışmayı yaşamış oldum. Sadece ben değil benim gibi birçok arkadaş bu çatışmayla ilk çatışmalarını yaşadılar. Tabii onun da havası, psikolojisi farklıydı. Bir de kayıp vermeden çıkmışız. Artık kim tutabilir bizi. Kendimize güvenimiz gelişti. Ve önümüze kim çıkarsa çıksın gibisinde bir hava oluşmadı değil. Akşam geri çekilmemiz gerekiyordu. Çatışmaya da çok ani bir şekilde girdiğimiz için mevzilenmemiz de öyle istediğimiz gibi olmamıştı. Alt alta, üst üste bir mevzilenme olmuştu. Bu durum geri çekilmeye bize sorun çıkardı. Çünkü alt taraftaki mevzide kalan arkadaşları çekmemiz gerekiyordu. Onları çekmek için savunmaya yapmaya başladık. O sırada başımızın yanından mermiler yüzümüzü yalayıp geçecek şekilde bir tarama yapıldı. Mermilerin birçoğu sol tarafımdaki kayaya isabet etti. Yüzümün sol tarafı küçük taşlarla doldu. Kan akmaya başladı. Kendi kendime bu iş buraya kadar herhalde şehit düşerim dedim. Bu arada yukarıya çıkmaları için, aşağıda kalan arkadaşlara hala, “acele edin” diye sesleniyordum. Hala çıkmadıklarını görünce “heval çabuk çıkın ben yaralandım” dedim. Manga komutanım Serhat arkadaş (Hala yaşıyor) “nasıl ve nerenden yaralandın” diye sordu. Ben de başımdan mermi yedim diye cevap verdim. O durumda bile espri yapabilen bir arkadaş “heval başından mermi yediğini söylüyorsun ama hala konuşuyorsun. Konuştuğuna göre sana bir şey olmaz” dedi. Ardından “kurşun sıyırmıştır bir şeyin yoktur diyerek beni rahatlatmaya”

çalıştı. Gerçekten de öyleydi. Çünkü sadece kurşunun parçaladığı taş parçacıkları gelip sol yanağıma saplanmışlardı.

Sonunda arkadaşların hepsi bir araya toplandı ve geri çekilme yaptık. Ama nereye gideceğiz onu bilmiyoruz. Çünkü daha önce hiç birimiz orada kalmamıştı. Gitmeye çalıştığımız her yerde kar ve asker vardı.

Ama her şeye rağmen çatışma alanından çıktık. Yani biraz uzaklaştık. Çatışmadan bir gece önce hiç dinlenmeden sabaha kadar yürümüştük. Yürüyüşten sonra ulaştığımız yerde dinlenmeyi düşünürken bir anda kendimizi bir çatışmanın ortasında bulmuştuk. O yüzden de hiç dinlenememiştik. Hepimizi aynı durumu yaşıyorduk. Çatışma alanında çıkıp biraz uzaklaştıktan sonra arkadaşlar bir yerde durarak burada biraz dinlenebileceğimizi söyleyerek nöbetçilerimizi çıkarmamızı istediler. Dağlarda, dağların zirvesinde karın içinde geçireceğimiz ilk günlerdi. Bu yüzden nasıl yatacağımızı bile bilmiyorduk. Çünkü her yer kardı. Yanımızda da battaniye, tulum gibi bir şey yoktu. Kendi kendime bu karın içinde nasıl yatacağım diyordum. Yanımızda parke falan da yoktu, bazı arkadaşlarda sadece kefiye var, bir de üstümüzdeki gerilla elbiseleri. Başka bir şeyimiz yoktu. Hava da oldukça soğuktu. Ama uyku geldi mi hiçbir şey dinlemez. Zaten yorgunduk ve bir de, gün boyu süren çatışmada dinlediğimiz mermi sesleri de vardı. Bunların üstüne bir de acemilik eklenince uyku hiç bir şeyi dinler mi? Bunların hepsi birleşince insan her yerde yatabilir. Kaldı ki biz de öyle yaptık. Karın üstüne uzanıp yatmaya çalıştık. Bizimle olan eski arkadaşlar bizi o durumda görünce “hemen kalkın öyle yatarsanız hastalanırsınız” dediler. Biz de, biraz da kızarak “nasıl yapalım peki hiçbir şeyimiz yok ki” dedik. Hanefi ve Ferhat arkadaşlar vardı. Ferhat arkadaş Silvan’lıydı. İkisi de daha sonra şehit düştü. Gelip bize nasıl yatmamız gerektiğini gösterdiler. Önce biraz çalı çırpı toplayıp altımıza sermemiz gerektiğini ondan sonra yatabileceğimizi söylediler. Ki daha sonra gerillanın bu yatağının çok meşhur olduğunu ve adını da “Çılo Yaylı” yatağı olduğunu söylediler. Arkadaşların söylediklerini yapınca gerçekten az da olsa ısındığımızı gördük. Nasıl uyuduğumu hatırlamıyo-

rum. Ama mışıl mışıl uyuduğumu biliyorum. Günler geceleri, geceler günleri kovalayarak akıp gidiyordu. Biz de her gün başka bir yerde, başka bir pusu ya da çatışmadaydık. Çatışa çatışa yol almaya çalışıyorduk. Hedefimiz önce Güney Batı eyaletine ardından da Sarız taraflarına geçmekti. Ve oradan da Ankara'ya kadar gerilla olarak gitmeyi düşünüyorduk. Önümüze planlama olarak konulan da oydu. Yolumuz uzundu. İşin içine çatışmalar, pusular, yol ve arazi bilmeme durumları da girince yolumuz daha uzun sürdü. Bazen kendi etrafımızda döndüğümüz zamanlar da oldu. Kuryemiz ya da bir haritamız bile yoktu. Sadece bir pusulamız vardı. Oda araziye biraz bilen Hanefi arkadaşın yanındaydı. Bazen çıkıp elinde tuttuktan sonra tamam, kuzey bu tarafta, hadi yolumuza devam edelim diyordu. Etrafımıza bakıp çatışma için uygun bir yeri seçtikten sonra bu geceki hedefimiz işte burası diyerek yola devam ediyorduk. Akşamın karanlık örtüsü kara bir çarşaf gibi doğanın üstüne düşer düşmez yola çıkıyorduk. Gündüz tespit ettiğimiz tepeye doğru durmadan yürüyorduk.

Gavur dağında, dağlarında deli bir bahar yaşanıyor. Bazen her yeri bembeyaz bir sis tabakası sarardı, bazen de bakardın bir anda bardaktan boşanırcasına bir yağmur başlardı. Sırılsıklam bir halde geceler boyu durmadan yol alıyorduk. Bol çatışmalı, hatta maceralı denilebilecek iki aylık bir yürüyüşün ardından Göksün taraflarına yetiştik. Göksün Güney Batı eyaletine düşüyordu. Ancak tam Güney Batı eyaleti de sayılmıyordu. Çünkü Güney Batı ile Çukurova arasındaki bir bölgeydi. Güney Batı ile Amanos ve Toroslar arasındaki bir geçiş hattıydı. Arazi bilmeden, yol bilmeden dağ dağ, ova ova, vadi vadi yol alarak oraya varmıştık. Bu kararlılık, bu ısrar gerillanın inancını, davasına sadakatini gösteriyordu. Bizim de elimizde, inanç getirdiğimiz Önderliğimizin ideolojisi ve inandığımız haklı davamız vardı. Yürüten de, gözünü kırpmadan ölüme götüren de, belki rüyalarımızda bile göremeyeceğimiz bir arazide amacına doğru yol aldırان da oydu. İşin en ilginç yanı birkaç arkadaşın dışında hepimizin yeni olmasıydı. Öyle çok fazla tecrübemiz de yoktu. Her şeyi o yürüyüşle öğreniyorduk. Kavgayı da, düşmanı da, yol yürüyüşünü de, çatışmayı da

o yol yürüyüşünde öğreniyorduk. Yani gerilladaki ilklerimizin çoğunu o zaman yaşıyorduk. İlkler insan için çok önemli şeylerdir. İlkler belleğe bir daha çıkmamacasın kazınır.

İlklerimizle baş başa, kıyasıya bir kavgaya, mücadeleye doğru yol alıyorduk. O iki aylık yol sürecimiz boyunca bir sürü olay yaşadık. Onlarca çatışmaya girdik ve bir o kadar da pusudan geçtik. En güzel yanı da, o süre boyunca hiçbir kayıp vermemiş olmamızdı. Bu durum, henüz birçok konuda yani daha doğrusu gerillacılık konusunda acemi olmamıza rağmen bir başarı sayılabilirdi.

Güney Batı'da arkadaşlar vardı. Küçük gruplar biçiminde de olsa, orada arkadaşlarımız vardı. Ancak biz daha onları görmüş değildik. İki ay kadar bir süreydi hiçbir arkadaşı görmemiştik. Hepimizin içine, bir de arkadaş hasretinin hüznü çökmüştü. Hasret kalmıştık arkadaşların yüzüne. Onları bir an önce görmek istiyorduk. Görüp yol boyunca yaşadıklarımızı anlatmak istiyorduk. Bir de alanda gerillacılığın nasıl yapıldığına ilişkin bir şeyler öğrenmek istiyorduk. Gerillacılığın bizim yaptığımız gibi olmadığını çok iyi biliyorduk. Her gün çatışma, her gün yeni bir pusuya girmek gerillacılık değildi. Ama nasıl olması gerektiğini de bilmiyorduk. İşte bunları alandaki arkadaşlardan öğrenmek ve bir de arkadaş hasretimizi gidermek için onlarla görüşmenin yollarını aramaya başladık.

Bir güne yine telsizle onlara çağrı yaptık. Birkaç gündü çağrı yapıyorduk. Ancak o ana kadar bize cevap veren olmamıştı. Tesadüfen o gün bağlantı kurduk. Aslında aramızda belirlediğimiz herhangi bir şifre de yoktu. Ancak bizim kendi literatürümüzde doğal olarak oluşan bir şifre vardı. Literatürümüzde kendiliğinden oluşan şifreyle onlara uzaktan geldiğimizi, yaklaşık iki aydır yolda olduğumuzu ve onlarla görüşmek istediğimizi ilettik. Tamam dediler. Ancak nerede görüşeceğimizi bilmiyorduk. Çünkü biz araziye bilmiyorduk. Sonunda onlar bize bir yer verdiler ki orayı da bilmiyorduk tahminen arayarak orayı bulduk ve onları beklemeye başladık. Ertesi gün yanımıza küçük bir birim geldi. Bize verdikleri yerin alt tarafında bulunan yola gelmişlerdi. İki arkadaş onları yanımıza getirmek için gönderdik. Onları getir-

mek için gönderdiğimiz arkadaşlar kısa bir süre sonra gelen grupla birlikte geldiler. Kısa bir görüşmenin ardından yanımıza araziyi bildikleri için bizimle hareket amacıyla üç arkadaş bırakıp gittiler.

Yanımızda bıraktıkları arkadaşlara yol maceramızı ve yol boyunca yaşadıklarımızı özetle anlattık. Biz anlattıkça arkadaşların gözleri fal taşı gibi açılıyordu. Sonunda kendilerini tutamayarak “heval ya siz deli misiniz?” diye sormadan edemediler. Sınırdan bu yana çatışarak gelmenin öyle kolay bir şey olmadığını ve nasıl tasfiye olmadığımıza hayret ettiklerini söylüyorlardı. Böyle devam etmemiz durumunda daha yerimize varmadan tasfiye olacağımızı söylüyorlardı. O an biraz delice bir grup olduğumuzu anladık. Çünkü gerçekten dönüp geriye yaşadıklarımıza, atlattığımız tehlikeleri yeniden düşündüğümüzde gerçekten kendimiz bile inanmadık nasıl kurtulduğumuza. Şöyle bir tarzımız ortaya çıkmıştı; önüne ne çıkarsa vur kır geç. İzlediğimiz tarz bu olmuştu. Gerillacılıkta, bu büyük bir riskti. Yapmamamız gereken bir şeydi. Yoldan geçen bir grup olduğumuz için mümkün mertebe çatışmadan kaçınmamız gerekiyordu. Ancak biz her önümüze çıkan düşmanla çatışmıştık. Gerçi elimizde de değildi. Çünkü ne kuryelerimiz ne de araziyi bilenimiz vardı. Yanlış bir giriş yapmıştık. Orada bir süre kalıp tarzı öğrendiğimizde, gerillacılığın yaptığımız gibi olmadığını gördük. Meğer işler öyle bildiğimiz gibi değilmiş. Bilinen gerillacılık böyle değilmiş biz yanlış yapıyormuşuz. Bizim yaptıklarımız yanlış ve kendimize göreymiş. Arkadaşlardan bunları öğrendikten sonra bu kez onların, doğru olduğunu söyledikleri tarzda hareket etmeye başladık. Hedefimiz Binboğalar’a ulaşmaktı. Binboğalar Güney Batı Kürdistan eyaletinin sanki gerilla için yapılmış dağlarıydı. Henüz görmüş değildik. Binboğalar’dan sonra da Sarız taraflarına geçecektik. Birkaç gün orada kaldıktan sonra Afşin taraflarına geçtik. Birkaç gün Afşin taraflarında kalıp ihtiyaçlarımızı karşıladıktan sonra Sarız taraflarına geçtik. Bu kez yollarda çok fazla ciddi bir şeyle karşılaşmadık. Çünkü bizimle olan ve alanı çok iyi bilen arkadaşlar vardı. Onların belirlediği hareket tarzına göre hareket ediyorduk. O yüzden ne çok fazla iz bırakıyoruz, ne kimseye görünüyoruz, ne

açık hareket ediyoruz, ne de düşmanın muhtemel çıkış hatları olabilen yerlerde kalıyoruz. Düşman bilgi almayınca operasyon da yapamıyordu. Galiba artık, altın kurallarını yerine getirmeye çalışan bir gerilla grubu olmuştuk.

Biz grup olarak Sarız'a geçmiştik ancak bunun çok farkında değildik. Bize Cizre ya da sınırdaki herhangi bir yere geçmişiz gibi geliyordu ve öyle yaklaşıyorduk. Oysa düşman için hiç de öyle değildi. Bu alana gelişimiz düşmana göre çok ama çok tehlikeli bir durumdu. Yaklaşık yirmi gün kadar alanda kaldık. Bazı köylere girip çıktık. Halkla ilişki kurmak istedik. Çünkü oraya yerleşmek istiyorduk. En azından bir birimimizi oraya yerleştirmek istiyorduk. Çünkü ondan sonra Malatya'ya doğru bir hat açarak oradan da Adıyaman'a doğru uzanmak istiyorduk. Aynı yerden Ankara'ya doğru başka bir hat açmayı planlıyorduk. Zaten önümüze konulan görev de buydu. Başarmamız gereken buydu. Önümüze konulan görev, dört beş yıllık gibi bir sürede gerçekleştirilmesi planlanan bir hedefti. Hedeflerimizden biri de Kürdistan'a giriş çıkış yollarını doldurmaktı. Dersim'den Karadeniz'e kadar doldurulmuştu. Biz de buradan kademe kademe alanları doldurarak Ankara'ya kadar gitmeyi hedefliyorduk. Buradaki amaç savaşı Türkiye'ye de yaymaktı.

Bizim planımız buydu. Ama herkes kendine göre bir plan yapıyordu elbette. Bizim planımız bu iken düşmanın planı da farklıydı. Planımızı gerçekleştirmek için harekete geçmeye çalışırken günlük olarak noktalarımızı değiştiriyorduk. Bir gün, kaldığımız bir noktada çevremizin sarıldığını fark ettik. Her tarafımız tutulunca herhangi bir yerden çıkış bulamadık. Zaten araziye de çok fazla bildiğimiz yoktu. Hatta hiç yoktu. Çünkü hepimiz ilk defa o alana gidiyorduk. Bizimle gelen kuryeler dahi, daha önce o alana gitmiş değillerdi. Tek care olarak çatışmaya girmek kaldı. Çatışma giderek şiddetleniyordu. Çünkü düşman her tarafı sarmıştı ve silah sesleri de duyulmaya başlayınca çatışma alanından uzak olan güçler de durmadan çatışma alanına geliyorlardı. Giderek biz de daralıyorduk. Çünkü korkunç bir şekilde üzerimize geliş vardı. Oradaki düşman güçleri çok fazla savaştan anlamadıkları için

rastgele durmadan geliyorlardı. Çatışmayı o şekilde sürdürmemiz bizi imhaya götürecekti. O anda arkadaşlar bu durumu değiştirmemiz gerektiğini, bunu da bir iki mevziyi hedefleyerek imha etmekle yapabileceğimizi söylediler. Öyle durumlarda her şey birkaç saniye içerisinde olup biter. Bir an için konuşulur, durmaksızın planlamaya gidilir ve ardından da pratikleştirilir. Bu sürecin tamamı birkaç saniye ya da bir an içinde olup biter. İki mevziyi vurmak için bir gruba talimat verildi. Arkadaşlar yöneldi ve birkaç dakika içinde mevzileri ele geçirdiler. O mevzilerin ele geçirilmesi bize biraz nefes aldırttı. Çünkü mevzilerin vurulmasından sonra artık rastgele gelmiyorlardı. Orada ölümün olduğunu gördüler. Yani savaş denen olayda, sadece bizlerin değil, onların da öleceğini, onların ölmesinin daha kolay olacağını gördüler. O yüzden biraz frenlediler. Ama hala zorlanıyorduk. Akşama doğru iki mevziyi daha hedefleyip ele geçirdik. Ardından birkaç mevziyi daha hedefleyip ele geçirdik. Akşama doğru düşmanı bütün mevzilerden söküp atmıştık. Onları mevzilerinden söküp atmamız çatışmanın seyrini de değiştirdi. İnisiyatif bizim elimize geçmişti. Artık çatışmayı onlar değil biz yönetiyorduk. Son mevzileri hedeflerken silah kaldırmayı da amaçlamıştık. O zamana kadar koruculuk nedir bilmiyorduk. Korucuların olduğunu duymuştuk. Ama hiç görmediğimiz için nasıl olduklarını, nasıl savaştıklarını bilmiyorduk. Ama düşman mevzilerden sökölüp atıldıktan sonra mevzilere giderken çok farklı bir durumla karşılaştık. Silah almak amacıyla gittiğimiz mevzilerde çiftelerin olduğunu gördük. Çifteleri görünce şaşırdık. Mevzide de silahların sahibi iki köylü vurulmuştu. Onları bırakıp başka bir mevziye gittik. Orada da pompalı tüfekleri gördük. Ve onların da sahipleri sivil köylülerdi. Mevzilerde vurulup düşmüşlerdi. Oysa mevzilerden kleş ya da G3 gibi silahlar kaldırmayı umuyorduk. Durum gerçekten şaşırtıcıydı. Ama ne olduğunu da o anda anlayamadık.

Meğer biz alana varır varmaz alana teröristlerin geldiği söylentisi yayılmıştı. Kayseri'nin siyasi yapısı da biliniyor. Yani büyük oranda faşisttir. Bu söylentilerle birlikte düşman uğradığı her köyde, her kasabada işte, buralara teröristlerin geldiğini, onları

yani bizi yakalamak için operasyona başladıkları, olası bir çatışmada silahı olan herkesin askere destek vermek için çatışma alanına gelmesini söylenmiş. Yani oranın halkı bize karşı savaşmak için düşman tarafından iyice hazırlanmış. O yüzden çatışma başlar başlamaz silahını kapam bizimle çatışmaya gelmiş. Akşam olunca çatışma alanından uzaklaştık. Epey de uzaklaşmıştık. Ama operasyon devam ediyordu. Çekileceğimiz yerde de çatışmaya girebileceğimizi hesaplayarak üslendik. Hesabımız yanlış çıkmadı. Ertesi gün öğleye doğru yeniden etrafımızın sarıldığını fark ettik. Asker yine yalnız değildi. Askerlerle birlikte pompalı ve çifte silahlarıyla köylüler de vardı. Öğleden sora yeniden çatışma başladı. O günü de yoğun çatışmayla geçirdik. Ancak karışımıza çok yakıcı bir gerçek çıkıyordu. O da bizim, kendimizi hala ona tanıtamadığımız halkı, düşman bize karşı örgütleyerek, savaşa sokacak noktaya kadar getirdiği idi. Yakıcı bir gerçektir. Çünkü 93 yılında ülkeye gelmek için kendimizi dayatırken Önderlik, en zor ama en başta yapılması gereken iş olan, halkı örgütleme işinden kaçarak, en kolay iş olan, sırtımızda çanta elimizde silah, eşkıya yaşamı gibi bir yaşama kaçtığımızı söylemişti. İki gündür karşılaştığım gerçek Önderliğin iki yıl önce söylediklerinin pratik göstergeleriydi. Bu gerçek savaştan önce halkın uyandırılması gerektiğini gösteriyordu. Bizim haklı davamız ve savaşımız devlet tarafından yanlış aktarılıyordu. Bizim ilk önce yapmamız gereken onlara amacımızı anlatmak ve kavratmaya çalışmaktır. İkinci günkü çatışmadan sonra bu sefer gittiğimiz yolu geri gelmeye başladık. Yani Ankara'ya kadar uzanmayı hedefleyip, ulaştığımız ancak yerleşemediğimiz Sarız'dan geri çekilmeye başladık. Geri çekilme boyunca birkaç sefer daha çatışmaya girdik. Bu arada kayıplar da vermeye başladık.

Erzak sorunlarımız ciddi boyutlara ulaşmıştı. Bunları çözmemiz gerekiyordu. Bir yerde görüşme için ve gelirlerken biraz erzak getirmelerini istediğimiz bazı milisleri çağırdık. O randevuya giden iki arkadaşımız şehit düştü. Operasyonlar hala çok kapsamlı bir şekilde devam ediyordu. Biz nefes almakta bile zorlanıyorduk. Sarız alanına bizden önce hiçbir gerilla grubu gitmemişti

o alana giden ilk gerilla grubu bizdik. Sarız arazi olarak çam ağaçlarının yoğunlukta olduğu bir yerdi. Alan ne tam ormanlık ne de tam çıplak bir araziydi. Bazı yerleri Binboğalar'ın arazisine benziyordu. Oldukça sert ve sarptı. Ancak arazinin genel yapısı sertlikten çok engebeli bir yapıdaydı. Geniş ovaları yoktu. Küçük tepelikler, vadikiklerden oluşuyordu. Yer yer çok yüksek silsileleri de vardı. Oradaki halk daha önce arkadaşları görmemişti ve PKK'yi tanımıyorlardı. Çoğunluğu Parti'yi yanlış tanıyordu. Devlet bize nasıl teröristler diyorsa onlar da öyle diyorlardı. Kürt olmalarına rağmen bize bu tanımlamayı yapıyorlardı. Bu alanda tek taraflı propaganda yapılmıştı. Daha önce bu alana PKK gelmemiş, propagandasını yapmamış, kendini tanıtmamıştı. Onun için de devlet ne demişse ona inanmışlardı. O nedenle askerler bize karşı operasyon başlattıkları zaman köylüler de askerlerle birlikte hareket ediyorlardı. Hatırlıyorum sonbahar aylarıydı biz bir çatışmaya girmiştik, mevzilerde bize karşı savaşanların çoğunluğunu yine köylüler oluşturmıştı. Aynı çatışmada köylülerden biri "kardeşler Ermeniler'e ölüm" diye bağıriyordu. Avazı çıktığı kadar bağırarak bunu söylüyordu. Hiç Türkçe bilmeyen -ki ben de tek bir kelime bile bilmiyordum- Demhat ve Kahraman adında iki tane Efrin'li arkadaş daha vardı. Bunlar niye böyle bağıriyor ve ne diyorlar diye Hanefi arkadaşla sorduk. Bize meseleyi anlattı. Tabii bir şaşkınlık dalgası daha yaşadık. Bunu da gizleyemeyerek "gerçekten bize öyle mi diyor?" diye sorduk. Hanefi arkadaş evet gerçekten bize öyle diyor dedi. "Ama biz Ermeni değiliz ki" dedik. Hanefi arkadaş "orası öyle ama burada ne kadar söylersek de bir şey değıştirmmez. Çünkü onlara Ermeni olduğumuz söylenmiş ve onlar da bizi böyle biliyorlar" dedi. Biz kendimizi onlara tanıtmamıştık. Devlet bizi onlara nasıl tanıttıysa onlar da bizi öyle biliyorlardı. Önceden bize basit gelen bazı şeylerin farklı olduğunu daha sonra anladık. Çok basit gördüğümüz birçok şeyin çok derin olduğunu gördük. Eğer biz Engizek ya da Nurhaklara gitsaydık oradaki halk bizi tanıyordu. Üstelik yurtseverdiler. Ama şimdi bulunduğumuz alan çok farklıydı. Erzak için zorunlu olarak köylere iniyorduk. Bazı yerler hiç ses çıkarmıyordu. Biz de

ihtiyaçlarımızı alıp çıkıyorduk. Bazı yerler ise vermek istemiyordu. Biz de o durumda zorla alarak, paralarını da zorla vererek çıkıyorduk. Halk bizi tanıımıyordu. Ama yoğun ve yaygın operasyonlardan nefes alamadığımız için biz de kendimizi tanıtmak için bir şey yapamıyorduk. Üç ayda yürüyerek gittiğimiz yolu yirmi dört günde gelerek Amanoslara ulaştık. Bu yirmi dört günün yarısını ise çatışmalarla geçirdik. Giderken araziye tanımaya çalışarak gittiğimiz için geri çekilmede araziye tanıma konusunda çok fazla zorlanmadık. Ancak geri çekilme ile birlikte kayıplar da vermeye başladı. Çünkü yaygın operasyon ve pusulardan ötürü birçok yolu kullanamıyorduk. O yolların hepsi düşman tarafından tutulmuştu. Operasyonlarda önümüzde bir set oluşturunuyorlardı. Bazen operasyonların arkasından dolanmayı düşündüysek de, bazı zamanlar denediysek de çok fazla başaramadık. O yüzden her şeyi göze alarak vurup geçmeyi esas alıyorduk. Çünkü başka bir seçeneğimiz kalmamıştı. Biz önde operasyon arkamızdan geliyordu. Adeta bir kovalamaca oyunu gibiydi. Ceyhan suyunu geçip Amanoslar'ın sık ormanlıklarına varana kadar düşman arkamızdan geliyordu. O sık ormanlığa girdikten sonra izlerimizi kaybettirdik. Düşman izlerimizi kaybedince geri döndüğümüzü düşünerek geldikleri yoldan operasyonu devam ettirerek geri döndüler.

Sarız'a gidiş ve dönüşümüz, bir sefer gibi oldu. Evdeki hesap çarşıya uymadı. Farklı planlarla gittik ama farklı bir şekilde geri dönüş yapmak zorunda kaldık. Düşman, bizim hesapladığımızdan daha fazla tedbir almış ve planlamasını ona göre yapmıştı. Eğer biz yaptığımız işin ağırlığında olsaydık, daha planlı, daha hesaplı davransaydık güzel şeyler yapabilirdik. En azından önümüze konulan görevin bir bölümünü yerine getirebilirdik. Araziyi iyi bilmemek, diğer taraftan tecrübesizliğimiz çalışmamızın böyle olmasın da etkili oldu. Yönetimin tecrübesizliği, politikadan kopukluğu, gerçeklikten uzaklığı, mücadele gerçekliğinden kopuk kendine göre hareket tarzı bizim ilerlememize değil geri dönmemize neden oldu. Geri döndük ama büyük kayıplar vererek geri döndük. Bir yerde sekiz bir yerde üç bir yerde iki arkadaş şehit vererek dönmeyi başarabildik. Otuz kişi gittik. Dört kişi ihanete gitti.

On beş de kayıp verdik. Geriye on bir arkadaşları dönebildik.

Geri döndüğümüzde artık sonbahar olmuştu. Bu kez ne yapmamız gerektiğine karar vermemiz gerekiyordu. Amanoslarda mı kalacaktık yoksa geri akademiye mi dönecektik. Bu konuda bazı tartışmalar yürüttük. Birçoğumuz Amanoslarda kalmaktan ya-naydı. Ama akademiye dönelim diyenler de vardı. Amanoslar'da da o ana kadar üslenme yapan arkadaşlarımız olmamıştı. Gidip bir süre pratikte kalıp dönen gruplarımız olmuştu. Ancak üslenen hiç olmamıştı. 90'lı yıllarda bazı Türk sol grupları çıkmış, onlar da çok kısa bir süre içinde tasfiye olup gitmişlerdi. Sonbahar olmasına rağmen hala yayladan inmemiş olan köylüler vardı. Onlardan erzâğımızı temin etmeye çalıştık. Çok kötü insanlar değildi. En azından öyle görünüyorlardı. Onlardan en iyisi olduklarını düşündüklerimize nerede kalabileceğimizi, neresinin daha güvenli-li olduğu gibi konularda danıştık.

Köylüler orada Baskın Noktası olarak adlandırılan bir noktayı bize gösterdiler. Bizden önceki gruplardan birinin orada tasfiye olduğunu söylediler. Grup baskın yemiş ve hiç kimse sağ kurtulmamıştı. Ona rağmen daha güzel bir yer bilmediğimiz için bir de daha iyi bir yer bulana kadar orada kalmaya karar verdik. Büyük telsizimizi kurarak partiyle bağlantı kurduk. Geçen yaklaşık beş aylık süreçte yaşadığımız pratiğin özetini sunduk. Sarız taraflarında tutunamadığımız için Amanoslara çekildiğimizi ve Amanoslarda üslenme eğiliminde olduğumuzu ancak partinin vereceği karara göre hareket edeceğimizi bildirdik. Arkadaşlar Amanoslarda üslenmemizin çok iyi bir şey olacağını söyleyerek üslenme için aldığımız kararı onayladılar. O zaman yapılacak en mantıklı şey de oydu. En uygun kararı almıştık. Çünkü Amanoslar, Güney Batı eyaleti ile Önderlik Sahası arasında bir köprü gibi olacaktı. Ondan sonra arkadaşların gidiş gelişleri güvenlik içinde olacaktı. Daha sonraları oradan daha değişik alanlara açılım yapılabilirdi. Orası üs ve geri cephe alanı olarak değerlendirilerek her tarafa açılım için gidilip gelinebilirdi. Zaten Sarız'da tutunamamamızın temel nedenlerinden biri ara yerlerde birimlerimizin olmayıştıydı. Ara yerlere birimlerimiz yerleşmiş olsaydı Sarız'ı

açma gibi bir sorun kalmazdı. Ama açamadık. Ve bu da bize, bir başka yere açılım amacıyla giderken Sarız pratiğinden çıkardığımız ders olarak kaldı.

İlk giriş yaptığımız yıl açılım için büyük bir fırsat vardı. Ama değerlendiremedik. Daha sonra orayı yeniden doldurmak istedik, oraya yönelik bazı girişimlerimiz de oldu. Ama hep sonuçsuz kaldı. Yani başlangıç sonu belirlemişti. Başlangıcı iyi yapsaydık sonucu da iyi olurdu. Başlangıcı iyi yapamadığımız için sonucu da iyi olmadı. O yüzden bu güne kadar da orası hep boş kaldı...

Bizim tutuklayıp gönderdiğimiz kuryeler soruşturmaya alınıyor. Soruşturmalarından bir şey çıkmıyor. Serbest bırakılarak yeniden görevlendiriliyorlar. Tabii bu arada yaklaşık üç ay gibi bir süre geçiyor. Soruşturmaları bitikten sonar, bizim ardımızdan gelmesi gereken grubu üç ay sonra getiriyorlar.

Biz Sarız tarafındayken telsizden, bir grup arkadaşın çatışmaya girdiği ve imha olduğunu takip ettik. Grup sorumlusu Türk Sami adıyla bilinen arkadaştı. İsmi aklıma gelen ve yakından tanıdığım arkadaş oydu. Ama grup yirmi beş kişiden oluşuyordu. Tutuklayıp gönderdiğimiz kuryelerden birinin adı Feyzi'ydi. "Grubun geçişinden önce deneme için üç ya da dört arkadaş geçmemiz gerekir. Herhangi bir şey olmazsa üç ya da dört gün sonra gelip grubu alacağım" diyor. Tabii sınırı geçer geçmez düşmanla bağlantıya geçiyor ve asıl grubu geçireceğini bildirerek randevu veriyor. Geçirdiği -üç mü dört mü tam hatırlamıyorum- arkadaşları bir yere bırakarak, grubu almak için geri dönüyor. Grubu alıp geçeceği gün düşman sınır boyunca kapsamlı bir pusu atıyor. Pusu yerine yaklaşınca, arkadaşlara "siz devam edin ihtiyacımı karşılayıp size ulaşacağım" diyerek kendisini arkadaşlardan koparıyor. Grup pusuya düşüyor ve pusu çatışmaya dönüşüyor. Grup kayıp veriyor ama imha olmamak için direniyor. Düşman ne kadar çemberi daraltmak istiyorsa da arkadaşlar çemberi yarıp pusudan çıkmayı başarıyorlar. Düşman arkadaşların kendilerini kurtadığını görünce araziye ateşe veriyor. Arazi ateşe verilince pusudan sağ çıkan ve yaralı kurtulan arkadaşlar da burada yanarak şehit düşüyorlar. Böylelikle grup tümünden imha oluyor.

Tecrübesizdik ama inançlıydık

Evet biz grup olarak Sarız'a giden ilk gerillalar olduk.
O güzel duyguyu hala her an yaşıyorum. Ama başaramadık.
Onun üzüntüsünü de hala yaşıyorum.
O yüzden bu o olayı her hatırladığımda hep bir yanıma sevinç
diğeri yanıma hüzün kaplar...

Piling EFRÎN

Sırf senin için bile olsa bu dağlarda yürümeye devam edeceğim...

Kartevin, Suphan, Sinek, Çemçê ve bütün bu dağların piri olan Ağrı dağıyla bilinen Kürdistan'ın Serhat eyaletinde gerillacılık yapmak, ayrı bir duygu, ayrı bir hava ve ayrı bir dünyadaymış gibi bir his uyandırır insanda.

İnsan bu asi, isyankar, baş eğmez dağları görünce tarihçilerin Kürtler için bu dağların şahinleri diye yaptıkları tanımlamalara anlam veriyor. Anlam verdikçe Kürtlüğüyle, ülkesinin güzelliği ve asiliğiyle gurur duymaya başlıyor. Hele bir de güneye değil de kuzeye akan Avarış suyunu insan görünce neden bu dünyaya ters olduğumuzu da anlıyor. Evet gerçekten biz hem halkımız, hem ülkemiz, hem dağlarımız, hem sularımızla bu dünyanın tersine giden halklardan biriyiz. Verili sistemlerin dünyasına göre ters olmak çok fazla büyük bir kayıp değil. Aksine büyük bir kazanç olduğunu düşünüyorum. Ve hayıflanma yerine iyi ki de öyleyiz diyorum. Ama dünya bu haliyle bizi kabul etmiyor. Etmesini beklemek de yanıltır. O bizi kabul etmeyecek, biz kendimizi kendi gerçeğimizle ona zorla kabul ettireceğiz. Zaten savaşımız da bunu için değil mi?

Evet biz de ülkemiz, dağlarımız, kültürümüz, kimliğimiz, gelenek ve göreneklerimizle bir halkız. Bunun kavgasını ve mücadelesini veriyoruz zaten. Dağlarımızın olduğu her yerde bu kavgayı verdik ve vermeye devam ediyoruz.

Bu dağların eteklerinde büyüdüm. Akan sularında yüzdüm. Hep zirvelerine baktım. Oralar da da birilerini, bir şeyleri arar gibiydim. Ve, sanki bir gün bu dağlarda gerilla olacağımı biliyor-muşum gibi bakardım hep. Zirvelerinden gözlerimi ayırmadan okula gidip geldim. Tarlaya gidip geldim. Murat'ta yüzdüm. Sonunda bir gün büyüdüm. Ben büyüünceye kadar zaten hep bakarak büyüdüğüm zirvelerde yeniden isyan ateşleri yanmaya baş-

lamıştı. Yakılan ateşin ışığı ve dumanı görünmüyordu. Ancak orada bir ateş yakıldığını herkes gibi ben de duyuyordum. Ve o ateş durmadan beni, benim gibi gençleri kendine doğru çekiyordu. Sonunda beni çeken ateşin peşinden koşarak gerillaya katılmaya karar verdim. Ama beni gerillaya getiren yol zirvelerine bakarak büyüdüğüm dağlar değil, ülkemin kalbi olan Botan'ın Gabar, Cudi, Herekol dağlarına çıkardı. Birkaç yıl Botan'da kaldım. Ama hep bir gün zirvelerine bakarak büyüdüğüm dağlarda gerillacılık yapmayı hayal ettim. Sonunda günün birinde parti beni çağırıp sen Serhat eyaletine gideceksin dedi. İşte o an bu ülkenin ve hareketin militanı olmanın, bütün hayallerini gerçekleştirmek olduğuna bir kez daha inanç getirdim.

Hazırlanan grupla Serhat'a gittim. Baktığım her taş, her tepe bana bir şey hatırlatıyordu. Bazen Heskê Tellê Biro'yi, bazen İhsan Nuri Paşa'yı yanı başımdaymış gibi his ediyordum. Her yer hala onların anılarıyla capcanlı duruyordu. Onlardan orada sadece anılar kalmıştı. Şu an ise biz oralarda farklı bir ideoloji ve farklı bir savaş tarzıyla mücadele veriyorduk. Yani gerillacılık yapıyorduk.

Serhat'ta dört mevsim bir arada yaşanıyordu. Dört mevsimin bir arada en bariz bir şekilde yaşandığı yer Ağrı dağının etekleridir. Herkesin görme merakıyla yaşadığı, Ağrı dağında yılın dört mevsimi bir arada yaşanır. En alt tarafında yaz, biraz daha üstünde bahar başlar, ortalarına doğru sonbahar ve zirvesinde ise kış yaşanır.

Serhat'ta, 1997 yılının sonbahar aylarını da bitirip kışa girmek üzereydik. Gerçi Serhat'ta kış daha sonbahar bitmeden gelir, ancak biz sonbaharı yine sonbahar olarak zorla da olsa yaşamaya çalışıyorduk. Ama yine mevsim ve iklimler kendilerine göre zamanlarını işletirler. Ne bize ne de bir başkasına ya da başlarına göre. O yüzden biz istesek de istemesek de onların zamanına göre hareket etmek zorunda kalıyorduk. Bu yüzden de artık üslenme çalışmalarına başlamamız gereken günleri yaşıyorduk. Biz yaşamak istemesek de mevsimin kendisi bunu bize yaşıtıyordu. Tam üslenme çalışmalarına başlayacağımız sırada Eyalet komutanımız

olan Dr. Afat arkadaş yaralı ve hasta arkadaşlar Doğu Kürdistan'a geçse daha iyi olur dedi. Çünkü Serhat Eyaletinin hem iklim koşulları hem de coğrafyası hasta ve yaralı arkadaşlar için uygun değildi. Bahar, yaz hatta sonbahar aylarında fazla bir şey olmaz, ama kış ayları onları zorlardı. Çünkü çok fazla kar yağıyor ve havası çok soğuktur. Kış aylarında yaralı ve hasta arkadaşların yaşamı imkanları ise hemen hemen hiç kalmıyor. Çünkü nereden bakılırsa bakılsın yılın altı ayı kar altında geçirilir. O yüzden hasta ve yaralı arkadaşları biz genellikle Doğu Kürdistan üzerinden Güney Kürdistan taraflarına geçiriyorduk. Tedavilerini yaptırdıktan sonra mevsim açıldığında geri dönüyorlardı.

Ben de kısa bir süre önce yaralanmıştım. O yüzden Afat arkadaş Doğu Kürdistan'a geçmek için beni, hafif yaralı Tufan adındaki bir arkadaşı, bir de daha önce geçirdiği bir hastalıktan ötürü ciğer sorunu olan Ermenistan Kürtlerinden Kahraman arkadaş çağırırdı. Orada kalmamız durumunda ciddi zorlanmalar yaşayacağımızı, tedavilerimiz için orada imkanlarımızın olmadığını belirterek, bu yüzden Doğu Kürdistan'a geçmemiz gerektiğini söyledi. Ertesi gün grubumuz hazırlandı ve arkadaşlarla vedalaşarak yola çıktık. Bawer ve daha sonra şehit düşen Rubar arkadaş ise bizi geçirmek için bizimle geleceklerdi. Bizi geçirdikten sonra geri yerlerine döneceklerdi.

Bizimle gönderilen Kahraman arkadaş ciğer sorunu olmasına rağmen normalde orada kalabilirdi. Ama kaldığımız yerlerde çok ciddi su sorunu vardı. Bundan dolayı her birimize günlük olarak belli bir miktar su düşüyordu. Ki, bunu da çok uzaklardan ve çeşitli yöntemlerle sağlıyorduk. Ciğer sorunu olan insanlar, gereğinden daha suya fazla ihtiyaç duydukları için çok su tüketiyorlar. Kahraman arkadaşın kendi payına düşen su, doğal olarak ona yetmiyordu. O yüzden arkadaşların su payını da tüketiyordu. Bundan dolayı Afat arkadaş onu da bizimle gönderiyordu. Bir de zaten hastaydı. Ancak onun gönderilmesi hastalığından çok, arkadaşların su ihtiyacını karşılamakta zorlanmalarındandı.

Yola çıkıp Qirê Helaca diye bilinen yere gittik. Sınra yakın bir yerdir. Buraya gitmemizin nedeni suyunun olmasıdır. Suyu da

orada bulunan “kun berf” lerdeki karları eriterek yapacaktık. Sonbahar olsa da buralarda çeşme olmadığı için suyumuzu kim bilir kaç yıldan kalma kardan yapacaktık. Çayımızı da yemeğimizi de o kar suyundan yapacaktık. Birkaç gün orada kalıp keşfimizi yaptıktan sonra geçecektik. Çünkü önümüzde bir karakol vardı. O karakul da sınırın sıfır noktasında yapılmıştı. Sınırı geçmek için onun hemen birkaç metre altından geçmemiz gerekiyordu. Keşfimizi yaptıktan sonra sınırı geçmeden önce biraz daha yakınlaşarak, bir gece de yakınlaştığımız yerde kaldıktan sonra geçecektik. Tam planladığımız gibi birkaç gün orada kalıp keşfimizi yaptık. Sınırı geçeceğimiz gece Qirê olarak tanınan yere geçtik. Geçmek için gece olmasını, havanın kararmasını bekliyorduk.

Akşam oldu, hava karardı. Şimdi yola çıkma zamanıydı. Bizim için hayat karanlıkta başlar, karanlıkta biterdi. Gün ışıyınca ya kadar tüm işlerimizi yapmamız gerekirdi. Gün ışıdıktan sonra akşam karanlığına kadar, bizim için ölü zaman başlardı. Hazırlığımızı yapıp yola çıkacağımız zaman geçeceğimiz yerden asker sesleri gelmeye başladı. Keşif yaparken görmemiştik. Zaten orada asker olamazdı. Demek ki pusu atmaya gelmişlerdi. Kontrol edince pusu atmaya geldiklerini anladık. Çünkü yolumuzun üzerindeki kayalıkların içine saklanmaya çalışıyorlardı. Biz de sadece oradan geçebilirdik. Yol veren ve çok riske girmeden geçilebilen tek yer orasıydı. Bu durumda bu geceki geçişimiz engellendi. Geçemeyeceğimizi anlayınca geri çekilerek başka bir noktaya gitmeye karar verdik. Gideceğimiz yere Topê İnega deniliyordu. Büyük ve küçük Ağrı dağları arasında bir yerdir. Büyük Ağrı'yı solumuza, Küçük Ağrı'yı sağımıza alacağımız bir yerdi. Bu durumda, bizden büyüğü var mıdır acaba? diye düşünmekten kendini alamaz insan. İki Ağrı dağının arasına yerleşmek her insana nasip olmaz. Küçük Ağrı'dan aşağıya doğru inerken derin vadiler kalmaz. Yukarıya doğru çıktıkça vadileri derinleşip genişliyor. Sanki böyle özenle yapılmış gibidir. Etrafında yüzlerce vadi vardır. O vadilerin hepsi Doğu Kürdistan'a iniyor. Küçük Ağrı dağından inen vadilerin hepsi Doğu Kürdistan'a çıkar. Ama vadilerin hepsinin içi mayınlarla doldurulmuş. Çok çeşitli mayınlar ekilmiş o vadilerin içine. O ma-

ynların aldığı canların ise, haddi hesabı yoktur. Bu vadilerden olabilecek geçişleri engellemek için mayınlamakla da kalmamışlar. Mayınların yanı sıra bir de her vadinin ağzında bir tane nöbetçi kulübesi yapmışlar. O kulübelerde yirmi dört saat nöbet tutuluyor. Zaten sınır boyunca uzayıp giden cadde onun etrafından dönerek bir parçadan diğerine geçer. Caddenin güvenliği çok sıkı tutuluyor. Türk ordusu caddenin her yerinde panzerlerle pusu atıyor. Geçiş için iki yolumuz var. Biri artık nerede karşımıza bir panzer pususu çıkarsa çıksın diyerek, caddeden geçmekti. Diğerisi ise o mayınlı vadilerden birinden, kulübelerdeki nöbetçilere de görünmeden geçmekti.

Bu vadilerden birinden kendimizi bırakarak geçmeye karar verdik. Bawer ile Rubar arkadaş kurye olarak bizimle gelmişlerdi. Ancak arkadaşlar güvenli bir şekilde sınırı geçene kadar Serhat'ın arazisini avucunun içi gibi bilen Cuma arkadaşla, Çiya Kobani arkadaşı da bizimle göndermişlerdi. Bu iki arkadaş da sınırı geçinceye kadar bizimle geleceklerdi, sınırı geçtikten sonra onlar da geri dönüp yerlerine gideceklerdi. Birkaç gün sonra da daha büyük bir grubu getirip geçireceklerdi. Cuma arkadaş gerçekten araziye çok iyi biliyordu. Araziyle birlikte oradaki düşmanın hareket tarzını da iyi biliyordu. Zaten o vadilerden birinden geçmeye karar vermemizde de onun etkisi oldu. Bir gün sonra geçeceğimiz yere geldik. Bawer arkadaş Cuma ve Çiya arkadaş da bizimle gelsin öyle sınırı geçelim diyordu. Geçeceğimiz yol mayınlı ve oldukça tehlikeliydi. Serseri bir mayının patlaması ya da nöbetçinin bizi fark etmesi durumunda hepimiz imha olurduk. Çünkü oradan çıkış yoktu ve o yüzden de kurtulan olmazdı. Kaldı ki bu çok acemi bir yaklaşımdı. Yani hiçbir güvenlik tedbiri alınmadan geçmeye çalışmak büyük bir riskti. Yani Cuma arkadaş onların bizimle gelmesi, onların bizimle birlikte imha olması demekti. Bu riski göze alamazdık. O yüzden Cuma arkadaş onların bizimle gelmesine karşı çıktık. Cuma arkadaş, Çiya arkadaşla birlikte altından geçeceğimiz kulübeyi denetimlerine alacak şekilde mevzilenenlerini, düşmanın bizi görmesi durumunda kulübeyi vuracaklarını, bizim de o durumdan yararlanarak sınırı geçece-

ğimiz şeklinde bir planlama yapmamızın daha iyi olacağını söyledi. Biz kabul ettik ancak Bawer arkadaş hala Cuma arkadaş onların da bizimle birlikte gelerek, sınırı öyle geçmemiz gerektiğinde ısrar ediyordu. İsrarının nedeni Cuma arkadaşın araziye ve oradaki düşmanın hareket tarzını iyi bilmesiydi.

Sonunda Cuma arkadaşın söylediğinin daha mantıklı olduğunu ve grup olarak da kararımızın bu olduğunu söyleyerek sınırı geçmek için harekete geçtik.

Planladığımız gibi Cuma arkadaşla Çiya arkadaş kulübeyi denetimleri altına alacak şekilde mevzilendiler, biz de geçeceğimiz yere doğru yürümeye başladık. Henüz birkaç adım yürümüştük ki köpekler bizi fark ederek havlamaya başladılar. Köpeklerin havlaması nöbetçi askerin de duyarlılaşması demekti. Yani o zamana kadar bizi görmemişlerse bile geçmek için onlara doğru yürümeye devam etmemiz durumunda bizi çok kolay bir şekilde görebileceklerini gösteriyordu. Bu durumda, geçmeye çalışmamız bile doğru olamazdı. Çünkü bile bile gidip kendimizi tehlikeye atmak demekti. Bu doğru değildi ve buna hakkımız da yoktu. Çünkü taşıdığımız can bize ait değildi ve o yüzden onu tehlikeye atacak herhangi bir şey yapamazdık. Savaşın her anı, dağın her anı ve yeri risk demektir. Ama bu durum, bilerek ölüme gitmek olacaktı. O yüzden hiç ısrar etmeden geri döndük.

Geri döndük ama birkaç gündür kaldığımız noktalara değil de başka bir yere gittik. Bizden sonra Afat arkadaş onlar da birkaç koyun ve keçi yakalayıp keserek kavurma yapıyorlar. Telsizle bizimle bağlantı kurarak geçip geçmediğimizi sordular. Eğer hala geçmediysek bize kavurma getireceklerini söylediler. O zaman da çok ciddi erzak sorunu yaşıyorduk. Üç dört günde bir, zar zor yiyecek bir ekmek buluyorduk. Daha doğrusu ekmek yapmak için biraz un bulabiliyorduk. Çünkü düşman yurtsever halkımızın büyük bir kısmını topraklarından sürgüne göndermişti. Fiilen köylerine ve topraklarına el koymuştu. Düşman yakıp yıktığı ve içinde köylülerin bulunmadığı köylere zorla el koymuştu. Kalan köylere de ambargo uyguluyordu. Yani yakılmayan köylerde yaşayan halkımızı da, karneyle yaşamaya mahkum etmişti. Açlıkla

terbiye ederek iradelerini kırmak istiyor ve o şekilde ya göçe zorluyordu ya da kendi tarafına çekmeye çalışıyordu. Halkımız onurludur. Bir lokma ekmek için hiçbir zaman düşmanın dediğine hizmet etmemiştir.

Erzaksızlık bizi biraz zorluyordu. Ama çok fazla da sorun değildi. Çünkü gerilla bu dağlarda yemekten çok inancıyla yürüyordu. İdeolojisine bağlılığı, yüreğindeki halk sevgisi ve özgürlüğe olan tutkusuyla yürüyor ve mücadele ediyordu. Günlerce aylarca hiçbir şey yemediğimiz zamanları da yaşadık. Yine ot ve avladığımız hayvanlarla yaşadığımız olmuştur. Bizim için çok fazla önemli değildi. Çünkü biz yemek için yaşamıyorduk, yaşamak için yiyyorduk.

Yaşadığımız erzak sorununun acısını en derinden his edenlerden biri Afat arkadaştı. Çünkü bizim eyalet komutanımızdı. Arkadaşlarını doyuramamak O'na acı veriyordu. Sağlam arkadaşlar için fazla sorun olmazdı. Ama yaralı ve hasta arkadaşlar için öyle değildi. Az da olsa onlar için erzak gerekiyordu. O yüzden Afat arkadaş, yakaladıkları keçi ve koyunlardan yaptıkları kavurmadan bir kısmını, eğer sınırı geçmemişsek bize göndermeyi düşünüyordu. Yerimizi söyledik ama onların bulunduğu yerden bir gecelik yol kadar uzaktaydık. Afat arkadaş tamam ben size biraz kavurma göndereceğim dedi. Ve ardından geçiş için de riskleri büyükse acele etmememizin daha iyi olacağını söyledi. Bunu söylerken güvenliğimize ne kadar önem verdiğini gösteriyordu.

Geceyi o noktada geçirdik. Sabah nöbetçiler roj baş çekerden sabaha karşı Afat arkadaşın iki arkadaşla birlikte geldiğini söylediler. Meğer kavurmayı bizzat kendisi bize getirmek istemiş. Bir çantaya doldurup sırtlayarak yola çıkıp gelmiş. Bir de, son durumumuzu öğrenmek için gelmek istemiş. Gece geldiğinde uyuduğumuzu görünce bizi uyandırmaya kıyamamış, nasıl olsa sabaha az kaldı diyerek kendisi bir kenarda kıvrılıp kefiyesini üstüne atıp uyumuş. Çayımızı, tıpkı Ahmet Arif'in dediği gibi kardan demliyorduk. Daha önce o şiiri okumuştum. Ama şu an gerçeğini yaşıyordum. O yüzden o şiir şimdi bana daha çok anlamlı geliyor. Çünkü başka su yoktu oralarda. Sabah kalktığımızda karı eriterek

elde ettiğimiz dünden kalma suyumuzdan bir çay demledik. Biz çay demleyene kadar Afat arkadaş da uyandı. Çaylarımızı içip kahvaltımızı yaptıktan sonra Afat arkadaş durumumuzu ve geçiş için yaptığımız girişimleri sordu. Durumumuzun iyi olduğunu, iki girişimde bulunduğumuzu ama her ikisinde de geçemediğimizi, bu gün farklı bir noktadan geçiş yapmayı deneyeceğimizi söyledik. Afat arkadaş, arkadaş sevgisiyle dolu bir arkadaştı. Yüzünde hep hüznü bir gülücük vardı. Bir sigara sarıp yaktıktan sonar, riski göze almadığımız için iyi yaptığımızı, erzak konusunu da hiç sorun yapmamamız gerektiğini, ne yapıp edip bize bakacağını söyledi. Bir arkadaşımızın şahadetinin, yeni bir dünyanın yok olması anlamına geldiğini, o yüzden hiçbir arkadaşımızın kaybını göze almamamız gerektiğini söyledi. Akşam yapacağımız denemede de küçücük bir risk dahi görsek geçmeden geri gelmemizin daha iyi olacağını söyledi. Akşama doğru Afat arkadaş bizimle vedalaşarak, geldiği arkadaşlarla birlikte yola çıktı. Biz de geçiş denemesi yapacağımız yere doğru gitmek için hazırlıklarımızı yapmaya başladık. Afat arkadaşın bize getirdiği kavurmanın bir kısmını yemiştik. Bir kısmı da kalmıştı. Erzağımız sadece Afat arkadaşın getirdiği o kavurmaydı. Onun dışında herhangi bir şeyimiz yoktu.

O yüzden kalan kavurmamızı noktada saklamaya karar verdik. Çünkü eğer geçmeyi başarırsak o kavurma Cuma ve Çiya arkadaşlara kalacak, yok geçemesek de hepimiz birlikte bu noktaya döneceğimiz için erzaksız kalmamış olacaktık. Böyle bir hesapla kavurmamızı sakladıktan sonar, geçmeden önce gitmemiz gereken son noktaya gitmek için hareket ettik. Bu sefer bir köprüünün altından geçmeyi planlamıştık. Köprüünün üzerinden karakol ve çevre ilçe ve köylere giden asfalt yol geçiyordu. Zaten cadde boyunca pusu atılıyordu. Bunun yanı sıra belli aralıklarla yapılmış nöbetçi kulübeleri vardı. Nöbetçi kulübelerinden biri de köprüünün hemen üstündedir. Planlamamız; yine diğer sefer olduğu gibi Cuma ve Çiya arkadaşlar kulübeye karşı mevzileneceklerdi, biz de köprüünün altından geçecektik. Bu köprüünün altını daha önce arkadaşlar birkaç kez geçiş için kullanmışlardı.

Hava kararınca geçiş yapacağımız yere gittik. Planladığımız gibi Cuma ve iya arkadaşlar gidip kulübenin yanında mevzilen-diler. Geçmek için harekete geçtik. Kaz yürüyüşüyle yol almaya başladık. Tam köprünün altına geldiğimizde düşmanın orayı telle kapattığını gördük. Daha önce orayı geçiş için kullanan arkadaşla-rın izlerini görmüş ve o yüzden de dikenli tellerle orayı kapatmış-tı. Bu yeni bir durumdu. Çünkü hesabımızda tel yoktu. Zaten daha önce öyle bir şey de yoktu. Her tarafı o kesilmeyen sağlam tellerle örmüşlerdi. O telleri acayip sağlam yerleştirmişlerdi ve o durum-da geçmemiz imkansızdı. Biz oradan geçemeyince caddenin üze-rinden kulübenin yanından geçmeye karar verdik. Çünkü bundan başka geçmek için yol kalmamıştı. Kulübe caddeden yaklaşık on beş metre kadar uzaktı. Orada çıkaracağımız en küçük sestem ya da yanlış küçücük bir hareketten nöbetçinin bizi görmemesi mümkün değildi. Bizi gördüğü an silahlar çalışmaya başladılar. O bizi, biz de onu vurmak için tetiklere basardık. Sonunda vurmak da vardı, vurulmak da. Ama ne olursa olsun oradan geçmeyi de-neyecektik. O zaman biraz kulübeden uzak olması için daha başka nereden geçebiliriz diye düşünmeye başladık. Sonunda kulübe-den biraz uzak olan caddenin üst tarafındaki mayınlı araziden kendimizi bırakmaya karar verdik.

Geçmeyi düşündüğümüz arazi Alman ve normal dikenli ma-yın telleriyle doluydu. Bu teller o arazinin her yerinin mayınlarla dolu olduğunun işaretiydi. O araziye çok çeşitli mayınlar ekilmiş-ti. Bunu biliyorduk. Ama başka ne yolumuz ne de bir çaremiz var-dı. Ülkemizin yüreğinin orta yerinden geçercesine çizdikleri suni sınırlar yetmiyormuş gibi bir de sınırların hepsini çeşitli mayın-larla mayınlamışlardı. Ama bize sınırları da, mayınları da vız ge-lirdi. Sınır çizgilerine basıp, sınır taşlarını tekmeleyerek geçiyor-duk her zaman. Bu gece de öyle yapmayı deneyecektik. Ve bunu başaracaktık. Başaramasak bile onların sınırlarını tanımadığımızı ve hiçbir zaman tanımayacağımızı bir kez daha kanıtlayacaktık. Ama oradan geçmeye çalışmak büyük bir riskti. Başka yolumuz ve çaremiz olmayınca artık her şeyi göze alarak oradan geçmeye karar vermiştik. Buna benzer daha önce yüzlerce tehlike ve heye-

can yaşamıştık. Zaten gerilla yaşamının kendisi bu demekti. Biz geçmeye çalışacaktık, düşman bırakmayacaktı. Biz de hiçbir zaman onu dinlemeden, takmadan geçip gidiyorduk ve yine öyle yapacaktık. O geçmememiz için tedbir alıyorsa, biz de onun burunun dibinden vurup geçecektik.

Kendimizi bırakmayı düşündüğümüz mayınlı arazinin alt tarafı uçurumdu. Düşman bu uçurumun başına geçmemiz durumunda ses çıkarması için bir sürü şey asmıştı. Boş kola kutularından tatalım çevrede ne kadar boş teneke bulmuşsa alıp bir iple oraya, buruya bağlamış. Tam geçeceğimiz zaman Bawer arkadaş bizi bu konuda da uyardı. Geçmeye başlamadan önce ayaküstü son kez görüş alışverişinde bulunduk. Bawer arkadaş ses çıkarmadan tek tek geçmemizin daha iyi ve güvenli olacağını söyledi. “Geçen her arkadaş, kendini sağlama aldıktan sonra, orada mevzilenip diğer arkadaşların, geçmesini beklemesi gerekir” dedi. Deşifre olmadan bir arkadaşın bile geçmesi geri kalan arkadaşlarının geçişini daha da kolaylaştıracaktı. Çünkü iki yerden birden arkadaşların silahları kulübenin üzerine kilitlenmiş olacaktı. Nöbetçi geride kalan arkadaşların geçişi sırasında arkadaşları fark etse bile çok fazla bir şey yapamazdı. Çünkü nöbetçi fark edip vurmaya çalışırsa bizim arkadaşlar onu iki yerden çapraz ateşe alıp etkisizleştirirlerdi. Onun için ilk arkadaşın geçişi çok önemliydi. Bawer arkadaş bunları söyledikten sonra “hazırsak geçebiliriz” dedi. Zaten biz de aynı şeyi düşünüyorduk.

Tek tek geçmeye başladık. Ne kadar dikkat ettiysek de yine ses çıkıyordu. O yüzden kulaklarımız silah seslerinde, geçiyorduk. Bizi vurdu, vuracak beklentisiyle geçiyorduk. Her an silah sesi gelebilirdi. Tam da o sırada bir anda her tarafı sis sardı. Şimşekler çakmaya başladı. Gök delirmişçesine gürlemeye başladı. Ve çok şiddetli bir yağmur başladı. Bardaktan boşanırcasına yağıyordu. Biraz rahatladık. Çünkü bu durumda kulübenin dibinden bile geçen seni görmezler. Havanın bir anda kapanması ve yağmurun yağması bizim için çok iyi oldu. Yağmur ve sis bir Hızır gibi yetişmişti bize. Çok fazla inanmasam da şansa, varsa böyle bir şey olsa gerek demeye başladım o günden sonra. Böyle olunca moralimiz

de düzeldi ve artık elimizi kolumuzu sallaya sallaya bile geçebilir-dik. Çok hızlı ve seri bir şekilde caddeyi geçtikten sonra kendimizi aşağıya doğru bırakıp sınıra doğru yürümeye başladık.

Geçiş için temel engel olan nöbetçi kulübesini yağmur, sis ve gök gürültüsünün yardımıyla çok rahat bir şekilde aşmıştık. Sıra mayınların içinden geçme engelini aşmaya gelmişti. İlk ulaştığımız tel normal bir tel çıktı onu da rahatlıkla geçtik. Artık keyfimize diyecek yoktu. Çünkü sınırı aşmıştık. Ama biraz daha ilerleyince önümüze Alman Dikenli telleri çıktı. O tellerin üzerinden geçmek zordu. Çünkü insanın her yerini yara bere içinde bırakırdı. O teller jilet gibi keskindir. Rubar arkadaşın üzerinde biraz kalın bir yelek vardı. Yeleğini çıkarıp telin üzerine serdi. Yeleğini serdiği yerden tutup geçecektik. Bawer arkadaş, tellerin öbür tarafının mayınlı olduğunu o yüzden kendisinin geçmesi gerektiğini söyleyerek geçti. Bawer arkadaşın arkasından onun bastığı yere basıp, tuttuğu yeri tutarak tek tek geçmeye başladık. Bawer arkadaş tek tek hepimizi tutarak geçirdi. Bawer arkadaş bir taraftan, bizim bulunduğumuz taraftan da Rubar arkadaş geçmemiz için yardım ediyordu. O yüzden Rubar ve Bawer arkadaşların elleri birçok yerden kesildi. Her iki arkadaşın da elleri kan içinde kalmıştı.

Elleri birçok yerden kesilmesine rağmen, seslerini hiç çıkarmadan geçişimize yardım ediyorlardı. Ses çıkarmadıkları gibi, geçişimiz için bizleri teşvik ediyorlardı. Öyle bir durumda, yaralarımız ağrmasına rağmen, ses çıkarmamız büyük bir ayıp olurdu. Biz de o yaralı halimize ve derin olmasa da ellerimizin birkaç yerden kesilmesine rağmen, ses çıkarmadan geçtik. O teli geçtikten sonra asıl mayınlı araziye girdik. Bawer arkadaş öne geçti biz de arkasından kaz yürüyüşüyle ilerlemeye başladık. Bawer arkadaş önden silah şişile yoldaki tehlikeli mayınları sökerek bize yol açıyordu. Biz de açtığı yolda, arkasından ilerliyorduk. Bawer arkadaş bazı mayınları etkisizleştiriyor, bazılarını tespit ederek uzun kablolarının üzerinden geçmemiz gerektiğini gösteriyor o şekilde gerisin geri yürüyorduk. Gerisin geri yürümemiz, olurda bir mayın patlarsa gözlerimize bir şey olmaması içindir. Bu şekilde yaklaşık elli metre kadar ilerledik. Bu elli metrelik mesafe

içinde birkaç metre arayla çekilmiş dört beş sıra dikenli tel geçtik. Son teli de geçtikten sonra “İran”, daha doğrusu Doğu Kürdistan topraklarına geçtik. Ama hava zifiri karanlıktı. Gecenin zift gibi yapışkan karanlığında ne tarafa gittiğimizi ve gitmemiz gerektiğini bilmiyorduk. Çünkü hiçbir şey göremiyorduk. Sadece uzaktan birkaç ışık görünüyordu. Işıkları görünen yerin neresi ve ne olduğunu da çıkaramıyoruz. Bildiğimiz bir şey vardı, o da görünen ışıkların olduğu yerin Doğu Kürdistan olduğu ve bizim de o tarafa gitmemiz gerektiği idi.

Görünen ışıklara doğru yürümeye başladığımız sırada ciğer hastası Kahraman arkadaş hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı. Bir anda ağlama sesi gelince acaba bizim haberimiz olmadan arkadaş bir şey mi oldu diye düşünmeye başladık. “Heval Kahraman niye ağlıyorsun bir şey mi oldu?” dedim. “Hiç bir şey görmüyorum, kör oldum” diye cevap vermez mi. “Bir şey mi battı?” diye sordum. Bir yandan “hayır, ama hiçbir şey görmüyorum” diyor, yandan da ağlamaya devam ediyor. Ellerimle yokladım her hangi bir şeyinin olmadığını gördüm. Kendimi tutamayarak kahkahayla gülmeye başladım. Çünkü Kahraman arkadaş karanlıkta bir şey görmeyince kör olduğunu sanıyordu. “Heval Kahraman hava karanlık ve hiç birimiz bir şey görmüyoruz. Sen de o yüzden bir şey görmüyorsun. Gözlerin kör olamamış” dedim. Ama arkadaş durduramıyoruz. Yok illaki ben kör oldum diyor ve durmadan ağlıyor.

“Hayır siz beni kandırıyorsunuz ben kör olmuşum ama bana demiyorsunuz” diyerek ağlamaya devam ediyor. Yeminler ederek Kahraman arkadaş, kör olmadığına zor bela ikna ettik. Ama öyle bir yağmur yağıyor ki hepimiz sıırılsıklam olmuşuz. Sırtımızdan inen sular ayakkabımızın içinden akıyor. Öyle bir karanlık var ki birbirimizi bile göremiyoruz. İfade bir birbirimize çarpıyoruz. Yer yer birbirimize çarparak, yer yer taşlara, ağaçlara, kayalara çarparak, bir şeylere ayaklarımız takılarak yürüyoruz. Çamur içinde kalmıştık. Gerçi daha önceden epey kirlenmiştik. Kaç zamandır yıkanmadığımı hatırlamıyorum. Çünkü, içmek için su bulamıyorduk, banyo için nereden bulurduk. Bu yağmur aslında kirlerimizin

temizlenmesi için biraz da iyi oldu. Ama çamur işi bozuyordu. Yağmur bir yandan kirlerimizi temizliyordu öte yandan da çamurla kirleniyorduk. Çünkü her yerimiz çamur içinde kalmıştı. Üzerimizdeki kir pas keşke sadece bununla sınırlı kalsa. Uzun zaman yıkanamayınca bitlenmede olur. O kadar çok bitlenmiştik. Ki, neredeyse yakalarımızdan aşağıya sarkacaklar. Zaten iç çamaşırlarımızda cirit atıp duruyorlar. Karınca sürüsü gibi bazen elbiselerimizin üzerinde yürüdükleri oluyordu. O yağmurla kırımız, pasımız ve bitlerimiz birde çamur hepsi birbirine karışmıştı.

İnsan bizim bu halimizi görünce ister istemez, Ahmet Arif'in "saç sakal bir karış yakasında bit dizesini" hatırlıyor. Gerçekten de öyleydik. Çünkü saç sakal bir karıştan da fazlaydı. Bir de hepsi birbirine girmiş. Yani gerçek birer dağ ve yaban insanı olmuştuk. Ama her şeyiyle bu yaşamı seviyorduk. Çünkü bizi güzel yarınlara taşıyacak, özgürlüğün kapısından geçirecek olan yine bu yaşamdı. Acısı, zorluğu cefası vardır. Ama küçücük bir güzelliği bile bütün çekilenleri bir anda silmeye yeter. Böyle güzel, sırlı ve anlatılması zor bir yaşamdır yaşadığımız.

Göz gözü göremeyecek kadar karanlık, yağmur çamur içinde zor bela yürümeye çalışırken Kahraman arkadaş bir kez daha ağlamayla sahneye çıktı. "Bu sefer ne oldu Heval Kahraman" diye sorduk. "Çok susadım, su istiyorum" dedi. "Heval Kahraman su için ağlanır mı?" dedik. Ama biz ona o hengame içinde nereden ve nasıl su getirecektik. Daha yeni sınırı geçmiştiz su yok ve ölesiye bir yağmur yağıyordu. "Elini yağmurun altına tut biriken suyu iç" diyoruz. "Yok onu yapamam, ben su istiyorum" diyor. Yerde küçük kanalcıklardan çamurlu sular akıyordu ama oda içilemezdi. Yapabileceğimiz bir şey yoktu. "Heval Kahraman biraz daha dayan bak köye yaklaşıyoruz. Orada sana istediğin kadar su içiririz" dedik.

Bu arada köye oldukça yaklaşmıştık. Kör topal kendimizi köyün içine attık ve ulaştığımız ilk evin kapısını çaldık. Köylüler daha kapıyı açmadan Kahraman arkadaş gördüğü ibriği alıp kafasına dikti. Arkadaşlar "Heval Kahraman niye böyle yapıyorsun ayıp olur. Birkaç saniye içinde köylüler kapıyı açacak ve içeri ge-

çeceğiz sana su isteyeceğiz, istediğin kadar içebilirsin. Bu kadar dayandın bir iki dakika daha dayanamaz mıydın?” diyerek ona kızdılar.

Köylüler kapıyı açtı. İçeri girdik ama halimiz hal değildi. Kir, pas, çamur içindeyiz ve saç sakal bir karış. Gilâdağ’dan, yani Ağrı dağından geliyorduk. Onun halini taşıyorduk. Ama köylüler bunu bilemezlerdi ki. Halimize acıyarak baktıklarını görünce onlara durumu açıkladık. Bir de yaralı olduğumuzu söyledik. Çocuktan yaşlısına kadar herkes duygulandı. Yağan yağmur dışında aylardır yüzümüz su görmemişti. Bu halimizden oldukça etkilendiler. Hemen bizi bir odaya aldılar. Evin kadını yani anne kendi usulüne göre bizi elden geçirmeye başladı. Çocukları yaralanıp eve dönen bir anne gibi bize yaklaşıyordu. Üzerimize titriyordu adeta. İşte bir Kürt annesi böyle olur.

Önce biraz ısınmamız için birer çay verdi. Bu arada su ısıtmak için kızına seslendi. Biz çaylarımızı içine kadar su ısındı. Tek tek hepimizin saçlarını kendi elleriyle yıkadı. Elbiselerimiz çıkartıp yıkadı o gece vakti. Bize eşinin, çocuklarının, torunlarının elbiselerini giydirdi. O annenin yaklaşımında, Kürt annelerinin sıcak yüreklerini duyumsadım. Sıcaklıklarını yüreğimde his ettim. O annenin yaklaşımında Kürt halkının gerçeğini gördüm. Kendi kendime, bu halka bu annenin huzurunda yeniden söz vermeliyim. Anneyi yanıma çağırarak, “daye ez karare xwe jı bo te nu dıkım” -ana senin şahsında Kürt halkı ve hareketime verdiğim sözü yineliyorum- dedim. O annenin üzerimize titreyen, çocuklarını karşılıyormuş gibi yaklaşımları karşısında, kendi halkıma ve hareketime yeniden söz verdim. Ardından şöyle dedim “dayê tenê ji bo te jî mabe, ezê heta dawî ya emrê xwe li ser wa çiyayan bimeşim” -anne sadece senin için de olsa ömrümün sonuna kadar bu dağlarda yürüyeceğim-. O ananın, acının izleriyle dopdolu yüzünü görünce, “topraklarımızı özgüleştirmekten başka çaremiz yok” dedim kendi kendime. Anne temizlik işlerimizi bitirmeden bize yemek bile yedirmemişti. Temizlik işlerimiz bittikten sonra yemeğimizi yedik. Çayımız da hazır. Çay içerken anneye derin bir sohbe daldım. Gecenin geç saatlerine kadar ev halkıyla soh-

bet ettik. Sabah dağda olduğu gibi yine erkenden uyandık. Bir de baktık ki köyün tamamı bizim için bir hazırlık içinde. Her evde bir şeyler kesiliyor, öğle ve akşam yemeklerinin hazırlıkları yapılıyor. Evlerin hepsi istisnasız bizi yemeğe davet ettiler. Bu ilgiyi görünce sanki bir duygu okyanusu içinde yüzyörmüşüz gibi geldi bize. Ağlamaklı oldum. Hatta gözlerim ıslandı bile. İşte o an Kürdistan'ın Doğusu, Batısı, Kuzey'i, Güneyi değil, Kürdistan sadece bir tanedir ve vardır. Kürt anasının yüreği de birdir. Nerede ve ne zaman olursa olsun kendisi için yola çıkmış oğullarını, kızlarını görürse alıp yüreğine basar. Ana elleriyle yarasını sarar.

Böyle birkaç gün o köyden çıkmamıza izin vermediler. Yaralarımızı sararak tedavi etmeye çalıştılar. Bize biraz kendimize gelelim diye iyi baktılar. Günlük olarak temizlik ihtiyaçlarımızı karşıladılar. Ki bir yaralı için en çok önemli olan temizlikti. Özellikle de ona çok önem verdiler. Birkaç gün sonra biz yaralı ve hasta arkadaşlar tedavi amacıyla hastaneye gitmek için yola çıktık. Tedavimizi gördük. Kısa sürede yaralarımız iyileşti. Artık kış gelip dağların her yerini sarmıştı. Her yer kar beyazının işgali altındaydı.

Tedavimiz bittikten sonra ihtiyaçlarımızı karşılayarak yenden dağa dönecektik. Artık, dağa geri döneceğimiz günü bekliyorduk. Bizden sonra parti Afat arkadaş onların, bulundukları alanda üslenmenin zor olacağını düşünerek Güney Kürdistan'a çekilmeleri için talimat gönderiyor. Arkadaşlar da önce bizim gibi Doğu Kürdistan'a çekiliyorlar. Tam gideceğimiz günü beklerken bir akşam üstü köyde kaldığımız evin önüne bir araba yaklaştı. Arabanın bizim için geldiğini düşünerek yaklaştığımda, Afat arkadaşın içinde olduğunu gördüm. Meğer bizden sonra gelecek olan grup kendileriymiş. Yeniden aynı eyalette birlikte kaldığımız arkadaşlarla bir araya gelmiştik. Onların olduğu arabaya biz de binerek hep birlikte Güney Kürdistan'a çekildik. Yeniden birbirimizi gördüğümüze hepimiz çok sevinmiştik. O kışı aynı sevinçle birlikte yaşayarak bitirip bahara çıktık. Bahar olunca bir kısmımız, Serhat'ta kaldığı yerden devam etmek için oraya gitti, bir bölümümüz de bir başka eyalete giderek mücadeleye devam etti. Üzerin-

Tecrübesizdik ama inançlıydık

den belki yıllar geçmiş ancak hala o günleri hatırlayınca o ananın yüzü gelir gözlerimin önüne. Bir de ona verdiğim söz. Evet bir kez daha o ana şahsında Kürt annelerine verdiğim sözü yineliyorum. Sırf onlar için bile kalsa bu dağlarda yürümeye devam edeceğim...

Nurhak BİLİCAN

Kutsal mekânların yolunda olmanın heyecanı...

Yıl 1994. Mevsim sonbahar. Ama aylardan hangisi olduğunu tam hatırlayamıyorum. Haftanın'de gördüğümüz yeni savaşçı eğitim devremiz tamamlanmış, düzenlemelerimiz yapılmış, artık okunmasını bekliyorduk. Sonunda o gün de geldi. Arkadaşlar düzenlemelerimizi okudular. "Dilber arkadaş Botan" dediklerinde, kalbim duracak gibi oldu. Çünkü çokça istememe rağmen arkadaşların beni hemen oraya göndereceklerini hiç beklemiyordum. Çünkü birçok arkadaş Botan'a gitmek istiyordu. Ama arkadaşlar onları bir süreliğine içerde tuttuktan sonra gönderiyorlardı. Bunu bildiğim için herhangi bir öneri de yaptım. Zaten o zaman öyle çok fazla öneri yapma gibi bir şey de yoktu. Her şey örgüte, partiye bırakılırdı. Çünkü hepimiz için en iyi kararı parti verirdi. Parti, ihtiyacına göre arkadaşları düzenliyordu.

Ancak beni, yeni savaşçı eğitiminden çıkar çıkmaz Botan'a gönderiyordu. Bu benim için bir şanstı. Heyecandan, sevinçten uçacak gibiydim. Sevinçten, kanatlanıp bir anda oraya konmak istiyordum

Çünkü Kürdistan'ın en güzel coğrafyasının, en güzel dağlarının, en güzel insanların, en güzel kavgalarının verildiği mekanlara gitmek, insana farklı duygular yaşatır. Bu alanda cesaret, sevgi, yoldaşlık kısacası bütün duygular çırılçıplaktır insanlar arasında. İnsan ve emeği vardır. Bu yeni mekana bir gerilla olarak gitmek bambaşka bir duygu. Çünkü gideceğim yeni mekanda Komutan Agit'in, Bedranların, Erdalların ayak izleri vardı. Onların ayak izleri üzerinden yürüyerek, bize öncülük ve komutanlık yaparak başlattıkları kavgayı, bıraktıkları yerden sürdürmeye gidecektim.

Gabar'a, Cudi'ye, Herekol'a, Besta'ya, Piro'ya gidecektim. Bunlar ülkemizin en güzel ve en büyük kavgaların verildiği dağlarıydı. Gideceğimiz yer, bizden önce nice yiğit ve kahraman arkadaşımızın kanlarıyla sulayıp kutsayarak bize emanet ettikleri dağlar,

topraklardı. Onların kanlarıyla suladıkları topraklarda onların kavgasını sürdürmek bir onur, bir gururdu. O yüzden heyecanlı olmamak elde değil. Heyecandan kalbim yerinden fırlayacak gibi oluyordu. Yüreğimin sesi beynimin hızını aşıyor gibiydi. Çünkü bir Kürt kızı olarak komutanlarımın açtıkları yoldan yürümek, yaktıkları ateşte ısınmak, isyan bayraklarını açtıkları dağlarda onlara layık bir şekilde yaşamak beni heyecanlandırıyordu. Heyecanlandırıldığı kadar duygulandırıyor. Moralime moral, coşku-ma coşku katıyordu.

Düzenlememin, ülkemin kalbi olan Botan'a yapıldığı söylen-diği an, hayaller aleminde yaşıyor gibi olmaya başladım. Heyeca-nımdan artık yerimde duramaz olmuştum. Bir an önce yola çık-mak istiyordum. Çünkü Cudi'ye gidip Kaniya Cina'dan su içecek-tik, Lavikê Ğerîb'e misafir olacaktık. Adını saydığım bu dağların ve güzel yerlerin hiç birini görmüş değildim. Ama adlarını oralar-da kalan arkadaşlardan o kadar çok duymuştum ki, o yüzden bir an önce gidip oraları görmek istiyordum. Ve oranın bir gerillası olmak istiyordum. Lavkê Ğerip, Lavkê Mırada, yani muradlarına ermek için yol alanların diyarına ben de, muradıma ermek için yol alacaktım.

Sonunda beklediğimiz gün daha doğrusu gece geldi. Arkadaş-lar daha gündüzden, o gece yola çıkacağımızı, hepimizin buna göre kendimizi hazırlamamızı söylediler. Günü hazırlıklarımızı yapmakla geçirdik. Çünkü iki bölüklük güç olarak gidecektik ve birçoğumuz yeniydik. Bölüklerden birinin komutanı Zelal arka-daştı, ben de onun bölümündeydim.

Yol yürüyecektik. Dağ yollarından yani gerilla yolundan yü-rüyerek Botan'a gidecektik. Bu, benim ve bizimle birlikte olan birçok yeni arkadaşın ilk uzun yürüyüşü olacaktı. O yüzden hem çok heyecanlıydık hem de bu yolu nasıl yürüyeceğimizi, nasıl biti-receğimizi düşünüyorduk.

Fiziğim o kadar güçlü değildi. Dağ görmemiş, ovada yetişmiş bir Kürt kızyıdım. Ovadan dağa çıkmıştım ve geride bıraktığım dağların üzerinden yeni dağlar aşacaktım. Haftanın'den çıktıktan sonra ilk durağımız Cudi olacaktı. Yani ilk varacağımız yer Cu-

di'ydi. Sonbaharın karanlık ve yağmurlu günlerini yaşıyorduk. Yola çıktığımız gün yine doğanın azizliği tuttu. Tam yola çıkmaya başlayacağımız zaman şiddetli bir yağmur başladı. Gecenin zifiri karanlığında yağmur altında yürüyorduk. Göz gözü görmüyor, bir-birimizin ayak seslerinden birbirimizi takip ediyorduk. Karanlıkta yürümeyi bilmediğimden dolayı doğa ve geceye karşı bir korkuyu yaşıyordum. Korkuyu, yeni olmanın verdiği duygularla iç içe yaşıyordum.

Doğa her şeyiyle bizi kucaklamıştı. Ama bir o kadar da, bizi şiddetiyle karşı karşıya bırakmıştı. Yağmuru, karanlığı, yağmur sonrası azgınlaşan sularıya bizi karşılıyordu. Bütün bunların yanı sıra bir de düşmanı hesaba katmak zorundasın, ve ona göre direnmelisin. İlk uzun yol yürüyüşümdü. Bunun beraberinde getirdiği bir sürü zorluk vardı. Ancak nereye ve ne için gittiğimi bildiğim ve bu konuda net olduğum için bu zorlukların hepsi zamanla bana kolaylıklar oldu. Çünkü amacımız büyüktü. Büyük amacı olanların zorlukları kolaylıklara çevirme gibi bir sorumlulukları vardı. Bizim de yapmamız gereken oydu.

Gecenin karanlığında ve yağmur altında yol alarak yürümeye devam ettik. Sonunda sabaha doğru "Hezil Çay'ına vardığımızı ve çayı geçtikten sonra yolumuza devam edeceğimizi" söylediler. Ama çayı nasıl geçeceğimiz konusunda her hangi bir şey söylemediler. Bu çayın türküsünü dinlemiştim. Daha doğrusu daha önce bu çayda şehit düşen arkadaşlar için söylenen türküyü dinlemiş ve çok etkilenmiştim. Şu an o çayın başındaydım ve o türkünün sesi kulaklarımda çınlıyor gibi. Demek ki, biz de bu çayı geçecektik. İster istemez, ya bizden birilerini de bu çay alırsa, o zaman onlar için de, yeni bir türkü yakılır mı? gibisinden bir düşünce geçti aklımdan. Ben bunları düşünürken arkadaşlar bizi takım takım ayırdılar. Birkaç metre arayla oturtup geçme sırasını beklememizi istediler. Gece boyunca yağın yağmur, suyu azdırmıştı. Sesi bile insanı ürkütüyordu. Bu arada arkadaşlar teleferikle geçeceğimizi söylediler. Teleferikin ne olduğunu bilmiyordum. Hayatımda ilk kez duyuyordum. Teleferik denen şeyin ne olduğunu ve onunla nasıl geçeceğimizi de bilmiyordum.

Arkadaşlar teleferike yakınlaşmamızı istediler. Yakınlaşınca Teleferik denen şeyin suyun bu tarafından öbür tarafına atılmış bir halat, halata takılmış bir halka onun da ucuna bağlanmış bir odun parçasından ibaret olduğunu gördüm. Arkadaşlar o odun parçasından iki eliyle tutup sonra kendini suyun üzerinden bırakıyorlardı. Diğer taraftaki arkadaşlarda halatı çekiyorlardı. Öylece teleferikle karşıya geçilmiş oluyordu. Yıllar sonra bizim teleferikleri görünce o günkü teleferiğimizin ne kadar ilkel bir şey olduğunu anladım. Tabii öyle basit ve ilkel yapılmasının temel nedeni de düşmandı. Çünkü biz yapıp geçtikten sonra bizden hemen sonra gelip onu koparıp, yakıyorlardı. O yüzden arkadaşlar da, çareyi öyle basit bir teleferik yapmakta bulmuşlardı. Bir geçiş yeri daha vardı. Yani gidip köprüden de geçebilirdik. Ancak o köprüden geçmek öyle kolay değildi. Çünkü düşman köprüyü hiç boş bırakmıyordu. Köprünün çevresine sürekli pusular atıyorlardı. Ve daha önce oralar da çok kayıplar verilmişti. O yüzden geçiş için teleferiği kullanacaktık.

Ben normalde sudan korkuyordum. Ama teleferiğimizin o durumunu görünce daha çok korkmaya başladım. Ancak yapacak başka bir şeyimiz yoktu. Biz o suyu teleferikle geçecektik ve Cudi'ye çıkacaktık. Teleferikin o halini görünce kendi kendime "bu bir sırat köprüsüdür" dedim. Ama bizim geçmekten başka çaremiz yok diyordum. Ben kendi kendime bunları düşünürken arkadaşlar geçmeye başlamışlardı. Tek tek geçiyorlardı. Zaten bu düşüncelerin çoğu onların geçişini izlerken kafamda şekilleniyordu. Bir arkadaş kalmıştı. O da geçince erkek arkadaşlardan bir takım geçmiş olacaktı. O arkadaşın geçmesinden sonra da bizim takım geçecekti. İşte o son arkadaş geçerken suyun daha yarısına varmıştı ki ip koptu ve arkadaş bir anda kendini azgın suların dalgaları arasında buldu.

O arkadaşı ilk defa o gece görmüştüm. Gece sadece sesini duymuştum. Arkadaşlar arasında adının Çekdar olduğu, Botanlı ve BKC kullanan bir arkadaş olduğu söyleniyordu. Suyun dalgaları arkadaş alıp durmadan sürüklüyordu. Arkadaş epey bir mesafe gitmesine rağmen hala eli havadaydı. Hezil Çay'ının üst tarafında-

ki kayalıklardaydık. Suya inmemiz bile epey zaman alacaktı. Atlamamız da mümkün değildi. Çünkü su o kadar azmıştı ki atlayan herkesi de, o arkadaş gibi kendisiyle birlikte sürükleyip götürürdü. O yüzden yapacak hiçbir şeyimiz yoktu. Aslında normalde gerilla çaresiz değildir. Ancak bazı doğa olayları vardır ki onun karşısında çaresiz kalıyorduk. O azgın suya karşı yapacak hiçbir şeyimiz kalmadığı için çaresiz kalmıştık. Ve gözlerimizin önünde bizden bir arkadaşımızı almış götürüyordu. Hepimiz donup kalmıştık.. Arkadaşı kurtarmaya çalışan arkadaşlar vardı, yok değildi. Ama onlar da fazla bir şey yapamadılar. Ve Hezil Çay'ının o azgın suları bir arkadaşımızı daha bizden alıp götürdü. Tarih adeta sanki yeniden tekerrür ediyordu. Hava da aydınlanmaya başlamıştı. Bir şey yapamamamızın bir nedeni de oydu. Çünkü birazdan düşman çıkıp her yeri kontrol edebilirdi. Yapacak bir şeyimiz kalmayınca arkadaşlar hava kararınca kadar burada gizlenerek kalacağımızı, hava kararınca yeniden teleferiğimizi yapıp geçeceğimizi söylediler. Bir kısmımızı suyun öbür tarafında, bir kısmımız suyun bu tarafında kaldık. O gün akşama kadar suyun kenarındaki o kayalıkların dibinde kaldık. Hava kararınca arkadaşlar teleferiki yeniden yaptılar ve suyu öyle geçtik. Suyu geçtikten sonra artık Cudi'deydik. Ama oradaki arkadaşlara ulaşmamız gerekiyordu. O yüzden sabaha kadar yolumuza devam ettik. Sabaha doğru arkadaşlara ulaştık.

O günü arkadaşların yanında geçirdik. 94 yılında çok kapsamlı operasyonlar başlamıştı. Ülkenin her tarafında bahar aylarında başlayan operasyonlar hala devam ediyordu. Düşman bazı eyaletlerde araziye tutmuştu ve hala bırakmamıştı. Arkadaşlar operasyonun, yeniden Cudi'ye geri dönebileceğini, o yüzden hazırlıklı olmamızın daha iyi olacağını söylediler. Hazırlıkların başında da birkaç günlüğüne yetecek erzacağımızın olması geliyordu. Ama yeni depoların açılmayacağına dair net bir talimat vardı. Arkadaşlar da daha önce açıp, yarım bıraktıkları bir depolarının olduğunu ve gidip o depoda kalan erzaklarını operasyon hazırlığı için getireceklerini söylediler. Akşam olunca arkadaşlar o depodaki erzakları getirmek için göreve gittiler.

Orada da bir olay yaşadım, daha doğrusu yaşadık. Yaşadım diyorum çünkü yeniyim ve yaşadığım her şey benim ülkede ve ülkenin dağlarında ilklerim oluyor. Orada da, o gün bir kere gördüğüm Aydın adında bir arkadaş vardı. Aydın arkadaş da göreve giden arkadaşlar arasındaydı. Eski bir gerillaydı. Arkadaşlar, aralarındaki en eski arkadaşlardan birinin o olduğunu söylüyorlardı. O zaman on beş yıllık gerillaydı. Arkadaşlar depoya gidip erzaklarını alıp geri dönerlerken Aydın arkadaş, büyük bir kayadan düşüp şehit düşüyor. Sabah geldiklerinde aralarında Aydın arkadaş yoktu. Ancak görevden gelen arkadaşların morallerine bakıldığında Aydın arkadaşın onlardan ayrılıp başka bir yere gitmediğini insan hemen anlardı. Arkadaşlar sorunca Aydın arkadaşın bir kayadan düşüp şehit düştüğünü söylediler.

Tabii bu durum hepimizi etkiledi. Ama beni daha çok etkiledi. Çünkü iki gece içinde doğal felaketle iki arkadaşımızın şehit düştüğüne en yeni halimle tanık olmuştum. Ve bu her iki arkadaşla sadece bir kere görüşmüştüm. Hatta Çekdar arkadaşın yüzünü bile görmemiştim. Sadece sesini duymuştum. Her iki arkadaşla birbirimize verdiğimiz ilk selamdı. Yani bu her iki arkadaşla da ilk selamımız son selam olmuştu. En çok beni üzen, bana acı veren de bu olmuştu. Ama bu bizim gerçekliğimizdi.

Aydın arkadaşın uçurumdan düşüp şehit düşmesi hepimiz için büyük bir acı oldu. Çünkü arkadaş yıllarca savaş içinde kalmıştı ve ona rağmen ona bir şey olmamıştı. Ama erzak getirmeye giderken bir uçurumdan düşüp şehit düşmüştü. İşte insana acı veren de buydu. Yani bizim savaşımız hem düşmana hem de bazen düşman kesilen doğaya karşıydı. Suyla, kayalarla, uçurumlarla fırtınalarla iyi savaşmamız gerekiyordu.

Cudi'ye geçmiştik ama biz Cudi'nin değil, Kela Memê'nın gücüyduk. O yüzden de birkaç gün kalıp dinlendikten ve operasyonun olup olmayacağını netleştirdikten sonra geçecektik. Yaklaşık yirmi gün kadar kaldıktan sonra arkadaşlar Besta'ya geçeceğimizi söylediler.

Aynı gece yola çıktık. Ama düşman her tarafa pusu atmıştı. O yüzden arkadaşların sürekli kullandıkları yolları kullanmayacak-

tık. Yeni bir yoldan gidecektik. Gideceğimiz yeni yol şu ana kadar arkadaşların hemen hemen hiç kullanmadıkları bir yoldu. Son derece güvenli, ama normal yolun iki katı kadar da uzak bir yoldu. Normal yollardan giden arkadaşlar pusuya düşüp, çatışmalara girerek geçiyorlardı. Biz herhangi bir pusuya düşmeden ve çatışmaya girmeden geçmek istiyorduk. Ve bundan sonra arkadaşların da pusuya düşmeden çatışmaya girmeden geçip gidecekleri yeni bir yol açmak istiyorduk.

Biz normalde Kela Memê'ye geçecektik. Ama Besta'ya geçip oradan gitmeyi düşünüyorduk.

Zifiri karanlık gecenin içinde yol alıyorduk. Gecenin içinden akararak geçiyorduk. Karanlığın içinden durmadan varacağımız yer ile aydınlığa akıyor gibiydik. Çok fazla kullanılan bir yol değildi. O yüzden çok çamurdu. İçinde çakılıp kalabileceğimiz kadar çamurlaşmış bir yoldu. Ancak yine de, yoldaki çamur da, gecenin karanlığı da bize vız geliyordu. Çok kötü çamurlu olan bir yere gelmiştik. Sadece çamur değildi. Meğer ulaştığımız yer, domuzların da gelip içinde debelendiği bir çamurmuş. Ama biz bunu bilmiyoruz tabii. Arkadaşların hepsi geçti. Sıra bana gelince içine çakılıp kaldım. Ne yapıp ettiysem de, ayaklarımı çıkaramadım. Sonunda geçip giden arkadaşlara "Heval ben çamurda kaldım beni çıkarın" diye seslendim. İki tane güçlü arkadaş geldi. Kollarımdan tuttukları gibi beni çıkarıp arkadaşların yanına kadar götürdüler. Arkadaşlar beni çıkardılar ama her iki ayakkabım da çamurun içinde kaldı. Daha sabaha kadar yürümemiz gerekiyordu. Ama şu an ayaklarımda ayakkabılarım yoktu. İkisini de o korkunç çamura kaptırmıştım. Ne olursa olsun diyerek ilk önce sesimi çıkarmadım.

Geçtiğimiz yol kayalık, taşlık, dikenli bir yoldu. Durmadan ayaklarıma taş ve diken batıyordu. Bir yere kadar ancak edebildim. Sonunda arkadaşlara "heval benim ayakkabılarım o çamurun içinde kalmıştı. Sırf yürüyüşümüzü etkilememek için size de söylemedim. Buraya kadar da idare ettim. Ama artık çok zorlanıyorum" dedim. Arkadaşlar önce "niye zamanında söylemedin" dediler. Ama arkasında "söyleseydin de çıkaramazdık her

halde” dediler. Çünkü arkadaşlar beni zor çıkarmışlardı. Ayakkabıları bulmak için fener yakmaları gerekiyordu. Bu da mümkün olmayan bir şeydi. Çünkü her yerde düşman vardı. Arkadaşlar durdular ve bana bir çare aramaya başladılar. Bu konuda arkadaşlar çaresiz değildi. Hemen iki arkadaş kefiyelerini verdi. Bir de herkes yanındaki çorapları da verdi. Önce çorapları giydim. Sonra üzerine kefiyelerin her birini, bir ayağıma sardılar. Yirmi taneden fazla çorap giyip, arkadaşların ayaklarına sardıkları kefiyeleri de iple de bağladıktan sonra arkadaşlar, “artık bizden de iyi yürürsün” diye bir espri yaparak “artık yola çıkabiliriz” dediler.

Arkadaşlar böyle bir tedbir almalarına rağmen yine de benimle yürümeleri için iki tane arkadaş ayarladılar. Bir süre hiç zorlanmadan gerçekten de arkadaşların dediği gibi onlardan daha iyi yürüdüm. Ama bir süreden sonra yeniden zorlanmaya başladım. Çünkü kefiye giderek yırtıldı. Kefiyelerden sonra sıra çorapların yırtılmasına geldi. Sabaha kadar bu şekilde yürüyerek Besta’ya vardık. Ama biz Besta’ya ulaşana kadar bırakalım ayağıma sarılan kefiyeleri ayaklarımda giydiğim yirmiye yakın çoraptan bile bir eser kalmamıştı. Ayak derilerim soyuldu. Ayaklarım davul gibi şişmeye başladı. Ama sorun değildi. Çünkü yanımda arkadaşlarım vardı. Ve onların yaklaşımları ile bana verdikleri moral beni yürütüyordu. Mesela bazı arkadaşlar ayaklarındaki çorapları bile çıkarıp bana vermek istiyorlardı. Bu yaklaşımı görünce artık ayakkabısız olduğumu bile fazla hissetmiyordum. Koşullar gereğinden fazla zordu, ama buna karşılık yoldaşlığımız çok güçlüydü. Yaşanan zorluklara karşılık arkadaşların güçlü yoldaşlığı benim, arkadaşlarıma ve partiye daha çok bağlanmamı sağladı. Bu yoldaşlık, yaşamın ve doğanın zorluklarına karşı bana direnme gücü vermişti. Canım yanıyordu, ayaklarım ağrıyordu. Ama arkadaşlarım gülüyor ve beni güldürüyordu. Çünkü biz, her koşul altında hayata gülerek bakan öncülerin arkadaşlarıydık. Onların can yoldaşlarıydık. Onlarla gülmeyi, onlarla yaşamayı, onlarla ağlamayı öğrendik. Onlarla hiç bir teredüte kapılmadan özgürlüğe yürümeyi öğrendik. Daha doğrusu özgürlüğe yürümeyi onlardan öğrendik. Onlara layık olmak için ölürlen bile gülmemiz

gerekiyordu. Noktaya sabah varmıştık. Arkadaşlar, telsizle alanda bulunan arkadaşlarla bağlantıya geçtiler. Geldiğimizi söylemek ve bir de bana bir ayakkabı bulmak için o kadar erken bağlantıya geçtiler. Çünkü oraya kadar zar zor dayanmıştım. Oradan sonrasını o ayaklarla yürüyemezdim. Yağmur gece boyunca yağmıştı. Ve hala durmamıştı. Arkadaşlar keşif yaptıktan sonra ateş yakarak kendimizi kurutmaya başladık. Alandaki arkadaşlardan da telsizden haber geldi. İşte, depoların açılmayacağına ilişkin kesin bir talimatın olduğunu, yanlarında da ayakkabı olmadığını, bize yakın eski bir noktanın olduğunu, arkadaşların benim için orada eski bir ayakkabı arayabileceklerini söylüyorlardı. Bununla birlikte operasyon durumları netleşene kadar, bulunduğumuz noktada kalmamızı söylüyorlardı.

Arkadaşlar ayakkabıyı fırın noktasında bulabileceğimizi söylemişlerdi. Daha önce Botan'da kalan arkadaşlar "ilk defa, buraya fırın yapıldığı için buraya, fırın noktası deniliyor" diyorlardı. Arkadaşlar, o gün için herhangi bir operasyon olmadığı konusunda netleşince, söylenen fırın noktasında bana ayakkabı aramak için iki arkadaşı gönderdiler. O nokta bizden yaklaşık bir buçuk saat kadar uzaklıktaydı. Arkadaşlar dönene kadar biz de dinlenmeye çalıştık. Ancak her geçen dakika benim için daha fazla acı olmaya başladı. Çünkü ayaklarım her geçen dakika biraz daha fazla şişmeye başladı. Yaralar soğumaya ve kabuk bağlamaya başladı. Bu da daha fazla ağrı demekti. Bir ara öyle oldu ki artık bas bas bağırarak bir duruma geldim. Arkadaşlar ayaklarımın durumunun iyi olmadığını görünce, tozlarını kullanmak için ağaçlardaki kozalakları toplamaya başladılar. Birkaç tanesini kırıp tozlarını serptiler. Ağrılarım biraz hafifledi ama ayaklarımın durumu giderek kötüleşiyordu. Arkadaşlar, ayaklarımın bu geçici şeylerle iyileşmeyeceğini anlayınca hastaneyle bağlantı kurdular. Doktor arkadaşlar, geç gelebileceklerini ancak onlar gelene kadar kozalak tozlarıyla tedaviye devam edilmesi gerektiğini söylediler.

Bu arada fırın noktasına benim için ayakkabı aramaya giden arkadaşlar da döndü. Normalde otuz sekiz numara ayakkabı giyiyorum, ama arkadaşların benim için buldukları 44 numara bir

tane siyah lastikti. Çok büyüktü. On çift çorap da giyseydim yine bana büyük olurdu. Kaldı ki o kadar çorap bulmak da meseleydi. Arkadaşlarda var olan çorapların hepsini yürümek için kullanmıştım. Sonunda arkadaşlar buna da bir çare aramaya başladılar. Arkadaşlar ayakkabıların yarısını kestiler, sonra yeniden birbirine diktikten sonra bana verdiler. Artık ayaklarıma olacak ebatlara getirilmişti. “Arkadaşlar biz bir ayakkabı buluncaya kadar idare et” dediler. Ben bir hafta o ayakkabıyla idare ettim. Arkadaşlar bana bir hafta içinde yeni bir ayakkabı bulup getirdiler. Bu arada doktor arkadaşlar da birkaç gün gecikme ile geldiler. Onlar gelene kadar ayaklarım iyileşmeye başlamıştı. Birkaç gün içinde de tümünden iyileştiler. Birkaç gün daha orada kaldıktan sonra alanımız olan Kela Memê’ye geçtik.

Bir süre orada kaldıktan sonra ben arkadaşlarım sayesinde dağ yaşamına alıştım ve durumum da düzeldi. Artık tecrübeli bir Botan gerillasıydım. Yürüyüş ve ayakkabı konusunda epey tecrübe edindim. Artık bir Botan’lıydım.

94 operasyonları hala sürüyordu. Bu operasyonlarla Kürdistan’da, özellikle de Botan’da dolu kalan köylerin birçoğu boşaltıldı. Düşman boşalttığı köylerin hepsini yakıp yıkmıştı. Boşaltılmayanlarda zorla koruculaştırıldı. Yani köylerinde kalan halkın büyük bir kesimi de düşman tarafından bize karşı silahlandırıldı. Bu durum doğal olarak erzak sıkıntısı çekmemize neden oldu. Erzak çıkarma kanallarını zor buluyorduk, bulduklarımızı da düşman fark ettiği anda kapatmaya çalışıyordu. Bazen erzak çıkarma kanallarımızı kapatmak için operasyon bile yaptığı oluyordu. Normalde de gerilla sabit bir yerde kalmaz, ama operasyon hala sürdüğü için, daha sık nokta değiştiriyorduk. Elimizdeki erzaklar da giderek tükenmişti.

O zaman, bizim Kela Memê’deki komutanımız Şerif Guyi arkadaşta. Şerif arkadaşın o alanda tanıdıkları vardı. Tanıdıkları aracılığıyla bize erzak bulmaya çalışıyordu. Erzağımızın kalan son kısmını da tükettiğimiz bir gün tanıdıklarını arayarak bize erzak temin etmelerini söyledi. Köylüler erzak bulacaklarını ancak, arkadaşların köye girmeleri yerine, kendilerinin köyün dışında bir

yere kadar erzağı getireceklerini bizim de oradan almamız gerektiğini söylediler. Söylediklerine göre erzakları köyün sol tarafındaki vadiye getireceklerdi, biz de gidip oradan alacaktık. Arkadaşlar, bir manga arkadaşın gidip o erzağı teslim alıp getirmeleri gerektiğini söylediler. Bu çerçevede bir görevlendirme yapıldı. Yapılan görevlendirmede erzak almaya giden grubun içinde ben de vardım. Biz iki bayan dört erkek arkadaş gidip o erzağı getirecektik. Ancak erzak fazla olduğu için yanımızda iki tane de at götürmemiz gerekiyordu. Atlarımızı hazırlayıp erzaklarımızı almak için yola çıktık.

Yolda hiçbir engelle karşılaşmadan erzakları alacağımız yere vardık. Erzaklar bırakılmıştı. Biz de orada çok zaman kaybetmeden erzakları atlara yükledik. Geri kalanlarından da kendimize yük yaparak yola çıktık. Erzak almaya gittiğimiz köy erzakların bırakıldığı vadinin sağ tarafına düşüyordu. Köyün hemen üstünde de bir karakol vardı. Yani çok fazla karakul da sayılmazdı. Bahardan beri tutulan bir tepeyi karakol gibi düzenlemişlerdi. Yani öyle sabit bir karakol değildi. Erzak almaya gittiğimiz yer böyle tehlikeli bir yerdi. Erzak almak için mecburduk gitmeye. Zaten gitmek için havanın kararmasını beklemiştik. Görüntü vermemek ve köylüleri zor durumda bırakmamak için karanlık olmasını beklemiştik. Normalde gündüz ortasında da o köye gidebilirdik.

Gelen erzağın içinde bayram şekeri de vardı. Köylülerin çay şekeri getirmelerine izin verilmiyordu. Biz de çay içmek için öyle bir yöntemle başvurmuştuk. Yani o bayram şekerini çay için istemişti arkadaşlar. Yüklerimizi hazırlayıp yola çıktık. Vadiden çıktıktan sonra şöyle bir on dakika kadar bir mesafe köyün üstündeki tepeye görüntü veriyordu. Düz bir yerdi. Orayı çok hızlı bir şekilde geçmemiz gerekiyordu. Orayı aştıktan sonra herhangi bir tehlike kalmazdı. Oraya kadar sorunsuz bir şekilde çıktık. Oraya vardığımız gibi atlarımızdan biri yere çivi gibi çakıldı sanki. Ne yaptık, ne ettiyse hayvan tek bir adım atmıyor. Bağırıyoruz, çağırıyoruz, yalvarıyoruz ama bana mısın demiyor hayvan. Bizimle birlikte Mazlum adında Efrin'li bir arkadaş vardı. (Daha sonra 97 yılında şehit düştüğünü duydum). Bayram şekerlerinin bir kısmı

onun yüküydü. Zaten bizim bölümünde lojistikçisiydi. Mazlum arkadaş önce ata yürümesi için türkü söylemeye başladı. Ama hayvanın umurunda değildi. Atın yürümesi için her yolu denedik. İttik olmadı, başını çektik olmadı, bağırdık olmadı, dövdük olmadı. Sonunda Mazlum arkadaş “yükümden biraz şeker çıkarın” dedi. Çıkardığımız şekerleri ona verdik. Oda atı yürütmek için şekerleri tek tek ata yedirmeye başladı. Hayvan şekerini ağzına alıyor, bitene kadar birkaç adım atıyor. Ağzındaki şeker bittikten sonra yeniden duruyor. Mazlum arkadaş ona şeker yedire yedire onu yürüttü.

Sonunda o on dakikalık tehlikeli mesafenin sonuna geldik. Oraya da gelir gelmez atımız hiçbir şey olmamış gibi ve şeker de istemeden normal yürüyüşüne devam etti. Bu arada o on dakikalık mesafede atı yürütmek için şekerlerimizin yarısını ata yedirmiştik. Yürümesi için ata yedirdiğimiz şekerler bizim bölümün bir günlük çayına yetiyordu. Ama ne yapalım hayvanın azizliği tuttu. Hepimiz atın sırf şeker yemek için o tehlikeli yerde yürümemeye başladığına inanmaya başladık. Gece yarısına doğru kazasız belasız bir şekilde kampa ulaştık. Birkaç gün o erzaklarla idare ettik.

Nazlı bir Kürt kızı olarak yola çıkıp Botan’a ulaşana kadar ve Botan’da da acı ve sevinçle iç içe olan gerillacılığımın ilk günlerine dair bir anım olarak ben de kaldı bu olaylar. Geçirdiğim bu kısa deneyimlerden sonra o dağlarda artık hiç zorlanmadan yıllarca gerillacılık yaptım. Yaralanıp oradan çıkana kadar ülkemın kalbi olan Botan’da büyük komutanlarımızın ayak izleri üzerinde yürüdüm. Kendime hep onları rehber edindim. Önderliğe, harekete, halka ve büyük komutanlarımıza layık olma çabasında oldum. Hem de büyük bir gururla.

Ama hiçbir zaman suda giden Çekdar arkadaşın havada kalan elini unutmadım. Havada sallanan eli, ilk günkü gibi hala gözlerimin önünde duruyor.

Bir de onunla son selamımız olan ilk selamlaşmamız...

Dilber KAMIŞLO

Zamanın akışında...

Zaman kendi halinde devam ediyordu. Bizler ise sevdayı yaratmanın umuduyla yaşamın birer parçası oluvermiştik. Gözükaraca değil! İnancı umutla harmanlayarak, bilince anlam katarak büyüyor, gelişıyorduk. Gün batımında ulaştığımız Ş.Sipan Tepesinden kendimizi bırakırken Zaxo ovasına, duygu yoğunluğuyla sarının tüm tonlarını derinden soluyorduk. Alnımızda biriken ter zerrecikleri yoldaşa bağılılığın emeğiyle yeni bir ifadeye kavuşuyordu. Havanın kararmasıyla kendimizi Zaxo ovasında bulduk. Ay ışığının parlaklığı altında ovoidan çıkarken, sırtımızda az önce ova köyünden aldığımız yüklerimiz, omuzlarımızda ise silahlarımızla yeniden sarp yollarda ilerliyorduk. Yüklerimizin ağırlığını hissetmeden Ş.Sipan tepesine ulaşmıştık. Güvenli alanlara ulaşmanın rahatlığıyla mola verirken ilerleyen saatlerin farkında bile değildik. Sabahın dördüne doğru Perax vadisinde bulunan bayanlar bölüğü noktasında bulunan birliğimize ulaştık. Yol yorgunluğu ile öylece mangalarımıza çekiliverdik.

Sonbaharın ılıman havasında gecenin yorgunluğunu atmaya çalışırken, aniden gelen bir haberle Perax vadisinin sosyalleşme noktasında yapılacak toplantıya, tüm Haftanın gücü çağrılmıştı. Biz de bölük olarak gidip toplantıya katıldık. Toplantıyı Haftanın bölge komutanı Adil arkadaş yapıyordu. Toplantıda genel gelişmeler aktırıldı önce. Ardından bölgede kalan gücün iki bölük şeklinde örgütleneceği ve bir bölüm arkadaşın da HPG anakarargahına gideceği söylendi. Bölge Komutanı olan Adil arkadaş, kısa toplantıdan hemen sonra, oluşturulan bölüklerde yer alan arkadaşların isimlerini okudu. Ardından da HPG ana karargahına gidecek olan arkadaşların düzenlemeleri okundu. Parax'ta yani hiçbir bölükte yer almayan ve bölgeden çıkacak gücün içerisinde ben de vardım. Önderliğimizin perspektifleriyle devrimimiz gelişiyor, diyalektiksel değişime uğruyordu. Bizler bu değişimin derinliğini algılayamadan yollara koyuluyorduk. Sosyalleşme

noktasının geniş sahasında bulunan tüm Haftanın gücü; görkemli bir askeri törenle bizi uğurlamak istiyordu. Bölgeden çıkacağımız sırada düzenlenen askeri törende, alandan zılgıt ve halay sesleri yükselmeye başladı. Yükselen zılgıt ve halaylar gökyüzünü inletecek cinstendi.

Sonbaharın hüznü havasına şimdi de dönüşü olamayan ayrılık rüzgârları ekleniyordu. Yıllardan sonra aniden, sessizce Haftanın'den ayrılıyordum, ayrılıyorduk. Perax suyunun kenarında bulunan Kadın Birliği'mizden çantalarımızı alarak yapılan kısa bir törenle, yeniden zılgıt ve sloganlarla uzun ve belirsiz yollara koyulduk.

Ayrılığın gözyaşlarıyla, yolların bilinmezliğiyle Keşan alanına doğru yol aldık. Ağır adımlarla ilerlerken, yolumuz üzerinde bulunan Üretim ve Terzihane kurumlarına uğrayarak, orada bulunan arkadaşlarla, hızlı bir biçimde vedalaştık. Aş vadisinin girişinde verdiğimiz kısa molada zayıf, zarif duruşuyla ve uzun sarı saçlarıyla Sosın(Şırnak) arkadaş, elinde yeni bir askeri kıyafetle yanıma gelerek “ *al yoldaş, bunları senin için aldım.*” diyerek elinde bulunan askeri kıyafetleri bana uzattı. Kabul etmeyince, Sosın arkadaş kızgın bir yüz ifadesiyle “*senin diğer arkadaşlardan daha fazla ihtiyacın var*” diyerek kıyafetleri yan tarafıma bırakarak ayrıldı. İstemeye, istemeye kıyafetleri alıp çantama koydum. Kısa bir aradan sonra yeniden yolumuza devam ettik. Ayrılabilir miydim buralardan? Kopabilir miydim? Bilemiyordum. Ama bildiğim bir şey vardı. O da belki fiziken oralardan ayrılabilceğim ama ruhen hiçbir zaman oralardan ayrılamayacağımdı.

Gece geç bir saatte, Ş. Beriwan boğazına ulaştık. Ay ışığının parlaklığıyla Ş.Beriwan tepesinin soğuk yayla çeşmesinde verdiğimiz molayla buralardan son kez geçmenin, suyundan son kez içeceğimin hissini uyandırdığı bir ürperti içimi kapladı. Kısa bir aradan sonra kendimizi Keşan alanına bıraktık. Geçtiğimiz yollar da, noktalarda anılar hala dipdiri idi. Ş. Laşer (Küçük Güney), Ş. Jiyan (Serhat), Ş.Jiyan Bingöl (Zeynep Erdem), Ş.Lilav (Afrin), Ş. Ruken (Afrin), Ş.Şilan (Konya) ve tüm yoldaşları anarken derinden, Ş.Kemal vadisinde kalan Keşan bölümümüzün konumlandığı

noktaya yakın, eski bir noktada uzun bir ara verdik. Sabahın erken bir saatinde kalkıp, yeni aldığım askeri kıyafetlerimi hazırlarken, PJKK Meclis üyesi olan Zaxo arkadaşla birlikte bir grup arkadaş, bizleri ziyarete gelmişlerdi. Zaxo arkadaşın yaptığı kısa bir toplantıdan sonra Keşan bayan arkadaşların yönetimi olan Nuwelat arkadaş, ile birkaç arkadaş daha bize katıldı. Öğlen yemeğimizi son kez arkadaşlarla yedikten sonra Qeşura alanına gitmek için yeniden yollara vurduk kendimizi. Pak tepesinden kendimizi Bektüre vadisine, oradan da kendimizi Xabur suyunun kenarında bulunan eski bir noktaya bıraktık. Aştığımız yollar ayrılığın ciddiyetini hatırlatırcasına bana acı veriyordu. Akşam karanlığında sınırı geçmek üzere dinlenmeye koyulurken Haftanın'den ayrılmak istemiyordum. Çünkü sevdiğim, tanıdığım tüm yoldaşlarım oradaydılar.

Hava kararmadan, azalmış olan Xabur suyunu, el ele tutarak geçip üst yamaca yerleştik. Nihayetinde hava kararmaya başlayınca Türkiye ile Irak sınır karakolu olan Elemon Tepesine doğru duyarlı bir biçimde, havan atışları eşliğinde ve kayıp vermeden geçtik. Gün doğumuyla birlikte Qeşura alanına ulaşarak, Siwuri(sincap) noktasına yerleştik. Yerleştığımız noktada tabur gücümüzün diğer birliğine yetişmiştik. Biz; Zaxo ovasında yola koyulmuş, taburumuzun diğer birliği ise Keşan'dan yola çıkmışlardı. Gelip o arkadaşlara yetişmemiz tabur içinde espri konusu oluyordu. “Zaxo gençleri, Keşan gençlerine yetişti” diye, Keşan birliğinde bulunan arkadaşlara takılırken de anlaşılacağı gibi her ne kadar zorlanma olsa da büyük bir moralle yolculuğumuz devam ediyordu. Qeşura'dan, Serê Metina'ya doğru yolculuğumuza yeniden başlarken yolculuğumuzda neyin bizi beklediğinden habersiz bir şekilde ilerliyorduk. Serê Metina'ya ulaşip burada bir gün kaldıktan sonra yeniden yola çıkmamız gerekiyordu.

Yeniden yola koyulurken, arkadaşların yüz ifadelerinde nedeni bilinmez bir hüznün vardı. Çantalarımızı sırtlarken, silahlarımızı omuzlarımıza atarken ve yürümeye başlarken, kendisini hissettiriyordu bu hüznün. Bu gece, doğrudan Zap alanına ulaşılması düşünüldüğünden dolayı kısa ve bir o kadar da tehlikeli

Dergelê boğazından geçmek gerekecekti. Sabaha doğru ulaştığımız Kongre vadisinin eski bir noktasında ekmekçi ve mutfakçılar çıkmıştı. Paslı ve kırık bir sacda, 1 torba undan ekmek yapmış, geçen yıldan kalan bir gömmeden ise erzak çıkarılmıştı. Bu noktada tüm hazırlıklarımız tamamlanmış, ihtiyaçlarımız ise karşılanmıştı.

Hava kararmadan Dergelê boğazına yetişmek üzere bir taburluk güç olan 72 kişilik arkadaş grubumuz, Kongre vadisinden yukarıya doğru, tek sıra halinde, çantalarımız sırtlarımızda, silahlarımız ise omuzlarımızda ağır ağır ilerlemeye başladık. Deniz arkadaşın komutasındaki birinci birliğimiz önde, biz ise arkada ilerliyorduk. Gür ormanlıklardan, taşlıklardan geçerken, küçük bir suyun yanında, taburumuzun sağlıkçısı olan Bınevş Batman arkadaş çantasına dayanmış oturuyordu. *“Mesafenin açılması için bekleyin”* işaretini yapıyordu. Yuvarlak yüzü ve gülen gözleriyle Bınevş arkadaş, henüz 6 aylık bir savaşçıydı. Yanına yaklaşıp sessizce oturarak, beklemeye başladık. Arazinin sonbahara rağmen yeşilliği ve kimi yerde yeşil ile kırmızılığın ve sarı renklerin birbirine karışmışlığı doğanın tüm güzelliklerini önümüze seriyordu. Bınevş arkadaşla bu duyguları paylaşırken, önümüzde bulunan bir arkadaşın, *“gelin”* anlamında bir işaretle, Bınevş arkadaş ve yanında bulunan Medya arkadaş bizden ayrılarak ilerlemeye başladılar. Kısa bir beklemeden sonra Sozdar arkadaşla birlikte biz de ilerlemeye başladık. Boğaza yakınlaştığımızda etrafımızda ürkütücü bir sessizlik vardı. Ve geçtiğimiz patikada ise kırmızı renkli topraklar, araziye serpiştirilmiş gibiydi. *“Toprağın kırmızılığı bir işaret midir? Neyi söylemek istiyor?”* diye içimden geçirdim kimselerle paylaşmadan. Hava iyice kararmaya başlamıştı.

Artık ne toprağın kırmızısı ne de patika görünmeye başlamıştı. Ve hızlı bir biçimde tehlikeli yerlere yaklaşıyorduk. Sessiz, dikkatli ve hızlı geçmeliydik. İlk boğazı hızla aşmaya başlamıştık ki, kendimizi havan mermilerinin yağmuru altında bulduk. Evet, önümüze, arkamıza, yanlarımıza öyle düşüyorlardı ki, Çiçek arkadaşla kendimizi son anda küçücük bir kayalığın arkasına atarken,

yaşadığımızı inanamıyorduk. Toz bulutları içinde Çiçek arkadaşla yaşadığımızı inanamamanın şaşkınlığı ile küçük kayalığın dibinde arkadaşların koşuşturmalarını izliyorduk. Gelen, “geri çekilin” talimatıyla birlikte, arkadaşlarla geriye çekilmeye başladık. Ve böylece sabaha kadar havan ve tank roketlerinin yağmuru sürecekti. Kayalıklara doğru kendimizi verirken, Fırat, Reber, Mazlum ve Fidan arkadaşların yaralandıklarını ancak arkadaşlara ulaştıklarının haberlerini alırken, Jin (Siirt) arkadaşın, ağır yaralı olup pusu yerinde kaldığını ve Mazlum (Mardin) arkadaşın ise yediği ilk parçayla şehit düştüğü haberlerini belli aralıklarla duyuyorduk. Yaklaşık bir saat geçtikten sonra Jin arkadaşı, darbest (sedye) üzerinde, geri çekilmeyi yaptığımız kayalıkların bulunduğu yere getirdiler. Taburumuzun fedakar sağlıkçısı Binevş arkadaş, büyük bir özen göstererek arkadaşların yaralarını sarmıştı. Diğer yandan aralıksız bir biçimde, havan ve tank roketleri yağmur gibi üstümüze yağmaya devam ediyordu. Yakınımıza düşen, havan ve tank roketlerinin sesleri kulaklarımızı delercesine kayalıklara çarpıyordu.

Bilinmezliğin bilincinde sabaha kadar süren havan ve tank atışlarının yağmuru altında, beşli- altılı gruplar biçiminde farklı yollarla pusuyu aşarak, bu alandan çıkmayı denedik. Ancak 72 kişilik tabur gücümüzün dördüncü grubunun geçişi sırasında Fırat ve Binevş arkadaşlar, bacaklarından aldıkları darbelerden dolayı pusu yerinde kalmışlardı. Diğer gruplarımız kayıp vermeden geçmişlerdi. En son grupta, biz 21 arkadaş ile yaralı arkadaşları getirecek olan 5 arkadaş kalmıştı. Ve gün doğmuş, etrafımız iyice aydınlanmıştı. Kaldığımız her dakika, yaşama şansımızı azaltarak ilerliyordu. Gün doğmuş ancak hala havan ve tank atışları devam ediyordu. Her kan sıcaklığımızı hissedişte, havan ve tank roketleri önümüze, arkamıza ve her iki yanımıza düşüyor, kendimizi yeniden toz bulutlarının içinde buluyorduk. Pusunun ortasına giderek yaklaşıyorduk. İlk yürüyerek başladığımız geçişimiz, eğilerek ve daha da yakınlaşırken sürünerek; milim, milim ilerleyebiliyorduk.

Öncümüz, araziyi tanıyan ve aynı zamanda Takım komutanımız olan Sosın arkadaşı. Uzun örülmüş, sarı saçlarıyla, omuzlarında, siyah- beyaz kefiyesiyle bir öne bir arkaya sürüklenerek bizleri kontrol ediyor, daha fazla duyarlı olmamız için uyarılarda bulunuyordu. Her ilerleyişimizde bir yaralı arkadaşla karşılaşırıyorduk. Önümüzde ilkin Fırat arkadaş ile karşılaşırken, hemen yanında Binevş arkadaş yatırıyordu. Bizim geçmeye çalıştığımızı görünce, zayıf ve uzun boyuyla kanlar içinde, esmer yüzünü kaldırarak *“acele etmeyin, yavaşca ilerleyin!”* diyordu Fırat arkadaş. Binevş arkadaş ise her zamanki tatlı tebessümüyle *“acele etmeyin kurtulacaksınız”* diyordu. Bu durum bizlerde, onlara yardımcı olamamanın ezikliğini uyandırırken, arkamızdan gelen arkadaşların onları kurtaracaklarını bilmemiz, biraz da olsa yanan yüreklerimize sular serpiyordu. Her an onlarla birlikte bu kırmızı topraklara saplanabilme riskiyle Fırat ve Binevş arkadaşları geçerek ilerliyoruz.

Sosın arkadaşın önden arkaya gidiş- gelişleri giderek hızlanmıştı. *“Çıkış yok, buradan geçemeyeceğiz, havanlar tam yola atılıyor”* diyordu. O daha tam sözünü bitiremeden havan-tank roketleri yağmur gibi yeniden üstümüze yağmaya başladı. Yeniden kan, yeniden ölüm ve yeniden sonsuz acıların pençesinde, ölümü hissediyorduk. Ve Sosın arkadaş artık yoktu. Uzun sarı saç örükleri kırmızı toprağa karışmış, siyah-beyaz kefiyesine kırmızı noktalar eklenmiş, sevecen yüz ifadesiyle aramızdan ayrılarak, ölümsüzlüğün uykusuna dalmıştı. Sonsuz rüya aleminde uyanıp yeniden; manga kapısından soracak *“nerede benim yol arkadaşım”* diye içeriye girerek sıkıca sarılıp, kırk yıllık dostlar gibi öpecek. Atlarla XABUR suyunu geçip Haftanın’e gideceğiz. Sabahın erken saatlerinde kalkıp, yüksek sesle kitap okumaya başlayacak, günlüğünün kelimelerini ve cümlelerin doğruluğunu kontrol edeceğim. Ve yine O büyük insandan, Başkan APO’dan bahsedecek. Diyaloglarındaki samimiyetten söz edip, *“erken şehit düşmeyeceğim Başkanım”* deyip, sözünü tekrar edecek ve gözleri yeniden umutla parlayacaktı. Derin sohbetlere dalacağız Geliye Pısağa vadisinde, akan suyun maviliğinde.

Havan atışları yeniden dururken, hiç tanımadığım Mazlum arkadaşın yanımda sessizce yattığını gördüm. Kafatasının yarısı dağılmış, beyni ise toprağın rengine bürünmüş, sessizce yatıyordu.

Ve senin sen olmaktan çıkıp, kendini aşan insana ulaştırırcasına büyük bir güçle dolarak, pusu yerinden ayrıldık. Yaralı arkadaşları getirecek olan grubumuz ise bizler yamaca doğru ilerlerken kobralara yakalanıyorlar. Kobralarla ellerindeki kleşleriyle çatışmaya giriyorlar. Ve yeniden toz bulutlarının içinde yaşama savaşıyla yüz yüze kalıyorlar. Ve 12 yıllık gerilla komutanıyla, 6 aylık güler yüzlü hemşiremizi ve yılların kahraman savaşçıları geride bırakmıştık. Dönerken yeniden yollara, bizleri nelerin beklediğinden habersizdik. Ancak yaşadıklarımız ve geride bıraktıklarımızın içimizdeki büyük acıları ve derin ve tedavisi olmayan yaralarıyla yaşamaya devam ettik.

Zınarin NUPELDA

Dersim dağlarının şahini...

Bütün mevsimler güzeldir. Çünkü her mevsimin kendine göre güzellikleri vardır. Her mevsimde farklı bir güzellik biter. Her birinin güzelliği kendine hastır. Önemli olan insanların o güzellikleri yakalayabilme gücünde olmasıdır. Yaşayabilmesidir. Yaşadığında anlamlandırmasıdır. Ama yine de bazı mevsimler var ki insanın içine hüznün salar. Yüreğini hüznle doldurur.

Ülkemizin dağlarında mevsimleri yaşamak ise ayrı bir şeydir. Hele hele bir de Munzurların eteklerinde ya da zirvelerinde sürdürülen bir yaşamın, yani gerilla yaşamının güzelliklerini içinde barındıran bir sonbahar mevsiminde yaşamamanın güzelliği başka olur. Bu güzellikler yaşanır sadece, anlatılamaz.

94 yılı sonbaharında yaşadıklarımı sürekli hatırlarım. O yüzden hala her sonbahar geldiğinde içimi bir hüznün dalgası sarar. Eskisinden daha fazla hüzünlenirim. Çünkü o güzel çocuğu, o yigidi, o ülkesine sevdalı insanı, devrimciyi, o Dersim dağlarının "Şahin"ini bir sonbahar gününde tanımiştık. O yüzden şimdi her sonbahar geldiğinde Şahin'le tanıştığımız gün, an gelir aklıma.

1992 yılında Dersim dağlarındaydık. Kaldığımız, mesken belleyip savaş yürüttüğümüz dağlar bizim dağlarımızdı. Bizim dağlarımızdı onlar. Biz de onların çocukları olarak kendimizi onların koynuna atmıştık. Mevsimlerimizi onların kucığında yaşıyorduk. Kendimizde onların güzellikleri ile mevsimlerini yaşıyorduk. Bizden önce oralardan geçen yoldaşlarımızın ve atalarımızın ayak izleri üzerinde yürüyorduk. Kayalıklara sinmiş Seyit Rıza, Alişêr, Zarife'nin öfkesinin peşinden koşuyorduk. Onların bize bıraktıkları vasiyetlerini yerine getiren torunları olarak orada olduğumuzu onlara duyurmak istiyorduk. Düşmanın hala bulamadığı ve kaldırılan her taşın altında bulunun atamız Seyidimizi arıyorduk. Bu güzel doğa içinde kavgayla dopdolu günler yaşıyorduk. Gerek yeni katılımlarla gerekse diğer alanlardan Dersim'e yani bizim

bulunduğumuz dağlara sürekli arkadaşlar geliyordu. Her gelen grup ya da bir yeni katılım bize moral veriyordu. Moral ile birlikte kavgamıza olan inancımızı da arttırıyordu.

Sözünü ettiğim ve hiçbir zaman unutamayacağımız 92 yılı Sonbahar aylarında yine yeni bir grup gelmişti. Gruptakilerden hiç kimseyi tanıımıyordum. Zaten gruptaki arkadaşlarla ilk kez karşılaşıyorduk. Ama biz dağlılarız. Yani gerillayız. Kendi dilimizle ve güzelliklerimizle konuşur ve öyle anlarız. Ve ilk kez de olsa görüşmelerimiz, son kezmiş gibi olur. Ve uzun zamandan beridir birbirimizi tanıyormuşuz gibi olur. Arkadaşlar yeni gelmişlerdi. Daha hiç dinlenmemişlerdi. Ama nokta değiştirmemiz gerekiyordu. Gideceğimiz yeni noktaya ulaşmak için bir gün yürümemiz gerekiyordu. Yürüdük. Yorgun argın bir şekilde noktaya vardık. Ancak noktanın olduğu yere gitmedik. Hemen yan tarafındaki güzel bir yerde konakladık. Sayımız bir bölük kadardı. Aşırı sıcak ve yürüyüşten dolayı birçok arkadaşın ayakları yanmıştı. Arkadaşlar, bir yandan ayaklarını yıkayıp, ayak yanığını giderici bazı ilkel ilaçlarla tedavi etmeye çalışırlarken öte yandan da manga yerlerini yapıyorlardı. Şahin arkadaş da Dersim'e yeni gelen grubun içerisindeydi. Onun da ayakları yanmıştı.

Gelen her yeni grup gücümüze güç, moralimize moral katıyordu. Bu grubun da gelişile gücümüze yeni hava gelmişti. O moralin kaynağından biri, yeni gelen grubun içerisinde bulunan Şahin adındaki arkadaştı. Çünkü daha birkaç gün geçmesine rağmen bütün arkadaşlarla sanki kırk yıldır birlikte kalıyormuş gibi bir samimiyet kurdu. Onun olduğu yerde mutlaka gürültü, patırtı ve coşku olurdu. Girdiği her ortamı kendisiyle birlikte sürükleyip götürürdü. O kadar moralli ve coşkulu olması, kısa sürede arkadaşlar tarafından sevilmesine neden oldu.

Onu tanıımıyordum. Nokta değiştirdiğimiz gün onun da ayakları yanmıştı. Kendini çok kısa sürede arkadaşlara kabul ettirmesinden ötürü ayaklarının tedavisi için bütün arkadaşlar adeta seferber olmuşlardı. Keko üslubuyla rastgele bağırıp çağırıyordu. Bağırıp çağırmasının zaman ve mekanı önemli değildi. İçinden nasıl geliyorsa öyle konuşuyor, davranıyor ve öyle alıp veriyordu.

Ayaklarımızın yandığı gün öyle bağırp çağırması ve bir de ayaklarıma sürmek için bana merhem vermemesi beni kızdırmıştı. Kızdığımı anlamıştı. Ama o gün gelip konuşmadı. Normalde arkadaş canlısı, her şeyini arkadaşları için veren biriydi. Aradan birkaç gün geçtikten sonra bir gün gelip koluma girdi ve ardından hadi gidip bizim mangada çay içelim dedi. Gerillada çay her derde devadır. Her türlü dargınlıkları, kırgınlıkları bir anda ortadan kaldırır. Gerilla çayının hatırı o kadar büyüktür. Çok fazla dargınlık ve kırgınlıkların olduğu da söylenemez. Ama bazen olur birkaç dakikalık da olsa böyle şeyler yaşanır. Şahin arkadaşla yaşadığımız da, oydu. Onun çaya davet etmesine karşılık ben biraz daha nazlanayım düşüncesiyle ilk önce hayır çay içmiyorum diye cevap verdim. Hala kırgınlığının geçmediğini düşünerek, "Arkadaşlar arasında böyle şeyler olur. Biz her şeyden önce arkadaşız. Kader ve kavga birliğinde buluşmuşuz. Özgürlük yeminiyle bir araya gelmişiz. Böyle şeyler olur. Hadi gel bizim mangada bir çay içelim" dedi. Bir de merhem konusuna açıklık getirdi. Merhem diye ayaklarına sürdüğü, ağaçlardan topladığı kozalaklarmış. Bana, "nasıl olur da bu güne kadar kozalakların yanık gidermek amacıyla ilaç olarak kullanıldığını bilemezsin?" diye sordu. Aslında bir anlamda dalga geçti çünkü; yıllarca dağda kalıp dağın doğal tedavi edici ilaçlarını bilmemek, bir gerilla için büyük bir ayıptı.

Kolumdan tutarak hadi gidip bizim mangada çay içiyoruz dedi. Mangaya gitmiş bir yandan çaylarımızı içiyorduk öte yandan da espriler yaparak arkadaşlara moral veriyor, yorgunluğumuzu atıyorduk. Zaten çay içtikten sonra yorgunluk diye bir şey kalmaz. Yorgunluğun en iyi ilacı gerillada çaydır. Günlerce süren yolculukların ardından bir çay yetiyor yorgunluğunu atmaya. Şahin arkadaşta moralsizlik diye bir şey yoktu. Alt-üst diye bir şey de çok fazla yoktu. Saygıda kusur etmezdi. Ancak bu üsttür diye özel bir yaklaşımda göstermezdi. Herkese eşit mesafede dururdu, yaşamın bir esprisi varsa paylaşmaktan, onu güce dönüştürmekten çekinmezdi. Onda işte şu yönetimdir şu yapıdır farklı yaklaşımı anlayışı yoktu. Onun için arkadaş arkadaştı, başka bir adı yoktu. O, herkese arkadaşlığa verdiği değerle yaklaşıyordu. Böyle birkaç

güzel gün geçirdikten sonra ben alandan ayrıldım. Ama içimde bir merak olarak kaldı. Dayanamayıp gittiğim yerdeki arkadaşlara kimdir, nereden gelmiş, ne yapıyor diye sorup soruşturdum.

Ben sordukça arkadaşlar onu bana anlattılar. Onlar anlattıkça ben Şahin arkadaşın kim ve nasıl bir arkadaş olduğunu anlamaya başladım. Arkadaşlar adının Şahin olduğu, dik kafalı, doğru bildiğinden asla şaşmayan çok değerli ve yiğit bir arkadaş olduğunu söylediler. Sanki ezberlenmiş bir kitabın mısraları gibi bütün arkadaşlar onu çok iyi anlatıyor ve tarif ediyorlardı. O kışı birlikte geçirdik.

1993 yılının bahar aylarında bir grup arkadaşla birlikte Pülümür'e gittim. Şahin arkadaşın olduğu gruptan, Kutu Dere vadi-sinde vedalaşarak ayrıldık. Düzenlenen törenin ardından Pülümür'e geçmek için yola çıktık. O sezon Pülümür'deki arkadaşlar şehit düşmüştü. Ve orayı yeniden doldurmak için gidiyorduk. Hem alanı doldurmak hem de savaşı yeni bir boyuta taşımak için gidiyorduk. Tabi en önemlisi de şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını almak için gidiyorduk.

Bizden kısa bir süre sonra da, içinde Şahin ve Dijvar arkadaşlarında olduğu küçük bir grupla İsa arkadaş da geldi. Onlar alana müdahale grubu olarak geldiler ve direkt yönetimde yer aldılar. Son gelişlerle birlikte yeni düzenlemelere gidildi. Orada, ben ve Lokman arkadaş alanı tanıyorduk. Diğer arkadaşlar araziye çok iyi tanımıyorlardı. O nedenle birimiz bölükle hareket ederken diğer arkadaşta karargahta kalıyordu. Arkadaşlar da arazi hâkimiyeti gelişene kadar birimiz karargahla birimiz de bölükle birlikte hareket edecektik. Karargahta 8 ile10 arasında arkadaş vardı. O süreçte Şahin arkadaş da karargahta kalıyordu. Dijwar, İsa, Şervan arkadaşlar da karargahta kalıyorlardı. Araziye bilen olarak da ben karargahla kalıyordum. Biz karargah gücü her akşam üstü ateş yakar etrafında otururduk.

Ateşin etrafında çay içip, anılarımızı anlatarak şarkılar söyledik. Şahin arkadaş daha çok özgün müzik seviyordu. En sevdiği parçalardan biri de "Aldırma Gönül Aldırma" türküsüydü. O türkünün de "kurşun ata ata biter, mahpus yata yata biter" dizesiydi.

Ortada mahpusluk bir durum yoktu. Ama kurşun atma vardı. Ama kurşunlarımız bitmezdi. Ve atılan her kurşun bizi, halkımızı ve özgürlük mücadelesini verenleri özgürlüğe bir adım daha yaklaştırıyordu.

Cesareti, eylemciliği ve yoldaşlığa bağlılığıyla tanınır gerilla. Yine halka ve harekete bağlılığı ile bilinir. Özgürlüğe olan tutkusundan, dağları mekan bellemiştir. İşte bunların hepsi Şahin arkadaşta vardı. Ve zaten o yüzden de girdiği her ortamda çok kısa süre içerisinde bütün arkadaşlar tarafından sevilir, sayılırdı. Şahin arkadaşın en fazla dikkat çeken yönlerinden biri eylemci oluşuydu. O yüzden o dönemde eylem denince akla gelen isimlerin başında yer alıyordu. Onunla birlikte Dijwar, Şervan, Serhat ve Şiyar adındaki arkadaşlar da eylemci yönleriyle tanınırdı. İsa arkadaş eylemci yönleriyle tanınan bu arkadaşları bilinçli bir şekilde bir araya getirmişti. Birbirlerinden ayırdığında bile birbirlerine yakın yerlerde tutardı onları. Bu arkadaşların birlikteliğinde yapılan eylemler düşmanın yüreğine korku salıyordu.

Dersim'de Kırmızı Köprü diye bir yer var. Bir gün İsa arkadaş oraya yönelik bir eylem yapmamızı planlamıştı. Eyleme gitmeden önce İsa arkadaş, "üç dört kişilik bir grup çıksın keşif grubu oluşturup önden gönderelim" dedi.

İsa arkadaş Şahin arkadaşın bu eyleme katılmasını istemiyordu. Onu geleceğe yönelik hazırladığı için bütün eylemlere katılıp yıpranmasını istemiyordu. Yer yer bazı eylemlere katılmasına izin verse de onu Karargah bünyesinde yoğunlaştırmaya çalışıyordu. Böylece onu gelecekte önemli görevler için hazır tutuyordu. Aslında İsa arkadaş yanında tuttuğu bu gruptaki arkadaşların hepsi için böyle bir yaklaşım gösteriyordu; ancak Şahin arkadaşın yeri daha farklı ve belirgindi. Gerçekte de bu arkadaşlar eyaletin ve bölgenin bel kemiğini oluşturuyorlardı.

İsa arkadaş kimler gidebilir diye sordu. Eyleme gideceğimiz araziye bir tek ben bildiğim için, "benimle birlikte bir iki arkadaş daha gelse yeter" dedim. Gelenlerin içinde Şahin arkadaşın olmasına gerek yok dedim. Tabii Şahin'dir bu kabul eder mi hiç. Sonunda kendisini dayattığı için Şahin, Dijwar, Şiyar ve ben keşfe

gittik. Gece ve gündüz keşfini yapacaktık. Yani bir gündüz bir de gece keşfini yapacaktık.

Keşfini yapacağımız yer bir tepeydi. Kırmızı Köprü'de yapılan bir karakolun güvenliği için tutulmuş olan bir tepeydi. Şahin arkadaş tepeye ilk baktığında keşfinin belli olduğu ve bunun için ayrı bir keşfin yapılmasına gerek olmadığını söyledi. Biraz araziyi bildiğimden, "heval daha ne olduğunu bilmiyoruz, eğer dediğin gibi hareket edersek imha olabiliriz" dedim. Ben önce keşif yapalım sonra bakarız dediysem de ikna edemedim. Bu durum biraz da kişilik özelliklerinden kaynaklı bir şeydi. Düşmanı gördüğü yerde duramıyordu, kendini tutamıyordu adeta. O düşmanın yerini gördüğü zaman onda eylem yapma kararlılığının dalgaları yayılıyordu sanki. Sonunda onu gece keşfini yapmaya ikna ettik.

Gece oldu. Keşif yerine gittiğimizde şöyle bir kez daha göz attıktan sonra olduğumuz yerde durmamızı istedi. Kafasından bir şeyler geçiyordu. Hepimiz bunu biliyorduk ancak kafasından geçenin olduğunu bilmiyorduk. Keşif için gitmiştik. O yüzden yanıma fazla cephaneye de almamıştık. Bir toplantı yapmamız gerektiğini söyledi. Hepimiz şaşırdık. Keşif için mevzinin dibine kadar gitmişiz ve orada durup toplantı yapmanın hem riskini düşündük hem de ilk kez böyle bir şey başımıza geliyordu. Hepimiz karşı çıktık. Bunun doğru olmadığını söyledik. Şahin'e dinletemedik. Bir yandan itiraz ediyoruz ama öte yandan da onu kıramıyoruz, kırmak istemiyoruz. Yoldaş biz keşfe gelmişiz ve keşif yerinde hele hele keşif anında toplantının olamayacağını, bunun ciddi riskler taşıdığını söylüyoruz. Sonunda, "bu grubun sorumlusu benim ve toplantı yapacağız" dedi.

Sonunda toplantıyı kabul ettik. Sesimizi yükselterek konuşmuyoruz, çünkü mevzinin dibindeyiz ve her an sesimizi duyabilirler. Heval Şahin, "tepe öyle çok büyük, ahım şahım bir tepe değil. Yaklaşacağımız kadar yaklaşmışız. Eylem yerine ve düşmana bu kadar yaklaştıktan sonra eylem yapmadan gitmek oportünizmdir" dedi. Bunun oportünizmle ilgisinin olmadığını, keşif yapmamız için talimatın verildiğini, keşfimizi yapıp geri dönmemiz gerektiğini ve keşiften sonra gelip eylem yapacağımızı söyledik.

Söylediklerimize karşısında o, "talimatlara karşı çıkararak yeni talimatlar verdiğini" söyledi. Araziyi bildiğim için yine karşı çıktım. Heval tepe görüldüğü gibi değil, onların arkasında iki tepe daha olduğunu söyledim. Şahin ise biz bir tepeyi alırsak diğerleri korkar ve tepeleri terk ederler dedi. Baktık vazgeçecek gibi değil. Çünkü o tepeyi vurmakta kararlıydı. Yine karşı çıktık. Önümüzdeki üç tepayle baş edemeyeceğimizi, bir tepeyi alsak bile diğer iki tepeden bize yapılacak saldırılara cevap verecek kadar cephanemizin bile olmadığını söyledik. Sonunda siz gelmeseniz de ben tek başıma giderim. Yiğit olan benimle birlikte düşmanı vurmaya gelecek dedi.

Şahin arkadaş bu eylemi yapma konusunda kararlıydı; ve biz gitmesek de onun gideceğini anladık. Sonunda biz de onunla gitmek zorunda kaldık. Mevzilere sokulduk. Çok geçmeden talimatlarını vermeye başladı. Ayaküstü yaptığımız planlamaya göre Şahin arkadaş, Ferman arkadaşla birlikte tepeye saldıracaktı; biz de iki tepe arasındaki yolu kapatacaktık. Çünkü onlar vurduktan sonra askerler kendilerini diğer tepeye gitmek için bırakacaklardı. Bir de diğer tepeden onlara takviye gelebilirdi. Bütün bunları hesaplayarak orayı tutmamız gerektiğini söyledi. Bir de bütün bunların yanı sıra ilk tepeden sonuç aldıktan sonra yandan dönerek orta tepeye saldıracaktık üçümüz.

Yerimizi aldık. O kadar çok yaklaşmıştık ki askerlerin konuşma seslerini duyuyorduk. Kendi aralarında sohbet ediyorlardı. Belli ki bazıları daha uyumamışlardı. Şahin arkadaş yerimizi alıp almadığımızı sordu. Yerimizi aldığımızı ve eylem hazır olduğumuzu söyledim. Ardından eylemi hangimizin başlatacağını sorduğumda, Şahin arkadaş, "benim olduğum yerde kimse eylem başlatamaz, kim başlatabilir?" dedi. Ben de elini çabuk tutan başlatır diye cevap verdim. Ben daha cihazı cebime koymadan bomba sesi geldi.

Eylem başlamıştı, eylemi başlatmasıyla bağırması bir oldu. "Tepeyi tut! tepeye çık!" diye bağıırıyordu. Bağırması bende bir şaşkınlık yarattı. Bir yandan da içime bir korku oturmaya başladı, acaba yaralandı mı? diyordum kendi kendime. Nereye doğru çık-

mam gerektiğini yüksek sesle sordum. "Sana daha önce söylediğim yolu tut ve ardından tepeyi al" dedi. O sırada Dijwar arkadaşın, "bir tarafa çekil bomba atacağım!" diyen sesi geldi. Şahin arkadaşın bombalarla saldırmasından sonra tepede asker falan kalmamıştı. Dijwar arkadaşına asker kalmadığını bomba atmamasını söyledim. Biz tepeye varana kadar tepede asker kalmamıştı. Vurulanlar vurulmuştu, vurulmayanlar da her biri kendini bir taraftan atıp kaçmıştı. Bir tek karakolun üstündeki tepede asker kalmıştı. Orada ağır silah olarak Doçka bulunduğu için kalmışlardı. Şahin arkadaşın saldırıp ele geçirdiği tepede geride sadece üç cenaze kalmıştı, bizim bulunduğumuz tepede ise kimse kalmamıştı hepsi kaçmıştı.

Şahin arkadaş ne oldu, durum nasıl diye soruyordu. Bizim bulunduğumuz tepede bir şey kalmadığını söyledim. O zaman bekleyin ben size doğru geliyorum dedi. Geldi durumu görünce bu kez, "Doçka'nın olduğu tepeyi nasıl düşürebiliriz?" diye sordu. Biz de, "sen nasıl istersen öyle yapalım ve nereden gidersen biz de oradan geliriz" dedik.

Bizim olduğumuz yerde bunlar olurken sesler karargâha gidiyor. Heval İsa da "arkadaşlar deşifre oldu, çatışmaya girmiş olmalılar" diye düşünmeye başlıyor. Şahin arkadaş her eylemde olduğu gibi eylem anında kimse kendisiyle bağlantı kurmasın diye cihazını bilinçli bir şekilde kapatıp cebine koymuş. Benim telsizim ise açıktı. Bize çağrı yapıldığını söyledim. Bana, "sen de telsizini kapat ve işimize devam edelim. Eğer bağlantı kurarsak bir şeyler söylerler ve yarısına kadar getirdiğimiz eylem boşa gider" dedi. Bunların hepsi Doçka tepesinden sağanak yağmuru gibi gelen kurşunların altında birkaç saniyede olup bitiyordu. Ben de telsizimi kapattım. Karakoldan gelen yolu denetimimizin altına almak için Dijwar arkadaşla ikimizi görevlendirdi.

Karakol ile gitmemiz gereken yol ve tepe arasında yüz metrelik bir mesafe vardı. Orayı ele geçirseydik, Doçka'yı da ele geçirirdik. Ele geçirmememiz durumunda kayıp da verebilirdik. Gitmemiz gereken yerin üzerine durmadan silahlar çalışıyordu. Mermi yağmuru altında yola çıktık.

O yolu tutma görevi Dijwar arkadaşla ikimize verildi. Askerlerin geldiği patikaya girdik. Üsten ışıklar patikayı aydınlatıyordu. Askerler bizim patikadan gidişimizi gördüklerinde kendilerine takviye geldiğini sanıyorlarmış. Bizden yana bağırarak acele edin koşun koşun tepe düştü diye bağırıyorlardı. Bu durumu fark eden Dijwar arkadaş bizi asker sanıyorlar biz de rahat gidelim dedi. Biz askerlerin yanına varır varmaz Dijwar önündekileri taramaya başladı. Aramızda beş on metre kalmıştı ki onlarla çatışmaya girdik.

Dijwar arkadaş, "kenara çekil!" diye bağırdı. Bir yandan kenara çekilmeye çalışırken öte yandan da ne olduğunu anlamaya çalışıyordum. Dijwar arkadaş ise, "kenara çekil!" diye bağırmaya devam etti. Bir savaşın orta yerindeydik. Savaşta zaman an meselesidir. Ölüm ile yaşam arasındaki çizgini, o "an" belirler. Bir an içinde gerekli tedbiri almazsan yok olabilirsin. Kenara çekilmemle bombanın aramıza düşmesi bir oldu. O bombanın nereden geldiğini ve kimin attığını anlayamadım.

Meğer Şahin arkadaş tepenin etrafını dönmüş ve askerlere diye bombayı bize atmış. Onun bombası askerlere gideceğine bize geldi. Bombanın geldiği yeri anlamaya çalıştım. Ancak ne altımızda ne de üstümüzde asker vardı. Bir de Dijwar arkadaşla birlikte zaten var olan askerleri de araya almıştık. Bize gelen Şahin arkadaşın bombasından, sadece Dijwar arkadaş küçük bir parça aldı. "Dijwar ne oldu? diye sorduğumda, "küçük bir delik açıldı" şeklinde esprili bir cevap verdi. Ben de kesin Şahin'in deliğidir diye takıldım. Biz bununla uğraşırken Şahin arkadaş üstten ne yapıyorsunuz diye seslenmeye başladı. Askerlerin yolunu tuttuğumuzu söyledik. Niye vurmaya devam etmiyorsunuz dedi. Biz de, kendisinin bize attığı bombadan dolayı bizde vuracak hal kalmadığını söyledik. Ardından ciddi bir şey olmadığını belirttik.

Bu kısa diyalogdan sonra Şahin arkadaş Dočka tepesine yöneldi. Onlar tepeye yönelince biz de savunmalarını yapmaya başladık. Kısa bir zaman içinde Şahin arkadaş Dočka tepesini de aldı. Askerlerden bazıları kendilerini uçurumdan aşağı atılar. Onlara gelecek takviye yolunu da kapattığımız için tek yol olarak kendi-

lerini uçurumdan aşağı atmak kaldı. Çatışmada vurulanlar oldu bir de kendilerini uçurumdan atanlar vardı. Tepeyi aldık tepeden toplam 9 adet G3 piyade silahı ile çeşitli malzemeler kaldırdık. Doçka'yı da söküp götüremeyeceğimizi bildiğimizden imha ettik. Bir de 11 askerin cenazesini ele geçirdik.

Geri çekilmek üzereyken Şahin arkadaş telsizinin kablosunun koptuğunu o yüzden de kendi telsizimi açmamı istedi. Aslında telsizinin kablosunun koptuğu falan yoktu. Yaptığının kurnazlık olduğunu söyledim. Gülererek, "sen aç ne olacak" dedi. Telsizi açar açmaz İsa arkadaşın nefes nefese kalmış bir şekilde bize çağrı yaptığını gördüm. Şahin arkadaşın her zamanki ve hiç değişmeyen kodu Pençe'ydi. Şahin arkadaşın bu kodu düşman tarafından da biliniyordu. İsa arkadaş ona çağrı yapmış ve cevap alamadığı için bu kez, "İntikam" diye beni çağırmaya başlamıştı. Ben de espiyle, "ne İntikam'ı ne hali" dedim. İsa arkadaş, "ne oluyor?" diye sordu. Ben, "ne olacak senin bu Keko keşif yerine bizi eyleme soktu" dedim. Heval İsa onu tanıdığı için, "kayıp var mı?" diye sordu. Ben, "yok" deyince güldü. Ardından eylemin tekmilini istedi. Biz tekmilimizi verdik ve şifreyle ele geçirdiklerimizin çok olduğunu kaldırmak için takviye istedik. İsa arkadaş, "takviyeyi yanınızda bilin" dedi. Zaten noktayla aramızda sadece kırk beş dakika kadar bir uzaklık vardı.

Tepeden biraz uzaklaşıp takviyenin gelmesini bekledik. Tepe ve alanın tamamı durmadan havan ve toplanlarla dövülüyordu.

Takviye grubunun gelmesiyle ele geçirdiğimiz malzemeleri alarak oradan ayrıldık. Noktaya kadar yol boyunca Şahin durmadan bağırıp durdu. "Bu düşmana Kürt savaşçıların kimler olduğu ve Kürdistan'ı işgal etmenin ne olduğunu göstereceğiz" diyordu.

Noktaya vardık. Arkadaşlar hazırlığımızı yapmışlardı. Yemeğimizi yedikten sonra arkadaşların közde yaptıkları çayımızı da içtik. Arkadaşlar muhtemel bir operasyona karşı nokta değiştirip değiştirmemeyi tartıştılar. Yerimizde kalmaya karar verildi. Şahin biraz da takılmak amacıyla yanıma gelerek hadi gelin bu gece eylem grubu olarak birlikte kalalım dedi. Ben zaten biraz sinir-

lenmiştim. Keşfe gittik diye kendimi eylemin içinde bulmuştum, bir de bu plan meğer İsa arkadaş tarafından da biliniyor ama bir tek benim haberim yokmuş. O yüzden dedim ki: "Şahin arkadaş valla ben senden korkuyorum senin yanında yatmaya çekiniyorum." Kahkahalar atarak, "tabi eylemi sana haber vermediğimiz içindir değil mi?" dedi. "Neyse gönlünü kırmayayım" dedim. Biz beş kişilik grup gittik yönetim mangasında kaldık. Sabaha kadar nöbeti İsa arkadaşla tutturarak onun mangasında yattık.

Öyle bir eylem o bölge için çok gerekliydi. Çünkü bizden önce gelen grup darbe yemişti. Bu olaylar herkesin üzerinde derin bir üzüntü bırakmıştı. Bu hüzünden sonra böyle bir eylem herkese biraz moral verdi.

Sabah büyük bir moral ve sevinçle uykudan uyandık. İlk uyanan Şahin arkadaş olmuştu. Ve en çok da sevinen doğal olarak o olmuştu. Çünkü müdahale grubu olarak alana yeni gelmiş, eylem yapmış ve ilk eylemi de başarılı geçmişti. Bir de üstüne üstlük kaldırdığımız malzemelerin içinde vurulan 11 askerin künyesi de vardı.

Sabah çayıyla beraber sohbetler de başladı. Tabi ben hemen heval İsa'nın yakasına yapıştım. "Sen keşif demiştin biz keşif yerine gittik heval Şahin eylem diye tutturdu, bu ne iştir?" diye hesap sormaya kalkıştım. Şahin gülererek araya girdi. "Haklısın ama ne yapayım askeri görünce dayanamıyorum" dedi.

Bu eylemle birlikte bölgede yeni bir eylem grubu oluşturuldu. Eylem grubunun sorumlusu Şahin arkadaştı. Artık eylem denildiğinde grup hazırды ve sorumlusu da Şahin'di. Bu eylem grubunun özelliği grubun hepsinin yönetimdeki arkadaşlardan oluşmasıydı. O sezonu büyük eylemler ve güzel arkadaşlıklarla geçirerek kışa girdik. Her kış olduğu gibi yeni baharı, karların altına gömülerek bekledik. Günleri ipe çekiyorduk. Büyük bir özlemle baharın gelişini bekleyerek geçirdik kışı. Bir de eğitimimizi görmeye çalışıyorduk. Yeni baharda güçlü bir atılım için de hazırlıklar yaptık.

Derken bahar gelip çattı. Dersim dağlarının insan boyunu aşan karlarının altından, bir bahara daha çıkmayı başarmıştık. Henüz yapraklar açmamış olsa da, düzenlemelerin yapılarak kış

kamplarını terk edeceğimiz günleri yaşıyorduk. Kar altından çıkmış, karların eridiği, kara parçasının görüldüğü yerlere doğru hareket ediyorduk. Kalmak için izlerimizin çıkmayacağı ve karın olmadığı yerleri seçiyorduk.

Yaprakların açılmasına az kalmıştı. Ağaca su yürüyen Mart ayının güzel günlerini yaşıyorduk. Ve çok geçmeden her yer baharın farklı tonlardaki yeşiline teslim olacaktı. Baharın yeşili kar beyazına karşı yaşamın simgesi olan yeşilliğinin zaferini ilan edecekti.

Düzenlemeler gereği iki gruba ayrılmamız gerekiyordu. Düzenlemelerde alanların ihtiyaçları göz önünde bulundurulduğundan İsa arkadaş hepimizi bir gruba vermedi. Dijwar, Şahin ve Şervan arkadaşı yanına aldı. Diğer arkadaşların düzenlemeleri farklı alanlara yapıldı.

Kısa bir süre sonra Şahin ve Serhat arkadaşlarla yeniden bir araya geldik. Şahin zaten Karargahta kalıyordu. Serhat arkadaşla ikimiz de gelince yeniden buluşmuş olduk. Bir araya geldik ancak görünürde uzaklara giden bir yolumuz vardı. Çok geçmeden İsa arkadaş bizimle konuşarak, üçümüzün eylem grubu olarak Pülümür tarafına düzenlendiğimizi söyledi. Bu üçümüz için de çok güzel bir haberd. Gideceğimiz yeni alan Serhat, Erzurum, Dersim üçgeninde kalıyor. Alana gidiş amacımız orada eylemsellik geliştirmekti. Yani alana gidişimiz sadece eylem içindi. Bir iki gün içinde hazırlıklarımızı yaparak bir takım arkadaşla yola çıktık.

Dirêj Ali arkadaşın şehit düştüğü köyün yakınlarına geldik. Hala bitmemiş hazırlıklarımız vardı. Geri kalan hazırlıklarımızı orada tamamladıktan sonra gitmeye karar verdik. Aynı zamanda Ovacık tarafından da bir grubun gelmesi gerekiyordu. Aynı zamanda bu grubu bekliyorduk. Grup harekete geçmiş, bizim takımdan bir grup arkadaşın gidip onları karşılaması gerekiyordu.

Biz hazırlıkları tartışırken İsa arkadaş bizimle bağlantı kurdu. İsa arkadaş telsizde yanıma bir arkadaşı alarak grubu karşılamamı istiyordu. Giden grubun içinden araziye sadece ben tanıyordum. O yüzden Şahin arkadaş karşı çıkarak araziye bilmediklerini söyledi. İsa arkadaş benim yerime Lokman arkadaşla gönderecek-

lerini, benim de mutlaka o grubu alıp sağlam bir şekilde Karargaha ulaştırmam gerektiğini söyledi. Lokman arkadaş da daha yeniydi. O nedenle grupları sağlam getirip götürme konusunda yeterince tecrübeli değildi. Şahin, "git ama on gün içinde geri gel" dedi. Grubu yerine ulaştırır ulaştırmaz geri döneceğimi söyledim. Lokman arkadaş gelir gelmez gelecek grubu karşılamak için bir arkadaş olarak yola çıktım.

Artık; Şahin onlardan ayrılmıştım arada bir telsizle görüşüyorduk sadece. Grubu almak için Ovacık'a inmek üzereyken bir kez daha bağlantı kurdum. Hal hatırlarını sordum. Söylediğim yerde olduklarını ve gider gitmez bazı hazırlıklara başladıklarını söyledi. Bir hafta on gün içinde geri döneceğimi söyledim. Şahin, "olur da dönersen bildiğin yerdeyiz" dedi.

Ben Ovacık'tan gelen grubu alıp Karargaha doğru yol alırken, Şahin onlar da eylem hazırlıklarını hızlandırıyorlar.

Hazırlığını yaptıkları eylem; Erzincan E5 karayolunu kesmektir. Hazırlıklarını yaparken deşifre oluyorlar. Ancak onlar deşifre olduklarından habersiz bir şekilde hazırlıklarını sürdürüyorlar. Düşman gecedan etraflarını sarmak için araziye çıkıyor. Askerler, arkadaşların tepecilerini de içine alacak şekilde etraflarını sarıyor. Tepeciler de düşmanı fark etmiyor. Düşman tepecilerin çok yakınına gelerek pusuya yatıyor. Herhalde bir şey olursa erken fark ederiz diyerek çok dikkatli davranmıyorlar. Bir de tepeciler tam tepe yerine çıkmıyorlar. Tepenin biraz aşağısında kalarak sabah erkenden tepeye çıkarız diye düşünüyorlar. Bazen yaptığımız bir şeydi. Ancak gidilen alan açısından düşünüldüğünde çok anormal bir durumdu. Çünkü herhangi bir alana bir güç yeni gittiğinde, düşman, daha alanı tanımadan onlara darbe vurmak için peşlerine takılır.

Arkadaşlar bunu çok fazla hesaplamıyorlar. Biraz da kendine güvenin verdiği bir şeydir. Nasıl olsa Şahin gibi bir arkadaş var yanımızda diye düşünüyor arkadaşlar; Çünkü Şahin'in olduğu yerde arkadaşlar kendilerini güvende hissedirdi. Ancak bir sorun vardı. Şahin gidilen yeni alanın arazisini bilmiyordu. O yüzden de Şahin'in bir kanadı kırık. Gerillada araziye hakim olmamak kana-

dının kırık olması demektir. Araziye çok hâkim olmadığı için Lokman arkadaşın verdiği bilgiye göre hareket ediyor. Serhat arkadaş tepeye çıkmak için ısrar ediyor ama Şahin arkadaş, "gerek yok, tepeye çıkan arkadaşlar araziye tanıyorlar, onlar yeterlidir" diyor. Bazen insanın içine bir şeyler doğar. Ve genelde de içine doğan şeyler doğru çıkar. Serhat, "Heval içim rahat değil ben çıkayım" diyerek tekrar ısrar ediyor. Ama Şahin'dir bir kere gerek yok demiş. "Düşman ne zaman ve nasıl gelirse gelsin, yeter ki bizi uykuda yakalamasın" diyerek Serhat arkadaşını rahatlatmaya çalışıyor.

"Sabaha ola hayır ola" diye bir halk deyişi var. Arkadaşlar belki böyle demiyorlar; ancak hazırlıklarını sabah devam ettirmek üzere yatarlar. Şafak söker, tan atar. Hayır yerine savaş çöker oraya. Günün ilk ışıklarıyla güne merhaba demek için arkadaşlar uyanmak üzereyken, düşman tepecilere saldırmaya başlar. Normal bir çatışma olursa sorun olmaz. Arkadaşlar gün boyu çatışır ve kayıp vermeden de çıkarlar içinden. Ancak arkadaşların konumlandıkları yerin alt tarafında da üst tarafında da karakol var. Bu karakollar harekete geçirilmiş. Yine pusu atmak için, geceden alana getirilen tank ve ağır silahlar var; ve arkadaşlar geceden itibaren tank ve ağır silahlarla çembere alınmışlar.

Çatışma başlar başlamaz yoldaki tanklardan haberleri olmadıkları için, arkadaşlar kendilerini yol tarafına vermek istiyorlar. O yüzden ilk temasta yedi arkadaş şehit düşüyor. Tepeciler çemberin içinde kalıyor. Gün boyu çatışma devam ediyor.

Her şeyden habersiz grupla Yel dağından diğer tarafa geçtim. İsa arkadaşla bağlantı kurdum. Grubu getirdiğimi ve bana buluşma yerini vermesini istedim. İsa arkadaşın titreyen sesinden bir şeyler olduğun anladım. "Bir şey mi oldu?" diye sordum. "Şahin'le bağlantı kurabilir misin?" diye sordu. Yakın olduğumu ve bağlantı kurabileceğimi söyledim. Bağlantı kurabileceğimi söyleyince, İsa arkadaş herhalde onların durumu iyi değil ve bağlantı kurduktan sonra onları oradan acil bir şekilde çıkarmaya çalış dedi.

Pençe, Pençe diye bir iki sefer çağrı yaptım. "Dinliyorum" diyerek cevap verdi. Ardından, "geldin mi?" diye ekledi. Geldiğimi

ve onlara doğru gittiğimi söyleyerek yerlerini sordum. Kola noktası diye bildiğimiz yerde olduklarını, durumlarının iyi olmadığını, bir şey yapabileceğimi sanmadığını ancak yine de çok dikkatli bir şekilde deneyebileceğimi söyledi. Ardından sadece üç dört arkadaş sağ kaldıklarını da ekledi. Bulundukları yerden karakola doğru bir su kanalı gidiyordu. Telsizle o kanalı tarif ederek oradan çıkabilir misin diye sordum. Bağlantıda kal diyerek deneyeceğini söyledi. On dakika kadar sonra, artık oradan geçmenin çok zor olduğunu; çünkü o bölgenin tank ve havanlarla yoğun bombardıman altında tutulduğunu söyledi. "Tarif ettiğim yoldan bir kez daha dene ve ben de zaten geliyorum" dedim. Bu arada İsa arkadaşla bağlantı kurarak getirdiğim grubu bıraktığım yeri söyleyerek oradan almalarını söyleyerek, Şahin arkadaş ve grubun durumunu özetledim ve onlara doğru hızla yol aldığımı belirtti.

Karakola epey yaklaşmıştım. Şahin çağrı yaptı. Dinliyorum dedim. Diğer arkadaşların da şehit düştüğünü, onun da yaralı olduğunu, yolun yarısına geldiğini ancak oradan çıkmasının çok zor olduğunu söylüyordu. Kendimizi fazla riske atmamamız gerektiğini, çıkabilmesi durumunda zaten bize bir biçimde ulaşacağını, kendimizi sağlama almamızı ve kendilerindeki parti değerlerini söylediğim yere sakladığını, mutlaka orada bulacağımı ve arkadaşlara selam söylememi isteyerek telsizini kapattı. Ben cevap verdim, "ben ne yapayım?" dedim.

Şahin arkadaş son noktayı koydu. Ve yine 'Şahince' koydu. Çünkü her zaman olduğu gibi tıpkı bir eyleme gider gibi telsizini kapattı. Telsizini kapatması onun saldırıya geçeceğini gösteriyordu. Saldırarak kurtulabilirdi; ancak ne o ne de ben çok fazla umutlu değildik. Çünkü son noktasını, yıllarca birlikte kaldığı, savaştığı, yol yürüdüğü, yollarına devam etmesini istediği biz arkadaşlarına selam söyleyerek koydu. Bende konuşacak hal kalmamıştı. İsa arkadaş ise getirdiğim grubun hepsini de Şahin'i kurtarmak için riske atabileceğini ve Şahin'i oradan çıkarmamızı istiyordu. İsa arkadaş Şahin'in son durumunu özetledim. Ancak o yine ısrar etti. "Ne yaparsan yap Şahin'i oradan çıkar" diyordu, başka bir şey demiyordu.

Ona doğru yol almaya devam ettiğimi söylemek için yeniden PENÇE diye çağrı yaptım. Cevap gelmedi. Birkaç kez daha "Pençe Pençe" dedim. Telsizinden düşmanın sesi geldi. Pençe'yi düşürdük sıra sizde dedi. Kulaklarıma inanamıyordum. İsa arkadaşsa durumu bildirdim.

Sadece, "kendinizi sağlama alın ve bize ulaşın" diyebildi. Onun dışında, ağzından tek bir sözcük çıkmadı. Çünkü Şahin arkadaş şehit düşmüştü. Kendimizi sağlama aldıktan sonra karargaha ulaşmak için yolumuza devam ettik.

Ertesi gün karargaha vardık. Birbirimizin gözlerinin içine bakamıyorduk. Ama öyle olmuyordu. Arkadaşlarla suskun bir şekilde bir yere oturduk. Ama nasıl ve niçin oturduğumuzu bilmiyorduk. Toprak altımızdan kayıyordu sanki. Hiç birimiz yerimizde duramıyorduk. Dijwar ve Ferman arkadaşlar çocuklar gibi hıçkıra hıçkıra ağlıyorlardı. Herkes isyan ediyordu. İsa arkadaş da üç gün boyunca üzüntüsünden arkadaşlarla tek kelime konuşmadı. Üçüncü günün sonunda bizi yanına çağırdı. "Şahin için bir intikam eylemi yapacağız" dedi. Biz de "hedef göster" dedik. Otomatik bağlanmış gibi konuşuyoruz. Ortama yeniden bir sessizlik çöktü. Hemen yakımızdaki karakol var dedim. Öyle ciddi tedbirleri de yoktu. Sadece tamam denildi.

Aynı gün hazırlıklara başladık. Ertesi gün keşfe gidip geldik. Gelir gelmez eylem düzenlemesini yaptık. İsa arkadaş, telsiz kodunu Pençe diye değiştirdi, Şervan arkadaş da adını Şahin olarak değiştirdi. Ferman arkadaş "ya Şahin'in intikamını alacağım ya da o karakoldan geri dönmeyeceğim" diyordu.

Kendimizi iki saldırı grubu olarak örgütledik. Bir kol da takviye grubu olarak örgütlendi. Diğer arkadaşlar da genel takviye ve savunma grupları olarak örgütlendirildi. Ben grupları yerleştirip onlara araziye tarif ettim. Şahin ismini alan Şervan arkadaşı da kol komutanı yaptık. Karakolun kapısına kadar sızmalı bir şekilde gittik. Şervan yani yeni ismiyle Şahin arkadaş sızmalı bir şekilde nöbetçinin yanına kadar gitti ve onu tek kurşunla devirerek eylemi başlattı.

Tek kurşun sesinin ardından taramalar ve bomba sesleri yükselmeye başladı. Biz bombalarla karakolun içine girince askerler neye uğradığına şaşırdılar. O zaman o karakolda yaklaşık otuz kırk kadar asker vardı. Hiçbir tanesi kurtulmadı. Karakoldan tek bir askerin dahi sağ çıkmasına izin vermedik. Tam otuz yedi cenazeyi üst üste koyduk. Ve üstüne de Pençe'nin intikamı diye yazdık. Ondan sonra geri çekilme yapmaya başladık.

Hiç bir arkadaşımızın burnu kanamadan karakolu aldık ve başarılı bir şekilde de geri çekildik. Düşman cihazlarında "kimdir bu Pençe'nin yerini alan" diye birbirine soruyordu. İsa arkadaş araya girerek, "biz bir gider bin geliriz, bunu asla unutmayın. Bu, Pençe için yapılan ilk intikam eylemidir, bunu da unutmayın. Daha bunun gibi onlarca intikam eylemi olacak tamam mı?" dedi. Cihazda bunları söyledikten sonra cihazı kapattık ve geri çekilmemize devam ettik. Eylem sonrası toplantıda yapılan değerlendirmelerde bundan sonra yapılacak eylemlerin çoğunluğunun Şahin'in intikam eylemleri olacak denildi. Şervan yani yeni ismiyle Şahin arkadaşı da bölgenin kahramanı ilan ettik.

Aradan bir hafta geçmişti İsa arkadaş yanıma bir grup alarak arkadaşların şehit düştüğü yere gitmemi istedi. Alana gittiğimizde askerlerin arkadaşları toplu gömdüklerini gördük. Şahin'in bana cihazla tarif ettiği yere gidip kontrol ettiğimde, örgütün alan ve grup için verdiği paralar ile diğer eşyaları orada sakladığını gördük. Onları aldıktan sonra çevreyi kontrol ettik arkadaşlardan geriye kalan birkaç parçalanmış silah da bulduk onları da yanımıza alarak döndük.

Yıl doksan dördtü.

Nisan'ın son günleri Mayıs'ın ilk günleri yaşanıyordu.

Dersim dağlarından bir şahin uçtu. Munzur kayalıklarının üzerinden süzülüyordu durmadan. Yıllar boyu süzülüp durdu. Sonunda Dersim topraklarına değil, Dersimlilerin yüreklerine ekildi.

Zaten o şehit düştüğünde de "Pençe düştü" diye telsizle tüm deryalarına duyurdular.

O, askerlerin gözlerine bakar ve onların korkularını ölçerdi.

Daha sonra onun kodu Dersimde ödöl oldu. Rastgele herkes o ismi alamazdı. O ismi almak için büyük bir başarı göstermek gerekirdi. Herkes öyle istediği gibi o kodu alamazdı hak etmesi gerekiyordu. Onun yaşam ve eylem coşkusu insanı alıp götürüyordu.

Mesela bir gün biz kış kampına geliyorduk. Bir arkadaş karda düştü. Bir çok arkadaş "biz bir arkadaş için bir grubu imha etmeyelim" diyordu. Ama Şahin dönüp şunu söyledi: "Bu gün zorlandığımız için bir arkadaşımızı bırakırsak yarın zorlandığımız için herkesi bırakırız."

Bizde yoldaşlık bir ilkedir. Eğer yoldaşlık diyeceksek grubu imha ettirmeden tek bir arkadaşımızı da geride bırakmadan ilerleyeceğiz. Mesela o ne yaptı işte kendine güvenen üç dört arkadaş o arkadaşla bıraktı. Arkadaşlar kampa gitti ama biz gece sabaha kadar o arkadaşla yürüdük. Normalde iki saatlik bir yürüyüşü kampa kadar. Biz o arkadaşla sabaha kadar yürüdük. Sabaha kadar yürüdük ama arkadaşı da götürdük. Sorunumuz neydi mesela: arkadaşın ayakları karda yanmıştı ve yürüyemiyordu. Koşullar bazen zorlayıcı olabiliyordu. Ama biz o arkadaş bahara kadar tedavi ettik.

Bütün bu özelliklerine rağmen hiçbir zaman demezdi ben böyleyim. Şahin arkadaşı övmek için söylemiyorum. Gerçek anlamda da kendini hiçbir biçimde övmeyen bir arkadaştı. Kırık kültüründen gelmişti, kırıkları çok severdi. "Bu kültürden gelenler, partide yaşanan değişimi özümlediklerinde, yoldaşlığa büyük bir bağlılıkla, müthiş bir militanlaşmayı yaşıyorlar." diyordu sürekli. Çünkü hiçbir zaman yoldaşını, arkadaşını yarı yolda bırakmaz. Özde de Şahin arkadaşta kırık kültürü çok vardı. Doğal üslubu bile insanı çekiyordu.

Bizde normal bir ortamda farklı bir üslup kullanıldığında çekici geliyordu insana ve bizler de daha önce kırık üslubunu bilmiyorduk. Bu üslupta açıklık vardı içinden ne geliyorsa dürüstçe söyleyebiliyordu. Herkese eşit bir davranış içerisindeydi. "Ben buyum arkadaş ister sevsinler ister sevmesinler, kim ne derse desin, ben içimden geldiği gibi davranıyor ve yaşıyorum. Benim

felsefemde şu var: Yıllarca yaşayıp rezil olacağına bir gün yaşa vezir ol. Ben kendi cesaretimle, gücümle yaşıyorum. Düşmanın benim gözümde hiçbir değeri yok ve zerre kadar korkmuyorum. Ben bu dağlara atalarımın, dedelerimin intikamı için gelmişim ve onların intikamını alıyorum. Her eyleme gittiğimde her askeri öldürdüğümde inanıyorum ki ben intikam alıyorum. Ben, o büyük intikam duygusuyla yaşıyorum. Örgüte, partiye sonuna kadar bağlıyım ama ben o konulardan fazla anlamıyorum. Eylemciyim, örgütün militanımı umarım örgütte beni öyle biliyor. Ben böyle yaşıyorum." Diyordu.

Şahin arkadaş kökleri üzerinde yaşayan, köklerinin intikamını alan bir arkadaştı. Şahin arkadaşın şahadetinden çok etkilen-dim. "Şahin arkadaş gibiler gittikten sonra bizim gibilerin yaşayıp yaşamaması ne fark eder" diyorum kendi kendime. İnsanda bir boşluk geliyor. Çünkü onun ertesi gün şehit düşeceğini hayal etmiyordum. Yaşamın her alanında bir yeri, izi vardı. Bazen düşünüyordum, Şahin yarın şehit düşerse biz ne yaparız. Sonra da biz olduğumuz sürece Şahin vardır, Şahin olduğu sürece biz varız, diye düşünüyordum.

Şahin arkadaşın yaşam duruşu, kendine olan güveni bana güç veriyordu. Şahin arkadaşın şahadetinden sonra İsa arkadaş ki en güçlü eylemci arkadaşlardan birisi o bile o boşluğu yaşıyordu. Anlatmak istediğim bölge içindeki tüm arkadaşların anlam dünyasında, Şahin arkadaşın farklı bir yeri vardı. Tarif etmekle olmuyor bazı şeyleri yaşamak ve görmek gerekiyor. Onu kavramlara, cümlelere sığdıramam zaten bu anlattıklarımda sadece bir kesit-tir. Çünkü Şahin arkadaşı A'dan Z'ye bir bütünen anlatmak günle-ri alır. Anlattıklarımı da yoldaşlığa sığınarak tüm içtenliğimle ta-nınması, hatırlanması için anlattım. Şahin'i anlatmak kolay değil. Anlatırken içimde yaşadığım özlemi ifadelendiremiyorum, dışa vuramıyorum.

Serhildan BAGOK

Savaş ve çiçek...

Bazen Seyit Rıza'nın, bazen Alişer'in izleri üzerinde yürüyorduk. Onların mücadele verdikleri dağarlarda, vadilerde, ormanlarda bir PKK gerillası olarak mücadele vermek, insana hem hüznün hem de sevinç veriyordu. Hüzün veriyordu çünkü; biri yetmişinde olmasına rağmen insanlık dışı bir uygulama olarak idam edilmişti, diğeri ise bir ihanet hançeriyle arkadan vurularak o topraklara düşmüştü. Sevinç veriyordu çünkü; inançlarından hiçbir taviz vermeden ve bize bir direniş geleneği bırakarak onurluca ölüme gittiler. Ve, "biz bu kavgayı başarmamış olabiliriz, buna da hazırız. Ama bir gün mutlaka torunlarımız kalkıp başaracaklar. Ve sizlerden bu hesabı soracaklar" diye yükselen sesleriyle darağaçlarından haykırdılar. Sevinç veriyor çünkü; onların torunları olarak gerillacılık yaptığımız o dağlarda onların ayak izlerini arıyorduk. Taşları, kayaları kaldırıp belki bir Seyit Rıza'da biz buluruz diye altına bakıp ilerliyorduk dağ başlarında.

Burası Dersim'dir: Tarih boyunca direnen, sistemle hiçbir zaman birleşmeyen ve egemenlerle sürekli kavga halinde olan Kürtlerin yurdu. Ermişleri, pirleri, dedeleri çok olan, ülkemizin en güzel, bir o kadar da acılı yurduydü. Yasak bölgeden Karsinik'e, Mercan Dere'den Kutu Dere'ye, Ali Boğazı'ndan Munzurlara ve Kırmızı Dağ'a kadar oradan Kırklar Vadisi'ne, oradan da Koçgiri ve Erzincan'a açılan kapılarıyla Dersim bizimdi. İncecik patikalarından geçip giderdik bir yerinden bir başka yerine, bir dağından bir başka dağına, bir vadisinden bir diğerine ve bir boğazından bir başka boğazına dört mevsim. Hareketleydik yurdumun bu güzel diyarında.

Yani yeri-yurdu, ne zaman nerede olacağı belli olmayan, her şeyini halkına halkının özgürlüğüne adayan, bu halkın bağrından çıkmış ve yine ona dönmüş gerillalardık. O gerillalardan biri de bendim.

Dersimde üçüncü yılımı geride bırakıp dördüncü yıla gireceğim günlerdi. Ali Boğazı'nda kış kampına girecektik. Karı bol, kışı sert, dağları ve boğazları geçit vermez günlere giriyorduk. Kış günleri gelip kapıya dayanmıştı. Aslında kapıya dayanma gibi bir şeyi olamazdı. Çünkü biz gerillaydık ve dağlarda yaşıyorduk. Çok çok gelip çadırlarımıza, sığınaklarımıza dayanmıştı diyebilirim. Ülkemiz toprağının bu parçasının çiçekleri de çok, dikenleri de. Savaşları da çok, ama şu ana kadar barışı hiç olmamış. İşte onu biz getireceğiz. Savaşarak barışı getireceğiz. Savaşla çiçeği yana getirerek barışı sağlayacağız. Bunu da halkımızın özgürlüğünü gerçekleştirerek sağlayacağız.

Gerilla yuvası Ali Boğazı...

Her yıl olduğu gibi kış yine yüzünü göstermeye başlayınca hepimiz yönümüzü Ali Boğazı'na döndük. 1996-97 kışını da orada geçirecektik. En azından öyle planlıyorduk. Kamp hazırlıklarını yaptık ve ilk kar düşmeye başlayınca, güçler Ali Boğazı'ndaki kamp yerlerine yerleşti. Yani hepimiz yine yuvaya dönmüştük. Vadi yine arkadaşlarla dolup taşmıştı. Çok sayıda arkadaş vardı. Askeri literatürde buna; çok fazla güç birikmiş, diyorduk. Olur da kış bitmeden bir operasyon başlarsa, çok sayıda kayıp verecektik. O yüzden her yıl olduğu gibi yine kampı erkenden terk edeceğimizi bilmemize rağmen, kapsamlı bir eğitim programı çıkardık. Eğitimimiz de her yıl olduğu gibi yine yarıda kalacaktı. Ancak yine de kapsamlı bir eğitim programı çıkardık. Ve zaman kaybetmeden eğitime başladık. Kışın ortasına doğru, ki her yerde metrelerce kar vardı, düşmanın bahar başında bir operasyon yapmayı planladığı ve bu operasyon için hazırlıklar yapmaya başladığı haberleri gelmeye başladı. Bahara daha çok vardı. Ancak yine de tedbirli olmamız gerekiyordu. Bu da, erkenden kampı bırakma hazırlıklarına başlamamız gerektiğini gösteriyordu. Bir yandan eğitime devam ettik öte yandan da kampı bırakmaya dönük tartışmalar başlattık. Bırakma durumunda bunu nasıl yapacağımız, nerelere gidebileceğimiz gibi konuları tartışıyorduk. Şubat ayının sonlarına doğru geldiğimizde arkadaşlar, düşmanın operasyon hazırlık-

ları yaptığı, bu yüzden de bazı güçlerimizin kampı bırakması gerektiğini söylediler. Kampı bırakması gereken güçler içersinde bizim bölük de vardı. Çok geçmeden, daha karlı kış günleri yaşanmasına rağmen kampı erkenden bırakıp üs alanımıza geçmeye çalıştık. Bazı güçler kampı terk ederken, bazı güçler de kamplarını terk etmeden Ali Boğazi'nda kaldı. Oradaki üslenmelerine devam etti. Daha doğrusu orada savaş pozisyonuna geçtiler. Bahar operasyonları başladı. Bu operasyonlarda çok sayıda arkadaş şehit düştü.

Erkenden kampı bırakmak bizi zorladı. Ancak yine de operasyonu takılıp kayıp vermekten daha büyük bir zorlanma değildi. Kar kış günlerinde erzaksız günler, geceler geçirdik. Ancak operasyona takılıp kayıp vermemiştik. Zaten düşmana öfkeliydik. Kampı bırakmayan güçlerle düşman arasında her gün yeni çatışmalar yaşanıyordu. Ve her çatışmadan sonra yeni kayıp haberleri alıyorduk. Kayıp haberlerini alınca bölükteki arkadaşların öfkesi daha da büyüyordu. Sel gibi taşmak üzere olan bir öfkeye dönüştü. Düşmana karşı kinimiz bilendi.

Kayıplarımız büyüktü. Çatışmalar da hala devam ediyordu. Hem yaşanan kayıpların intikamını almak hem de operasyonu sürdüren düşman güçlerinin dikkatini üzerimize çekmek için misilleme eylemleri yapmamız artık bir zorunluluk olmuştu. Zaten arkadaşları zor zapt ediyorduk çünkü; bir an önce intikam almak için büyük bir duygu kabarması yaşanıyordu. Hepimiz, bir an önce eylem yapalım ve arkadaşlarımızın intikamını alalım diyorduk. Bölük olarak yukarı ovacık tarafında hareket ediyorduk.

Düşman bize yönelik operasyonlar gerçekleştirirken halka da büyük bir baskı uyguluyordu. Açlıkla terbiye politikasını son hızıyla uygulamaya koymuş, bu da yetmezmiş gibi köylerin içine karakollar kurarak hem bize hem de halka nefes aldırılmaz olmuştu. Düşmana en kısa zamanda yönelmek istiyorduk. Bunun iki nedeni vardı. Birincisi şehit arkadaşlarımızın intikamını almaktı. Çünkü PKK Hareketi gerillaları hiçbir zaman arkadaşlarının kanını yerde bırakmamıştı. Ve bırakmayacağımızı bir kez daha göstermeliydik. İkincisi, her koşul altında halkını korumuştü. Şu an

düşman gelmiş, halkı karneyle yaşamaya mahkum etmiş ve köylerinin içinde karakollar kurmuştu. Dersim adeta bir kez daha yeniden işgal ediliyordu. Elbette bunun intikamını almak bize düşüyordu. Ve biz de bunun için sabırsızlanıyorduk.

Düşman o yıl ambargoyu sıkı bir şekilde uygulamaya koymuştu. Bununla gerillanın lojistik desteğini kırmak, engellemek istiyordu. Sadece gerillaya dönük izlenen bir politika değildi. Aynı politika halk içinde geçerliydi. Halka yönelik uyguladığı bu politika halkımızın ülkesini, atalarından kalan topraklarını bırakarak oradan göç etmesini sağlamaya çalışıyordu. Yani, düşmanın uyguladığı politika aynı zamanda Dersim'i insansızlaştırma politikasıydı. Öyle ki, temel gıda malzemeleri kilo ile halka veriliyordu. Kilo ile verilen erzak da ailedeki kişi sayısı hesaplanarak veriliyordu.

Bu uygulama, halkın ve bizim erzak konusunda sıkıntı yaşamamız demekti. Düşman operasyonlarla ve köylerde kurdukları mobil karakollarla da bu sıkıntımızı süreklileştirmeye çalışıyordu. Biz de kamplardan yeni çıkmıştık. Ve erzağa ihtiyacımız vardı.

Hareket ettiğimiz Ovacık alanında bir köye gittik. Köye girmeye çalışıyoruz ama halkın durumu çok kötü o yüzden de girmek istemiyoruz. Bir de, düşmanın bu köyde de karakol kurduğunu ve bazı tepeleri tuttuğunu gördük. Köylülerin yaşadığı sıkıntıdan dolayı köylere girmek istemiyorduk. Diğer taraftan düşmanın tuttuğu tepelerden dolayı zaten köylere giremiyorduk. Böylelikle düşman, bize gelecek erzağın yolunu tutmuş oluyordu.

Böyle bir durumda biz de Ovacık'a bağlı Çakmak diye bir köy vardı, oraya gittik. O köyün içindeki küçük tepecik de düşman tarafından tutulmuş ve mobil karakol kurulmuştu. Düşman tepede tedbirini almıştı. Tepenin etrafındaki ormanlığı kesip çevresine çit yapmıştı. Bu çiti de, herhangi bir sızma durumunda, gelenler aşmakta zorlansın diye yapmışlardı. Çite, aşılması durumunda ses çıkarıp deşifre olsun diye bazı şeyler asılmıştı.

O köye erzak çıkarmak için gitmiştik. Ancak o durumda ne köye girebilirdik ne de erzak çıkarabilirdik. Ayrıca düşmanın o durumu halkı da sindiriyordu. Halk kendisini savunmasız ve güç-

süz hissedebilirdi. Bundan dolayı bir yılgınlığı yaşabilirdi. Bu durumu gördükten sonra kendi aramızda birkaç gün içinde düşmanın bu konumlanmasını değiştirmek için tartıştık. Geri çekildik. Yakın bir yere üslenerek düşmanın o konumlanmasını değiştirmek için eylem planlaması yaptık.

Eylemde yöneleceğimiz hedefi belirleyip, kimlerin gideceğini planlayarak o tepeyi vurma için bir grup olarak yola çıktık. Ağır adında bir arkadaş grup komutanımız olarak geliyordu. Ben de o zaman manga komutanıydım ve eyleme Ağır arkadaşın yardımcısı olarak katılacaktım. Tutulan tepe köyün hemen ortasında yer alıyordu. Keşfimizi yaptık. Tepeye ulaşmak oldukça zordu. Çünkü bir yandan çevresinde farklı tedbirler almışlar öte yandan da tepenin kendisine Termal Kamera yerleştirmişlerdi. Ancak ne olursa olsun o eylemi yapacaktık.

Bahardı. Aylardan Mayıs'tı ve otlar yeşermişti. Çimenler epey uzamış boy atmıştı. Biz de köyün içinden sızmalı bir şekilde tepeye doğru yol almaya başladık. Köylülerin tarlalarının içinden sızmalı bir şekilde gidiyoruz. Tarlaların içi boy atan çiçeklerle doluydu. Otlar ile kır çiçeklerinin uzunluğu boyumuzu aşıyordu. Termale yakalanmayalım diye otların ve çiçeklerin arasından sızmalı bir şekilde gidiyoruz. İlerledikçe farklı çiçek çeşitleriyle karşılaşıyoruz. Her çeşitten çiçekler açmış ve her şeyden habersiz boy vermişlerdi. Sarı, beyaz, kırmızı çiçekler rengarenk çiçekler boy vermişlerdi. Çiçek bahçesinin içindeydik sanki. Bu bahçe sanki birileri tarafından yapılmış ve çiçeklerin açıp boy vermesine terk edilmişti. Biz de bu çiçek bahçesinin içinden sızmalı bir şekilde gidiyoruz.

Kürdistan genelinde köylüler, her yıl tarlalarının içinden çıkan taşları toplar ve tarlanın bir kenarında yığar. Meğer burada da böyle bir yığın var. Ama biz o yığını fark etmemiş ve keşifte de görmemiştik. Tepeye doğru ilerliyorduk. Artık tepenin dibine kadar yetişmiştik ve tepede konuşan askerlerin sesi bize gelmeye başlamıştı. Yani o denli yakınlaşmıştık. O arada görmediğimiz bu taş yığına çarptık. Ve pat küt diye sesler çıkmaya başladı. Hemen tepenin altında olduğumuz için askerler bu sesleri duydular.

O sırada otların içinde yerle bir olacak şekilde uzandık. Ama ses bir kere askerlere gitmişti. Onlar da duyarlılaştı. Zaten hemen harekete geçtiler.

Nöbetçi askerlerden biri çevreyi gözetlerken diğer nöbetçi çavuşu çağırmaya gitti. Çavuş gelince nöbetçi ona sesin geldiği yeri yani bizim yerimizi göstererek, oradan sesler geldiğini söyledi. Askerlerin bu konuşma seslerini duyuyorduk. Nöbetçi askerler çavuşla birlikte sessizleşerek etrafa kulak kabartmaya başladılar. O sırada biz de deşifre olduk diye düşünmeye başladık. Görülmemiz durumunda askerleri bulduğumuz yerden vurmaktan başka çaremiz kalmamıştı. Oysa amacımız bu değildi. Amacımız daha yakından askerleri vurup iyi bir ders vermektir. Ancak hala mümkün merteye kendimizi gizleyerek ve sessiz bir şekilde beklemeye başladık.

Biz bu kaygıları yaşarken o sırada nereden çıktıklarını bilmediğimiz bir domuz sürüsü, gelip askerlerle aramızdan hora diye geçtiler. Domuzlar böyle gürültülü patırtılı geçince askerler bizim sesimizi de domuz sesi sanarak yine normal durumlarına geçtiler. Sanki; birileri, bize yardımcı olsunlar diye domuzları göndermişti. İnsan, ister istemez, o an doğanın bile bizim yardımımıza koştuğunu düşünmeye başlar. İşin sırrı orada. Gerçekten doğanın gücüne inanıyorsak, o zaman doğa ana bize yardımcı olur. Bir çoğumuz buna inanmaya başladık çünkü; gerçekten öyle bir an ortaya çıktılar ki kurtarıcı gibi oldular.

Askerler çıkardığımız seslerden dolayı duyarlılaşmış, kontrol etmeye kalkışıyorlardı. Deşifre olma ihtimalimiz an meselesi idi. Mayıs havasından dolayı gökyüzünde hafif bir sis ve ay ışığı vardı. Bazen hava kapansa da yine açılıyordu çünkü; ay ışığı vardı. Hava bir açılıp bir kapanıyordu. Ama çok zifiri bir karanlık değildi. Böylesi bir anda büyük bir domuz sürüsü, bizimle askerler arasında gelip geçti.

Domuz sürüsünün geçişinden sonra, biz kendi cephemizden askerler de kendi cephelerinden rahatladı. Çünkü askerler her an gidebiliriz diye paniğe kapılmışlardı. Böyle olunca kendi cephelelerinden rahatladılar. Ama onlar için yanlış bir rahatlama oldu.

Çünkü; asker domuzu görüp "domuz" deyince; çavuş nöbetçiye, "tamam rahatla domuzdur" diyerek çadıra doğru gitti. Böyle deyince herkes işinin başına döndü. Nöbetçi asker de mevzisine döndü. Asker çadırları tepenin ortasında açılmıştı ve nöbetçiler dışında, bütün askerler orada kalıyorlardı.

Çavuş kendi yerine, nöbetçi askerler de kendi yerlerine dönmünce biz de, kaldığımız yerden eylemimize devam etmeye başladık. Yani tepeyi vurmak için yaptığımız sızmaya kaldığımız yerden devam ettik. Ciddi bir tehlike atlattık, o yüzden bu sefer daha duyarlı hareket etmemiz gerekiyordu. Çimen ve çiçeklerin içinden çok sessiz bir şekilde ilerliyorduk. Ancak bu kez, önümüze her an çıkabilecek yeni bir taş yığınının da olabileceğini hesaba katarak ilerliyoruz. Askerlerin ormanları keserek kendi çevrelerine ördükleri çitlerin yanına geldik.

Çitler ciddi bir engel olarak karşımıza çıktılar. Çünkü yapraklar kurumuş ve herhangi bir harekette haşırtı sesi çıkabilirdi. Son hamlemiz olarak çiti geçmek kalmıştı. Çiti de geçtikten sonra tepenin başına varmış olurduk. Çiti geçmeden vurmak çok etkili olmayacak, o nedenle çiti geçmemiz gerekiyordu. Grup biçiminde gelip çitin önünde uzandık. Ve kafamızda çiti geçmeye ilişkin çeşitli yöntemler düşünmeye başladık. Ses çıkarmadan nasıl geçebiliriz diye derin derin düşünüyoruz. Öte yandan da nöbetçilerin konuşmalarını dinliyoruz. Nöbetçi yerleri çitin hemen öbür tarafındadır. Yani çitle nöbetçi yeri arasında sadece birkaç metre vardı. Mesafe olarak çok azdı ama, bizim hedefimiz nöbet yerini vurmak ve onların silahını almaktır. Biz onların silahlarını alacağız ayrıca bir grupta çadırları vuracaktı. İş bölümü ve hedefimiz böyleydi.

O karanlıkta birbirimize dönmüş ne yapalım dercesine birbirimize bakıyorduk. Ağır arkadaş bekleyin gibisinden kafasını salladı. Biz çiti nasıl geçeriz diye kara kara düşünüyorduk. Çünkü gerçekten çok yüksek yapılmış ve ses çıkarmadan geçmek çok zordu. Bu arada rahatlayan askerler de kendi aralarında havadan sudan konuşmaya başladılar. Böyle yarım saatte yakın oları dinledik. Askerlerden biri Mardin'li olduğunu söylüyordu, yani

Kürt'tü, diğeri de Türk. Hatta Türk olan, diğesine Kürt olup olmadığın sordu. O da çekinerek evet dedi. Mardin'li ve Kürt olan asker savaşın kirliliğinden ve haksızlığından bahsetmeye çalışıyordu.

Bir yandan kara kara çitleri nasıl geçeceğimizi düşünüyor diğey yandan askerleri dinliyorduk. Böyle bir anda doğa ana yine yardımımıza koştı. Hava bir anda kapandı ve iri taneli dolu yağmaya başladı. Şaşkın şaşkın birbirimize bakmaya başladık. Bu arada neredeyse bu şaşkın bakışlarla birbirimize bakarken o fırsattan yararlanarak çitleri geçmeyi unutacaktık. Büyük bir sevinç ve şaşkınlık vardı bizde. Her tarafı dolu tanelerinin çıkardığı sesler sardı. O esnada birbirimize baktık ve tam geçme zamanı dedik. Ve biz o çiti o doluların altında geçtik. Böylece ses çıkarma endişesi duymadan doğa ananın yardımıyla çitleri geçtik.

Artık hedefe ulaşmıştık. Her birim vuracağı hedefe göre yerini aldı. Ben çadırları vuracak olan gruba komuta edecektim. Yanımda iki arkadaş daha vardı. Çadırları daha iyi vurabileceğimiz yere gittik. Ağır ve Zekiye arkadaş da nöbetçi mevzisini vurup silahlarını alacaklardı. Yerimizi aldık eylem her an başlayabilirdi. Çünkü; eylemi, mevziyi vuracak grup başlatacaktı. Yerimizi almış onları bekliyorduk. Bombanın patlamasıyla eylem başladı. Bombanın patlamasıyla askerlerin bağırması da bir oldu. Askerlerden biri ay dayê, diğeri oy anne diye haykırdı. Bu çığlıklar o an beni etkilemişti. Çünkü yaşanan gerçekten trajik bir durumdu. Ama savaşın bir gerçekliği vardı ve o yaşıyordu. Bunun sorumlusu biz değildik. Bizim kardeşlerimizi, halkımızın halklarımızın sevgili oğullarını bizimle savaşmaya gönderen zihniyet sorumluydu. O anda Kürt olan asker de, Türk olan asker de ananın şefkatine sığınıyorlardı. Her ikisi de kendi dilinde anadan yardım diliyordu. Başvurulan anaydı. Baba değil.

Bombanın patlamasıyla birlikte biz de çadırları vurmaya başladık. Biz çadırları vurduk, diğey iki arkadaş da mevzileri vurup silahları kaldırmışlardı. Kaldırdıkları silahlardan biri G3 piyade silahı diğeri de BKC'ydı. Eylemimizi başarılı bir şekilde sonuçlandırdık. Köyün içinden geri çekilmeye başladık. Silah seslerinin gelmesiyle köydeki herkes uyanmış ve ağlayan çocuk sesleri, çığ-

lık atan genç kız sesleri, ağlayan kadın sesleri birbirine karışmıştı. Kulaklarımızı tırmalayan bu seslerin altında köyün içinden geri çekildik. Ama, içimizden de "sizi karneyle yaşamaya mahkum edenlerden intikamınızı aldık" diyorduk. Yine kendi kendimize, "operasyonlarda şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını aldık" diyorduk. Hepimiz ayrı ayrı bir şekilde bunları düşünüyorduk. Çünkü biz, halkımız ve arkadaşlarımız için vardık. Onlar da bizim için var olacaktı. Geri çekilmemiz sabahı buldu. Kendimizi sağlam bir yere ulaştırana kadar hava aydınlandı.

Geceydi nişan alma ihtimali yoktu. Sadece kaba nişan alıp ateş ediyorduk. Ancak tahminimizde fazla yanılmıyorduk. Çünkü zaten bizim işimiz gecelerdeydi. Biz sadece geceleri savaşıyorduk. O yüzden gece eylemliliklerinde uzmanlaşmıştık. Hedef çoğunlukla görülemeybiliyordu. Yani hedefini kaba bir şekilde seçersin ve namluyu hedefine göre yönlendirirsin.

Ateş ettiğimiz çadırların üzerine ay ışığı düşüyordu. Ve bu yüzden de birer karaltı olarak görünüyordu. Çok net olmasa da böyle kaba şekli görünüyordu. Çadırları vururken silahımın ucunda bir şeyler varmış gibi görünüyordu. Hatta ben ateş ederken sallanıyordu sanki. Bir şeylerin olduğunu fark ettim ama onu kontrol etme fırsatım yoktu. Çünkü eylem başlamıştı ve bizim devam etmemiz gerekiyordu. Mevzi vurulmuştu bizim de hemen yapmamız gereken çadırları vurmaktı. Görevimiz sadece çadırları vurmakla sınırlı değildi. Aynı zamanda savunma görevini de görüyorduk. Geri çekilirken de silahımın başında sallanan şeyin ne olduğunu merak ediyordum. Ancak o sırada da durup kontrol etme fırsatım yoktu.

Çekildikten sonra havanın da aydınlanmasıyla, eylem esnasında silahımın ucunda sallanan şeyin ne olduğunu görmek istedim. Meğer biz sızmayla çiçeklerin içinden geçerken, çiçeklerden bazıları silahımın arpacık kısmına takılıp kalmış. Her renkten çiçek vardı. Ve silahım gece boyunca o kadar çalışmasına rağmen hiç düşmemişlerdi. Sanki birleri elle yerleştirmiş gibiydi. Gerçi insanın elle yerleştirmesi durumunda da bu kadar güzel yerleşebileceğini düşünmüyorum. Namlunun üstünde arpacıkta bir bu-

ket gibi duruyorlardı. Eylem arkadaşlarıma gösterdim herkes hayret içinde baktı. Hatta arkadaşlardan biri, "işte, gece boyunca askerlere ölüm kasmaya çalışan silahlarımız bile, ne kadar haklı olduğumuzu gösteriyor" dedi. Çiçek ve silah yan yanaydı. Bu da barış ve savaş demektir. Ve bu yüzden kendi kendime bütün savaşların sonunu çiçekler getirir dedim. Buradaki çiçeklerden kastım silahıma takılan çiçekler değildi yalnız başına. O çiçeklerin yeşermesi için o topraklara kanını akıtan yoldaşlarımı, hayat veren arkadaşlarımı kast ediyordum. Ve zaten, benim arkadaşlarımdan hepsi de birer çiçektir. Ülkemizin, halkımızın özgürlüğü ise o çiçeklerin hepsinin toplamı olan en büyük çiçektir.

Savaş acıdır, asker ve gerilla birbirine zıttır. Biz gerillalar olarak askerlerin düşmanıydık, asıl olarak onlar bizi düşman bellemişlerdi, ilan etmişlerdi. Biz sadece ülkemizin ve halkımızın özgürlüğünü istiyorduk. Biz onların topraklarını değil, onlar bizim topraklarımızı işgal etmişti. Dilimizi yasaklamışlardı. Ama yine de askerlerin o çığlıkları beni etkilemişti. Trajikti. Silahla çiçek de birbirine zıttır. Ama sanki o çiçekler inatla silahın ucuna yerleşmişlerdi. O da doğa ananın yaptığı bir şeydi. Doğa ana o eylemde bize çok yardımcı oldu. Dolunun yağması ve gönderdiği domuz sürüsüyle bize çok yardımcı olmuştu. Tüm bu yardımlarının sonunda da silahımın ucuna bir buket çiçek takmıştı. Sanki her savaşın sonu barış olsun der gibiydi. Her savaşın sonunda birbirinize çiçekler verin der gibiydi. O eylemde bir de komik bir şey olmuştu.

Biz geri çekilme yaparken kötü bir koku geliyordu. O kokunun ne olduğunu, nereden geldiğini grup olarak anlayamadık, ama pis bir kokuydu. Arkadaşlar da acaba altına kaçırın mı var diye birbirlerine takılmaya başladılar. Öyle bir durum yoktu ve zaten olamazdı da. Eyleme gelenlerin hepsi tecrübeli arkadaşlardı. Çünkü hepsi fedai arkadaşlardı. Öyle bir şey yok bu, işin birbirine takılma yanıydı. Ama gerçekten kötü bir kokuydu.

Noktaya yakın bir yerlerde bayan arkadaşla biraz geride kaldık. Baktım koku hala geliyor. Üstümü ararken birde baktım ki koku benden geliyor. Askerler tuvalet ihtiyaçlarını hemen tepenin

alt tarafında gidermişler. Bizde tepeye varmak için sürünürken meğer bende o pisliklerinin üzerinden sürünmüşüm. Yeleğimin sol tarafı boydan boya bulaşmıştı. Böylelikle o pis kokunun kaynağını anlamış oldum ancak arkadaşlara nasıl söyleyecektim onu bilemiyordum. Tabii arkadaşlara yetişir yetişmez anladılar. Ve hepsi de kıs kıs gülüyordu. Eylem başarılı geçtiği için moralliyiz ama ben o kokudan dolayı biraz huzursuzdum. Eylemin başarılı geçmesi bir duygu yoğunluğu yaratmıştı. Çünkü az da olsa operasyonlarda şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını almıştık. Bir de halkımıza baskı yapmanın ne olduğunu göstermiştik. Eylemden sonuç almış, kayıp vermemiştik. Yeleğimde o pislği görünce hem öfkelenmişim hem de sevinmişim. Çünkü; hedefime o kadar kilitlenmişim ki olup biten hiçbir şeyi fark etmemiştim. Ve hiç birimiz de fark etmemiştik.

Noktaya vardığımızda arkadaşlar bizi büyük bir moralle karşıladılar. Bölük komutanı arkadaş gelip bizi kutladı. Fırat arkadaş yanında ateş başında oturmamızı istedi. Ben o pislikten dolayı uzak durdum ve teknilimizi verdikten sonra kalkıp mangaya gitmeyi düşünüyordum. Tabii Ağır arkadaş buna izin verir mi hiç! Durmadan, "Heval Peyman gel heval Fırat'ın yanına otur" diyor. Birkaç kere ısrar ettikten sonra Fırat arkadaş bir şeyler olduğunu anladı. Ve gülerek, "Ağır arkadaş niye bu kadar ısrar ediyor" diye sordu. Ben de olayı olduğu gibi anlatarak rahatladım ve ardından da kalkıp mangama gittim.

Eylemde güzel bir şey daha yaşanmıştı. Daha doğrusu eylemden sonra yaşandı. Şimdi akşam biz eylem yapacağımız tepeye doğru gidince nöbette Berxwedan arkadaş vardı. Berxwedan arkadaş bizim bölüğün BKC'cisiydi. Daha sonra şehit düştü ve çok değerli bir arkadaştı. O dönemde her bölüğün sadece bir BKC'si vardı. Bizim bölüğün BKC'si çok eski bir BKC'ydi. Öyle ki silahta boya diye bir şey kalmamıştı. Bembeyaz olmuştu. Üstelik çalışmıyordu da. O silahın adını ihtiyar koymuştuk. Ancak ona rağmen Berxwedan arkadaş silahını çok seviyordu. Ve hep keşke daha güzel bir tane olsaydı diyordu. Biz akşam noktadan ayrılırken o nöbetçiydi. Onun yanından geçerken Ağır arkadaş geri dönüp

Berxwedan arkadaşına, "geri dönüşte sana yeni bir BKC getireceğiz" dedi. Berxwedan arkadaş da nerden getireceksiniz der gibi başını salladı. "Her zaman söyleniyor ama kimsenin getirdiği yok" dedi. Çünkü silah kaldırsak da silahın BKC olup olmayacağını kimse bilemezdi. Tesadüf bu ya, sabah noktaya döndüğümüzde nöbetçi yine Berxwedan arkadaştı. Ağır arkadaş uzaktan Berxwedan arkadaşın nöbetçi olduğunu anladı. Bize dönüp, "arkadaşlar Berxwedan arkadaş yine nöbetçidir" dedi. Hepimiz ne büyük bir tesadüf dedik. Çünkü giderken ona, sana BKC getireceğiz demiştik, bir tane BKC kaldırmışız ve yine nöbetçi Berxwedan arkadaştı. Bu durumdan bir hayli etkilendik. BKC'yi Berxwedan arkadaşına vermeye karar verdik. Daha uzaktan Ağır arkadaş "Berxwedan! Berxwedan!" diye seslenerek, "sana söz vermiştik değil mi, işte sana bir BKC getirdik" diye bağırdı. Uzaktan bize cevap verirken "inanmıyorum!" diye bağıırıyordu ama biz yaklaştıkça o BKC'yi gördü ve çocuklar gibi sevindi.

BKC'yi yarı şakalı bir törenle Berxwedan arkadaşına verdik. Sıraya dizildik, "bunu sana grubun hediyesi olarak takdim ediyoruz" dedik. Son söz olarak, "al güle güle kullan" dedik. Berxwedan arkadaş kanatlanıp uçacak sandım. O kadar sevindi ki, mutluluktan ne yapacağını bilemiyordu.

O eylemle bir nebze de olsa operasyonda şehit düşen arkadaşlarımızın intikamını aldığımız için hepimizin yüzünde bir sevinç tebessümü belirmişti. Ve bir kez daha arkadaşlarımızın kanını yerde bırakmayacağımızı, halkımıza yapılan zulmü karşılıksız bırakmayacağımızı gösterdik. Kısa bir süre sonra düşman o mobil karakollarının hepsini kaldırdı. Bir de halk üzerinde uyguladığı ambargoyu hafifletti. Bunlar eylemimizin sonuç aldığını gösteren gelişmelerdi. Ancak o eylemden kısa bir süre sonra Berxwedan arkadaş, daha BKC'yi birkaç eylemden kullanmadan şehit düştü. Hepimizin içini bir hüznün dalgası sardı. Bu kez de onun intikamını almak için düştük yollara...

Kendimizi vurduk Dersim'in asi dağlarına ve yürüyüşümüze devam ettik...

O günleri, o anları, o sevinç ve acıları hala yaşıyorum....

Belki Şimdi oralardan uzaktayım. Ancak bu anları her an her saniye yaşıyorum. Ve yaşarken de bir yandan yüzümde sevinçli bir tebessüm yayılırken diğeryandan bir anda o sıcak tebessüm, yerini hüznün dalgalarına bırakır...

Peyman AMED